Edebiyat Tarihinin İlk Distopyası

0 yıl

150 yıl

50 yıl

100 yıl

Efendi Uyanıyor

iki asırlık uykudan

H.G. WELLS

Efendi

İki Asırlık Uykudan

Uyanıyor

Herbert George Wells

Çevirmen:

Egemen Yılgür

Efendi Uyanıyor
Herbert George Wells

Orijinal Adı: The Sleeper Awakes

Yayına Hazırlayan: Tahir Malkoç
Redaksiyon: Barış B. Acar
Son Okuma: Hakan Korkut
Mizanpaj: Mehmet Büyükturna
Kapak: Özlem Aslan

Maya Kitap: 58, Roman: 33
Sertifika: 14079

Maya Kitap
Merkez Mah. Kocamansur Sok. No: 6/4
34381 Şişli / İstanbul
Tel: 0212 296 97 12
e-mail: info@mayayayinlari.com
www.mayayayinlari.com

kült yazar H. G. Wells'den

edebiyat tarihinin ilk distopyası...

Önsöz

Efendi Uyanıyor ilk olarak 1899 yılında, *Uykucu Uyandığında* adıyla kitaplaştırıldı. Daha öncesinde ise *The Graphic*[1]'in de aralarında bulunduğu çeşitli süreli yayınlarda tefrika edilmişti. Bu kitabımın, en iddialı kitabım olduğunu düşünüyorum. En azından en tatmin edicisi.

Bu yeni basımda kitapta bir dizi değişiklik yapma imkanı buldum. Önceki çalışmalarım gibi *Efendi Uyanıyor*'u da baskı altında yazmıştım. Bu baskının izlerine sadece ikinci bölümün dilinde değil, hikayenin genel kurgusunda da rastlanabiliyor. Bir türlü kurtulamadığım genel dağınıklığımın haricinde, giriş bölümünde beni utandıracak pek az şey var. Buna karşılık, üzerinde yeterince düşünülmemiş olan ikinci bölümün kurgusundaki özensizlik her türlü eleştiriye açıktır.

İkinci bölümü yazdığım sırada çok yoğun çalışıyordum. İyi bir tatile ihtiyacım vardı. Sıradan gazetecilik görevlerime ek olarak üzerinde çalıştığım bir kitap daha vardı, *Love and Mr. Lewisham (Aşk ve Bay Lewisham)*. O zamanlar bu kitaba *Efendi Uyanıyor*'dan daha fazla önem veriyordum. Bunlardan birisinin ben tatile çıkmadan önce bitirilmesi gerekiyordu. Önceliği *Efendi Uyanıyor*'a verdim. Amacım mümkün olduğunca kısa sürede satılabilir bir metin ortaya çıkarmaktı. Yayınevleri kitabı keşfetmeden önce, tekrar gözden geçirmek için yeterince zamanım olacağını umuyordum. Ne var ki talihsizlik peşimi bırakmadı. Ağır derecede hastalanınca İtalya'dan İngiltere'ye döndüm. Bay Levisham ile ilgili hikayemi bir şekilde bitirebilmek için nasıl çırpındığımı hâlâ hatırlıyorum. Ateşim 39'a çıkmıştı. Her şeye rağmen kitabı yarım bırakmanın düşüncesi bile bana dayanılmaz geliyordu. Daha sonraları kitabın bu koşullar altında yazılmasından kaynaklanan kusurları düzeltmek için epeyce fırsatım oldu. Gerçekten de *Love and Mr. Lewisham* benim en aklı başında kitabım olarak kabul edilebilir. *Efendi Uyanıyor*'da ise gözümden kaçan birçok nokta olmuştu.

*Efendi Uyanıyor'*un yazılmasının üzerinden yirmi yıl geçti. Kitabın yazarı olan otuz bir yaşındaki o delikanlı bugün çok uzaklarda. Benimle onun arasında çok büyük farklılıklar var. Tam da bu nedenle o delikanlının kaleminden çıkan yapıtı etkili bir şekilde yeniden yapılandırmam mümkün olmadı. Benim bugün için oynayabileceğim rol tecrübeli bir editörün

yapabileceğinden fazlası değildi. Metnin bütününü okunmaz hale getiren uzun ve yorucu paragrafları çıkardım. Finaldeki belirgin tutarsızlıkları elimden geldiğince düzeltmeye çalıştım. Bunun dışında sorunlu cümleleri düzeltmek ve tekrarları ortadan kaldırmak dışında kitaba herhangi bir katkım olmadı.

Önceki baskıda Helen Wotton ve Graham arasındaki ilişkinin ifade ediliş biçimi beni fazlasıyla rahatsız etmişti. Sanatta acelecilik her zaman vülgarizasyona[2] neden olur. Nitekim ben de Helen'den bir sevgili karakteri[3] yaratırken belirgin bir basitliğe düşmekten kurtulamadım. Hatta kitapta Graham'ın "uçan makinesine" atlayıp savaşmak yerine, Ostrog'a boyun eğerek Helen'le evlenebilme ihtimali gibi acemice imalar dahi mevcuttu. Bu baskıda böylesine akılalmaz ifadelere yer vermedim. Zira bu ikisinin arasında en ufak bir cinsel etkileşimin dahi yaşanması mümkün değildi. Birbirlerini sevmişlerdi. Hatta bir keresinde öpüşmüşlerdi bile. Fakat birbirlerine karşı hissettikleri bu duygu, bir genç kızla büyükbabası arasındaki sevgiden farksızdı. Öpücük ise kriz anında yaşanan bir kafa karışıklığının sonucuydu. Tüm bu aksaklıkların daha büyük bir düzensizliğe yol açmadan hikayeden temizlenebileceğini düşündüm. Bu şekilde biraz olsun vicdanım rahatlamış olacaktı. Ayrıca halkın Ostrog'u pataklaması ile ilgili hoş olmayan anlatımları da metinden çıkardım.

Graham'ın hikayesinin sonu, onun gibilerin hikayesinin sonuyla aynı. Hikayenin finalinde kesin bir zafere ulaşılıyor mu? Ortada gerçek bir zafer var mı?

Kim kazanacak? Ostrog mu yoksa halk mı? Bu bin yıllık sonrunun yanıtı verilebilecek mi?

H. G. Wells

1. Bölüm

Uykusuzluk

Bodcastle'da yaşayan bir sanatçı olan Bay İsbister, o öğleden sonra Pentargen'daki koya kadar yürüyecekti. Civardaki mağaraları incelemek istiyordu. Pentargen Plajı'na giden yolu yarılamışken bir adama rastladı. Adam bir kayanın altında oturuyordu. Oldukça sıkıntılı bir hali vardı. Elleriyle dizlerine abanmıştı. Gözleri kıpkırmızı olmuştu. Önüne bakıyordu. Yüzü gözyaşlarıyla ıslanmıştı.

Adam, İsbister'in ayak seslerini işitince etrafına bakınmaya başladı. Bu karşılaşma her ikisini de tedirgin etmişti. İsbister durakladı. Tedirginliği atlatmak için havadan sudan konuşmayı denedi. Hava ne kadar sıcaktı? Hiç de bu mevsime uygun bir hava değildi!

Adam, "Gerçekten de öyle" diye yanıtladı. Lafı uzatmak istemediği belli oluyordu. Kısa bir tereddüdün ardından yeniden konuştu: "Uyuyamıyorum."

İsbister, duyduğu karşısında ne diyeceğini bilemedi. "Hiç mi?" derken şaşkınlığı her halinden belli oluyordu.

"İmkansız gibi görünebilir" dedi yabancı. Bezgin bakışlarını İsbister'in yüzüne dikti. Kelimelerin üstüne basa basa konuşuyordu: "Altı gecedir gözüme bir damla bile uyku girmedi."

"Doktora gittin mi?"

"Evet. Maalesef işin en kötü tarafı o. Uyku ilaçları. Onlar sinir sistemimi... İnsanlar bayılıyor onlara. Nasıl anlatsam bilemiyorum. Ama ben, ben bu ilaçları almaya cesaret edemem... Gerçekten güçlü ilaçlar..."

"Bak bu senin işini zorlaştırıyor," dedi İsbister.

Olduğu yerde kalakaldı. Ne yapacağını bilemiyordu. Adam konuşma heveslisi değildi. Yine de sohbeti devam ettirmenin daha doğru olacağını düşündü. "Ben hiç uykusuzluk yaşamadım" dedi. "Ama bu sorunu yaşayan insanlar eninde sonunda bir çare bulurlar."

"Benim yeni bir şey denemeye cesaretim yok."

Adam çok bitkindi. Hareketleri umutsuzluğunu yansıtıyordu. Kısa bir süre için her ikisi de sessiz kaldılar.

"Peki, hiç egzersiz yapmayı denedin mi?" diye sordu İsbister çekinerek. Muhatabının perişan yüzüne odaklanmıştı. Gezinti için giydiği kıyafetleri ne kadar da perişandı.

"Bak bunu denedim işte. Hem de deliler gibi. Günlerce sahilde yürüyüş yaptım. New Quay'dan başlıyordum... Hiçbir işe yaramadı. Sadece zihin yorgunluğumun yanına bir de beden yorgunluğu eklendi. Zaten bu dert kendimi çok zorladığım için başıma musallat oldu. Aslında..."

Durdu. Yorgunluğu konuşmasına izin vermiyordu. Zayıf eliyle alnını ovuşturdu. Kendi kendine konuşuyormuş gibi devam etti.

"Ben yalnız bir kurdum. Tek başına bir adamım. Dolaşıp durduğum bu dünyada aslında hiçbir yerim yok. Karım yok. Çocuğum yok. Çocuksuz bir adam, hayat ağacındaki ölü dallardan farksızdır. Ne karım var, ne de çocuğum. Hiçbir görevim, hiçbir sorumluluğum yok. Yüreğimde hiçbir arzu yok. Sonunda yapabilecek bir şey buldum."

"Bunu yapacağım dedim kendi kendime. Ve amacıma ulaşabilmek için, bu köhnemiş bedenin uykusuzluğunu azaltabilmek için ilaçlara sığındım. Aman yarabbi! Çok fazla ilaç kullandım. Bilmem hiç bedensel zayıflık yaşadın mı? Hayatından çok şeyi alıp götürür. Bizler yarı ölü sayılırız bir yerde. Yemek yedin mesela. Hemen sindirim ilacı alacaksın. Yoksa başın dertte demektir. Sürekli çıkıp hava almak lazım. Yoksa kafan ağırlaşmaya başlar. Aptallaşırsın. Düşüncelerin uçurumlara, çıkmaz sokaklara sürüklenir. Delice düşünceler dolaşır içinde. Sonra bir ağırlık çöker üstüne. Uyursun. İnsanlar aslında uyumak için yaşarlar. En güzeli günün uyku haricindeki bölümünün mümkün olduğunca kısa olmasıdır. Sonra işte o kötü arkadaşlar çıkar gelir. Şu ilaçlar... Yorgunluğunu dindiren alkaloidler. Ve uykuyu öldüren sade kahve, kokain..."

"Anlıyorum," dedi İsbister.

"Elimden geleni yaptım," diye devam etti uykusuz adam. Huzursuzluğu ses tonuna yansıyordu.

"Bu durum da ödülü oluyor o zaman?"

"Evet."

Öylece kalakaldılar bir süre.

"Uykuya olan hasretimin büyüklüğünü hayal bile edemezsin. İşimi yapıp bitirdim. Sonraki altı uzun gün boyunca zihnimde bir girdap vardı, hiçbir yere varmayan bir düşünceler sağanağı... Kafam darma duman..." durdu. "Uçuruma doğru...".

"Uyuman gerekiyor," dedi İsbister kararlı bir havada. Sanki bir çare bulmuştu. "Kesinlikle uyumalısın."

"Zihnim hiç olmadığı kadar berrak. Fakat anafora doğru sürüklendiğimi çok iyi biliyorum. Az sonra..."

"Evet?"

"Hiç girdaba sürüklenen birisine rastladın mı? Karanlığa sürüklenen... Bu tatlı dünyadan koparak aklını yitiren..."

"Ama..." İsbister itiraz etmeye çalıştı.

Adam elini ona doğru uzattı. Gözleri birdenbire vahşileşmişti. Bağırmaya başladı. "Kendimi öldürmem gerekiyor. Belki de hemen şimdi, şuracıkta. Şu karanlık uçurumun dibinde. Dalgaların yükselip alçaldığı şu köşede... Kendimi aşağı atarsam öyle ya da böyle sonunda uyumuş olurum..."

"Bu çok saçma," dedi İsbister. Adamın isterik hali onu ürkütmüştü. "İlaç kullanmak bundan çok daha iyidir."

"Ne olursa olsun, sonunda uyuyabileceğim," diye tekrarladı adam. İsbister'ı umursamamıştı bile.

İsbister ona baktı, "Sonucun kesin olmadığını biliyorsun değil mi?" dedi. "Lulworth Koyu'nda bunun gibi bir uçurum var. Bunun kadar yüksek. Neyse, küçük bir kız düştü bu uçurumdan. Ölmedi. Şimdi gayet iyi durumda."

"Ama burada kayalar var. Soğuk bir gece, adam keder içerisinde uzanmış kayalara. Kırılan kemikleri titreşirken gıcırdıyor. Dalgalanan soğuk su ürpertiyor onu. Nasıl?"

Göz göze geldiler. "Seni hayal kırıklığına uğrattığım için özür dilerim," dedi İsbister pervasızca. "Ama bu uçurumdan atlayarak intihar etmek ya da herhangi bir uçurumdan, bir sanatçı olarak söylüyorum ki fazlasıyla amatör işi." Alabildiğine yapmacık bir ifadeyle gülümsedi.

"Peki ya öbür mesele?" dedi uykusuz adam. Rahatsızlığı her halinden belli oluyordu. "Öbür mesele ne olacak? Bir insan geceler boyunca, geceler boyunca... Nasıl aklını koruyabilir ki."

"Bu sahilde yalnız mı dolaştın?"

"Evet."

"Aptalca bir şey yapmışsın. Bu şekilde konuştuğum için beni bağışla. Demek yalnız dolaştın! Senin de dediğin gibi bedensel yorgunluk, zihinsel yorgunluğa fayda etmez. Sana kim böyle yapmanı söyledi? Hiç olacak iş mi? Yürüyüp duracaksın bütün gün. Tepende güneş, sıcak. Yorgunluk. Yapayalnızsın. Etraf ıssız. Sonra gideceksin yatağa, hadi bakalım uyu uyuyabilirsen."

İsbister kısa bir süre durdu ve kuşkuyla, ızdırap içerisindeki adamın yüzüne baktı.

"Şu kayalara bak," dedi adam. "Orada sonsuza kadar parlayıp dalgalanacak olan denize bak. Uçurumun altında, karanlığa dalan şu beyaz köpüklere bir bak. Ve göz alıcı güneşe ev sahipliği yapan mavi gökyüzüne... Bu senin dünyan. Bunu kabul et. Sen burada olmaktan mutlusun. O seni ısıtır. Mutlu eder. Ve ben..."

Yüzünü döndü. Beti benzi atmıştı. Solgun gözleri kan çanağına dönmüş, dudakları morarmıştı. Neredeyse fısıldar gibi konuşuyordu. "Dünya benim sefaletimin örtüsüdür. Bütün dünya! Sadece sefaletimi gizlemeye yarar."

İsbister yanı başlarındaki uçurumun vahşi güzelliğine baktı. Adamın yüzündeki ifade ne kadar da umutsuzdu. Bir süre söyleyecek laf bulamadı.

Adama karşı çıktığını ima eden bir hareket yaptı. Kendini topladı ve lafa girdi. "Git ve güzel bir uyku çek," dedi. "Ondan sonra her şey başka türlü gözükecek sana. Sen benim sözümü dinle."

Bu karşılaşmanın son derece ilginç bir tesadüf olduğunun farkındaydı. Sadece bir saat öncesine kadar fazlasıyla canı sıkılıyordu. Nihayet kendine yapacak faydalı bir iş bulmuştu. Hemen kontrolü eline aldı. Bu tükenmiş adamın öncelikli ihtiyacı arkadaşlıktı. Kendini çimlerin üzerine attı. Rahat bir tavır takındı. Arkadaşça bir sohbet iyi gelir diye düşündü.

Adam tam bir kayıtsızlığa gömülmüştü. Sıkıntılıydı. Denize bakıyordu. Sadece İsbister'in sorduğu sorulara kısa yanıtlar vererek konuşuyordu. Kimi zaman bu soruları da sessizlikle geçiştiriyordu. Diğer taraftan kendi çaresizliğini aşmayı amaçlayan bu hayırsever girişime herhangi bir itirazı yoktu. Hatta minnettar gözüküyordu.

İsbister tek başına yürütmeye çalıştığı sohbetin giderek canlılığını yitirmeye başladığını fark etti. Bunun üzerine Bodcastle'a dönmeyi ve Blackapit'ten manzarayı izlemeyi teklif etti. Birlikte yola çıktılar. Adam yolun yarısında kendi kendine konuşmaya başladı. Berbat bir yüz ifadesiyle İsbister'a döndü. "Ne olabilir ki?" diye sordu zayıf ellerini açarak. "Ne olabilir ki? Dön, dön, dön, dön... Sürekli dönüyor, dönüyor..."

Yürürken bir yandan da elleriyle daireler çiziyordu.

"Tamamdır moruk," dedi İsbister. Eski bir dostuyla konuşur gibiydi. "Sen canını sıkma. Bana güven."

Adam ellerini indirdi. Penally'nin ötesindeki tepeyi ve burnu geçtiler. Uykusuz adam arada sırada el hareketleri yaparak kendi kendine bir şeyler anlatıyordu. Kafasındaki karmaşık düşüncelerle ilgili başı sonu belirsiz cümleler çıkıyordu ağzından. Blackapit'e bakan bir yer bulup oturdular. İsbister, yolun ikisinin yan yana yürümesine izin verecek kadar genişlediği her noktada sohbeti sürdürmeye çalışmıştı. O sırada da Boscastle Limanı'nın inşasının ne kadar zor olduğunu anlatıyordu. Kötü iklim şartları pek çok engel çıkarmıştı. Arkadaşı aniden sözünü kesti.

"Başım eskiden olduğu gibi değil." Doğru ifadeyi bulamadığı için yine meramını el kol hareketleriyle anlatmaya çalışıyordu. "Eskiden olduğu gibi değil işte. Kafamda bir ağırlık var. Ya da bir mahmurluk. Aniden düşen bir gölge gibi. Karanlığın içinde dönen bir şey... Bir fikirler keşmekeşi, karmaşa, girdap. İfade edemiyorum bir türlü. Zorlukla odaklanabiliyorum. Sana anlatması çok güç."

"Takma kafana moruk," dedi İsbister. "Galiba anlıyorum derdini. Bana anlatmak için kendini bu kadar zorlamana da gerek yok zaten. Sonuçta ne yaşadığını en iyi sen biliyorsun."

Uykusuz adam, parmakları ile gözlerini ovuşturdu. İsbister bu sırada konuşmaya devam etti. Derken aklına parlak bir fikir geldi. "Hadi gel benim odama gidelim," dedi. "İstersen pipo içeriz. Sana Blackapit çizimlerimi gösteririm. Tabi eğer ilgini çekerse?"

Adam bu teklifi de uysalca kabul etti. Yol boyu İsbister'ın ardından yürüdü.

İsbister adamın yokuşu inerken sık sık tökezlediğini fark etmişti. Hareketleri yavaş ve tereddütlüydü. "Hadi gel içeri," dedi İsbister. "Sigaralarımdan ve nefis içkilerimden denersin. Tabi eğer içmeyi seviyorsan."

Yabancı, bahçe kapısına geldiğinde tereddüt etti. Sanki yaptığı hareketlerin bilincinde değildi. "Ben içki içmem," dedi yavaşça. Kısa bir süre sonra sözlerini tekrarladı: "Hayır, ben içki içmem. O döner. Dönüp durur..."

Adam, kapının eşiğine gelince birden sendeledi. Zorlukla ayakta durabiliyordu. Paldır küldür içeri girdi.

Bulduğu rahat bir koltuğa yığılıverdi. Adeta koltuğa gömülmüştü. Öne eğilip, alnını kolunun üzerine koydu. Tamamen hareketsizdi. Biraz sonra adamdan belli belirsiz bir hırıltı gelmeye başladı.

İsbister acemi bir ev sahibinin tedirginliği ile odada dolaşıyor, neredeyse hiçbir karşılık gerektirmeyen küçük açıklamalar yapıyordu. Portfolyosunu alıp masanın üzerine koydu. Saate baktı.

"Benimle birlikte akşam yemeği yemek ister misin?" dedi. Elinde yanmayan bir sigara vardı. Adamı usulünce idare etmek için neler yapabileceğini düşünüyordu. "Sadece soğuk kuzu eti var. Ama şimdi iyi gider. Bir de turta." Biraz durduktan sonra aynı sözleri tekrarladı.

Adam hiçbir yanıt vermedi. İsbister öylece durdu. Gözlerini adama dikti.

Sessizlik bir süre daha devam etti. İsbister'in dikkati dağılmıştı. Yanmayan sigarasını bıraktı. Adamda en ufak bir hareketlilik yoktu. İsbister portfolyoyu eline aldı. Açtı. Sonra geri yerine koydu. Konuşup konuşmamak konusunda kararsız kalmıştı. "Belki de" diye fısıldadı. Aklından geçen düşüncenin doğruluğundan emin olamıyordu. Kapıya döndü. Parmak uçlarına basarak odadan dışarı çıktı. Her attığı adımdan sonra dönüp arkadaşına bakıyordu.

Kapıyı sessizce kapattı. Evin kapısı açık duruyordu. Dışarı çıktı. Bahçede bıldırcın otlarının bittiği bir noktada dikildi. Açık pencereden içerideki yabancıyı görebiliyordu. Sessiz ve durgundu adam. Duruşunda en ufak bir değişiklik yoktu.

O sırada sokakta oynayan çocuklar birden durdular. Büyük bir ilgiyle ressam amcalarını süzüyorlardı. Oradan geçmekte olan bir sandalcı, nezaketle selamladı İsbister'i. Anlaşılan, düşünceli hali çevredeki insanlara garip gelmişti. Belki bir sigara yakarsa daha doğal görünebilirdi. Piposunu çıkartıp yavaşça hazırladı.

"Bakalım başarabilecek miyim..." dedi. Hafif bir hoşnutsuzluk vardı halinde. "Birisinin ona bir şans vermesi gerekiyordu." Bir kibrit çakıp piposunu yaktı.

Mutfaktan çıkan ev sahibesi, onun odasına girmek üzereydi. İsbister, hemen geri döndü ve sigara tuttuğu eliyle işaret ederek oturma odasının girişinde durdurdu kadını. Fısıldayarak durumu açıkladı. Ev sahibesi, İsbister'in misafir getirdiğini bilmiyordu. İsbister, oldukça garip olan durumu açıklamakta zorlanmıştı. Kadın geri çekildi. Biraz şaşırmıştı. Kadın gidince, İsbister verandanın köşesinde durup adamı izlemeye devam etti.

Piposunu bitireli epey olmuştu. Evin dışında yarasalar dolaşıyordu. Sonunda merakı tüm tereddütlerine üstün geldi. Karanlık olan oturma odasına doğru süzüldü. Girişte durdu. Yabancı hâlâ aynı pozisyonda duruyordu. Pencerenin karşısında siyah bir gölge gibiydi. O sırada limandaki gemilerden birinde denizciler şarkı söylüyorlardı. Onun dışında gece tamamen sessizdi. Bahçedeki bıldırcın otu ve hezarenlerin dikenleri başkaldırmış ve kıpırdamadan duruyordu. Bir anda İsbister'ın zihninde bir şimşek çaktı. Adamın oturduğu sandalyenin üzerine eğildi. Dinlemeye başladı. İçinde rahatsız edici bir şüphe uyanmıştı. Giderek bu şüphenin

haklılığına ikna oldu. Hem şaşırmış, hem de korkmuştu. Ne kadar uğraşırsa uğraşsın adamın nefes alışını duyamıyordu.

Sessizce sandalyenin etrafından dolaştı. Tekrar dinlemeye çalıştı. En sonunda elini sandalyenin arkasına koyup iyice yaklaştı. Neredeyse kafa kafaya geleceklerdi adamla. Bütün dikkatini verdi. Bir şeyler duymaya çalıştı.

Misafirinin yüzünü incelemek istedi. Hafifçe eğilerek baktı. Gördükleri dehşete kapılmasına neden oldu. Adamın gözleri bembeyazdı.

Tekrar baktı. Gözlerinin açık olduğunu fark etti. Göz bebekleri göz kapaklarının altına gizlenmişti. Korkuyordu. Adamı omuzlarından tutup sarsmaya başladı. "Uyuyor musun?" diye bağırıyordu. "Uyuyor musun?"

Adamın ölmüş olduğuna neredeyse tamamen ikna olmuştu. Paniğe kapıldı. Sandalyenin etrafında dört dönüyordu. Yardım istemek için ev sahibesinin zilini çaldı.

"Lütfen hemen bir ışık getirin," dedi girişte durup. "Arkadaşımın durumu hiç iyi değil."

Tekrardan adama döndü. Omuzlarını sıkıca kavrayıp sarsmaya devam etti. Bir yandan da bağırıp çağırıyordu. Ev sahibesi elinde lambasıyla içeri girince ortalık birden sarı ışıkla aydınlandı. Adamın yüzü bembeyazdı ve kadına doğru boş boş bakıyordu. "Bir doktor getirmeliyim" dedi İsbister. "Ya öldü ya da baygınlık geçiriyor. Köyde bildiğiniz bir doktor var mı? Nasıl ulaşabilirim doktora?"

2. Bölüm

Trans

Adamın başına gelen bu garip duruma doktorlar kataleptik[4] kasılma adını veriyorlardı. Ne var ki kasılma bu kez, daha önce hiçbir vakada görülmediği kadar uzun bir süre devam etti. Daha sonra adamın bedeni yavaş yavaş yumuşamaya başladı. Bir tür derin uyku durumuna geçmişti. Ve nihayet bu aşamadan sonra gözlerini kapatması mümkün olabildi.

Onu otelden alıp Boscastle hastanesine götürdüler. Birkaç hafta sonra ise Londra'ya sevk edildi. Ne var ki kendisini ayıltmak için yapılan hiçbir müdahaleye yanıt vermiyordu. Bir süre sonra tüm bu müdahalelere son verildi. Adam öylece yatmaya devam etti. Ne tam ölüydü, ne de tam diri. Varlıkla yokluk arasında bir yerde duruyordu. Onunkisi kesintisiz bir karanlıktı. Hiçbir düşünce ve duyum sızamazdı oraya. Rüyasız bir uyku, huzur dolu bir hiçlikti. Zihnindeki karmaşa olabildiğince kabarmış ve en sonunda yerini mutlak sessizliğe bırakmıştı. Peki nerdeydi bu adam şimdi? Bayılan insanlar nereye giderlerdi?

"Her şey dün yaşanmış gibi," dedi İsbister. "Her şeyi dün olmuş gibi hatırlıyorum. Belki de dün olanları hatırladığımdan daha net..."

Bir önceki bölümden tanıdığımız İsbister, artık genç bir adam değil. Daha önce zamanın modasına göre biraz uzun olan kahverengi saçları ağarmış. Kısacık kesilmişler. Yüzünde yaşlılığın izleri fark edilebiliyor. Sivri sakalında beyazlar var. Üzerinde yazlık kıyafetler olan yaşlıca bir adamla sohbet ediyor (O seneki yaz, her zamankinden daha sıcaktı). Adamın adı Warming. Kendisi Londralı bir avukat. Hâlâ trans halinde olan Graham'ın en yakın akrabası. İki adam Lonra'daki bir evde yan yana oturuyorlar. İkisinin de gözü, hareketsiz bir şekilde yatan Graham'ın üzerinde.

Graham'ın cildi sapsarı. Bir su yatağının üzerinde yatıyor. Başının altında bir yastık var. Üzerinde tiril tiril bir gömlek. Yüzü büzüşmüş. Sakalları hafif uzamış. Dudakları zayıf. Tırnakları kısa. İnce bir camın yanında duruyor. Görünen o ki bu cam, Uykucu'yu yanı başındaki gerçek dünyadan ayıran yegane sınır. Şüphesiz ki o artık sıradışı bir insan, herkesten farklı bir varlık. Tıbbi açıdansa karantina altında tutulması gereken anormal bir vaka. İki adam camın yanında durmuşlar. Büyük bir dikkatle onu izliyorlar.

"Olay beni tam manasıyla şok etmişti," dedi İsbister. "Beyaz gözleri aklıma geldikçe, hâlâ kendimi hem şaşkın, hem de rahatsız hissediyorum. Düşünebiliyor musun kaymış, beyaz gözler. Buraya gelip onu görmek beni yeniden o ana götürdü."

"Daha sonra tekrar görmedin mi onu?" diye sordu Warming.

"Sık sık gelmek istedim," dedi İsbister. "Ama işlerim müsaade etmedi. Tüm bu zaman boyunca Amerika'dan ayrılmaya çok nadiren fırsat bulabildim."

"Yanlış hatırlamıyorsam bir sanatçısınız değil mi?" dedi Warming.

"Öyleydim. Sonra evlendim. Hayata başka türlü bakmaya başladım. Kısa zamanda iş hayatına atıldım. Dover'deki uçurum posterlerini benim adamlarım hazırlıyor."

"Güzel posterler," diyerek muhatabının hakkını teslim etti avukat. "Gerçi ben onları orada görmüş olmaktan pek de hoşnut değilim."

"Uçurumlar yerinde durduğu müddetçe onlar da orada asılı kalacak" dedi İsbister gururla."Dünya değişiyor. O yirmi yıl önce uyuduğunda, ben Boscastle'da perişan bir haldeydim. Bir sulu boya kutusu ve eski moda asil bir tutkudan başka hiçbir şeyim yoktu. Bir gün boyalarımın bütün İngiltere sahilini güzelleştireceğini nereden bilebilirdim ki? Adanın bir ucundan ta Lizard'a kadar... Talih hiç beklenmedik zamanlarda yüzüne gülüyor insanın."

Görünen o ki Warming bu konularda İsbister'den farklı düşünüyordu. "Yanlış hatırlamıyorsam daha önce sizinle karşılaşmamıştık."

"Siz, beni Camelford tren istasyonuna götüren at arabası ile geri dönmüştünüz. Jübile'ye yakındı, Viktorya'nın Jübilesi'ne[5]. Westminster'a dizilen koltukları ve bayrakları gayet iyi hatırlayabiliyorum. Ve tabii Chelsea'deki arabacı ile olan kavgayı da ..."

"Elmas Jübilesi'ydi," dedi Warming. "İkincisi."

"Doğru ya. Öncekinde, ellinci yıl kutlamaları sırasında ben Wookey'da bir çocuktum. Tamamen çıkmış aklımdan... Neyse! Ne çok telaşlanmıştık ama. Ev sahibem onun evde kalmasına izin vermedi. Kasıldığında gerçekten de

çok acayip gözüküyordu. Onu otele kadar bir iskemlenin üzerinde taşımamız gerekmişti. Her zamanki Boscastle doktoru yerinde yoktu, onun yerine bir pratisyen hekim bulduk. O, ben, ev sahibem ve başka bir sürü insan neredeyse ikiye kadar başında bekledik."

"Demek kaskatı kesilmişti?"

"Demir gibi olmuştu. Baş üstü yere koysanız öylece dimdik dururdu. Hiç bu kadar sert bir şey görmemiştim. Tabi şimdiki halinden çok farklıydı." Kafasıyla, yatmakta olan Graham'ı işaret etti. "O genç doktor, neydi adı onun..."

"Smithers?"

"Evet Smithers. Söylenenlere göre onu kendine getirmek için Smithers'ın yaptıkları tamamen yanlışmış. Bir kere çok acele etmişti. Sonra o yaptığı şeyler... Şimdi bile düşündükçe içim bir tuhaf oluyor. Hardal, enfiye çektirme, iğneleme. Sonra şu küçük çirkin şeylerden biri, dinamo değil de..."

"Bobin?"

"Evet. Kaslarının nasıl titrediğini görebiliyorduk. Kıvranıyordu. Sadece sarı ışık veren iki kandil vardı içeride. Ve odadaki bütün gölgeler titriyordu. Endişeli genç doktorumuz sonunda uğraşmaktan vazgeçti. Graham, çıplaktı ve çok garip bir haldeydi. Bak yine gözümde canlanıyor..."

Durdu.

"Çok garip bir durum," dedi Warming.

"Bu mutlak bir yokluk hali," dedi İsbister. "Beden burada. Ama ne tam diri, ne tam ölü. Üzerinde rezerve yazan boş bir iskemle gibi. Hiçbir his yok. Sindirim yok. Kalp atışı yok. En ufak bir hareket yok. Ben bu koşullar altında karşımda gerçekten bir insan olduğuna inanamıyorum. Bir açıdan ölüden daha çok ölü. Doktorlar saçlarının bile uzamadığını söylemişlerdi. Halbuki ölülerin saçları uzarmış."

"Biliyorum," dedi Warming. Hissettiği acı ses tonuna yansımıştı.

Tekrar camdan içeri baktılar. Graham gerçekten de çok garip bir durumdaydı. Trans halinin yumuşama aşamasını yaşıyordu. Tıp tarihinde daha önce hiç görülmediği kadar uzun bir süre trans halinde kalmıştı. Önceki vakalarda trans hali, en fazla bir yıl kadar sürmüştü. Bu sürenin sonucunda trans halindeki kişiler ya uyanmış ya da ölmüşlerdi. İsbister doktorların bedenin çöküşünü ertelemek için Graham'a enjekte ettiği maddeleri not aldı. Warming'e gösterdi. Warming bunlardan bıkmıştı. Artık bunları görmek istemiyordu.

"O burada yattığı süre içinde," dedi İsbister, hayatını gönlünce geçirmiş olmanın huzuru içerisindeydi. "Ben yaşama ilişkin planlarımı değiştirdim, evlendim, bir aile kurdum. Eskiden bir evlat sahibi olmak aklıma bile gelmezdi. Şimdi en büyük oğlum bir Amerikan vatandaşı. Harvard'ı bitirecek yakında. Bak benim saçlarım ağardı. Peki ya bu adam? Bir gün bile yaşlanmadı. Hiç değişmedi. Benim delikanlılık zamanlarımda nasılsa hâlâ öyle. Düşünmesi bile garip, merak uyandırıcı."

Warming, İsbister'a döndü. "Ben de yaşlandım. Küçük bir çocukken onunla kriket oynamıştım. O hâlâ o günlerdeki gibi görünüyor. Belki biraz sararmış. Fakat ne olursa olsun, o hâlâ genç bir adam."

"Düşünsene o arada biz bir savaş yaşadık," dedi İsbister.

"Uzun bir savaş üstelik ..."

"Ve şu Marslılar[6]..."

"Anladığım kadarıyla..." dedi İsbister ve kısa bir süre için durakladı. "Kendine ait küçük bir serveti var."

"Öyle," diye onayladı Warming. Ciddiyetini bozmadan hafifçe öksürdü. "Bu hale geldiğinden beri idaresini ben üstlendim."

"Anlıyorum." Biraz düşündü İsbister. Çekinerek lafa girdi. "Burada kalmasının maliyeti çok yüksek değil. Geçen süre içerisinde serveti epey birikmiş olmalı."

"Öyle oldu. Eğer uyanabilirse, uyuduğu zaman olduğundan çok daha zengin olacak."

"Bir iş adamı olarak," dedi İsbister, "doğal olarak böyle şeylere çalışıyor kafam. Zaman zaman bu uyku işinin ticari açıdan ona çok yararlı olabileceğini düşünüyorum. Tabirimi mazur görün, bu kadar uzun süre baygın kalmakla az uyanıklık yapmadı..."

"Bu kadar planlı davranmış olabileceğinden şüpheliyim," dedi Warming. "İleri görüşlü bir insan değildi. Aslına bakarsanız..."

"Evet?"

"Bu konuda farklı düşünüyoruz. Ben bir bakıma onun gardiyanı gibiyim. Siz kimi şeylerin tesadüf olamayacağını bilecek kadar çok deneyime sahipsiniz. Yine de durum sizin ima ettiğiniz gibi olsa dahi, ben onun uyanıp uyanamayacağından şüpheliyim. Uyku onun yaşlanmasını yavaşlatıyor. Ama yine de tamamen durdurmuyor. Yavaş, çok yavaş da olsa bedeni değişiyor. Bilmem ne demek istediğimi anlatabildim mi ?"

"Uyandığında yaşayacağı süprizi kaçırmak istemem doğrusu. Geçen yirmi yılda çok büyük değişiklikler oldu. O gerçek bir Rip Van Winkle[7]!"

"Gerçekten de çok şey değişti," dedi Warming. "Diğer değişikliklerin yanında ben de değiştim. Yaşlı bir adamım artık."

İsbister, kısa bir süre durakladı. Lafa nereden girmesi gerektiğini bilmiyordu. "Ben olsam öyle düşünmezdim," dedi.

"Onun hesaplarını tutan bankacılar bana geldikleri zaman, kırk üç yaşındaydım. Hatırlarsınız, siz telgraf çekmiştiniz onlara."

"Adreslerini Graham'ın cüzdanındaki çek defterinden almıştım," dedi İsbister.

"Serveti katlanarak artacak, bunu görmek hiç de zor değil," dedi Warming.

Sustular. En sonunda İsbister dayanamayıp konuşmaya başladı, "Daha uzun yıllar bu şekilde kalabilir," dedi. Sözün arkasını getirmeye çekiniyordu. Yanlış anlaşılabilirdi. "Bunu göz önünde bulundurmalıyız. Mal varlığı bir gün başkalarının eline geçebilir."

"Bay İsbister, inanın bana, bu mesele benim de hep kafamı kurcalıyor. Aslına bakarsanız çok yakın bir akrabalık ilişkimiz yok. Son derece garip ve eşine daha önce rastlanmamış bir durum bizimkisi."

"Gerçekten öyle," dedi İsbister.

"Bu bana daha ziyade bir kamu kuruluşunun yapabileceği bir iş gibi gözüküyor. Öyle ya, neredeyse ebedi bir gardiyanlık. Bazı doktorların düşündüğü gibi yaşamaya devam ederse durum tam anlamıyla böyle olacak. Aslına bakarsanız bu konuda yetkili birileriyle görüşmek istiyorum. Gerçi şu ana kadar herhangi bir adım atmış değilim."

"Onun bakımı için bir kamu kurumuyla anlaşmak, hiç de fena bir fikir değil. İngiliz Müzesi Kayyumu ya da Kraliyet Hekimler Koleji mesela... Elbette biraz garip gözükecektir ama zaten bu meselenin kendisi garip."

"Bütün mesele onu almaları için kurumları ikna etmekte."

"Bürokratik işlemlerde sıkıntı çıkarıyorlar değil mi?"

"Hem de çok."

Bir süre sessiz kaldılar. "Şüphesiz ki eşine az rastlanır bir durum bu," diye devam etti İsbister. "Bu arada bileşik faiz oranları da gittikçe artıyor."

"Evet öyle," diyerek onayladı Warming, "Altına olan rağbet de giderek azalıyor. Piyasaların ilgisi faize kaydı."

"Farkındayım," dedi İsbister. Yüzünü ekşitmişti. "Fakat bu gelişme onun yararına olacak."

"Tabi uyanabilirse."

"Tabi uyanabilirse," diye tekrarladı İsbister. "Dikkat ettiniz mi, yüzü nasıl bir deri bir kemik kalmış. Gözleri nasıl da çökmüş."

Warming bir süre bakıp düşündü. En sonunda lafa girdi: "Onun uyanabileceğinden şüpheliyim."

"Tam olarak anlayamadığım bir nokta var," dedi İsbister. "Bana kendisini bu noktaya aşırı çalışmanın getirdiğini söylemişti. Neyi kastettiğini merak ediyorum."

"Allah vergisi yeteneklere sahipti. Ama aynı zamanda istikrarsız ve duygusal bir karakteri vardı. Kuruntuluydu. Karısından ayrıldı. Daha sonra sanıyorum, bunu unutabilmek için fanatik bir biçimde siyasetle ilgilenmeye başladı. O bir radikaldi. Bir sosyalist. Ya da bir özgürlükçü. Yüksek okulda kendilerine bu adı veriyorlardı sanırım. Enerjik, aklı havada ve disiplinsiz. Davası için kendini paralayınca bu hale geldi işte. Yazdığı broşürü hatırlıyorum. Görülmemiş bir şeydi. Dolu doluydu, sert bir dili vardı. Geleceğe ilişkin çeşitli öngörülerden bahsediyordu. Bunların bir kısmı boşa çıktı. Bazıları ise gerçekleşti. Böyle tezleri okumak çoğunlukla dünyanın nasıl öngörülemezliklerle dolu olduğunu anlamanıza yardımcı oluyor. Eğer uyanabilirse öğrenmesi ve unutması gereken ne çok şey olacak."

"Uyandığında orada olup ne söyleyeceğini duyabilmek için her şeyimi verebilirim," dedi İsbister.

"Ben de öyle," diye yanıtladı Warming. "Kesinlikle ben de öyle." Kendine acıyan yaşlı bir adam edasıyla devam etti: "Ne var ki onun uyanışını asla göremeyeceğim."

Derin düşüncelere dalmıştı. "Asla uyanmayacak," dedi en sonunda. İçini çekti; "Bir daha asla uyanmayacak."

3. Bölüm

Uyanış

Warming yanılıyordu. Uykucu uyanacaktı.

Ne muazzam bir karmaşa! Her şey ne kadar da basit ve tekdüze gözüküyor oysa. Kaç kişi her sabah yaşadığımız uyanışın nasıl mümkün olabildiği üzerine kafa yormuştur? Bunu mümkün kılan sayısız unsurun, nasıl olup da birlikte iş gördüklerini kaç kişi sorgulamıştır? Ruhun ilk kıpırdanmaları; bilinçsizlik halinin önce bilinçaltına, bilinçaltının bilince doğru açılması... Ve nihayet kendi varlığımızın yeniden farkına varışımız. İşte her gece uykusundan sonra hepimizin başına gelen bu halleri şimdi Graham yaşıyordu. Önce belli belirsiz bir his bulutu şekillenmeye başladı. Hafif bir hüzün hissetti. Bilmediği bir yerde yatıyordu. Tamamen bitkindi. Ama yaşıyordu Graham...

Kendine gelmek, yeniden bir birey olarak varlığını hissetmek, devasa uçurumları aşmak kadar zordu. Çağlar aşmıştı. En akıl almaz düşler bu zamanın korkunç gerçekleri olmuşlardı şimdi. Belli belirsiz hatıralar dolaşıyordu kafasında. Garip yaratıklar, bir başka gezegene aitmiş gibi görünen acayip manzaralar... Tatlı bir sohbetin üzerinde bıraktığı yatıştırıcı etkiyi hâlâ hissedebiliyordu. Kiminle yapılmıştı bu sohbet? Hatırlayamıyordu o ismi. Sonradan aklına gelecekti belki. Damar ve kasların unutulmuş duyarlılığı canlanıyordu içinde. Karanlıkta boğulmak üzere olan bir adamın beyhude kurtuluş çabalarına ait karışık hisler kaplıyordu benliğini... İç içe geçmiş hareketli sahnelerden oluşan büyüleyici bir panorama vardı karşısında.

Graham gözlerinin açık olduğunu fark etti. Yabancısı olduğu bir şeylere bakıyordu. Kesinlikle tanıdık değildi gördükleri.

Beyaz bir şey gördü. Bir şeyin kenarıydı. Belki bir tahta çerçevenin... Bu şeklin hatlarını takip ederek hafifçe başını hareket ettirdi. Görüş hizasının dışına çıkıyordu. Nerede olabileceğini anlamaya çalıştı. Perişan bir haldeydi. Derin bir iç sıkıntısı hissediyordu. Sabahın erken saatlerinde uyanan insanların bilindik huzursuzluğu vardı içinde. Belli belirsiz ayak sesleri ve fısıltılar duyar gibi oldu.

Başını oynatırken olağandışı bir fiziksel zayıflık hissetti. Otel odasındaki yatağında olabileceğini düşündü. Ama şu beyaz şeyin ne olduğunu bir türlü

anlayamıyordu. Uyumuştu demek. Uyumak istediğini hatırlıyordu. Uçurum ve şelale geldi aklına. Yoldan geçen adamla bir şeyler konuşmuştu, olanlar hayal meyal kafasında canlanıyordu.

Acaba ne kadar zamandır uyuyordu? Bu ayak sesleri de neydi böyle? Çakıl taşlarına çarpan dalgaları andıran bu homurtular nereden geliyordu? Elini uzatıp saatini almaya çalıştı. Yatmadan önce saatini mutlaka yatağının yanında duran sandalyenin üzerine koyardı. Eli cam gibi pürüzsüz bir yüzeye temas etti. Bu his hiç beklenmedik bir şekilde tedirgin olmasına neden oldu. Aniden döndü. Şöyle bir bakış atıp etrafında olanları çözmeye çalıştı. Doğrulmayı denedi. Çok fazla çaba harcaması gerekmişti. Başı döndü. Kendisini güçsüz hissediyordu. Epeyce de şaşkındı.

Gözlerini ovuşturdu. Çevresini kuşatan şeyler kafa karıştırıcıydı. Ama aklı yerindeydi. Uyku epey yaramıştı. Yattığı şey sıradan bir yatak değildi. Yumuşak bir nesnenin üzerinde uzanmıştı. Çıplaktı. Üzerinde yattığı bu şey büyük ölçüde şeffaftı. Bunu fark ettiğinde garip bir rahatsızlık hissetti. Altında görüntüsünü normalde olduğundan daha beyaz gösteren bir ayna vardı. Cildinin şaşırtıcı derecede kuru ve sararmış olduğunu fark etti. Koluna garip bir alet takılmıştı. İki ayrı noktadan derisinin içine giriyordu. Üzerinde yattığı şey görebildiği kadarıyla yeşile çalan cam bir haznenin içine yerleştirilmişti. Haznenin kenarlarında daha önce dikkatini çeken beyaz çerçeve vardı. Üzerinde parlak ve özenli aletler bulunan bir stant dikkatini çekti. Köşede duruyordu. Termometreye benzeyen bir cihaz kendisine tanıdık gelse de, buradaki aletlerin büyük bölümüne tamamen yabancıydı.

Etrafını saran yeşilimsi cam, dışarıda olanları görmesini engelliyordu. Yine de parlak ve büyükçe bir odada olduğunu anlamıştı. İçeride ona dönük, oldukça büyük ve beyaz bir kemer vardı. Kafesin duvarlarının yakınında duran çeşitli eşyalar belli belirsiz de olsa seçilebiliyordu. Gri bir örtüyle kaplı bir masa, bir çift zarif sandalye, masanın üzerinde kaplar, bir şişe ve iki bardak... Tam bu sırada kurtlar gibi acıktığını fark etti.

Hiç kimseyi göremiyordu. Kısa bir tereddütten sonra ayağa kalkmaya çalıştı. Üzerinde yattığı yarı saydam nesneye yüklenerek doğrulmayı denedi. Ne var ki gücünü doğru tartamamıştı. Sendeledi. Elini camın üzerine koyarak ayakta durmayı denedi. Kısa bir süre böyle kaldı. Çok geçmeden hafif bir çatırtı duyuldu ve yaslandığı cam bir anda tuzla buz

oluverdi. Kafesi parçalanmış ve kendisini odanın ortasında bulmuştu. Masaya tutunarak, cam parçalarının üzerine düşmekten kurtuldu. Bu sırada bardaklardan birini yere düşürdü. Bardak çatlamış ama kırılmamıştı.

Odaki koltuklardan birine oturdu. Biraz dinlendikten sonra şişede duran sıvıyı diğer bardağa boşalttı. İçti. Renksiz bir sıvıydı. Ama su değildi. Hoş bir tadı ve kokusu vardı. Enerji veriyordu. Canlandığını hissetti. Şişeyi masaya koyup incelemeye başladı.

Odayla arasına giren yeşil saydam nesneden kurtulmuştu. Gerçekten de oldukça büyük ve görkemli bir odaydı. Daha önce fark ettiği kemer, bir geçide açılıyordu. Geçidin her yerinde beyaz damarlı, mavi bir maddeden yapılmış görkemli sütunlar vardı. İnsan sesleri ve sürekli tekrarlayan monoton gürültüler geliyordu. Graham artık tamamen uyanmıştı. Gelen seslere odaklandı. Tetikteydi. Açlığı aklından çıkıp gitmişti.

Bir anda çıplak olduğunu hatırladı. Üzerine giyecek bir şeyler aramaya başladı. Yanındaki sandalyelerden birinin üzerinde uzun siyah bir örtü buldu. Ona sarınıp tekrar oturdu. Titriyordu.

Kafası karmakarışıktı. Uyuyup uyanmıştı. İyi de şimdi neredeydi? Mavi sütunların ardındaki bu insanlar kimdi? Boscastle'da mıydı? Renksiz sıvıdan biraz daha içti.

Nasıl bir yerdi burası? Oda canlı bir varlık gibi gözüktü gözüne. Ne kadar da temiz ve güzeldi. Son derece sade bir biçimde döşenmişti. Tavanda bir boşluk vardı. Bir gölge belli aralıklarla boşluğun üzerinden geçip kayboluyordu. "Bit, Bit." Graham gölgeye tuhaf bir sesin eşlik ettiğini fark etti. Belli belirsiz, zayıf bir sesti bu.

Gürültülerin geldiği yöne doğru seslenmeye çalıştı. Ne var ki ancak küçük bir fısıltı çıkarabilmişti. Ayağa kalktı. Ve bir sarhoşun paytak adımlarıyla kemere doğru ilerledi. Adım atarken sendeliyordu. Üzerine sardığı siyah örtüye ayağı takıldı. Sütunlardan birine tutunarak düşmekten son anda kurtuldu.

Geçit soğuk bir koridora açılıyor ve az ileride balkona benzeyen aydınlık bir yerde son buluyordu. Balkonun önünde hafif dumanlı bir boşluk vardı. Daha ileride ise ne oldukları anlaşılamayan yabancı mimari şekiller gördü. Şimdi sesler daha yüksek ve daha belirgindi. Balkonda ona arkalarını

dönmüş olan üç kişi kendi aralarında bir şeyler konuşuyorlardı. Parlak kumaşlardan bol ve rahat giysiler giymişlerdi. Aşağıdaki insan kalabalığının gürültüsü balkona kadar geliyordu. Bir pankartın geçtiğini görür gibi oldu. Parlak renkli bir nesne, bir şapka ya da bir giysi havaya fırlatıldı... Boşlukta parlayıp yere düştü. Atılan sloganlar İngilizce olmalıydı. Kalabalık sürekli "uyan" sözcüğünü tekrarlıyordu. Bir çığlık duydu. Balkondaki üç adam aynı anda kahkahalarla gülmeye başladılar.

Üzerinde kısa, mor bir kıyafet olan kızıl saçlı adam, hepsinden daha fazla gülüyordu. "Ne zaman uyanır bu Uykucu acaba, ne zaman?"

Büyük bir neşe içerisindeydi. Bir ses duydu. Arkasını dönüp geçide baktı. Bir anda yüzü değişti. Bambaşka bir ruh haline bürünmüş, adeta taş kesilmişti. Onun halini fark eden diğer ikisi de hızla döndüler. Öylece kalakaldılar. Yüzlerinde tam bir dehşet ifadesi vardı. Hissettikleri korku yüzlerine yansımıştı.

Graham daha fazla ayakta duramadı. Tökezledi ve yüz üstü yere kapaklandı.

4. Bölüm

İsyanın Ayak Sesleri

Graham'ın son hatırladığı şey zillerdi. Daha sonra yarım saatten uzun bir süre boyunca baygın kaldığını öğrenecekti. Ölümle yaşam arasında gidip gelmişti. Kendine geldiği zaman yine yarı saydam minderinin üzerinde yatıyordu. Kalbinde ve boğazında bir sıcaklık hissetti. Kolundaki siyah alet çıkarılmış ve aletin bulunduğu yere pansuman yapılmıştı. Beyaz çerçeve yine oradaydı. Daha önce kırılmış olan yeşil maddeden arta kalan parçalar toplanmıştı. Balkonda rastladığı mor giysili adam yanı başında duruyordu. Hayretler içerisindeydi. Graham'ın yüzüne bakıyordu.

Zil sesleri uzaktan geliyordu. Hep bir ağızdan bağıran kalabalık bir topluluğun uğultusunu duyuyordu. Kapı kapanınca sesler kesildi.

Graham başını kaldırdı. "Tüm bunların anlamı nedir?" diye sordu "Neredeyim ben?"

Kendisini ilk fark eden kızıl saçlı adamı gördü. Adam durgunlaşmıştı. Graham'ın tam olarak neyi kastettiğini anlamaya çalıştı.

Mor giysiler içerisindeki adam yumuşak bir sesle yanıt vermeye çalıştı. İngilizceyi aksanlı bir şekilde konuşuyordu. Belki de Uykucu'ya öyle gelmişti. "Tamamen güvendesiniz. Buraya uykuya daldığınız yerden getirildiniz. Burası tamamen güvenli bir yerdir, rahat olun. Epeyce bir zamandır burada uyuyordunuz. Daha doğrusu trans halindeydiniz."

Adam başka şeyler de söyledi. Ne var ki Graham adamın söylediklerini duymakta güçlük çekiyordu. Ona içmesi için içi sıvıyla dolu bir şişe vermişlerdi. O sırada havaya güzel kokulu bir madde püskürtüldü. Graham'ın alnı hafif nemlenmişti. Ferahladığını hissetti. Büyük bir keyifle gözlerini kapattı.

Graham gözlerini açtığında, "Kendinizi daha iyi hissediyor musunuz ?" diye sordu morlu adam. Otuz yaşlarında, sempatik bir adamdı. Sarımtırak sivri bir sakalı vardı. Mor cübbesinin yakasında altın bir kopça duruyordu.

"Evet," dedi Graham.

"Epey bir süredir uyuyordunuz. Kataleptik trans halindeydiniz. Hiç katalepsiyi duymuş muydunuz daha önce? Size garip gelebilir ama inanın

bana şu an her şey yolunda."

Graham herhangi bir yanıt vermedi. Ama adamın sözleri bir nebze de olsa kendisini rahatlatmıştı. O sırada yanında durmakta olan diğer üç adamı fark etti. Ona bakışları çok garipti. Cornwall'da bir yerlerde olmalıydı. Ama etrafında gördüğü tüm bu garip şeyler kafasını karıştırıyordu.

"Kuzenime telgraf çektiniz mi acaba?" diye sordu, "E. Warming. Cancery Yolu, 27."

Adamlar kendilerine söyleneni anlamaya çalıştılar. Karşılık gelmeyince Graham'ın cümlesini tekrarlaması gerekti. "Ne kadar garip bir aksanı var," diye fısıldadı kızıl saçlı adam. "Telgraf derken Efendim?" sivri sakallı genç adamın kafası karışmıştı.

"Elektrikli bir telegram göndermeyi kastediyor," diye yorumladı üçüncü adam. On dokuz yirmi yaşlarında, şirin bir gençti. Sarı sakallı anladığını belli etti. "Ah ne kadar da aptalım. Bütün isteklerinizin yerine getirileceğinden emin olabilirsiniz Efendim," dedi. "Ne var ki kuzeninize telgraf çekmek pek kolay olmayacak. Şu anda Lonra'da değil. Şimdilik kendinizi bu meseleleri anlamak için fazla zorlamayın. Çok uzun bir süre boyunca uyudunuz. Şu an için en önemli şey, bu durumla başa çıkabilmeniz Efendim." Graham "Efendim" kelimesini adamın farklı bir biçimde telaffuz ettiğini fark etmişti.

Bir süre sessiz kaldı. Olup biteni anlaması mümkün değildi. Kafası iyice karışmıştı. Diğer taraftan bu garip giysili adamlar ne yaptıklarını biliyor gibi görünüyorlardı. Yine de hem onlar hem de içinde bulundukları bu oda fazlasıyla sıra dışıydı. Yeni kurulan bir yerde olmalıydı. Aniden kafasında bir şüphe uyandı. Yoksa burası halka açık bir sergi salonu muydu? Eğer öyleyse Warming'i bir güzel azarlaması gerekecekti. Ama Warming o karakterde bir çocuk değildi. Böyle bir şey yapmış olamazdı. Zaten halka açık bir sergide çırılçıplak uyanmış olması da mümkün değildi.

Yavaş yavaş kafasında bir şeyler belirmeye başladı. Şüphe yok ki çok uzun bir süre boyunca trans halinde kalmıştı. Kendisine dikkatle bakanların yüzlerindeki saygıyla karışık korku, onların içinden geçenleri ele veriyordu. Hepsini teker teker gözden geçirdi. Duyguları çok yoğundu. Onlar da onu anlamaya çalışıyorlardı. Konuşmak için dudaklarını araladı. Yapamadı. Her

nedense konuşmak zor gelmişti. Çıplak ayaklarına baktı. Sessizce izledi onları. Hiçbir şey söylemek gelmedi içinden. Çok üşüyordu. Titrediğini fark etti.

Ona tadı eti andıran pembe bir sıvı verdiler. İçer içmez kendisini daha iyi hissetmeye başladı.

"Bu iyi geldi," dedi boğuk bir sesle. Konuşmak için birkaç kez girişimde bulunsa da bir türlü dilinin ucuna gelenleri söyleyemedi.

Can havliyle bir kez daha konuşmayı denedi. "Ne kadar..." dedi. Sesi çok zayıftı. "Ne kadar zamandır uyuyorum?"

"Oldukça uzun bir süre uyudunuz," dedi sarı sakallı adam. Diğerleri ile göz göze geldi.

"Ne kadar?"

"Çok uzun bir süre."

"Evet," dedi Graham. Biraz sinirlenmişti. "Ben, ben... Çok uzun bir süre? Uzun yıllar? Kafam karışıyor iyice. Siz de..." Hıçkırdı... "Siz de lütfen bana kaçamak cevaplar vermeyin. Ne kadar zamandır uyuyorum ben?"

Durdu. Nefes alışları düzensizleşmişti. Gözlerini ovuşturdu. Kendisine net bir cevap verilmesini bekliyordu.

Etrafındaki insanlar alçak sesle konuşuyorlardı.

"Beş ya da altı yıl mı?" diye sordu hafifçe. "Yoksa daha mı fazla?".

"Bundan çok daha fazla."

"Daha fazla?"

"Fazla."

Yüzlerine baktı. Bakışlarında dehşet dolu bir ifade vardı.

"Çok uzun yıllar," dedi kızıl sakallı.

Graham oturdu. Zayıf elleriyle nemlenen gözlerini ve yüzünü sildi. "Çok uzun yıllar," diye tekrarladı. Sıkıca kapattı gözlerini. Tekrar açtı. Etrafında

gördüğü birbirinden garip şeyleri birer birer incelemeye başladı.

"Kaç sene?" dedi.

"Bunu öğrendiğinizde şaşıracaksınız. Kendinizi hazırlamanız gerekiyor."

"Yani? Söyleyin artık."

"Tahmin edebileceğinizden çok daha fazla."

Bu garip konuşmalar fazlasıyla rahatsız edici olmaya başlamıştı. "Evet, ne kadar?"

Odadakilerden ikisi kendi aralarında bir şeyler konuştular. Bir takım rakamlar telaffuz ediyorlardı. Tam olarak duyamadı.

"Ne kadar dediniz?" diye sordu Graham. "Ne kadar? Böyle bakıp durmayın. Hadi söyleyin artık."

Adamların fısıldaşmaları arasında iki kelime özellikle dikkatini çekti "iki yüzyıldan..."

"Ne?" Bu kelimeleri söyleyen gence döndü. "Kim söyledi bunu? Ne demek şimdi bu? Nasıl iki yüzyıl?"

"Evet," dedi kızıl sakallı adam. "İki yüzyıl..."

Graham kendisine söylenen rakamı tekrarladı. Yüksek bir rakam duyacağını tahmin ediyordu. Kendini hazırlamıştı buna. Ne var ki şimdi iki yüzyıl boyunca uyuduğu gerçeği ile karşılaştığında tam anlamıyla bozguna uğramıştı.

"İki yüzyıl," dedi yeniden. Beyninin içinde fırtınalar kopuyordu. "Peki ama..."

Hiç kimse bir şey söyleyemedi.

"Sen, gerçekten iki yüzyıl dedin değil mi? Ben yanlış anlamadım."

"İki yüzyıl yani iki asır," dedi kızıl sakallı adam.

Hep birlikte durdular. Graham yüzlerine baktı. Kimsenin şaka filan yaptığı yoktu. Duydukları gerçekti.

"Ama bu mümkün değil," dedi. Kabullenemiyordu duyduklarını. "Herhalde bir rüya görüyorum. Bir trans hali bu kadar uzun süremez. Bu gerçek değil. Siz benimle kafa buluyorsunuz. Hadi söyleyin. Şaka değil mi tüm bunlar? Daha birkaç gün önce Cornwall sahilinde yürüyüş yapıyordum ben..."

Sesi titriyordu.

Sivri sakallı adam çekinerek konuşmaya başladı. "Tarih alanında pek iyi değilimdir Efendim," dedi zayıf bir sesle. Diğerlerine baktı.

"Doğrudur Efendim," dedi bir başkası. "Boscastle, eski Cornwall düklüğündeydi. Güneybatıda, mandıra çayırlarının ilerisinde kalıyor. Hâlâ bir ev vardır orada. Bir keresinde orada bulunmuştum."

"Boscastle!" Graham gözlerini delikanlıya dikti. "İşte, işte buydu. Boscastle. Küçük Boscastle. Uyuduğumda orada bir yerlerdeydim ben. Kesin olarak hatırlayamıyorum. Hatırlayamıyorum."

Elini alnına götürdü ve fısıldadı. "İki yüzyıldan fazla..."

Çok hızlı konuşuyordu. Yüzünde belirgin tikler oluşmuştu. Ama aslına bakılırsa göründüğünden daha sakindi. "Eğer bu söylediğiniz doğruysa... Eğer doğruysa o zaman uyumadan önce tanıdığım tüm insanlar ölmüş olmalı..."

Yanıt veremediler.

"Kraliçe ve kraliyet ailesi, bakanlar, kilise ve devlet... Asiller ve halk, zenginler ve yoksullar, onlar ve diğerleri... İngiltere hâlâ yerinde duruyor mu peki? Londra diye bir yer var mı hâlâ? Doğru ya, burası Londra. Sizler de benim bekçilerimsiniz. Ve siz? Siz de öyle olmalısınız!"

Yüzünde kasvetli bir ifade vardı. Öylece oturdu bir süre. "Peki, ben neden buradayım? Yok yok konuşmayın. Sessiz olun. İzin verin..."

Sustu. Gözlerini ovuşturdu. Daha önce içtiği pembe sıvıdan bir bardak daha içti. Hemen arkasından ağlamaya başladı. İçi dolmuştu. Ağladıkça içi açıldı. Ferahladı.

Biraz sonra diğerlerinin yüzlerini incelemeye başladı. Kendi haline güldü. Aptal gibi görünüyordu. "İ-ki yüz-yıl..." dedi. Histerik bir halde yüzünü buruşturdu. Elleriyle yüzünü kapattı.

Bir süre sonra sakinleşti. Ellerini dizlerine yasladı. Hali perişandı. Tıpkı İsbister'la ilk karşılaştığı zaman olduğu gibi... Tam o sırada bir ses duyuldu. Ses giderek yükseliyordu. Yaklaşan birinin ayak sesleriydi bunlar. Ayak seslerini konuşmalar izledi. "Ne yapıyorsunuz burada? Neden beni haberdar etmediniz? Mutlaka bunun bana bildirilmesi gerekiyordu. Yaptıklarınız yüzünden birileri zarar görebilir. Tüm girişler kapatıldı değil mi? Hepsi? Bu durum kesinlikle gizli tutulmalı. Ona bir şey söylediniz mi?"

Sarı sakallı adam anlaşılmaz bir şeyler söylüyordu. Graham onun arkasından birisinin yaklaşmakta olduğunu gördü. Kısa, şişman ve tıknaz birisiydi. Sakalsızdı. Kargaburunluydu. Kalın bir ensesi ve irice bir çenesi vardı. Kalın ve kıvrık kaşları neredeyse burnuna kadar geliyor, koyu gri gözlerini örtüyordu. Yüzünde heybetli bir ifade vardı. Çatık kaşlarıyla Graham'a kısa bir bakış fırlattı. Sonra sarı sakallı adama döndü. "Ve diğerleri," dedi tiksinerek, "siz de gitseniz iyi olur."

"Gidelim mi?" dedi kızıl sakallı.

"Kesinlikle. Hemen gidin. Girişlerin kapalı olup olmadığını kontrol edin."

İki adam uysal bir şekilde kendilerine söyleneni yaptılar. Çıkmadan önce son bir kez baktılar Graham'a. Graham'ın düşündüğünün aksine çıkarken kemerin içinden geçmediler. Kemerin karşısındaki duvara doğru ilerlediler. Tek parça gibi gözüken duvar birdenbire açıldı. Adamlar içeri girdikten sonra tekrar eski haline döndü. Şimdi Graham odada diğerleriyle yalnız kalmıştı.

Tıknaz adam, bir süre Graham'a en ufak bir ilgi bile göstermedi. Diğer adamdan gelişmeler hakkında bilgi alıyordu. Onun üstü olduğu besbelliydi. Kısa ve net konuşuyordu. Graham konuşulanların ancak bir kısmını anlayabilmişti. Uyanışından sonra yaşadıkları onu şaşırtmakla kalmamış, aynı zamanda epeyce sarsmıştı. Üstelik fena halde başı ağrıyordu. Heyecanlıydı.

"Ona bu mevzuları anlatıp kafasını karıştırmamalısın," cümlesini defalarca tekrarladı yeni gelen.

Yeni gelen adam, öğrenmesi gerekenleri öğrenmişti. Uykucu'ya döndü. Baştan aşağı süzdü onu. Aklından ne geçtiğini anlamak imkansızdı.

"Kötü hissediyor musunuz?"

"Epeyce."

"Herhalde bu gördüğünüz şeyler size çok garip görünüyordur?"

"Çok garip hem de. Alışmak için zamana ihtiyacım olacak."

"Biraz öyle..."

"Beni ilk bulduklarında üstümde kıyafetlerim yok muymuş?"

"Sizi bulduklarında..." dedi tıknaz adam ve durakladı. Sarı sakallı adamla göz göze geldiler. "En kısa sürede size uygun giysiler temin edilecektir," dedi.

"İki yüzyıldan uzun bir süre boyunca uyuduğum gerçekten doğru mu?" diye sordu Graham.

"Bunu söylediler size değil mi? Aslına bakarsanız tam olarak 203 yıl..."

Graham sonunda bu inanılmaz sayıyı, büyük bir şaşkınlık içerisinde kabullendi. Kısa bir süre için sessizce oturdu. Sonra bir soru daha sordu. "Bu civarda bir fabrika ya da bir dinamo var mı?" Sorusunun yanıtını beklemeden devam etti. "Anladığım kadarıyla muazzam değişiklikler olmuş ben uyurken?"

"Bu bağırışlar nedir?" diye sordu birdenbire.

"Hiçbir şey," diye geçiştirdi tıknaz adam sabırsızca. "Halk işte. Zannediyorum zamanla çok daha iyi anlayacaksınız. Söylediğiniz gibi her şey çok değişti." Kısa konuşuyordu. Kaşları her zaman çatıktı. Yüzündeki ifade zor şartlar altında önemli kararlar almak zorunda olduğunu gösteriyordu. "Size uygun giysiler hazırlamamız gerekiyor. Bu arada içeride beklemeniz daha iyi olur. Kimse sizi rahatsız etmeyecek. Dilerseniz tıraş olabilirsiniz."

Graham sakalını sıvazladı.

Sarı sakallı adam yanlarına geldi. Kısa bir süre dinledikten sonra yaşlı adama bir şeyler anlatmaya çalıştı. Aceleyle balkona açılan kemere doğru koşturdu. Bağrışlar artmaya başlamıştı. Tıknaz adam tedirgin görünüyordu. Öfkelenmişti, belli belirsiz bir şeyler söyledi. Graham'a baktı. Yüzündeki ifade hiç de dostça değildi. Duyduğu sesler birbirine karışıyordu. Haykırışlar, sloganlar, çığlıklar... Rüzgarı andıran bir ses ve ardından keskin bir çığlık. Kırılan kuru dalların çıkardığı sese benzeyen bir çıtırtı. Graham için bunların hepsi bir bilmeceden farksızdı. Taşları yerli yerine oturtabilmek için büyük bir çaba harcıyordu.

Sonunda anladı. Bir sürü karmaşık sesin arasında değişmeyen bir slogan sürekli tekrarlanıyordu. İlk başta kulaklarına inanamadı. Tekrar odaklanmaya çalıştı. Evet. Doğru duyuyordu. Kalabalık hep bir ağızdan haykırıyordu: "Uykuyucu'yu gösterin. Uykucu'yu gösterin."

Tıknaz adam aceleyle kemere doğru koştu.

"Hay lanet," diye bağırdı. "Nasıl öğrendiler? Acaba gerçekten biliyorlar mı? Yoksa tahmin mi ediyorlar?"

Bu durumun mutlaka bir açıklaması olmalıydı.

"Ben gelemem," dedi tıknaz adam. "Onunla ilgilenmem gerekiyor. Sen gidip balkonda bir konuşma yap."

Graham'ın anlayamadığı bir yanıt geldi karşı taraftan.

"Uyanmadığını söyle. Bir şeyler anlat işte. Sana bırakıyorum."

Aceleyle Graham'ın yanına döndü. "Öncelikle elbise meselesini halletmeliyiz," dedi. "Burada daha fazla kalmanız mümkün olmayacak."

Hızla çıktı. Graham arkasından bir şeyler sormaya çalışsa da başarılı olamadı. Tıknaz adam bir dakika içinde geri döndü.

"Tam olarak ne olduğunu şu an size açıklayamam. Çok karışık bir mesele. Kısa bir süre içinde giysileriniz hazırlanmış olacak. Sonra sizi buradan götüreceğiz. Burada karşı karşıya bulunduğumuz sorunları yakında siz de anlayacaksınız."

"Ama bu sesler. Şey diyorlar..."

"Uykucu hakkında bir şeyler... Evet, sizden bahsediyorlar. Sapkın bir fikir var kafalarında. Ne olduğunu ben de tam olarak çözemedim."

Karmaşık gürültülerin arasından tiz bir zil sesi duyuldu. Sinirli adam odanın köşesinde duran bir takım karmaşık aletlerin yanına gitti. Kısa bir süre dinledi. Kristal bir topa bakıyordu. Başını salladı. Anlaşılmaz bir şeyler söyledi. Diğer iki adamın içine girip kaybolduğu duvara doğru yürüdü. Duvar yeniden bir perde gibi açıldı.

Graham kolunu kaldırmaya çalıştı. Kendisine verilen ayıltıcı ilaçların gücü gerçekten hayranlık uyandırıcıydı. Önce bir ayağını, sonra da diğerini kanepeye dayadı. Kafası yerindeydi artık. Bu kadar hızlı bir şekilde iyileşeceğini asla tahmin edemezdi. Bir süre öylece oturdu. Bedenini hissetmeye çalışıyordu.

Sarı sakallı adam geçitten çıkıp odaya girdi. O girdiği sırada açılan duvarın önünde bir asansör kabini belirdi. İçinde zayıf, beyaz sakallı bir adam duruyordu. Elinde katlanmış halde duran bir şeyler vardı. Oldukça dar, koyu yeşil bir kıyafet giymişti.

"İşte bu terzimiz," dedi tıknaz adam. "Yeterince hızlı çalışabilecek misin?"diye sordu.

Yeşil giysili adam başıyla onayladı. İlerledi. Graham'ın yanına oturdu. Oldukça sakindi. Diğer taraftan meraklı gözlerle etrafına bakınıyordu. "Çağımızın modası size çok farklı gelecektir Efendim," dedi. Bir gözü de tıknaz adamdaydı.

Taşıdığı ruloyu açtı. Parlak kumaşlar dizlerinin üstüne döküldü. "Efendim siz gerçekten de çok farklı bir zamanda yaşamıştınız. Viktorya döneminde. O dönemin şapkaları genellikle yarı küre şeklinde olurdu. Eğri daireler çok yaygındı. Şimdi..." Küçük bir alet çıkardı. Büyüklüğü ve görünüşü kurmalı saate benziyordu. Hareketli parçasını çevirdi. Yanındaki sinema makinesinde görünen hareketli beyaz figürü inceledi. Mavi-beyaz saten kumaştan bir parça çıkardı. "Burada oluşturduğum konsept sizin acil ihtiyacınızı karşılayacaktır," dedi.

Tıknaz adam gelip Graham'ın arkasında durdu.

"Çok az zamanımız var," dedi.

"Rahat olun," dedi terzi. "Makinem çalışıyor. Onun hakkında ne düşüyorsunuz?"

"Nedir bu ?" diye sordu 19. yy'dan gelen adam.

"Sizin çağınızda terziler müşterilerine elbise modelleri gösterirlerdi," diye açıkladı terzi. "Bu aleti biz de bu amaçla kullanıyoruz. Bakın buradan görebilirsiniz." Makinenin üzerindeki küçük figür hareket etmeye devam ediyordu. Fakat bu kez üzerinde farklı bir kıyafet vardı. "Ya da mesela şöyle bir şey..." Küçük bir tıklama ile şeklin üzerindeki giysiler değişebiliyordu. Şimdi daha bol bir kıyafet vardı üzerinde. Terzi gerçekten çok hızlı hareket ediyordu. Bir yandan da asansörü kolaçan etmesi, Graham'ın gözünden kaçmamıştı.

Asansör kabini yeniden açıldı. Küt saçlı, Asyalı bir delikanlı çıktı içinden. Üzerinde mavi, keten bir kıyafet vardı. Tekerlekli bir aracı sürüklüyordu. Bir çeşit karmaşık makine getirmişti. Makineyi yavaşlattı. Graham'a makinenin önünde durmasını söylediler. Terzi, küt saçlı delikanlıya bir takım talimatlar verdi. Delikanlı boğuk bir sesle Graham'ın anlamadığı bir şeyler söyledi. Daha sonra köşeye çekilip kendi kendine konuşmaya devam etti. Söylenenleri kesinlikle anlayamıyordu. Terzi bazı kolları çekerek makinenin üzerindeki diskleri hareket ettirdi. Bu işlem diskler Graham'ın vücudunun etrafında sabitlenene kadar devam etti. Disklerin biri kürek kemiğine, biri dirseklere, biri boyuna ve diğerleri muhtelif organlarına temas ediyordu. Sonunda 40'dan fazla disk vücudunun etrafını sarmıştı. Terzi makineyi harekete geçirdi. Hızlandırdı. Daha sonra Graham'a buradaki işlerinin bittiğini söyledi. Artık makinenin önünden çekilebilirdi. Dikkatli bir şekilde Graham'ın üzerindeki siyah örtüyü çıkardı. Sarı sakallı adam ona içmesi için iyileştirici sıvıdan bir bardak daha verdi. Graham bardağın üzerinde kendisine bakmakta olan soluk yüzlü bir adamın yansımasını gördü. Geçidin önünde duruyordu bu adam.

Tıknaz adam tedirgin bir şekilde odada dolaşıyordu. Hızla dönüp balkona açılan geçide gitti. Kalabalığın uğultusu hâlâ duyulabiliyordu. Küt saçlı delikanlı, terziye bir kumaş rulosu verdi. Kumaş mavi satendi. Birlikte kumaşı bir düzeneğe yerleştirdiler. Alet 19. yy'ın baskı makinelerini andırıyordu. Makineyi sessizce odanın uzak bir köşesine doğru sürüklediler. Duvardan iki kablo sarkıyordu. Bunları makineye bağladılar. Makine hızlı bir şekilde hareket etmeye başladı.

"Şimdi ne yapıyor?" diye sordu Graham. Elindeki boş bardakla hareket eden şekilleri işaret etti. Odaya yeni gelen adamın bakışlarını görmezden gelmeye çalışıyordu. "Bu da farklı bir tür enerji ile çalışıyor sanırım."

"Evet," dedi sarı sakallı adam.

"Kim bu?" diye sordu, geçidi işaret ederek.

Morlu adam sakalını sıvazladı. Tereddütlü bir şekilde Graham'ı yanıtladı. "Howard. Sizin başgardiyanınız. Açıklaması biraz zor Efendim. Konsey sizin için bir gardiyan ve çok sayıda yardımcı atadı. Bu alan daha önce belli kısıtlamalar altında olmakla beraber kamuya açıktı. İnsanlar buraya gelip sizi gördüklerinde mutlu oluyorlardı. Daha önce girişleri hiç kapatmamıştık. Bu ilk kez oluyor. Eğer ilginizi çekmiyorsa anlatmayı bırakabilirim?"

"Tuhaf," dedi Graham. "Gardiyan? Konsey?" Arkasını dönüp bardakta yansımasını gördüğü adama bir kez daha baktı. "Niye sürekli bana bakıyor. Hipnozcu mudur nedir bu adam?" diye sordu fısıldayarak.

"Hipnozcu değil, o bir kapillotomist."

"Kapillotomist mi?"

"Evet, en iyilerinden biri. Yıllık ücreti altı doz lion."

Ne saçma şeylerdi bunlar. Son söylenenleri anlamaya çalıştı. "Altı doz lion?"

"Sizin döneminizde lionlar yok muydu? Ben var sanıyordum. Herhalde siz eski poundları kullanıyordunuz. Lion bizim yeni para birimimiz."

"Peki, altı doz derken neyi kastettiniz? Onu da anlayamadım."

"Evet. Altı düzine demek istedim. Tahmin edebileceğiniz üzere ki böyle küçük ayrıntılarda önemli değişiklikler oldu. Sizin döneminizde ondalık sayı sistemi kullanılıyordu. Arap sistemi. Yüzlükler ve binlikler. Şimdi on bir rakam kullanıyoruz. On ve on bir için kullandığımız özel simgeler var. Düzine için ayrıca iki simge kullanılıyor. Düzine kere düzine, bir büyük yüzlük kabul edilir. Ve bir düzine büyük yüzlük bir dozand eder. Dozand kere dozand ise, bir myriad. Basit değil mi?"

"Keşke öyle diyebilsem," dedi Graham. "Peki, bu Kapillotomist neyin nesidir?"

Sarı sakallı adam arkasına doğru baktı.

"İşte giysileriniz," dedi. Graham hızla döndü. Terzi yanı başında duruyordu. Keyfi yerindeydi. Ellerinde yepyeni bir giysi vardı. Küt saçlı delikanlı karmaşık makineyi asansöre taşıyordu. Graham kıyafete dikkatlice baktı. "Yoo, bunu az önce dikmiş olamazsınız değil mi?"

"Aynen öyle yaptık," dedi terzi. Graham'ın az önce uzandığı yatağa doğru ilerledi. Giysiyi ayak ucuna bıraktı. Şeffaf minderi kaldırıp altında duran aynayı çevirdi. Bu sırada bir zil sesi duyuldu. Tıknaz adamı çağırıyorlardı. Sarı sakallı adam ona doğru koştu. Sonra hızla kemere doğru yöneldi ve balkona çıktı.

Terzi, Graham'ın uzun çorapları, yeleği ve pantolonu olan mor bir içliği giymesine yardımcı oldu. Bu sırada tıknaz adam balkondan gelen sarı sakallı ile görüşmek için içeri girdi. Fısır fısır bir şeyler konuşmaya başladılar. Endişeli oldukları belliydi. Bu arada mor içliğin ardından sıra, mavi-beyaz kıyafete gelmişti. Modaya uygun kıyafetler içindeki Graham aynada kendisini izlemeye başladı. Benzi soluktu. Tıraş olma zamanı gelmişti. Derbeder bir haldeydi. Yine de en azından çıplak değildi. Ve nedendir bilinmez, daha önce olmadığı şekilde yakışıklı görünüyordu.

"Tıraş olmalıyım," dedi aynada kendine bakarak.

"Bir dakika," diye lafa girdi Howard.

Israrla dik dik bakmaya devam ediyordu. Genç adam gözlerini kısa bir süre için kapayıp tekrar açtı. Zayıf ellerini Graham'a doğru uzattı. Durdu. Ellerini çeşitli yönlere doğru hareket ettiriyordu. Gözleri hâlâ Graham'ın üzerindeydi.

"Bir sandalye lütfen," dedi Howard sabırsızca. Sarı sakallı adam hemen bir sandalye bulup getirdi ve Graham'ın arkasına yerleştirdi. "Lütfen oturun," dedi Howard.

Graham oldukça tereddütlü gözüküyordu. Vahşi bakışlı adamın elinde, metal bir nesnenin parladığını fark etti.

"Yoksa anlamadınız mı Efendim," diye sordu sarı sakallı adam kibarca. "O sizi tıraş edecek."

"Ha..." Graham sonunda anlamıştı. "Ama siz onun şey olduğunu söylemiştiniz, şey..."

"Bir kapillotomist. Aynen öyle. Dünyanın en iyi sanatçılarından birisidir."

Graham hızlı bir şekilde yerine oturdu. Sarı sakallı adam ortadan kayboldu. Kapillotomist ileri çıktı. Graham'ın kulaklarını inceledi. Başının arkasını yokladı. Howard işini yapmak için büyük bir sabırla bu anı beklemişti. Hızlı ve ustaca hareketlerle Graham'ın çenesini tıraş etti. Bıyıklarını düzeltti. Saçlarını kesip güzel bir şekil verdi. Tüm bunları tek bir kelime bile söylemeden yapmıştı. Gerçek bir sanatçı gibi tamamen işine odaklanmıştı. Tıraştan sonra Graham'a bir çift ayakkabı da verdiler.

Birden bir ses duyuldu. Bu ses, odanın köşesindeki makineden geliyordu. "Acil duyuru. İnsanlar öğrendiler. Tüm işlemler durdurulmuştur. Vakit kaybetmeden derhal buraya gelin."

Bu uyarı Howard'ın fazlasıyla endişelenmesine neden oldu. Sağa sola koşturuyordu. Belli ki ne yapacağını bilemiyordu. Küçük kristal topun yanında duran aletin yanına gitti. Bu sırada geçidin oradan sesler gelmeye devam ediyordu. Zaten tüm bunlar olurken dışarıdan gelen bağırışlar hiç azalmamıştı. Howard, Graham'ı çekiştirmeye başladı. Tıknaz adama baktı. Adam ne yapmaları gerektiğini söyledi. Sonra birlikte balkona çıktılar.

5. Bölüm

Yürüyen Yollar

Graham, balkonun korkuluklarına doğru ilerledi. Çevreyi incelemeye başladı. Onun ortaya çıkışı kalabalığın hareketlenmesine neden olmuştu. Yükselen çığlıklardan insanların şaşkınlığa kapıldıkları anlaşılabiliyordu.

İlk dikkatini çeken şey, mimarideki farklılık olmuştu. Üzerinde devasa binalar bulunan bir yol gördü. Yol ileride ikiye ayrılıyordu. Şeffaf bir maddeden yapılmış olan kubbe-çatı her yeri kaplayan bir gölgelik gibi göğe doğru yükseltilmişti. Etrafta bulunan beyaz kürelerin parlaklığı güneş ışınlarını gölgede bırakıyordu. Yayalar asma köprülerin üzerinde ilerleyerek derin kanyonları aşıyorlardı. Gökyüzü ince kablolarla kaplanmıştı. Graham'ın hemen önünde büyük bir uçurum uzanıyordu. Yarığın karşı cephesine baktığında burada da çok sayıda yapının bulunduğunu gördü. Kemerler, oluklar, destekler, kuleler, sayısız büyük pencere, karmaşık mimari şekiller... Bunların üzerlerinde Graham'ın okuyamadığı garip yazılar vardı. Çatılardan sarkan kablolar uçurumun diğer tarafındaki dairesel olukların içine girerek gözden kayboluyorlardı.

Graham, mavi giysili bir insan gördü. Yukarıdaki bir beyaz kürenin yanındaki çıkıntıya neredeyse görülemeyecek kadar ince bir iple bağlanmıştı. Birden aşağıya atladı ve yolun bu tarafındaki yuvarlak bir deliğin içerisinde gözden kayboldu. Graham'ın yüreği ağzına gelmişti. Balkona çıktığından beri etrafını izliyordu. Karşısında gördüğü şeyler tamamen yabancıydı ona. Şimdiye kadar gördüğü her şeyden farklıydılar. O sırada gözü yola takıldı. Aslına bakılırsa bu gördüğü şey yoldan çok daha fazlasıydı.

19. yy'da, cadde ve sokaklar insanların en yoğun olduğu yerlerdi. Dar patikaların arasında araçlar birbirlerini itip kakarak ilerlerdi. Buradaki yol ise nereyse yüz metre genişliğindeydi. Çok uzundu. Hiç durmadan devam ediyordu. Bir an için tanık olduğu hareketlilik aklının karışmasına neden oldu. Sonra yavaş yavaş olan biteni anlamaya başladı.

Yol balkonun altından Graham'ın sağına doğru ilerliyordu. Burada sonsuz bir akış vardı sanki. Bu, 19.yy'ın ekspres trenleri kadar hızlıydı. Bu akışı oluşturan nesneler küçük aralıklarla dizilmiş ve adeta sonsuz bir platform oluşturmuşlardı. Üzerlerinde oturma yerleri vardı. Çeşitli noktalardaki

küçük kabinler de dikkatini çekti. Ne var ki çok hızlı hareket ettiklerinden Graham bunların içinde ne olduğunu anlayamamıştı.

Platformlar sağa doğru hareket ediyorlardı. Her biri kendi üstünde yer alan platformdan daha yavaştı. Fakat yavaşlama son derece düşük bir ivmeyle gerçekleşiyordu. Öyle ki, bir kişi herhangi bir platformdan bir alttaki platforma rahatlıkla atlayabilir ve bu şekilde ilerleyerek yarığın dibindeki hareketsiz platforma ulaşabilirdi. En alttaki hareketsiz platformun az ötesinde ise Graham'ın soluna doğru ilerleyen bir başka platform dizisi bulunuyordu. Burada muazzam bir kalabalık vardı. Kimileri platformların üzerindeki koltuklarda oturuyor, kimileri ise yayan gidiyordu.

"Burada durmamalısınız," diye bağırdı Howard. "Gitmemiz gerekiyor."

Graham yanıt vermedi. Duymazlıktan geliyordu. Platformlar büyük bir gürültü ile hareket ediyorlardı. Halk bağırıp çağırıyordu. Kalabalığın içindeki genç kızları ve kadınları fark etti. Dalgalı saçları vardı. Göğüslerini bir şeritle kapatan güzel mavi kıyafetler giymişlerdi. Giysi modellerini gösteren aletteki hakim tonun, mavi olduğunu anımsadı. Terzi çırağının giysisi de maviydi.

"Uykucu. Uykucu'ya ne oldu?" bağırışlarının anlamını çözmeye çalıştı. Platformlar kalabalıklaşıyordu. İnsanlar parmaklarıyla onu işaret etmeye başladılar. Balkonun hemen karşısındaki alanda çok sayıda mavi giysili insan vardı. Anlaşılan orada bir arbede yaşanıyordu. İnsanlar platformlardan atılıyor, ite kaka bir yerlere götürülüyorlardı. Hareketliliğin olduğu yerden uzaklaştırılanlar kısa bir süre içerisinde geri dönüyorlardı.

"Uykucu bu. Gerçekten de o," diye bağırdı kimileri. Bazıları ise, "Hayır, bu Uykucu değil!" diyerek bu teze karşı çıktılar. Giderek daha fazla insan yüzünü ona döndü. Graham meydanda bir takım geçitler olduğunu fark etti. Bir sürü insan bu geçitlere girip çıkıyordu. Arbede bunlardan birinin girişinde yoğunlaşıyor gibiydi. İnsanlar hareketli platformlardan bu noktaya doğru koşturuyorlardı. Bir platformdan diğerine atlayışları çok ustacaydı. Üstteki platformlarda kümelenmiş insanların ilgileri balkonla bu nokta arasında bölünmüştü. Parlak kırmızı üniformalar içerisindeki yapılı insanlar, oldukça sistemli bir şekilde hareket ediyorlardı. Merdivenlere kimsenin yaklaşmamasını sağlamaya çalışıyorlardı. Üzerlerindeki parlak kırmızı

kıyafetleri, karşıtlarının açık mavi giysileri ile bariz bir zıtlık oluşturuyordu. Ortada açık bir çatışma hali vardı.

Tüm bunlara tanık olduğu sırada, Howard da kulağının dibinde bağırmaya devam ediyordu. Birdenbire Howard yanından uzaklaştı. Artık tek başına kalmıştı.

"Uykucu," diye bağıranların seslerinin giderek daha fazla yükseldiğini fark etti. En yakın platformdaki insanlar ayağa kalktılar. Sağındaki platformun boş olduğu gözüne çarptı. Aksi yönden gelen platform ise insan doluydu. Meydanda büyük bir kalabalık toplanıyordu. Rastgele çığlıklar yerini hep bir ağızdan yapılan bir tezahürata bırakmıştı: "Uy-ku-cu! Uy-ku-cu! Uy-ku-cu!" Kalabalık dalganırken, "Yolları durdurun," sloganını duydu. Ayrıca Graham'a yabancı gelen bir isimden bahsediyorlardı. "Ostrog" gibi bir şeyden. Yavaş platformlar daha kalabalıktı. Platform bir yöne doğru ilerlerken, üzerindeki insanlar aksi yöne doğru koşuşturuyorlardı. Bu sayede onu daha fazla görebileceklerdi.

"Yolları durdurun," diye bağırıyordu insanlar. Yakınındaki hızlı yola ulaşmayı başarabilenler hızla önünden geçip gidiyorlardı. Garip ve anlaşılmaz şeyler söylüyorlardı. Söylenenler arasında sadece tek bir cümleyi anlayabilmişti. "Gerçekten de bu o. Uykucu bu."

Graham bir süre hareketsiz kaldı. Artık anlamıştı. Bütün bu olup bitenler kendisi ile ilgiliydi. Bu kadar popüler olmak hoşuna gitmişti. Hafifçe eğilerek selamladı kalabalığı. Sonra onlara el salladı. Bu hareketinin neden olduğu muazzam uğultu Graham'ı çok şaşırttı. Merdivenlerdeki kargaşa, kavgaya dönüşmüştü. Nihayet çevredeki balkonların neden böyle kalabalık olduğunu anlamıştı. Yükseklerden boşluğa atlayan insanların amacı, kendisini biraz daha yakından görebilmekti. Arkasındaki geçitten sesler geldi. Gardiyan Howard hâlâ oradaydı. Sertçe kolundan tutmuş, onu çekiştiriyordu.

Dönüp baktı. Howard'ın yüzü bembeyazdı. "Hadi gelin," dedi. "Yolları durduracaklar. Şehirde büyük bir kargaşa başlayacak."

Bir grup insan arkalarındaki geçitte koşturuyorlardı. Kızıl saçlı adam, sarı sakallı, uzun kırmızı kıyafetler giyen biri, eli sopalı ve yine kırmızılar

içindeki kalabalık bir grup... Hepsinin yüzünde endişeli ve sabırsız bir ifade vardı.

"Onu buradan götürün," diye bağırdı Howard.

"Ama neden?" dedi Graham. "Anlamıyorum."

"Gelmeniz gerekiyor," dedi kırmızılı adam kararlı bir sesle. Graham'la göz göze geldiler. Üzerinde rahatsız edici bir baskı hissediyordu. Birisi kolunu çekti.

Şimdi yerlerde sürükleniyordu. Görünen o ki kavga büyümüştü. Dışarıdan gelen gürültüler şimdi binanın içinden de duyuluyordu. Graham kendisinde direnecek kuvveti bulamamıştı. O da diğerleriyle birlikte geçitte ilerliyordu. Her düştüğünde zorla yerden kaldırmışlardı onu. Sonunda Howard'la birlikte bir asansöre bindiler. Şimdi büyük bir hızla yukarı çıkıyorlardı.

6. Bölüm

Atlaslı Oda

Terzinin yanından ayrılışından, kendisini asansörde bulduğu ana dek yaklaşık beş dakika geçmişti. Çok uzun bir süre boyunca uyumuştu. Yepyeni bir çağda uyanmıştı. Tüm bunlar olsa olsa bir rüya olabilirdi. Etrafında bir sürü şey olup bitiyordu. O ise tüm bunların karşısında bir izleyiciden daha fazlası değildi. Şaşkındı. Balkonda tanık olduğu kargaşa ise, içinde tüm bunlara müdahil olma isteği uyandırmıştı. "Anlayamıyorum," dedi. "Mesele nedir? Kafam allak bullak oldu. Bu insanlar neden bağırıyorlar? Tehlike ne?"

"Sorunlarımız var," dedi Howard. Graham'la göz göze gelmemeye çalışıyordu. "Büyük bir kargaşa var. Açıkçası tüm bu olanlar sizin uyanışınızla doğrudan bağlantılı..."

Bunları söylemenin doğru olup olmadığından emin değildi. Durdu.

"Anlamıyorum," dedi Graham.

"Zamanla her şey daha netleşecek," diye yanıtladı Howard.

Yukarı baktı. Asansör yavaşlamıştı.

"Şüphesiz ki zamanla daha iyi anlayacağım. Zaten yavaş yavaş işin rengi belli oluyor," dedi Graham. "Her şey kafa karıştırıcı. Son derece garip. Burada her şey farklı. Her şey mümkün. Küçük detaylarda bile büyük farklılıklar var. Sayma sisteminiz bile farklı."

Asansör durdu. Yüksek duvarların arasındaki dar ve uzun bir geçitte ilerlemeye başladılar. Etrafta büyük kablolar ve çok sayıda tüp vardı.

"Ne kadar da büyük bir yer burası," dedi Graham. "Tek bir bina değil mi burası? Tam olarak nedir bu yer?"

"Burası şehrin bazı kamu hizmetlerinin sağlandığı en önemli merkezlerden birisi. Aydınlatma ve daha bir sürü şey..."

"Tanık olduğum şey toplumsal bir olaydı sanırım. Yönetim sisteminiz nasıl? Hâlâ polis var mı mesela?"

"Birkaç tane."

"Birkaç tane?"

"On dört kadar."

"Anlayamıyorum. Bu ne demek şimdi?"

"Gayet normal. Bizim sosyal yapımız doğal olarak size karmaşık görünecektir. Dürüst olmak gerekirse ben de tamamen anladığımı söyleyemem. Belki de siz bunu başarabilirsiniz. Neyse şimdi bunları bırakalım, acilen konseye gitmemiz gerekiyor."

Graham olan biteni anlamaya çalışıyordu. Aklı o sırada geçitlerde koşuşturan insanlardaydı. Howard'ı düşündü. Ne kadar da garip cevaplar vermişti sorularına. Hemen dikkati dağıldı. Etrafta çok fazla uyarıcı vardı. Bir noktaya odaklanamıyordu. Geçitlerde, odalarda rastladığı insanların bir bölümü kırmızı üniformalıydı. Nedense burada mavi giysili insanlar yoktu. Yanlarından geçenler, sürekli ona bakıyor, Howard'ı ve kendisini selamlıyorlardı.

Uzun bir koridora girdiler. Bir sürü kız vardı etrafta. Sıralarda oturuyorlardı. Sınıf gibi bir yerdi burası. Ortada bir öğretmen yoktu. Aynı işi garip sesler çıkaran bir aygıt yapıyordu. Kızlar merak ve şaşkınlık içerisinde Graham'a ve kılavuzuna baktılar. Çok hızlı ilerledikleri için buradaki toplantının ne anlama geldiğini tam olarak anlayamamıştı. Howard'ı daha önceden tanıyor olmalıydılar. Herhalde kendisini ilk kez gördükleri için kim olduğunu merak etmişlerdi. Bu Howard önemli bir adam olmalıydı. Buna rağmen bu önemli şahsiyete vere vere Graham'a bekçilik etme görevini vermişlerdi. Karanlık bir pasaja geldiler. Pasajın içinde bir patika uzanıyordu. Yoldan geçen insanların ayaklarını seçebiliyordu. Ama sadece o kadar. Daha fazlasını görmek imkansızdı.

Aldığı canlandırıcı ilaçların etkisi geçiciydi. İlacın etkisi geçer geçmez kendisini yorgun hissetmeye başlıyordu. Howard'dan yavaşlamasını istedi. Kısa süre sonra bir asansöre bindiler. Asansörde sokak boşluğuna bakan bir pencere bulunuyordu. Pencere camla kaplıydı ve açılmıyordu. Aşağıdaki hareketli platformlarda neler olduğunu göremeyecek kadar yukarı çıkmışlardı. Yine de kabloların arasında gidip gelen insanları fark edebiliyordu. İnce köprülerin üzerinde ilerliyorlardı.

Patikayı bitirip ilerlediler. Sonra camlarla kaplı dar bir köprüden geçtiler. Daha sonra Graham burayı her hatırladığında başı dönecekti. Köprünün her yeri gibi zemini de camdı. New Quay ve Boscastle'daki uçurumlarda yaptığı gözlemler aklına geldi. Yüzlerce yıl önce başına gelen olaylar anılarında ne kadar da tazeydi. Yürüyen platformların en az 100 metre üstünde olmalıydılar. Durdu. Bacaklarının arasından dalgalanan kırmızı ve mavi kalabalıklara baktı. Bulunduğu yerden her şey ne kadar da küçük gözüküyordu. Az önce üzerinde durduğu balkon şimdi bir oyuncaktan farksızdı. Hafif bir sis ve parlak kürelerin yaydığı ışık, her şeyi belirsizleştiriyordu. Bu sırada köprünün üzerindeki bir yerden birisi atladı. Kabloyla sabitlenmiş olan bir kızağın üzerinde hızla kayıyordu. Graham durdu ve adamı izledi. Sonra gözü yeniden aşağıdaki hareketliliğe kaydı.

Kırmızılı bir grubun yürüyen platformlara ilerlediğini fark etti. Kalabalığı dağıtmaya çalışıyorlardı. Hızlı platformlardan yavaş platformlara atlayarak aşağıda toplanmış olan halkın üzerine yürüdüler.

Kırmızılı adamların ellerinde cop ve sopalar vardı. Bunları kullanmaktan çekinmedikleri anlaşılıyordu. Haykırışlar, öfke çığlıkları ve acıyla dolu inlemeler bunu gösteriyordu. Zorlukla da olsa Graham bu sesleri duyabiliyordu. "Devam edin," dedi Howard Graham'ı itekleyerek.

Yukarıdan bir adam daha atladı. Graham adamın nereden geldiğini anlamak için baktı. Cam benzeri bir maddeden yapılmış olan kubbe-çatıyı gördü. Burada kablolar ve kirişlerden oluşan bir ağ vardı. Rüzgar gülünü andıran bir takım şekiller dikkatini çekti. Tüm bunların arasında gökyüzü zorlukla fark edilebiliyordu. Howard, Graham'ı itekledi. Geometrik şekillerle süslenmiş dar bir geçide girdiler.

"Bunu biraz daha görmek istiyorum," dedi Graham. Howard'a karşı koymaya çalışmıştı.

"Hayır, olmaz," dedi Howard. Hâlâ Graham'ın kolunu tutuyordu. "Bu taraftan gitmeliyiz." Onları izleyen kırmızı üniformalı adam gerektiğinde müdahale etmek üzere hazır bekliyordu.

Geçidin sonunda sarı siyah üniformalar giyen birkaç siyahî adam vardı. Aceleyle sürgülü bir kapağı yerinden oynattılar. Graham bunun bir kapı olduğunu düşünmüştü. Adamlar önden ilerledi. Graham kendisini büyük bir

odaya açılan dar bir dehlizde bulmuştu. Sarılı siyahlı görevliler burayı geçip bir başka kapağı daha kaldırdılar.

Geldikleri yer bir bekleme odasını andırıyordu. İçeride bir grup insan vardı. Gerçekten de geniş ve azametli bir antreydi. Perdeyle örtülü olduğu için tam olarak göremese de, burasının daha da geniş bir odaya açıldığını fark etti. Kırmızı üniforma giyen beyaz bir adam ve siyahî olanlar, ana kapının önünde hazır olda bekliyorlardı.

Antreyi geçtikleri sırada bir fısıltı duydu. "Uykucu!" İçerideki insanlar onlara dönerek mırıldanmaya başlamışlardı. Demir korkuluklarla kapatılmış olan bir aralıktan geçip, daha önce perdenin arkasından fark ettiği büyük odaya ulaştılar. Odaya köşeden girmişlerdi. Bir anda bütün dikkatler onun üzerinde toplandı. Sarılı siyahlı giysiler içindeki siyah adam kısa bir süre bekleyip kapıyı arkalarından kapattı.

Graham'ın daha önce gördüğü yerlerle kıyaslandığında odanın dekorasyonu son derece zevkliydi. Her yerinden zenginlik akıyordu. Uzak köşedeki kaidenin üzerinde büyük bir Atlas heykeli vardı. Işıl ışıldı. Güçlü ve gayretkar bir görüntüsü vardı. Atlas omuzlarında dünyayı taşıyordu. Girer girmez dikkatini çeken ilk şey bu heykel olmuştu. Çok büyüktü. Sabırlı fakat acı çeken bir hali vardı. Çok beyazdı. Heykel ve ortadaki platform dışında oda neredeyse boş sayılırdı. Zemin pırıl pırıl parlıyordu. Platformun, odanın genel azametinin yanında epeyce sönük kaldığını düşündü. Kalın, metal bir plakadan yapılmıştı. Platformun üzerinde bir masa ve yedi adam duruyordu. Adamların giysileri beyazdı. Graham'ı görünce ayağa kalktılar ve gözlerini ona diktiler. Graham'ın gözüne masanın ucunda duran bazı elektronik aygıtlar çarptı. Parıltıları gözünü almıştı.

Howard, Graham'ı korkuluklarla kapatılmış aralığın sonuna kadar götürdü. Onları buraya kadar takip eden kırmızılı adamlar gelip Graham'ın iki yanında beklemeye başladılar.

"Burada kalmanız gerekiyor," diye mırıldandı Howard. "Sadece birkaç dakika için." Herhangi bir yanıt beklemeden aceleyle uzaklaştı.

"Ama? Neden?"

Howard'ın arkasından gitmeye çalıştı. Kırmızılı adamlardan biri, önünü keserek Graham'ı engelledi. "Burada beklemelisiniz Efendim," dedi kırmızılı adam.

"Niye?"

"Emirler böyle Efendim."

"Emirler mi?"

"Evet, bize verilen emirler böyle."

Graham öfkelenmişti.

"Burası nedir?" diye sordu. "Bu insanlar da kim?"

"Onlar konseyin lordlarıdır Efendim."

"Konsey?"

"Konsey Efendim."

Graham diğer adamla da buna benzer umutsuz bir deneme yaptıktan sonra uğraşmayı bıraktı. Korkuluklara doğru ilerledi. Beyazlı adamlara baktı. Onu izleyerek kendi aralarında fısıldaşıyorlardı.

Demek konsey? Kimdi bu adamlar. Amaçları neydi. Şimdi sekiz kişi olmuşlardı. Sekizincinin gelişini fark etmemişti. Zaten kimse yeni geleni selamlamamıştı bile. Hepsinin dikkati Graham'ın üzerindeydi. 19. yy insanlarının, karşılarına aniden çıkan bir balona baktıkları gibi bakıyorlardı ona. Neyin nesiydi bu konsey? Devasa Atlas'ın altındaki bu küçük adamlar neden herkesten uzak bir yerde toplanmak istemişlerdi? Niye onu buraya getirmişlerdi? Graham'a bakıp bakıp ne konuşuyorlardı? Graham bunları düşünürken, Howard ortaya çıktı. Hızla ilerledi. Hafifçe eğilip topluluğu selamladı. Birtakım garip hareketler yapıyordu. Herhalde törensel bir anlamı vardı yaptıklarının. Platformun basamaklarını tırmandı ve masanın sonundaki aletin yanında durdu.

Graham hiçbir şey duymasa da, onların sohbetlerini dikkatle izliyordu. Beyazlı adamlar arada sırada dönüp ona doğru bakıyorlardı. Ümitsizce bir şeyler duymaya çalıştı. Masada duran iki adamın konuşurken yaptıkları el hareketleri giderek hızlanıyordu. Bir onlara, bir de gardiyanların

yüzlerindeki donuk ifadeye baktı. Sonra gözü Howard'a takıldı. Ellerini uzatmıştı. Hararetle başını sallıyordu. Bir şeylere karşı çıktığı belliydi. Elini masaya vuran beyazlı adam, Howard'ın sözünü kesti.

Konuşma çok uzun gelmişti Graham'a. Bir türlü bitmek bilmiyordu. Konseyin ayaklarının dibinde oturduğu dev heykeli inceledi. Sonra duvarlara baktı. Japon stili çizgili panellerle dekore edilmişlerdi. Bunların çoğu gerçekten de çok güzeldi. Siyah metal bir çerçeveyle sınırlanmışlardı. Panellerin zarafeti odanın tasarımına ayrı bir hava katmıştı. Graham tekrar konseye döndü. Howard platformun basamaklarından iniyordu. İyice yaklaştığında Graham, Howard'ın yüzünün kızarmış olduğunu fark etti. Rahatsız edici bir hali vardı. Kısa bir süre sonra Graham'ın yanına geldi.

"Bu taraftan," dedi sadece. Sessiz bir şekilde ilerlediler. Onlar yaklaşınca kapı açıldı. Kapının her iki tarafında kırmızılı adamlar duruyordu. Howard ve Graham dışarı çıktılar. Graham dönüp arkasına baktı. Konsey üyeleri hâlâ onu izliyorlardı. Kapı arkalarından kapandı. Uyandığından beri ilk kez sessiz bir ortama girmişti. O kadar ki ayak seslerini bile duyuyordu.

Daha önce gördüklerine benzeyen bir kapının eşiğine geldiler. Kapı, farklı büyüklükteki bitişik iki odaya açılıyordu. Howard kapıyı açtı ve içeri girdiler. Burası son derece zarif bir biçimde dekore edilmişti. "Bu konsey de neyin nesi?" diye lafa girdi Graham. "Ne konuşuyorlardı öyle? Hem benden ne istiyorlar?" Howard dikkatli bir şekilde kapıyı kapattı. Derin bir nefes aldı. Fısıldayarak bir şeyler söyledi. İçeri girerken sendelemişti. Bir şeylere bakındı ve döndü. Derin bir oh çekti. Herhalde gördüklerinden memnun olmuş ve rahatlamıştı.

Graham gözlerini dikmiş Howard'a bakıyordu. Yaptığı hareketlerden hiçbir şey anlamamıştı.

"Anlamanız gerekiyor," dedi Howard. Göz göze gelmekten özenle kaçınıyordu. "Bizim sosyal düzenimiz çok karmaşık. Yarım yamalak açıklamalar sizin üzerinizde olumsuz bir etki bırakacaktır. Aslına bakarsanız mesele bir bakıma bileşik faizle ilgili. Ayrıca sizin ve kuzeniniz Warming'in talihi ile... Ve görmezden gelinemeyecek başka önemli meseleler de var tabii. Sizin için anlaşılması çok zor olan başka pek çok şey var. Bizim dünyamız için siz çok önemlisiniz."

Durdu.

"Evet," dedi Graham.

"Sosyal sorunlar yaşıyoruz."

"Evet?"

"İşler öyle bir noktaya geldi ki, burada tecrit altında kalmanız en doğrusu olacaktır."

"Beni esir mi alıyorsunuz?" diye bağırdı Graham.

"Aslına bakarsanız bir süreliğine gözlerden uzak kalmanızı istiyoruz."

Graham arkasını döndü. "Gerçekten garip," dedi.

"Hiçbir zarar görmeyeceksiniz."

"Zarar görmeyeceğim demek!"

"Ama burada kalmanız gerekiyor."

"Peki. Öğrenmek istediğim bir şey var."

"Elbette buyurun."

"Zarar görmek derken neyi kastediyorsunuz?"

"Bunu şimdi açıklayamam."

"Neden ama?"

"Bu çok uzun bir hikaye Efendim."

"Al işte. Yine karışıyor işler. Benim önemli birisi olduğumu söylüyorsun. O duyduğum bağırışlar neydi? Benim trans halinden çıkmış olmam neden öylesine büyük bir kalabalığın heyecanlanmasına sebep olur ki? Daha önemlisi büyük konsey odasındaki beyaz giysili adamlar kimdi?"

"Hepsini daha iyi bir zamanda size açıklayacağım Efendim," dedi Howard. "Ama üstünkörü bir şekilde değil. Şu anda hiç kimsenin kafası tam yerinde sayılmaz. Sizin uyanışınız, evet uyanışınız kesinlikle beklenmiyordu. Konsey tartışma halinde."

"Ne konseyi?"

"Az önce toplantılarına tanık olduğunuz konsey."

Graham hareketleriyle öfkesini belli etmeye başlamıştı. "Bu doğru değil," dedi. "Olup bitenler hakkında bana bir açıklama yapılması gerekiyor."

"Beklemeniz lazım Efendim."

Graham aniden oturdu. "Hayatımın büyük bir bölümünü bekleyerek geçirmişim. İnşallah uzun bir süre daha beklemek zorunda kalmam."

"Biraz daha beklemek en güzeli," dedi Howard. "Şimdilik sizi yalnız bırakmam gerekiyor. Yalnızca kısa bir süre için. Konseydeki tartışmaya katılmak zorundayım. Çok üzgünüm..."

Sessizce kapıya ilerledi. Kısa bir süre için durakladı. Sonra hızla gözden kayboldu.

Graham onun arkasından kapıya yöneldi. Aynı şeyi yapmaya çalıştı. Olmuyordu. Kapı bir şekilde arkasından kilitlenmişti. Nasıl olduğunu anlaması mümkün değildi. Geri döndü. Huzursuz bir biçimde odada dolaşmaya başladı. Birkaç tur attıktan sonra oturdu. Bir süre öylece hareketsiz kaldı. Tırnaklarını yiyordu. Uyandıktan sonra bir saat içinde başından geçen olayları düşünmeye çalıştı. Büyük aralıklar, birbirini izleyen sayısız oda ve geçitler, garip yollarda yaşanan muazzam arbede, dev Atlas'ın altındaki antipatik adamlar, Howard'ın garip davranışları... Yavaş yavaş kafasında bir şeyler canlanmaya başlamıştı. Anlaşılan ortada muazzam bir servet vardı, belki de kötüye kullanılan bir servet. Çok büyük bir önem taşıdığı belliydi. Ne yapmalıydı? Odada kavuştuğu mutlak sessizlik ise belki de esirliğin tek güzel tarafıydı.

Graham'ın aklına tüm bu yaşadıklarının bir rüya olabileceği fikri geldi. Karşı konulamaz bir düşünceydi bu. Gözlerini kapatmayı denedi, yapabiliyordu. Rüyayla gerçeği ayırmak için kullanılan bu eski yöntem, belki de işe yaramıyordu. Bu şekilde uyanık olup olmadığından kesin olarak emin olması mümkün değildi.

Kısa bir süre sonra kendisine son derece yabancı gelen eşyalara dokunmaya başladı. Tek tek temas ederek gerçekliklerini test ediyordu. Duvardaki oval aynada kendi yüzünü gördü. Durdu. Şaşkınlığa kapılmıştı.

Morlu beyazlı bir kıyafet giymişti. Kıyafet, üzerinde oldukça zarif duruyordu. Hafif ağarmış sakalları bakımlıydı. Siyah saçlarına tek tük beyazlar düşmüştü. Saçları garip ama hoş bir şekilde düzenlenmişti. Kırk beş yaşlarında bir adam gibi görünüyordu. Gerçekten de kendisi miydi bu gördüğü kişi?

Gördüğünün kendisi olduğuna karar verince kahkahayla gülmeye başladı. "Şu haline bak. Haydi bizim Warming'i ara şimdi," diye bağırdı. "Birlikte öğle yemeği yersiniz artık."

Gençliğinde tanıdığı dostları geldi aklına. Hepsiyle birer birer görüşürüm, diye düşündü, bir an için. Tanıdığı herkesin çoktan toprak olup gittiği gerçeği hayalinin tam ortasında gelip yakaladı onu. Bir an için bununla yüzleşmek çok ağır gelmişti. Öylece donup kaldı. Yüzü bembeyaz kesildi.

Hareketli platformların ve sokakların görüntüsü yeniden gözünde canlandı. Bağıran kalabalıkları düşündü. Sonra beyazlar içindeki sevimsiz konsey üyelerini. Kendisini bir zavallı gibi hissediyordu. Açıkçası acınacak durumdaydı. Çaresizdi. Nasıl da garip bir dünyaya uyanmıştı böyle.

7. Bölüm

Sessiz Odalarda Beklemek

Graham odasını incelemeye devam etti. Yorulmuştu. Buna rağmen merakı durmasına izin vermiyordu. Diğer odanın tavanı daha yüksekti. Kubbe şeklinde yapılmıştı. Merkezinde dikdörtgen bir boşluk vardı. Baca gibi bir yere açılıyordu. İçinde fırıldak gibi dönen bir şeyler vardı. Anladığı kadarıyla bu alet odadaki havanın dolaşımını sağlıyordu. Bu aletin çıkardığı baygın ses dışında odaya tamamen sessizlik hakimdi. Fırıldakların hareketleri sırasında, kısa süreler için gökyüzünü görmek mümkün oluyordu. Graham bir defasında bir yıldız görmüş ve bunu görebilmesine çok şaşırmıştı.

Bu sırada odanın pervazlara yerleştirilmiş küçük lambalarla aydınlatıldığını fark etti. Hiç pencere yoktu. O sırada Howard'la birlikte girip çıktıkları bir sürü oda ve geçitlerin hiçbirinde pencere olmadığını hatırladı. Yoksa buradaki binalar penceresiz mi yapılıyordu? Gerçi sokaklarda pencerelere rastlamıştı. Ama bunların aydınlatma için kullanılıp kullanılmadığından emin olamadı. Belki de bütün şehir gece gündüz yapay bir şekilde aydınlatılıyordu. Belki de hiç gece olmuyordu burada.

Derken daha önce dikkat etmediği bir şeyi daha fark etti. Hiçbir odada şömine yoktu. Belki de mevsim yazdı. Gezip gördüğü yerler yazlık yapılar olabilirdi. Tabi tüm şehrin tek bir merkezden ısıtılıyor olması da mümkündü. Bir süre bu meselelerle meşgul oldu. Sonra duvarların pürüzsüz dokusu ve yatağının hiçbir düzenlemeye ihtiyaç bırakmayan kullanışlı yapısı gibi küçük ayrıntılar dikkatini çekmeye başladı. Etrafındaki her şey alabildiğine sadeydi. Hemen hiçbir süs eşyası yoktu ortada. Renklerin ve şekillerin çıplak zarafeti insan ruhunun güzelliğe olan açlığını doyurmaya yetiyordu. İçeride duran sandalyeler son derece rahattı. Masanın üzerinde içi sıvıyla dolu birkaç şişe, boş bardaklar ve bir tabak vardı. Tabağın içinde duran, jeli andıran madde, Graham'a çok garip gelmişti. Etrafına bakındı. Gazete ve dergilerin yokluğu dikkatini çekti. İşin doğrusu odalarda yazılı hiçbir şey yoktu. "Dünya gerçekten de değişmiş," dedi.

Diğer odadaki bir duvarın dibinde, ne olduklarını anlayamadığı küçük silindirler sıralanmıştı. Renkleri beyazdı. Üzerlerine yeşil boyayla bir şeyler yazılmıştı. Sadelikleri odanın genel dekorasyonu ile son derece uyumluydu. Silindirlerin hemen yanında yaklaşık bir metrekarelik küçük bir alet vardı.

Beyaz yüzü odaya dönüktü. Karşısında bir iskemle duruyordu. Bu silindirlerin yeni çağın kitapları olabileceği geldi aklına. Onları kurcalayarak, ne olduklarını anlamaya çalıştı.

Silindirlerin üzerindeki yazılar kafasını karıştırmıştı. İlk bakışta Rusça olabileceklerini düşündü. Daha sonra silindirlerin üzerindeki yazılardan bir tanesini okuyabildiğini fark etti. Garip bir İngilizceydi bu. "Kral ulu çek dam." Herhalde "Kral olacak adam," anlamına geliyordu bu ifade. Ufak tefek değişiklikler olsa da, dilin genel yapısı korunmuştu.

Daha önce bu ismi taşıyan bir hikaye okuduğunu hatırladı. Hikayenin ayrıntılarını gözünün önünde canlandırmaya çalıştı. Okuduğu en iyi hikayelerden biriydi bu. Önünde duran bu silindirler, kitap isimleri taşısalar da, şüphesiz ki Graham'ın çağındaki kitaplardan çok farklıydılar. Diğer silindirleri incelemeye başladı. Bunlardan iki tanesinin üzerinde yazanlar daha fazla ilgisini çekmişti. "Karanlığın Kalbi" ve "Geleceğin Madonnası." Daha önce bu isimleri duymamıştı. Eğer bunlar gerçekten de edebi eserlerse, Viktorya döneminden sonra yaşamış yazarlara ait olmalıydılar.

Epeyce bir süre, bu garip silindirlerin nasıl kullanıldığını anlamaya çalıştı. Daha sonra yanındaki aletle ilgilenmeye başladı. Aleti kurcalarken üzerinde bulunan bir kapağı yerinden oynattı. Kapağın altında bir silindir duruyordu. Aletin üst köşesindeki düğmeye dokundu. Çok geçmeden bir takım yabancı sesler duymaya başladı. Ve hemen arkasından müzik sesi duydu... Aletin odaya bakan düz yüzeyinde çeşitli renkler belirmişti. Yavaş yavaş bu aletin ne işe yaradığını anlamaya başlıyordu. Geri çekilip izlemeye başladı.

Şimdi aletin üzerinde bir resim görünüyordu. Renkleri çok canlı ve göz alıcıydı. Daha dikkatli bakınca içinde hareketli şekillerin olduğunu fark etti. Sadece hareket etmiyor, aynı zamanda bir takım sesler çıkarıyorlardı. Tanık olduğu şeyin onda yarattığı hisler kelimelerle anlatılamayacak kadar garipti. Bütün dikkatini topladı. Gördükleri giderek daha fazla ilgisini çekiyordu. Bir adam oradan oraya dolaşıyor, bir yandan da güzel ama asabi bir kadına bağırıp çağırıyordu. Her ikisi de Graham'a çok garip gelen renkli giysiler giymişlerdi. "Ben çalışıyordum," dedi adam. "Ya sen, ya sen ne yapıyordun?"

Kafasını meşgul eden bütün meseleler tamamen uçup gitmişti. Sandalyeye oturdu. İlgiyle izlediği karakterlerin bazı konuşmaların arasında

kendisinden bahsettiklerini fark etti: "Uykucu uyandığında," dendiğini duydu. Bu bir deyimdi. Uzun süre ertelenen, insanların gerçekleşmesinden umudu kestikleri şeyleri anlatmak için kullanılıyordu. Fazla üzerinde durmadı. İzlemeye devam etti. Kısa bir süre içerisinde, izlediği insanları kendisine yakın görmeye başladı. Sanki çok iyi tanıyordu onları.

Bir süre sonra oyun bitti. Aletin odaya bakan yüzeyi yeniden bembeyazdı.

İzlediği bambaşka bir dünyaydı. Ahlaksız, zevk düşkünü, enerjik, kurnaz... Ciddi ekonomik sorunlar vardı ve toplumsal çatışmalar yaşanıyordu. Diyaloglarda geçen bazı imaları tam olarak anlayamamıştı. Yeni ahlaki değerlerin, yeni bir aydınlanma anlayışının ortaya çıktığı belliydi. Şehir yollarıyla olan ilk tanışmasında, mavi keten elbiseler giyen insanlar hemen dikkatini çekmişti. Oyunda da aynı şekilde giyinen bir sürü insan vardı. Şüphesiz ki hikaye çağdaş bir eserdi. İzlediği bütün ayrıntılar hikayenin bu dönemin insanlarını konu aldığını ortaya koyuyordu. Çarpıcı bir gerçekçilikle yazılmıştı. Finalde ise hikaye bir trajediye dönüşüyordu. Hikayenin bu kısmı Graham'ın canını sıkmıştı. Bir süre hareketsiz kaldı.

Gözlerini ovuşturdu. Geç saatlere kadar yeni uğraşı ile meşgul olmuştu. Tanık olduğu sahneler bir türlü aklından çıkmıyordu. Yerinden kalktı. İşte yeniden kendi harikalar dünyasındaydı. Oyunun etkileri yavaş yavaş kayboluyordu. Sokak çatışmaları, ne idüğü belirsiz konsey ve uyandıktan sonra yaşadıklarına dair rahatsız edici anılar, zihninde canlanmaya başlamıştı. İnsanlar bu konseyi evrensel bir güç merkezi olarak görüyorlardı. Ve Uykucu... Sürekli Uykucu'dan bahsediyorlardı. İlk başlarda her konuşmada adı geçen bu Uykucu'nun kendisi olup olmadığından emin olamamıştı. Konuşulanları kafasında bir araya getirmeye çalıştı. Anlaması gereken ne çok şey vardı.

Yatak odasına gitti. Havalandırma boşluğundan yukarı baktı. Fanın dönüşü sırasında makine gürültüsüne benzeyen belli belirsiz ritmik sesler çıkıyordu. Odası sürekli aydınlatıldığından, gece ile gündüzü ayırt etmesine imkan yoktu. Yine de havalandırma aralığından gökyüzünün koyu mavi olduğunu fark edebiliyordu. Yıldızları bile görebiliyordu.

Odayı incelemeye devam etti. Anlaşılan kapıyı açmanın hiçbir yolu yoktu. Yardım zili ya da birilerini çağırabileceği başka bir araç da bulamadı. Sorularına yanıt alamamıştı. Merak içerisinde kıvranıyordu. Huzursuzluğu

sağlıklı düşünmesine engel oluyordu. Kendisini nasıl olup da bir anda tüm bu gariplikIerin ortasında bulduğunu anlamaya çalıştı. Şüphesiz ki sabırlı olması gerekiyordu. Birileri gelene kadar beklemekten başka yapacak bir şeyi yoktu. Yine de bilgiye olan susuzluğu giderek artıyor, kendini frenlemekte zorlanıyordu.

Yeniden aletin yanına gitti. Sonunda silindirleri nasıl takıp çıkaracağını bulmuştu. Aletin izlediği oyunlarda kullanılan dili izleyicinin tercihine göre düzenliyor olabileceğini düşündü. Belki de bu yüzden kendi döneminden iki yüzyıl sonrasına ait konuşmaları kolaylıkla anlayabiliyordu. Yeni bir silindir taktı alete. Bu bir müzikaldi. Başlarda gayet güzel geldi. Ne var ki duygusallığın dozu giderek arttı. Aklına izlediğinin Tanhauser'in[8] yeni versiyonu olabileceği fikri geldi. Müzik yabancı olsa da, senaryonun orijinal metnin modern bir uyarlaması olduğu anlaşılıyordu. Müzikalin güncel versiyonunda Tanhauser, Venusberg'e[9] değil, zevk şehrine gidiyordu. İyi de bu zevk şehri neyin nesiydi? Şehvet dolu bir yazarın hayal gücünün ürünü olmalıydı bütün bunlar...

İlgisi giderek artıyordu. Meraklanmıştı. Ne var ki başından beri oyuna hakim olan duygusallık rahatsız edici bir düzeye varmıştı. Graham'ın hoşuna gitmedi bu durum.

İşin tadı kaçmıştı. Ortada ne güçlü bir betimleme vardı, ne de ustalıkla işlenen idealler... Her şey apaçıktı. Ve hatta çırılçıplak! 22. yy'ın Venüsberg'i ile daha fazla vakit kaybetmek istemiyordu. Müzikalin bu bölümünün 19. yy versiyonunda nasıl olduğunu düşündü. Bütün çabasına rağmen anımsayamadı. Öfkelendi. Yerinden kalktı. Bu şeyi izlemiş olduğu için kendinden utanıyordu. Aleti ileri itti. Kapatmaya çalışıyordu. Hareketleri haddinden fazla sertti. Bir kıvılcım çıktı ve kolu sarsıldı. Biraz canı yanmıştı ama neyse ki sonunda kapanmıştı bu şey. Ertesi gün Tanhauser silindirinin yerine bir başkasını koymak istediğinde aletin artık çalışmadığını fark etti.

Odanın içinde aşağı yukarı yürüyüp duruyordu. Yaşadıklarının üzerinde bıraktığı etkiler son derece rahatsız ediciydi. Bunlarla mücadele etmeye çalışıyordu. İzlediği ve tanık olduğu şeyler kafasını allak bullak etmişti. Otuz yıllık hayatının hiçbir döneminde böyle bir geleceğin hayalini kurmamıştı. "Gelecek ellerimizdeydi. Onu biz hazırlıyorduk," diye

düşündü. "Hiçbirimiz gelecekle ilgili en ufak bir endişe duymadık. Ve işte şimdi..."

"Neler yapmak zorunda kaldılar? Neler yaşandı? Ve ben, nasıl oldu da bütün bunların ortasına düştüm?" Sokakların ve evlerin muazzam büyüklüğü anlaşılabilirdi. Ne de olsa çok fazla insan yaşıyordu burada. Peki ya sokak çatışmaları? Ya da zengin sınıfın şehvet düşkünlüğü?

Bellamy'i[10] düşündü. Yazdığı sosyalist ütopyanın başkahramanı, garip bir biçimde benzer bir deneyim yaşamıştı. Ne var ki Graham'ın istemeden içine düştüğü bu dünyada herhangi bir ütopyanın gerçekleşmiş olduğundan bahsetmek mümkün değildi. Sosyalist toplum düzeni kurulmamıştı. Bir tarafta lüks, israf ve şehvet düşkünlüğü, diğer tarafta ise berbat bir yoksulluk... Toplumsal düzen bundan ibaretti. Bu kadim çelişki bu kadar zaman sonra bile varlığını koruyordu. Sadece devasa binalar ve sokaklardaki huzursuz kalabalık değil, yollardan gelen sesler, Howard'ın endişeli hali ve her yeri kuşatan boğucu hava da giderek artan hoşnutsuzluğu bütün açıklığı ile ortaya koyuyordu. Acaba hangi ülkedeydi şimdi? İngiltere gibi görünüyordu, gerçekten öyle miydi? Dünyanın geri kalanını düşündü. Oralarda ne oluyordu acaba. Her şey gibi bu da çözülmesi imkansız görünen bir bilmeceydi onun için.

Odada dolaşmaya devam etti. Kafese kapatılmış bir hayvanın içgüdüleriyle etrafındaki her şeyi tanımaya çalışıyordu. Kendisini çok yorgun hissetti. Havalandırmanın altına gelip uzunca bir süre kıpırdamadan durdu. Şehirdeki kargaşa devam ediyor olmalıydı. Küçük de olsa bir ses duyabilseydi keşke!

Kendi kendine konuşmaya başladı. "İki yüz üç sene!" Birkaç kez tekrarladı. Güldü, "Demek ki ben tam iki yüz otuz üç yaşındayım. Gelmiş geçmiş en yaşlı insan! Eh, zamanın akışını tersine çevirip eski adetlere dönecek halleri yoktu ya... Boş yere homurdanıp duruyorum ben. Sanki benim çağım çok matah bir şeydi, Bulgar Katliamı'nı[11] daha dün olmuş gibi hatırlıyorum." Kahkaha attı. Sebepsiz yere gülüyor olması önce garip geldi. Sonra tekrar bastı kahkahayı. Üstelik bu sefer bilinçli bir şekilde ve daha yüksek bir sesle gülmüştü... Derken hareketlerindeki garipliğin farkına vardı. "Sakin!" dedi. "Sakin ol. Kendine gel."

Daha dengeli bir şekilde yürüyordu şimdi. "Bu yeni dünya..." diye mırıldandı. "Anlayamıyorum. Neden? Tüm bu şeyleri anlayamıyorum."

"Eminim ki uçmayı da başarmışlardır. Ve daha bir sürü şeyi. Dur bir dakika. Tüm bunların nasıl başladığını bir düşünelim. İlk ne olmuştu..."

Hayatının ilk otuz yılına ait anılar çok bulanıktı. İlk başta bu durum ona çok garip geldi. Bölük pörçük şeyler vardı aklında. Genellikle de önemsiz şeyleri hatırlıyordu. Daha önce hiç önem vermediği şeyleri... Çocukluğu daha netti. Okul kitapları ve ölçüm dersleri geldi aklına. Derken diğer anıları canlanmaya başladı. Epey zaman önce kaybettiği karısı gözünün önüne geldi. Onunla birlikte diğer şeyleri de hatırladı. Rakiplerini, dostlarını, ona ihanet edenleri ve diğerlerini. Şu veya bu konu ile ilgili aldığı kararları... Son yıllarda yaşadığı perişanlığı... Kendine gelme çabalarını... Hararetli çalışmalarını... Evet, şimdi her şey netleşmişti. Bulanık da olsa hatırlayabiliyordu. Şüphesiz ki zamanla daha da netleşecekti. Ne var ki geride bıraktığı bu ömür derin ıstıraplarla doluydu. Acaba tüm bunları anımsamaya değer miydi? Tahammül edemediği bu hayattan kurtulmuş olması gerçek bir mucizeydi.

Bugüne geri dönmeye karar verdi. İçinde bulunduğu duruma odaklanmaya çalıştı. Boşunaydı. Her şey birbirine girmişti. Havalandırmanın aralığından gün doğumuyla pembeleşen gökyüzüne baktı. Zihninin en karanlık noktalarından yükselen sese kulak verdi. "Uyumalıyım," dedi kendi kendine. İç sıkıntısından ve yorgunluktan kurtulmanın en güzel yolu uyumak olacaktı. Yatağına uzandı ve çok geçmeden uyuyakaldı.

Yaşadığı bu yere iyiden iyiye alışmıştı. Esir hayatı toplam üç gün sürdü. Bu süre içerisinde Howard dışında gelen giden kimse olmamıştı. Ne garip bir kaderi vardı. Şimdi yaşadıkları, mucizevî uyanışı, tanık olduğu garip şeyler... Neye şaşıracağını bilemiyordu. Howard düzenli olarak gelip besleyici sıvılar bırakıyordu. Ve Graham'a son derece garip gelen parlak ve lezzetli yiyecekler. Girer girmez kapıyı arkasından dikkatli bir şekilde kapatıyordu. Graham'a karşı son derece nazikti. Ne var ki hâlâ doğru düzgün bir açıklama yapmamıştı. Howard, Graham'ın dışarıda olup bitenlerle ilgili tüm sorularını mümkün olabildiğince kibar bir şekilde yanıtsız bırakıyordu. Kaçamak cevaplara alışmıştı artık.

Bu üç gün içerisinde Graham, bol bol düşünecek zaman buldu. Ortada birtakım dolaplar dönüyordu. Olan biteni anlamasını engellemeye çalıştıkları ortadaydı. Gün geçtikçe bazı gerçeklerin daha fazla farkına varıyordu. Kendi durumuyla ilgili tüm ihtimalleri düşünmüştü. Bu tecrit deneyimi Graham'a çok şey katmıştı. En sonunda kurtuluş vakti geldiğinde, Graham bundan sonra olacaklar için hazır sayılırdı.

Howard'in halleri, Graham'ın kendisine verilen önemi daha iyi anlamasına yardımcı oldu. Her ziyaretinde takındığı ciddi tavır çok şey anlatıyordu. Graham artık daha somut ve isabetli sorular soruyordu. Howard bu sorulardan kaçabilmek için çeşit çeşit bahaneler ileri sürüyordu. Uyanışı beklenmedik bir durum olmuştu. Bir sosyal karmaşa dönemine denk gelmişti. Her şeyi bir çırpıda anlatması mümkün değildi!

"Bunu açıklayabilmem için 200 yıllık bir tarihi anlatmam gerekir," dedi Howard.

"Galiba," dedi Graham, "Benim bir şeyler yapmamdan çekiniyorsunuz. Halbuki ben bir anlamda arabulucu olabilirim."

"Hayır, öyle değil. Ama size şu kadarını söyleyebilirim. Servetinizin bugüne kadar birikmiş olan faizi, size muazzam bir güç veriyor. Aynı zamanda zihninizde bulunan 18. yy'a ait kavramlar da bir başka tehlike. Bunların günümüz dünyasına çok ciddi etkileri olabilir..."

"19. yy demek istediniz," diye düzeltti Graham.

"Eski dünyaya ait kavramlarla düşünüyorsunuz. Bizim devletimizin temel değerlerini bilmiyorsunuz."

"Sizce aptal mıyım ben?"

"Elbette hayır."

"Size, ulu orta konuşup ortalığı karıştıracak bir adam gibi mi görünüyorum?"

"Açıkçası sizin bir gün konuşabileceğiniz kimsenin aklına gelmezdi. Uyanışınız hiçbir şekilde beklenmiyordu. Hiç kimse bunun rüyasını bile görmemiştir. Konsey sizi koruyucu güvenlik önlemleri altında tutuyordu. Aslına bakarsanız ölmüş olabileceğinizi düşünüyorduk. Önlemler bedenin

çürümesini engellemek içindi. Ve... Çok karmaşık bir durum aslında. Riske giremedik... Yarı canlıydınız..."

"Bak böyle olmuyor..." dedi Graham. "Söylediğiniz gibi olduğunu düşünelim... Neden bana kimse bir şey anlatmıyor? Neden gerçekler hakkında bilgilendirilmiyorum? Yapmam ve yapmamam gerekenler hakkında, sorumluluklarım hakkımda kimse bana bir şey anlatmıyor. Burada kaldığım süre içerisinde en ufak bir bilgilendirme yapılmadı bana..."

Howard gerilmişti.

"Her geçen gün benden biraz daha fazla şeyin gizlenmeye çalışıldığı şüphesine kapılıyorum. Korkarım ki burada bir şeyler dönüyor. Ve siz de bu oyunun bir parçasısınız! Yoksa bu konsey ya da komite, her neyse artık, benim muhasebe kayıtlarımda tahrifat mı yaptı? Bu mu mesele?"

"Ama bu şüphe..." dedi Howard.

"Tamam. Dur!" diye sözünü kesti Graham. "Şimdi beni iyi dinle. Beni buraya koyanların aklından zoru olmalı. Ben yaşıyorum! Şüphe yok ki yaşıyorum. Nabzım her geçen gün biraz daha güçlü atıyor. Aklım günden güne dinçleşiyor. Daha fazla bu sessizliğe tahammül edemem. Ben hayata geri dönen bir adamım. Ve yaşamak istiyorum! Yaşamak!"

Howard'ın aklına bir fikir gelmişti. Graham'a yaklaştı. Dostane bir tonda konuştu.

"Konsey sizi kendi iyiliğiniz için tecrit altında tutuyor. Çok hareketlisiniz. Doğal olarak. Enerjiksiniz. Zamanla normale döneceksiniz. Ama diğer taraftan biz sizin her türlü arzunuzu yerine getirmek istiyoruz. Belki bir isteğiniz olabilir. Belki bir arkadaşa ihtiyacınız vardır?"

"Evet," dedi Graham düşünceli bir şekilde. "Haliyle..."

"Ah, size karşı düşüncesiz davrandık. Haklısınız."

"Peki, bu sizin sokaklardaki kalabalıklar..."

"O," dedi Howard "Korkarım ki..."

Graham odada dolaşmaya başladı. Howard dikkatli bir şekilde onu izliyordu. Graham, Howard'ın tam olarak neyi ima etmek istediğini

anlayamamıştı. "Arkadaşa ihtiyacınız var mı?" Bu da neyin nesiydi şimdi? Bir an düşündü. Bu teklifi kabul etmesi halinde yanına birisi getirilecekti herhalde. Belki de bu gelen kişiden dışarıda olan bitenler hakkında bir şeyler öğrenebilirdi. Biraz daha düşündü. Howard'a döndü.

"Arkadaşlık derken tam olarak neyi kast ediyorsunuz?"

Omuz silkti Howard. Gözlerini kaçırdı. Yüzünde muzip bir gülümseme vardı. "İnsanları tabi," dedi. "Bizim toplumsal değerlerimiz, sizin döneminize göre çok daha özgürlükçüdür. Mesela bir adam, diyelim ki can sıkıntısını gidermek için bir kadınla birlikte olmak istedi... Bizim için bir skandal değildir bu. Bu konulardaki bakış açımız sizinkinden çok farklıdır. Toplumumuzda son derece önemli bir ihtiyacı karşılayan bu mesleği yapanlar aşağılanmazlar."

Aniden durdu Graham.

"İyi vakit geçirmenize yardımcı olur," dedi Howard. "Sanıyorum bunu çok daha önce düşünmeliydim. Ama ne yaparsınız, bu aralar çok fazla şeyle uğraşmamız gerekiyor."

Howard dışarıda yaşanmakta olan isyanı kastediyordu. Graham üzerinde durmadı. Bir an için söylenenler kendisine cazip gelmişti. Bir kadınla birlikte olmak fikri aklını çeler gibi oldu. Çok geçmeden kendini topladı. Fena halde öfkelenmişti.

"Hayır!" diye bağırdı. Yürüyüşü hızlanmıştı.

"Söylediğiniz her şey, bütün yaptıklarınız... Hepsi bana, ortada beni yakından ilgilendiren önemli bir mevzunun olduğunu gösteriyor. Ben senin söylediğin gibi boş yere vakit öldürmek istemiyorum. Elbette ki zevk ve haz hayatın bir parçası. Ölüm ve tükeniş de öyle... Uyumadan önceki hayatımda bu anlamsız meselelere fazlasıyla kafa yormuştum. Yeniden başlamak istemiyorum. Dışarıda koca bir şehir var. Ve ben burada kafesteki bir tavşan gibi debeleniyorum..."

Öfkeden deliye dönmüştü. Bir an için nefesi kesilir gibi oldu. Yumruklarını sıktı. Ve en sonunda dayanamayarak tamamen öfkeye teslim oldu. Durmaksızın kendi zamanına ait küfürler ediyordu.

"Sizin amacınızın ne olduğunu bilmiyorum. Karanlıklar içerisindeyim ve siz beni burada kalmam için zorluyorsunuz. Ama şunu çok iyi biliyorum. Burada kalmam benim hayrıma değil. Hiç değil. Sizi uyarıyorum. Eninde sonunda bu yaptığınızın bedelini ödeyeceksiniz..."

Şu anda muhatabını tehdit etmesinin kendisi açısından tehlikeli olabileceğinin farkındaydı. Durdu. Howard onu izliyordu. Oldukça meraklı gözüküyordu.

"Bu sözlerinizi konseye yönelik bir mesaj olarak kabul ediyorum," dedi Howard.

Graham'ın içinden adama doğru ani bir hamle yapmak geçti. Onu düşürüp sersemletebilirdi. Yüzüne vurmalıydı. Ne var ki Howard'ın hareketleri çok hızlıydı. Göz açıp kapayıncaya kadar kapı açılıp kapandı. Howard gitmişti. 19. yy'dan gelen adam yeniden yalnızdı.

Bir an için kaskatı kesildi. Yumrukları sıkılı, kolları havada bir şekilde öylece kalakalmıştı. Sonra kollarını aşağı indirdi. "Amma da aptalca hareket ettim," dedi kendi kendine. Yine öfkeye kapıldı. Bir yandan odanın içinde dört dönerken, bir yandan da kendi kendine küfürler savuruyordu. Bir süre bu cinnet hali devam etti. Hem kendi ahmaklığına hem onu buraya hapseden sahtekarlara kızıyordu. Böyle hareket etmesinin nedeni belki de durumunu uysalca kabul etmiş görünmek istememesiydi. Belki de öfkesini ön plana çıkararak korkusunu gizlemeye çalışmıştı.

Kısa bir süre sonra kendini ikna etmekle meşgul olduğunu fark etti... İçinde bulunduğu esirlik hali akıl almaz bir durumdu. Diğer taraftan bu durum yeni çağın yasalarına uygun olmalıydı... Başka türlü olması zaten düşünülemezdi. Bu insanlar Viktorya dönemine göre medeniyette iki yüzyıl daha ileri gitmişlerdi. Daha az insancıl, daha az medeni olmaları nasıl mümkün olabilirdi ki? Gerçi düşünme tarzlarının, değerlerin değiştiğini söylüyorlardı. Evet, namus anlayışının kendi döneminden tamamen farklı olduğu ortadaydı. Ama bu büsbütün başka bir meseleydi... Temel insani değerler korunmuş olmalıydı.

Hayal gücü çalışmaya başlamıştı. Başına neler gelebileceğini düşünüyordu. Olumsuz ihtimallerin gerçekleşemeyeceğine kendini inandırarak, rahatlamaya çalıştı. Ne var ki olumsuz ihtimalleri çürütmek

için kullandığı gerekçeler, mantıklı gözükseler bile, mevcut şartlar altında geçerli değillerdi. "Niye bir şey gelecekmiş başıma?"

"Diyelim ki en kötüsü oldu..." en sonunda bu noktaya gelmişti, "Onlara boyun eğerim. Ne istiyorlarsa veririm olur biter... Gerçekten ne istiyorlar acaba? Beni böyle hapsedeceklerine, açık açık söyleseler ya isteklerini..."

Konseyin olası planları üzerine düşünmeye devam etti. Howard'ın davranışlarındaki ayrıntıları tekrar tekrar gözden geçiriyordu. Tekinsiz bakışlar, garip tereddütler... Sonra bu odadan kurtulmanın mümkün olup olamayacağını düşündü. Diyelim kurtuldu. Sonra? Nereye gidecekti? Kendisini, birdenbire 19. yy dünyasında bulan bir Sakson köylüsünden daha kötü duruma düşeceğini biliyordu. Ayrıca nasıl kurtulabilirdi ki bu odadan?

"Benim zarar görmemin kime ne faydası olur?"

Dışarıdaki isyanı düşündü. Açıklanamaz bir biçimde bu sosyal çalkantının merkezinde yer alıyordu. Birden daha önce duyduğu bir sözü hatırladı. Bu söz, hafızasının derinliklerinden garip bir biçimde yüzeye çıkıvermişti. Hadi bakalım, şimdi bu sözü unut unutabilirsen! İşin tuhaf tarafı, bunu da bir konsey söylemişti zamanında: "Gerektiğinde bir kişinin hayatı, halkın çıkarları için feda edilebilir."

8. Bölüm

Çatı

Havalandırma aralığından yıldızların ışıltısı görülebiliyordu. Bir anda belli belirsiz bir ses geldi. Sessizliğe alışık olan Graham, bu sesi duyunca tedirgin oldu.

Havalandırma deliğine dikkatle baktı. Karanlıktı. Birinin ya da bir şeyin kendisine bakmakta olduğunu fark etti. Bakanın yüzü ve omuzları seçilebiliyordu. Evet, bir insan olmalıydı bu. Derken karanlığın içinden bir el uzandı kendisine. Hızla dönmekte olan pervane ele çarptı. Keskin tarafının üzerinde kahverengi bir leke oluştu. Havalandırma boşluğundan odanın tabanına kan damlıyordu.

Graham'ın ayaklarının üzerinde kan lekeleri oluşmuştu. Garip bir heyecan hissetti. Tekrar yukarı baktı. Şimdi kimse yoktu.

Öylece durdu. Tamamen yaşadığı ana odaklanmıştı. Anlamaya çalışıyordu. Dışarıda karartılar olduğunu fark etti. Soluk gölgeler ona doğru yaklaşıyorlardı. Rastgele çeşitli yönlere dağılan kara beneklerdi bunlar... O sırada zayıf bir ışık vurdu beneklerin üzerine. Renkleri birden beyaza döndü. Sonra yeniden karardı ortalık. Dışarıda kar yağdığını anladı.

Graham odada küçük bir tur attı. Sonra havalandırmanın bulunduğu noktaya geri döndü. Az ötede bir insan başı gördü. Bir fısıltı duydu. Sonra metalik bir ses geldi. Bir şeyler yerinden oynadı. Geldiğinden beri aralıksız işleyen havalandırmanın pervanesi durdu. Kar taneleri rüzgarla birlikte içeri savruldular. Kar taneleri, zemine düşer düşmez eriyorlardı. "Korkma," dedi havalandırmadan gelen ses.

Graham havalandırmanın altında durup seslendi. "Kimsin sen?"

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra adam havalandırma boşluğundan başını uzattı. Dikkatliydi. Göz göze geldiler Graham'la. Adamın siyah saçları ıslanmıştı. Elleriyle karanlıkta seçilemeyen bir şeye tutunuyordu. Yüzünde, hiçbir yaşlılık belirtisi görünmüyordu. Parlak gözleri vardı. Alnındaki damarlar belirginleşmişti. Anlaşılan bu şekilde durabilmek için epey çaba harcıyordu.

Birkaç saniye karşılıklı olarak sustular.

En sonunda, "Sen Uykucusun değil mi?" diye sordu yabancı.

"Evet," dedi Graham, "Benden ne istiyorsun?"

"Efendim, beni Ostrog gönderdi."

"Ostrog?"

Havalandırmadaki adam hafifçe başını çevirdi. Dinlemeye başladı. Birtakım sesler geliyordu. Davetsiz misafir hızla geri sıçradı. Yeniden çalışmaya başlayan fandan son anda kurtulmuştu. Graham yukarı baktığında kimseyi göremedi. Sadece yavaşça süzülen kar taneleri vardı ortada.

Neredeyse bir on beş dakika kadar hiçbir şey olmadı. En sonunda yeniden metalik bir ses duydu. Pervane durdu ve yabancı ortaya çıktı. Graham tüm bu süre boyunca yerinden hiç kıpırdamamıştı. Huzursuz ve heyecanlıydı.

"Kimsin? Ne istiyorsun?" diye sordu.

"Sizinle konuşmak istiyoruz Efendim," dedi davetsiz misafir. "Biz... Hay aksi, zorlanıyorum bu şeyi tutarken. Üç gündür bir yolunu bulup size ulaşmaya çalışıyorduk."

"Beni kurtarmaya mı geldiniz?" dedi Graham.

"Evet Efendim. Tabi eğer isterseniz."

"Siz benim partimden misiniz, Uykucu'nun partisinden mi?"

"Evet Efendim."

"Peki, benim ne yapmam gerekiyor?"

Yabancı kolunu çıkardı. Yaralanmıştı. Boşluğun ucunda dizleri görülebiliyordu. "Biraz uzaklaşın," dedi. Sert bir şekilde ellerinin üzerine düştü. Havalandırma gürültülü bir şekilde yeniden çalışmaya başladı. Yabancı hızla toparlanıp ayağa kalktı. Nefes nefeseydi. Omzuna dokundu. Fena halde incinmişti.

"Siz gerçekten de Uykucusunuz," dedi. "Sizi uyurken izlemiştim. O zamanlar insanların sizi izlemesine izin veriliyordu."

"Evet, ben uzun yıllar trans halinde kalan o adamım işte. Beni buraya hapsettiler. Uyandığımdan beri burada kalıyorum. En azından üç gün oldu."

Yabancı, tam bir şey söyleyeceği zaman bir ses duydu. Kapıya doğru baktı. Havalandırma boşluğundan yukarı doğru bağırarak anlaşılmaz bir şeyler söyledi. Elinde bir tür bıçak vardı. Bıçakla kapının farklı noktalarına hafifçe vurdu. Tam bu sırada birileri yukarıdan seslendi.

Graham yukarı baktı. Aşağı inmekte olan iki ayak gördü. Anlaşılan biri daha geliyordu. Adam atlarken Graham'ın omzuna çarptı. Dengesini sağlayamayan Graham dizlerinin üstünü düştü ve yere kapaklandı. Çok geçmeden doğruldu ve bir süre yerde oturdu.

"Sizi görmedim Efendim," dedi adam. Nefes nefese kalmıştı. Önce kendisi kalktı. Sonra Graham'a kalkması için yardımcı oldu. "Canınız acıdı mı Efendim?"

Havalandırmadan gelen sesler bir şeyin kırıldığını işaret ediyordu. Graham'ın yakınından geçen küçük metal parça bir süre yerde yuvarlandıktan sonra durdu. "Bu nedir?" dedi Graham. Kafası karışmıştı. Havalandırmaya baktı. "Siz de kimsiniz? Ne yapmak istiyorsunuz? Hiçbir şey anlamıyorum."

"Biraz geride durun," dedi yabancı. Graham'ı havalandırmanın altından uzaklaştırdı. O sırada bir başka metal parça daha düştü havalandırmadan.

"Bizimle gelmenizi istiyoruz Efendim," dedi yeni gelen yabancı. Graham adamın yüzüne baktı. Alnından yaralanmıştı. Hafifçe kan sızıyordu yaradan.

"Halkınız sizi çağırıyor Efendim," dedi.

"Nereye gelmemi bekliyorsunuz? Halkım mı?"

"Pazar yerinin oradaki eve gideceğiz. Burada hayatınız tehlike altında. Casuslarımızdan önemli bilgiler aldık. Fazla vakit yok. Konsey bugün sizi uyuşturma ya da öldürme kararı almış. Biz her türlü hazırlığımızı yaptık. Rüzgar Gülü Polisi, mühendisler ve yol organizatörlerinin yarısı bizim tarafımızda. Şehrin neredeyse tamamı konseye karşı. Ayrıca silahlı güçlerimiz de var. Burada hayatınız..."

"Silahlı güçler ne için peki?"

"İnsanlar sizi korumak için ayaklandılar Efendim. Ne?"

Yabancı diğer adamın ıslığıyla hızla geri döndü. Bir işaretiyle saklanmaları gerektiğini belli etmişti. Yabancı açılmakta olan kapının arkasına saklandı.

Bu sırada içeri Howard girdi. Elinde bir tepsi vardı. Yüzünün ifadesi oldukça hüzünlüydü. Bir şeyler duydu. Arkasını döner dönmez elindeki tepsi yere yuvarlandı. Pusuya yatan yabancı elindeki bıçağı Howard'a saplamıştı. Howard, yere yığıldı. Adam ona doğru eğilip durumunu kontrol etti. Tehlike olmadığına kanaat getirdikten sonra hızla doğrulup az önce yaptığı işe devam etti.

"İşte sizi öldürecek olan zehir," diye fısıldadı diğer adam Graham'ın kulağına.

Bir anda oda karanlığa gömüldü. Bütün ışıklar sönmüştü. Graham havalandırma aralığındaki kar tanelerinin oradan oraya savruluşunu fark etti. Sonra bir sürü karartı takıldı gözüne. Çok hızlı hareket ediyorlardı. Havalandırma boşluğundan aşağıya, ne olduğu karanlıkta tam olarak anlaşılamayan bir şey sarktı. Galiba bir tür el merdiveniydi bu. Sonra aşağıya sarı bir ışık tutan, bir el uzandı.

Graham kısa bir süre durakladı. Ne var ki tereddüdü fazla uzun sürmedi. Kendisini kurtarmaya gelen bu insanların istekliliği, ona olan saygılı yaklaşımları ve söyledikleri şeyler, Graham'ı rahatlatmıştı. Zaten konseyden fazlasıyla korkuyordu. Üstelik kurtuluş umudu tatlı gelmişti. Onu bekleyen halkının çağrısını geri çeviremezdi ya!

"Bu olanlardan hiçbir şey anlamıyorum," dedi Graham. "Ama size güveniyorum. Sadece ne yapmam gerektiğini söyleyin bana."

Yaralı adam Graham'ın kolunu tutarak, "Merdivene tırmanın," diye fısıldadı. "Acele edin. Fazla vaktimiz yok."

Graham merdivene uzandı. Ayağını en alt basamağa attı. Döndü. Zayıf sarı ışıkta içerisi zar zor görülebiliyordu. İlk gelen adam Howard'ın yanındaydı. Hâlâ kapıyla uğraşıyordu. Graham merdivene döndü. Kılavuzu harekete geçmesini işaret etti. Yukarıdakiler tırmanması için yardımcı

oldular. Şimdi havalandırma boşluğunun üzerinde sert, soğuk ve kaygan bir zeminde ayakta duruyordu.

İrkildi. Ani ısı değişimi fark edilemeyecek gibi değildi. Etrafında altı kişi vardı. Kar taneleri eline ve yüzüne çarpıyordu. Her yer karanlıktı. Derken bir ışık parladı. Çok geçmeden yeniden karanlığa gömüldüler.

Şehrin kubbe-çatısının üzerindeydiler. Çeşit çeşit evleri, sokakları ve meydanları ile Viktorya dönemi Londra'sı artık hayal olmuştu. Bambaşka bir şehir vardı karşısında. Ayakta durduğu zeminin üzerinde sayısız kabloların bulunduğunu fark etti. Kablolar, birbirlerine dolanmış bir halde çeşitli yönlere doğru uzanıyorlardı. Karanlık ve kar etrafta bulunan rüzgar güllerinin fark edilmesini zorlaştırıyordu. Rüzgar güllerinin hareketi rüzgarın şiddetine göre alçalıp yükselen bir uğultunun ortaya çıkmasına neden oluyordu. Az ileride yanıp sönen beyaz bir ışık vardı. Işık her parladığında havada dalgalanan kar taneleri aydınlanıyor ve gece karanlığında dans eden hayaletleri andıran garip şekiller ortaya çıkıyordu. Her yerde rüzgar enerjisiyle çalışan çeşitli aletler vardı. Arada bir kıvılcım saçıyorlardı.

Graham gördüğü bu şeylerin tam olarak ne olduklarını anlamaya çalıştı. Kurtarıcılarından bir tanesi yumuşak, kalın bir pelerin geçirdi üzerine. Bu pelerin kürkü andıran bir kumaştan yapılmıştı. Pelerini belinden ve omuzlarından bağlayarak sabitleştirdiler. Bu adamlar gerçekten de az ve öz konuşuyorlardı.

Birisi Graham'ın kolunu tuttu. "Bu taraftan," dedi. İleride parlayan ışığa yöneldiler. Çatının üzerinde ilerlerken Graham kendisine söylenenleri eksiksiz bir şekilde yerine getirmeye çalışıyordu.

Ayağı bir kabloya takıldı. Hafifçe tökezlemişti. "Dikkat," dedi birisi. "Aralarından geçin. Üstlerine basmayın. Acele etmeliyiz."

"Halk nerede?" diye sordu Graham. "Beni beklediğini söylediğiniz insanlar nerede?"

Yabancı yanıt vermedi. Yol daralmıştı. Adam, Graham'ın kolunu bıraktı. Önden yürümeye başladı. Graham onu takip ediyordu. Kısa bir süre sonra koşmaya başladılar. "Diğerleri de geliyor mu?" diye sordu Graham nefes nefese. Hiçbir yanıt alamadı. Refakatçisi arkaya baktı ve koşmaya devam

etti. Patika gibi bir yere geldiler. Patika geldikleri yolun çaprazında uzanıyordu. Buradan devam ettiler. Graham arkasına baktı. Kar fırtınası diğerlerini görmesine engel oluyordu.

"Hadi devam et," dedi yabancı. Koşarak bir rüzgar gülünün yanına geldiler. "Dur," dedi adam. Ucu bucağı gözükmeyen bir şerit, pervanenin şaftına bağlıydı. Şeride değmemeye çalışarak dikkatli bir şekilde geçtiler. "Bu taraftan." Yumuşak karla dolu bir oluğun içine girmişlerdi. Ayak bileklerine kadar kara battılar. Oluk giderek derinleşiyordu. Neredeyse bellerine kadar ıslanmışlardı. "Önden ben gideceğim," dedi adam. Graham pelerinini topladı ve adamı takip etti. Birdenbire dipsiz gibi gözüken karanlık bir uçurum çıktı karşılarına. Graham aşağı doğru baktı. Zifiri karanlıktı. Bir an derin bir pişmanlık hissetti içinde. Tekrar bakmaya cesaret edemiyordu.

Bir geçidin içinden ilerlemeye başladılar. Burası nemli bir yerdi. Üzerinde durdukları yüzeyin altındaki ışıklar zorlukla da olsa seçilebiliyordu. Son derece tedirgin hissediyordu kendini. Rehberi ise gayet rahattı. En sonunda cam kubbenin kenarına kadar geldiler. Aşağıda hareket eden insanlar vardı. Galiba dans ediyorlardı. Cam kubbe ses geçirmez olduğundan hiçbir şey duyulmuyordu. Graham bütün dikkatini verip dinlemeye başladı. Kar fırtınasının uğultusundan başka hiçbir şey duyulmuyordu. Rehberi acele etmesini söyledi. Büyük rüzgar güllerinin olduğu bir yere geldiler. Her ikisi de nefes nefese kalmıştı. Rüzgar güllerinin büyüklüğü insanın aklını başından almaya yetiyordu. Bir süre daha yürüdüler. Yeniden aşağıya baktı. Hareketli platformların olduğu bir yerin üzerindeydiler. Bunların benzerlerini daha önce balkona çıktığında görmüştü. Yolun bundan sonrasını sürünerek gideceklerdi. Çünkü karın kayganlaştırdığı zeminde yürümek çok tehlikeli olabilirdi.

Altlarındaki cam büyük ölçüde puslanmıştı. Aşağıda ne olduğu tam olarak seçilemeyen şekiller vardı. Kubbe-çatının eğiminin arttığı noktalarda ise cam netleşiyordu. Böyle bir yerden geçerken aşağıda olan biteni seyre daldı. Bir an için başı döndü. Rehberinin uyarılarına rağmen kollarını ve bacaklarını açıp camın üzerinde hareketsiz bir şekilde yatmaya başladı.

Aşağıda hayat devam ediyordu. Şehrin daimi gün ışığının aydınlattığı insanlar oradan oraya koşturuyorlar, yürüyen platformlar sonsuz yolculuklarına devam ediyorlardı. İnce köprüler tıka basa insanlarla

doluydu. Şu anda yaptığı şeyin dev bir kovanın içine bakmaktan hiçbir farkı yoktu. Onu aşağı düşmekten koruyan yegane şey, kalınlığından bihaber olduğu bu cam tabakaydı. Sokaklar ışıl ışıldı. Epeyce sıcak gözüküyordu. Graham eriyen kar suları ile iliklerine kadar ıslanmıştı. Ayakları soğuktan uyuşmuştu. Bir an için onları hareket ettiremediğini fark etti. "Hadi gel," diye bağırdı rehberi. Fazlasıyla endişelenmişti. "Gel artık."

Graham biraz zorlanarak da olsa hareket edebildi. Rehberini izlemeye devam ediyordu. Soluklanmak için durduğu an hafifçe kaydı. Her yerde toplanmış irili ufaklı kar kütleleri vardı. Buna çatının eğimi de eklenince hareket etmek hiç kolay olmuyordu. Kaydığı sırada aklından rahatsız edici fikirler geçmişti. Ya camın üzerindeki bir yarığa rastlasaydı o an. Neyse ki ayağı bileğine kadar yumuşak kara girmişti. Biraz rahatladı. Kaygan zeminden daha kolaydı karda ilerlemek. Rehberine baktı. O durmaksızın ilerlemeye devam ediyordu. Çok geçmeden nerede başlayıp nerede bittiği belli olmayan metal bir yüzeyi tırmanmaya başladı.

Az ötede yine devasa rüzgar güllerine rastladılar. Kar görüşü engelliyor olsa da, inci gibi dizilmiş rüzgar güllerini fark etmemek mümkün değildi. Hiç beklemedikleri bir anda motor gürültüleri ve hemen ardından kulakları sağır eden tiz bir ses geldi. Ses her yönden duyulabiliyordu.

"Kaçtığımızı fark ettiler," dedi rehber. Fazlasıyla tedirgindi. Bir anda ortalık aydınlandı. Gece, gündüz olmuştu adeta. Her tarafta üzerlerinde parlak ışıklar bulunan kuleler vardı. Başını nereye çevirse orada ışıklı kulelerden birini görüyordu.

"Atla," diye bağırdı rehber. Önünde duran metal bir ızgaranın üzerine itti Graham'ı. Bu noktada kar yoktu. Kar kütlelerini birbirinden ayıran bir şerit gibi uzanıyordu. Graham soğuktan uyuşmuş ayaklarının biraz olsun rahatladığını hissetti. Izgaradan sıcak hava yükseliyordu.

"Hadi, devam et," diye bağırdı rehberi. Yaklaşık on metre mesafe vardı aralarında. Beklemeden ilerledi. İlerideki rüzgar gülüne doğru gittiler. Şaşkınlığını üzerinden atan Graham, elinden geldiğince hızlı hareket etmeye çalışıyordu. Yakalanmaktan korkuyordu. Her an düşmanlarının eline düşebilirdi.

Devasa pervanelerin altında kara boşluklar vardı. Rehberi bir süre daha yürümeye devam etti. Sonra aniden döndü. Kara boşluklardan birinin içine girdi. Hızla gözden kayboldu. Graham da onu izledi. Oldukları yerde çömeldiler. Nefes nefese kalmışlardı. Etrafı kolaçan ettiler.

Graham son derece sıra dışı şeylere tanıklık ediyordu. Kar hemen hemen durmuştu. Tek tük atıştırıyordu. Önlerinde uzanan geniş alan olduğu gibi karla kaplıydı. Neydi bütün bunlar? Gözlerine inanmakta zorluk çekiyordu. Üst üste yığılmış metal parçaları, hareket eden şekiller, ne idüğü belirsiz uzun, karanlık şeritler, devasa metalik yapılar, demir kirişler... Tüm bu şeyler; akıl almaz derecede büyük gözüküyordu gözüne. Rüzgar gülleri hafif bir sis tabakasının içerisinde ağır ağır dönüyorlardı. Karın süslediği parlak ışıklardan herhangi biri devrilirse, metal kirişler ve durmaksızın ilerleyen şeritler tamamen karanlığa gömüleceklerdi. Ne muazzam bir hareketlilikti ama. Ne ince ve ne kadar hesaplı bir tasarım. Makinenin karla kaplanmış ıssızlığında insana dair hiçbir şey göremedi. Alplerin en bakir noktasından ne farkı vardı buranın? Alabildiğine yabancıydı insana... Sanki daha önce hiçbir insan ayak basmamıştı buraya.

"Peşimizdeler," dedi rehber. "Yolu yarıladık sayılır. Hava çok soğuk. Bir süreliğine burada saklanmalıyız. En azından kar yeniden hızlanana kadar..."

Soğuktan dişleri birbirine vuruyordu.

"Pazar yeri nerede?" diye sordu Graham. Rehberini sert bakışlarla süzüyordu. "Halk nerede?"

Adam yanıt vermedi.

"Bana bak," dedi Graham. Çömeldi ve iyice yaklaştı.

Kar aniden hızlanmıştı. Kar tanelerini oradan oraya savuran anaforlarla birlikte gökten bir şey düştü. Ne idüğü belirsiz ve son derece hızlı bir şeydi bu. Yere çakılıp yuvarlanmıştı. Kanatlarını açtı. Beyaz kuyruğunu kaldırdı. Hızla toparlandı ve göğe yükseldi. Bir süre daireler çizerek havada süzüldü. Ve sonra kar tanelerinin arasında gözden kayboldu. Aşağı yukarı aynı noktada Graham iki adam gördü. Ufak tefektiler. Ellerinde dürbünleri vardı. Karların arasında oradan oraya koşturup durdular. Peşlerindekiler bunlardı demek. Adamlar bir süre sonra uzaklaşmaya başladılar. Bir dakika içinde tamamen gözden kaybolmuşlardı.

"Şimdi," dedi adam. "Çabuk ol!"

Kolundan tutup çekti Graham'ı. Paldır küldür koşmaya başladılar. Rüzgar güllerinin altındaki metal kemere doğru ilerliyorlardı. Önüne bakmadan koşturan Graham, kendisine rehberlik yapan adama çarptı. On metre kadar ileride bir uçurum vardı. Görebildiği kadarıyla bu uçurum, her iki yöne de uzanıyordu. Peki şimdi nasıl ilerleyeceklerdi?

"Benim yaptığımı yap," diye fısıldadı rehber. Graham kendisine söyleneni yaptı. Yere yattı ve sürünmeye başladı. Dikkatle baktı. Karanlıktan hiçbir şey göremiyordu. Bir an ne yapması gerektiğini kestiremedi. Ne ilerlemeye ne de geri dönmeye cesareti vardı. Sonra oturdu. Kolunu ileri uzattı. Rehberinin başına dokunmuştu. Rehber, elini tutup çekti Graham'ı. Dipsiz bir derinliğe doğru yuvarlandığı hissine kapıldı Graham. Korkuyordu. Sonunda içi erimiş karlarla dolu bir oluğun içine düştü. Göz gözü görmüyordu. Her yer zifiri karanlıktı.

"Bu taraftan," diye fısıldadı bir ses. Sürünerek ilerledi Graham. Oluk dardı. Her hareketinde duvara değiyordu. Birkaç dakika bu şekilde devam ettiler. Başına gelmeyen kalmamıştı. Soğuk, rutubet ve yorgunluk... Bu yolculuk gittikçe daha zorlu bir hal alıyordu. Bir süre sonra ellerini ve ayaklarını hissedemediğini fark etti.

Oluk giderek derinleşiyordu. Üzerlerinde hayaletleri andıran beyaz şekiller vardı. Arka arkaya dizilmiş bir sürü pencere... Oluğun sonundaki pencereye bir kablo bağlanmıştı. Dibi gözükmeyen bir deliğin içine sarkıyordu. Eli rehberinin eline çarptı. "Sakin ol," dedi adam.

Etrafına bakındı. Daha önce karşılaştıkları uçan makineyi gördü yeniden. Büyük kanatlarıyla sessizce süzülüyordu. Bir dakika içinde yeniden ortadan kayboldu.

"Sakin ol. Geri gelecekler."

Bir süre her ikisi de hareketsiz kaldılar. Sonra refakatçisi ayağa kalktı. Kablonun bağlantı noktalarına doğru uzandı.

"Nedir bu?" diye sordu Graham.

Alabildiği tek yanıt acı bir çığlık oldu. Adam yere yığılmıştı. Hareket edemiyordu. Ne olduğunu anlamak için adamın yüzüne baktı. Gözlerini

havaya dikmiş dehşetle kıvranıyordu. Graham onun bakışlarını takip etti. Uçan makineyi gördü. Şimdilik uzakta olduğundan gerçek boyutlarından çok daha küçük gözüküyordu. Derken kanatlarını açtı ve onlara doğru gelmeye başladı. Her geçen saniye biraz daha yaklaşıyor, her geçen saniye biraz daha büyüyordu.

Yerdeki adamın vücudu kasılıyordu. Graham'a bir şey fırlattı. Tam olarak görememişti. Dokunarak ne olduğunu anlamaya çalıştı. Çubuklar kablolarla birbirlerine bağlanmışlardı. Yumuşak bir maddeden yapılmış olan delikli bir şey geldi eline. "Parmaklarını geçir," dedi rehber. Hâlâ titriyordu. "Çengeli çek. Sıkıca çek."

Graham kendisine söyleneni yaptı.

"Atla," dedi adam, "Tanrı aşkına atla!"

Graham öylece kalakaldı. Ağzından tek bir kelime bile çıkmadı. Titriyordu. Kafasını çevirip baktı. Hızla yaklaşan karartı ona saldırmak üzereydi.

"Atla. Hadi daha ne duruyorsun. Gelmek üzere," diye bağırdı rehber. Son kalan kuvvetini toplayarak Graham'ı itti.

Graham hafifçe sendelemişti. Hıçkırarak ağlamaya başladı. Uçan makine ölümcül darbesini vurmak üzereyken kendini karanlık boşluğa bıraktı. Çapraz çubukların üzerinde duruyordu, ipi sıkıca kavramıştı. Bir çatırtı geldi. Sanki bir şey yerine oturmuştu. Az sonra bir motor çalıştı, galiba makara sarıyordu... Tam bu sırada sırtına bir şeylerin dokunduğunu hissetti. Arkasında biri vardı... Birlikte düşmeye başladılar. Bütün gücüyle tutunmuştu. Çığlık atmak istedi ama yapamadı. Nefesi kesilmiş gibiydi.

Bir ışık gördü. Karanlığa alışan gözleri kamaştı. Daha da sıkı tutunuyordu şimdi. Derken yürüyen platformlarla kesişen büyük geçidi gördü. Havadan sarkan parlak ışıkları tanıdı. Giderek yaklaşıyorlardı. Bütün bunları görüyor olmak onu fazlasıyla şaşırtmıştı.

Sürekli düşüyorlardı. O kadar sıkı tutunmuştu ki elleri acıdı. Bir alkış sesi duydu. Ardından ortalık aydınlandı. Hemen altında bağırıp çağıran büyük bir kalabalık vardı. Halk! Halktı bu!

Onun halkı! Hemen altlarında bir platform yükselmeye başladı. Üzerinde kaydıkları kablo bu noktada son buluyordu. Hareketleri yavaşlamıştı. O sırada her yandan yükselen bağırışları duydu. "Kurtuldu!", "Efendi güvende!" Platform onlara biraz daha yaklaştı.

Birlikte indiği adam bağırarak bir şeyler söyledi. Biraz korkmuş gibiydi. Aşağıdan adama yanıt verdiler. Sanki adamın sesi yankılanıyordu. Artık tutunmayı bıraktı. Kendisini oldukça rahat hissediyordu. Haykırışlar, çığlıklara; çığlıklarsa ağlayanların hıçkırıklarına karışıyordu... Hafif bir çarpışma olduğunu hissetti. Nihayet yere inmişlerdi.

Bir süre öylece kalmak istedi. Ne var ki insanlar buna izin vermediler. Onu havaya kaldırdılar. Herhalde ona içecek bir şeyler verirlerdi. Gerçekten de çok susamıştı. Peki ya rehberine ne olmuştu? Tamamen kendine geldiğinde yürümek istedi. Bir sürü hevesli insan ona yardımcı olmaya çalışıyordu. Büyük bir çardağın altında oturdu. Biraz soluklanacaktı burada.

Çok büyük bir gürültü vardı. Muazzam bir uğultu çıkıyordu kalabalıktan. "Uykucu bu. Uykucu bizimle beraber."

"Uykucu bizimle beraber. Efendi! Her şeyin sahibi! Efendi bizimle birlikte. Güvende artık."

Graham'ın karşısındaki manzara kesinlikle tek tek bireylerden oluşmuyordu. Bu manzara, kendi başına canlı bir varlık gibiydi. Onun sihirli etkisini üzerinde hissediyordu. Etrafta balkonlar, geçitler ve büyük kemerler vardı. Ve insanlar her yerdeydi. Devasa bir halk meydanıydı burası. Hınca hınç doluydu. Alkışlarla şenleniyordu. Yere düşen kablo yanı başında bir yılan gibi uzanmıştı. Öbür ucu, uçan makineyi kullanan adamlar tarafından yukarıdan kesilmiş ve aşağı düşmüştü. İnsanlar onu sürükleyerek ayakaltından uzaklaştırdılar. Gerçekten de burada açıklaması çok güç şeyler yaşanıyordu... Bu atmosfer başka hiçbir şeyle kıyaslanamazdı. Kalabalığın uğultusu çevredeki binalara çarparak yankılanıyordu.

Ayağa kalktı ve etrafındaki insanlara baktı. Birisi koluna girerek ona destek olmak istedi. "Beni sessiz bir yere götürün," dedi, "Küçük bir odaya." Daha fazla konuşmaya gücü yetmedi. Siyahlı bir adam öne çıktı. Koluna girdi. Bir kapı açıldı. Birisi oturmasına yardım etti. Hafifçe sendeledi ve yığılıp kaldı. Ellerini yüzüne götürdü. Şiddetle titriyordu. Sinir

sistemi çöküşün eşiğindeydi. Pelerini üzerinde değildi. Ne zaman ve nasıl çıkardığını hatırlayamadı. Mor çorapları sırılsıklamdı. Etrafında insanlar koşuşturuyor. Belli ki bir şeyler oluyor, insanlar bir şeyler yapıyorlardı. Onunsa kimseyle ilgilenecek hali kalmamıştı.

Kurtulmuştu. Duyduğu sayısız çığlık ve haykırışlar hâlâ hayatta olduğunun deliliydi. Artık güvendeydi. Taraftarları ile birlikteydi. Derin bir nefes aldı. Bir süre elleriyle yüzünü kapattı. İnsanların haykırışları havada yankılanmaya devam etti.

9. Bölüm

Halkın Yürüyüşü

İçmesi için bir sıvı getirdiler. Getiren sarı giysili siyah bir adamdı. Getirilen şeyi içti. Bir dakika içerisinde yüzü kıpkırmızı oldu. Yanı başında siyah giysili uzun bir adam duruyordu. Adam Graham'a aralık duran kapıyı işaret etti. Adam kulağının dibinde bağırmasına rağmen ne söylediğini anlayamıyordu. Dışarıdan gelen gürültüler diğer bütün sesleri bastırıyordu. Siyahlının arkasında gri giysili bir kız vardı. Bu hengamede bile kızın güzelliği Graham'ın dikkatini çekmişti. Meraklı gözleri Graham'ın üzerindeydi. Hafifçe dudakları titriyordu. Aralık kapıdan bir an için dışarıda olup bitenleri görebildi. Durup durup yeniden başlayan slogan sesleri, alkışlar ve kalabalığın uğultusu gayet net duyuluyordu. Siyah giysili adamın dudaklarına baktı. Galiba bir şeyler söylemeye çalışıyordu.

Bir süre etrafında olup bitenleri izledi. Boş boş bakıyordu. Sonra aniden ayağa kalktı. Bağıran adamın koluna yapıştı.

"Söyle bana ben kimim, kimim ben?"

Diğerleri de konuşulanları duyabilmek için onlara yaklaştılar. "Kimim ben?" Yüzlerine baktı. Sorduğu sorunun yanıtını arıyordu.

"Size hiçbir şey söylemediler mi?" diye bağırdı kız.

"Hadi söyle, sen söyle," dedi Graham.

"Siz dünyanın Efendisisiniz. Dünyanın sahibi!"

Doğru duyduğundan emin olamadı. Herhalde söylenenleri yanlış anlıyordu. Ya da bir şeyleri eksik duymuştu. Sesini yükseltti yeniden. "Uyandığım günden beri bir mahkûm gibiydim. Neredeyse üç gündür. Yine de bu şehirde yaşayan insanlar arasında bir mücadele yaşandığını anlayabiliyorum. Bu arada burası Londra mı?"

"Evet," dedi genç adam.

"Ve şu adamlar. Beyaz Atlas'ın olduğu büyük odada toplantı yapanlar... Onların benimle derdi nedir? Ne istiyorlar benden? Ben uyurken dünya da rayından çıkmış sanki. Herkes delirmiş gibi. Tabi ben de... Kim bu konsey üyeleri? Neden beni yeniden uyutmak istediler?"

"Sizi baygın tutmak istediler," dedi sarılı adam, "Olaylara müdahale etmenizi engellemek için..."

"Ama neden?"

"Çünkü siz atlassınız Efendim," dedi sarılı adam. "Dünya sizin omuzlarınızda yükseliyor. Onlar dünyayı sizin adınıza yönetiyorlar."

Dışarıdaki gürültü, yerini sessizliğe bırakmıştı. Şimdi sadece tek bir ses duyulabiliyordu. Arkasından büyük bir coşku fırtınası geldi. Kalabalık adeta kükrüyordu. İnsanlar neşe içerisindeydiler. Tüm bu karmaşa içerisinde küçük odadakilerin birbirlerinin bağırışlarını dahi duymaları çok zordu.

Graham ayağa kalktı. Duyduğu şeyleri kafasında yerli yerine oturtmaya çalışıyordu. "Konsey," diye tekrarladı şaşkın bir ifadeyle. Duraksadı. Sonra aklına aniden o isim geliverdi. "Peki, bu Ostrog kim?"

"İsyanın lideri. Ayaklanmayı o organize ediyor. Tabi sizin adınıza."

"Benim adıma mı? Ya siz? Kendisi şimdi nerede?"

"Bizi yetkilendirdi. Ben onun üvey kardeşiyim. İsmim Lincoln. İnsanların sizi görmesini istedi. Daha sonra onun yanına gideceğiz. O şu anda Rüzgar Gülü Ofisi'nde. İşleri var. Halkın yürüyüşü başlamak üzere."

"Sizin adınıza," diye bağırdı genç adam, "insanları ezip, zorbalıkla hüküm sürdüler. Hatta en sonunda..."

"Benim adıma mı? Benim adıma derken, ben, yani Efendi?"

Dışarıda kısa bir sessizlik oldu. Genç adamın sesi şimdi daha iyi duyulabiliyordu. Kemerli bir burnu ve gür bıyıkları vardı genç adamın. "Hiç kimse sizin uyanmanızı beklemiyordu. Hiç kimse... Ne şeytandır onlar. Lanet olası diktatörler. Ama işte siz uyandınız ve o zaman şaşırıp kaldılar. Ne yapacaklarını bilemediler. Kimisi sizi uyuşturmayı, kimisi hipnotize etmeyi, kimisi de öldürmeyi önerdi..."

Dışarıdan gelen sesler yine yükseldi.

"Ostrog, Rüzgar Gülü Ofisi'nde bekliyor. Gerçi şimdi yeni bir çatışmanın başladığı söylentisi var..."

Adının Lincoln olduğunu söyleyen adam Graham'a yaklaştı. "Bunu Ostrog planladı. Ona güvenin. Tüm hazırlıklarımız tamam. Yürüyen platformlara el koyacağız. Belki de isyan şu an başlamış olabilir. Sonra..."

"Burada halkın toplanmış olması," diye bağırdı sarılı adam, "Size olan sevgilerini gösteriyor. Bu arada yaklaşık elli bin eğitimli adamımız var."

"Silahlı birliklerimiz var," diye ekledi Lincoln, avazı çıktığı kadar bağırarak. "Gerekli planlar yapıldı. Bir liderimiz var. Polis artık sokaklardan çekildi ve ..." Söylediği duyulamadı. "Ya şimdi ya hiçbir zaman. Konsey sallanmaya başladı. Kendi adamlarına bile güvenemiyorlar."

"Bakın dinleyin, halk sizi çağırıyor."

Graham'ın zihni çok hareketliydi. Tam her şeyi anladığını düşünürken kafası yeniden karışıyordu. O Dünyanın Efendisi'ydi. Ama diğer taraftan üstü başı kar içerisinde, yarı donmuş bir adamdı! Bir tarafta beyaz konsey vardı. Güçlü, disiplinli... Az daha onların yüzünden canından oluyordu. Öbür tarafta ise uçsuz bucaksız kalabalıklar. Kaynaşmış, birbirinden ayırt edilemeyen kitleler. Onun adını haykıran, kendisine Efendi diyen insan toplulukları. Diğerleri onu esir etmiş ve canına kast etmişlerdi. Kapının dışında haykıran kalabalık ise onun canını kurtarmıştı. Yine de tüm bu olup bitenlerin nedenini hâlâ tam olarak anlayabilmiş değildi.

Kapı açıldı. Lincoln'ün sesi iyiden iyiye duyulmaz oldu. Bir grup heyecanlı insan girdi içeri. Graham'a yaklaştılar. Lincoln el hareketleri ile bir şeyler anlatmaya çalışıyordu. Dışarından gelen sesler adamların ne istediğini ortaya koyuyordu. "Uykucu'yu gösterin bize." Sloganların ortak teması buydu. Görevliler avazları çıktığı kadar bağırdılar: "Sessizlik! Susalım."

Graham açık kapıdan dışarı baktı. Durmaksızın dalgalanan bir kalabalık vardı. Tam bir karmaşa hakimdi. Kadınlar ve erkekler hep bir ağızdan haykırıyorlardı. Her biri ellerini ona doğru uzatmıştı. Büyük bölümü mavi giysili insanlardan oluşan kalabalık, hırçın bir denizi andırıyordu.

Çoğunluk ayaktaydı. Kahverengi paçavralar içindeki zayıf biri ise bir sandalyenin üzerine çıkmıştı. Elindeki siyah kumaş parçasını sallıyordu. Graham grili kızın gözlerine baktı. Merak ve ümit vardı gözlerinde. Gerçekten de tüm bu insanlar ne bekliyorlardı kendisinden? Dışarıdaki

hareketlilik şimdi daha farklı bir yapıya bürünmüştü. Ayaklarını vura vura yürüyordu insanlar. Çok geçmeden Graham da bu coşkuya katıldı. Olayların kendisini nasıl etkilediğinin henüz farkında değildi. Bir an paniğe kapıldı. Kafasını toplayıp kendisinden istenen şeyin ne olduğunu anlamaya çalıştı.

Lincoln kulağının dibinde bağırıyordu. Neredeyse kulağının zarı patlayacaktı. Çok geçmeden kalabalıktaki değişimin neden kaynaklandığını anladı. İnsanlar hep bir ağızdan şarkı söylemeye başlamışlardı. Herhangi bir şarkı değildi bu. Trampetlerin, sloganların eşliğinde söylenen bir yürüyüş müziği, bir marştı! Bir yerlerde müzik çalınıyor, müzik kaynaşmış insan seslerini daha da güçlendiriyordu. Kalabalıktakiler ayaklarını yere vurarak müziğin ritmine eşlik ediyorlardı.

Graham'ı kapıya doğru iteklediler. Hiç itiraz etmedi. Marşın gücünden etkilenmişti. Kendisini daha güçlü, daha heyecanlı hissediyordu. Ve işte! Halk karşısındaydı. Müzikle birlikte dalgalanan bir renk cümbüşüne tanıklık ediyordu.

"Onlara el sallayın," dedi Lincoln.

"Bunu giymeli," dedi bir başka ses diğer taraftan. Bir sürü el, üzerine bir gömlek geçiriverdi. Kollarını geçirip gömleği üzerine oturttu ve Lincoln'ü takip etti. Gri kıyafetli kızın kendisine yakın durduğunu fark etmişti. Ne kadar da aydınlık bir yüzü vardı. Ona yaklaştıkça yüzünün kızardığını hissetti. Nasıl da canlıydı... Kız bir an için söylenen şarkının ete kemiğe bürünmüş hali gibi gözüktü gözüne. Graham'ın ortaya çıkmasıyla birlikte şarkı birdenbire yerini sloganlara bıraktı. Graham, Lincoln'ün yardımıyla sahnenin önüne doğru ilerledi. Artık halkla karşı karşıyaydı.

Meydan son derece büyüktü. Genel bir karmaşa hakimdi ortama. Geçitler, balkonlar, amfi tiyatro, basamaklı geniş alanlar ve büyük kemerler... İleride, büyük bir pasajın girişinde arbede yaşanıyordu. Her yer tıka basa insan doluydu. Bir an kalabalığın içindeki tek tek bireylere odaklanmayı denedi. Kısa sürede gözden kayboluyorlardı. Platformun yakınında güzel bir kadın dikkatini çekti. Önündeki adamların omuzlarına çıkmıştı. Saçları yüzüne dökülüyordu. Elinde yeşil bir sopa vardı. Hemen yanlarındaki mavili ihtiyar ayakta durmakta zorlanıyordu. Arkasında, bağıran kel ve dişsiz bir adam vardı. Birisi, henüz anlamını tam olarak çözemediği o gizemli kelimeyi söyledi: "Ostrog."

Hâlâ marşın etkisindeydi. Marş gerçekten çok coşkuluydu. Kalabalığın içindekiler ayakları ile tempo tutmaya devam ediyorlardı. Bazı adamların ellerinde parlak yeşil silahlar vardı. Ona epey yakın duran bir grup, yürüyüşe geçti. Büyük kemere doğru ilerliyorlardı. Bir yandan da "Konseye hücum!" diye bağırmaktaydılar. Rap, rap, rap, rap ileri! Graham kolunu kaldırdı. Kalabalığın gürültüsü bir an içerisinde iki misli yükselmişti. "Yürüyelim," diye bağırdı. Ağzından kahramanca sözler döküldü, elbette söylediklerini kimse duymamıştı. Tekrar kolunu kaldırdı ve kemeri işaret etti: "İleri!" Kalabalık yerinde saymayı bırakmış yürüyüşe geçmişti.

Kimler yoktu ki bu kalabalığın içinde: Sakallı adamlar, yaşlılar, gençler, bol giysiler içindeki silahlı kadınlar, genç kızlar... Yeni çağın kadınları ve erkekleri... Pahalı giysiler ve paçavralar onların yürüyüşünde tek vücut olmuştu. Mavi giysili bir siyahiye gözü takıldı. Sonra sarı kıyafetli çok yaşlı bir kadına. Kadının cildi kırış kırıştı. Bir grup beyaz tenli erkek ona doğru yürüyorlardı. Mavi giysiler içerisindeydiler. Kalabalığın içerisinde ayrıca iki Çinli vardı. Uzun, akça pakça, siyah saçlı bir gence rastladı, gözleri pırıl pırıldı delikanlının. Tepeden tırnağa beyazlar içerisindeydi. Bağırarak platforma tırmandı. Sonra tekrar aşağıya atladı ve arkasına bakarak uzaklaştı. Başlar, omuzlar ve silah tutan eller... Hepsi marşın ritmine uygun bir biçimde titreyerek ilerliyorlardı...

Onun durduğu noktadan bakınca, insanların yüzleri birbirine karışıyordu. İnsanlar onunla göz göze geliyor ve hızla geçip gidiyorlardı. Ona el sallıyorlar, duyulması mümkün olmayan bir şeyler söylüyorlardı. Çoğunun heyecandan yüzü kızarmıştı. Bazılarının yüzleri alabildiğine solgundu. Hasta oldukları her hallerinden belliydi. Zaten ona doğru uzanan ellerin çoğu zayıftı. Bir deri bir kemik kalmıştı bu insanlar... Yeni çağın kadınları ve erkekleri! Şaşırtıcı, akılmaz bir buluşma. Kalabalıklar önünden akıp gidiyordu. Meydanın uzak noktalarından gelenler, hızla alandan çıkanların yerini alıyor ve yürüyüş devam ediyordu. Rap, rap, rap, rap... Sanki bütün dünya yürüyüşe kalkmıştı! Ne kadar fazla yüz geçiyordu önünden, giderek daha fazla...

Rap, rap, rap, rap; Lincoln'ün işareti ile kemere doğru döndü. Farkına bile varmadan, o da diğerleri gibi ritmik yürümeye başlamıştı. Hareketleriyle müziğe eşlik ettiğini fark etti. Kalabalık aynı yönde ilerliyordu. İnsanlar ayaklarını vura vura yürüyor ve yaklaştıklarında dönüp ona bakıyorlardı.

Adeta önünde bir yol oluşmuştu. Etrafında bir korumalar ordusu vardı. Lincoln sağ koluna girmişti. Korumalar araya girip kalabalığı ondan uzak tutmaya çalışıyorlardı. Graham'ın önünde birkaç sıra halinde koruma şeridi oluşturdular. Bir süre öylece ilerledi. Kemerin üstünden geçti. Aşağıda ilerleyen kalabalık ona sesleniyordu. Nereye gittiğini bilmiyordu. Bilmek de istemiyordu. Arkasına baktı. Ne kadar da geniş bir meydandı. Yürüyüş devam etti. Rap. Rap. Rap. Rap...

10. Bölüm

Karanlıkla Savaş

Meydanı geride bırakmıştı. Şimdi bir geçitte ilerliyordu. Geçit yürüyen yolların olduğu sokaklardan birine açılıyordu. Önünde ve arkasında korumaları vardı. Yürüyen insanlar her yerdeydi. Sola doğru ilerliyorlardı. Ellerini havaya savurarak bağırmaya başladılar. Dev bir dehlize hücum ediyorlardı. Yer yerinden oynuyordu sanki. Kalabalığın uğultusu bir türlü kesilmiyordu. Müziğin ritmine uyarak yürümeye devam ettiler. Rap. Rap. Rap. Rap...

Marş, Graham'a artık aynı hissi vermiyordu. Zira müzik kesilmişti. Rastgele gürültüler, uğuldamalar ve düzensiz ayak sesleri tam bir keşmekeş yaratıyordu.

Tam bu sırada gözüne bir şey takıldı. Yolun karşı tarafındaki evler terk edilmiş gibi görünüyordu. Onların bulunduğu yola bağlanan köprüler bomboştu. Neredeyse tamamen ıssızlaşmıştı o taraf. Graham neden orada da buradaki gibi bir kalabalığın toplanmadığını merak etti.

Graham bir anda durdu. Önünde bulunan korumalar ilerlediler. Yanındaki korumalarsa onunla birlikte durdular. Korumaların yüzlerinden endişe ve korku okunabiliyordu. Şehri aydınlatan ışıklarda bir gariplik vardı.

Başlangıçta mesele son derece önemsiz gözükmüştü gözüne. Aydınlatma sistemiyle ilgili teknik bir sorun olmalıydı. Işık önce giderek azalıyor, sonra yeniden artmaya başlıyordu. Karanlık ve aydınlık arasında birbirini izleyen, ritmik değişimler yaşanıyordu.

Graham ışıklardaki bu garipliğin etrafındaki insanları da etkilediğini fark etti. Işığın şiddetinin değişmesi ile birlikte evlerin, yolların ve kalabalığın görüntüsü de değişiyordu. Pırıl pırıl parlayan nesneler, bir anda gölgelerin arasında kaybolabiliyorlardı. Karanlıkta kalan kitleler huzursuzlanmaya başlıyor, panik yaşanıyordu. Sonra ışık yeniden yükselince her şey normale dönüyordu. Bu arada marş sesleri duyulmaz olmuştu. Yürüyüş durdu. Galiba yürüyüş kolunun önü kesilmişti. Kalabalık dalgalanmaya başladı. "Işıklar," diye bağırıyordu insanlar. Sesler ortaklaşmıştı. "Işıklar!" Etrafına bakındı. Aydınlatma sistemindeki sorun meydanda büyük bir karmaşaya neden olmuştu. Işıklar giderek zayıfladı. Birkaç kez sönüp yeniden yandı. En sonunda belli belirsiz kırmızı ışık zerreleri yayıldı etrafa. On saniye

içerisinde ışıklar tamamen sönmüştü. Şimdi göz gözü görmüyordu. Siyah bir canavar bir anda binlerce insanı yutuvermişti.

Graham hiçbir şey göremiyordu. Birilerinin yaklaştığını hissetti. Koluna girdiler. Bacağına sert bir şey çarptı. Bir ses kulağına "Her şey yolunda. Endişe etmeyin," diye bağırdı.

Graham ilk şokun etkisini üzerinden atmıştı. Lincoln'e yaklaşıp sordu: "Nedir bu karanlık?"

"Konsey akımı kesti. Durup beklemeliyiz. Halk devam edecek. Onlar..."

Sesi gürültülerin arasında boğulmuştu. Kalabalıktan yine haykırışlar yükseliyordu. "Uykucu'yu kurtarın!" Korumalardan biri tökezledi. Silahı yanlışlıkla patlayınca elinden yaralandı. O an büyük bir kargaşa ortaya çıktı. Kalabalık her geçen saniye biraz daha öfkeleniyordu. Graham tanıdık sesler duydu. Onlara ulaşmak istedi. Ne var ki sesler hızla ondan uzaklaşıyorlardı. Bir tartışma yaşandığını tahmin ediyordu. Aniden çığlıklar yükseldi.

Birisi kulağına yaklaşarak, "Kızıl polis," diye bağırdı ve hızla geri çekildi. Graham'ın hiçbir şey sormaya fırsatı olmamıştı.

Bir çatırtı duydu. Derken ilerideki yollarda ışıklar parladı. Bu sırada Graham bir grup insan gördü. Kendi korumalarının taşıdıklarına benzeyen silahları vardı. Şimdi her yerden sesler geliyordu. Işıklar parlıyor, aydınlık ve karanlık hızla birbirine karışıyordu.

Aniden parlayan bir ışık gözlerini kamaştırdı. Kafası iyice karışmıştı. Bir slogan ve alkış patlaması duyuldu. Işığın geldiği yere baktı. Adamın biri çatıdaki bir kablodan aşağı sarkıyordu. Elinde parlak bir ışık kaynağı vardı. Ortalığı aydınlatmayı başarmıştı.

Graham yeniden yollara baktı. Yukarıda, kırmızılı adamlardan oluşan bir kalabalık vardı. Arkalarını binaların arasındaki uçuruma vermişlerdi. Muhaliflerden oluşan büyük bir kalabalık tarafından kuşatılmışlardı. Silahlar patlıyor, birileri düşerken başkaları onların yerini alıp savaşmaya devam ediyordu. Ortalık aydınlandıktan sonra yeşil silahlardan çıkan parlak ışıklar zar zor fark edilir olmuştu.

Birdenbire ışık söndü. Yollar yeniden karanlığa gömülmüştü.

İtiş kakış başladı. Graham geçide doğru sürükleniyordu. Birisinin bağırdığını duydu. Galiba kendisine sesleniyordu. Allak bullak olmuştu. Sırtını duvara vermeye çalıştı. Arkasındaki insanlar tökezlediler. Herhalde korumaları da birileri ile savaşıyorlardı.

Kısa süre içinde ışık tutan adam yeniden ortaya çıktı. Her yer aydınlandı. Kırmızı giysililer, şimdi daha geniş bir alana yayılmışlardı. Üstelik artık ona daha yakındılar. Ana yola gelmişlerdi neredeyse. Graham karşısındaki binaların altındaki karanlık geçitlerde de bu adamların olduğunu fark etti. Ateş açıyorlardı. Nişan aldıkları yerlerde kendi arkadaşları da vardı. Bir anda tüm bunların ne anlama geldiğini anladı. Yürüyüş yapanlara pusu kurulmuştu. Işıkların yokluğu karmaşaya neden olmuş ve bu sırada kızıl polis saldırıya geçmişti. Derken yalnız olduğunu fark etti. Lincoln ve korumaları geride kalmışlardı. Graham'a ulaşmaya çalışıyorlardı. Ona doğru koştular. Yollardan sesler gelmeye başladı. Galiba karşı taraftaki binalara kırmızı giysili adamlar yerleştirilmişti. Onu işaret edip bir şeyler konuşuyorlardı. Graham bu sırada birilerinin bağırdığını duydu: "Uykucu! Uykucu'yu kurtarın!"

Başının üzerinden hızla geçen bir cisim duvara çarptı. Graham çarpmanın olduğu yere baktı. Yıldız şeklinde metal bir nesneydi bu. Lincoln yanına gelip koluna girdi. Tekrar ateş ettiler. Neyse ki yine ıskalamışlardı.

Önce bunun ne olduğunu anlayamadı. Bu arada ikinci ışık da patladı. Yine her yer karanlığa gömüldü.

Lincoln, Graham'ın koluna girmiş onu geçide çekmeye çalışıyordu. "Bir sonraki ışık yanmadan ulaşmalıyız," diye bağırdı. Telaşı Graham'a da bulaşmıştı. Nihayet Graham'ın kendini koruma içgüdüsü harekete geçmişti. Şaşkınlığını hızla üzerinden attı. O anda tüm hareketlerini ölüm korkusu yönlendiriyordu. Koşmaya başladı. Karanlık sık sık tökezlemesine neden oluyordu. Korumaları geri dönmüşlerdi. Onlara tutunmaya çalıştı. Saldırıya uğradığı bu tehlikelerle dolu geçitten bir an evvel kurtulabilmek için elinden geldiğince acele ediyordu. Nihayet üçüncü ışık yandı. Ortalık aydınlanır aydınlanmaz yollardan bağırışlar gelmeye başladı. Kırmızı giysililerin, merkezdeki geçidi ele geçirmek üzere olduklarını fark etti. Bir anda bütün yüzler ona doğru döndü. Bağırmaya başladılar. Karşı taraf olduğu gibi kırmızıya boyanmıştı. Bunlar konseyin adamlarıydı. Graham'ı yakalamaya çalışıyorlardı.

Bu silahların yüz elli yıldır ilk kez ateşleniyor olması, onun için büyük bir şanstı. Kurşunların başının üzerinden geçtiklerini duyabiliyordu. Sıcak bir metal parçasının kulağını sıyırdığını hissetti. Karşı tarafta toplanan kızıl polisler onu hedefleyerek ateş ediyorlardı.

Önündeki korumalarından biri yere düştü. Graham durup bekleyemezdi. Kıvranan adamın üzerinden atlayıp yoluna devam etti.

Kısa süre sonra karanlık bir pasajın içine daldı. Yaralanmamıştı. Aksi yönden gelen birisiyle çarpıştı. Zifiri karanlıkta basamaklardan inmeye çalışıyordu. Yalpaladı. Elleriyle duvara tutundu. Önünden geçip giden bedenlerin ağırlığı altında eziliyordu. Gelenlerin etrafından dolaşıp sağa doğru ilerledi. Kalabalığın arasında sıkıştı. Nefes alamıyordu. Neredeyse kaburgaları kırılacaktı. Bir an için rahatladığını hissetti. Derken büyük bir kalabalık onu daha önce bulunduğu büyük tiyatro alanına doğru sürükledi. Zaman zaman ayaklarının yerden kesildiğini hissediyordu. Dengesini kaybediyor, ancak insanları itip kakarak düzelebiliyordu. Birilerinin "Geliyorlar," diye bağırdığını duydu. Ayağı yumuşak bir şeye takıldı. Boğuk bir çığlık yükseldi ayağının dibinde. Birileri "Uykucu," diye seslendi. Graham o an konuşabilecek durumda değildi. Yeşil silahların sesini duydu. Bir an için iradesini kaybetmişti. Panik halindeydi. Görmüyor, düşünmüyordu. Kalabalık onu oradan oraya sürüklüyordu. Baskı çok fazlaydı, acıdan kıvranmaya başladı. Bir basamak yukarı çıktı. Bir anda ortalık aydınlandı. Etrafındaki yüzleri görebiliyordu artık. Hepsinin beti benzi atmıştı. Şaşırmış, korkmuş ve dehşete kapılmışlardı. Ter içindeydiler. Çok yakınında genç bir adam duruyordu. Aralarında en fazla elli santim vardı. Yüz yüze geldiler. O an hiçbir şey hissetmese de, tanık olduğu şey daha sonra rüyalarına girecekti. Kalabalığın sürüklediği bu genç adam aslında çoktan ölmüştü.

Yukarıdaki adam dördüncü ışığı yaktı. Işık pencere ve kemerlerden geçidin içine giriyordu. Graham şimdi aşağıdaki büyük tiyatro alanına ilerleyen muazzam kalabalığın içindeydi. İçerisi yarı aydınlıktı. Her yerde kara gölgeler vardı. Çok yakınında kırmızılı adamların olduğunu fark etti. Çırpınıp duruyorlardı. Kendi yollarına gitmeye çalıştıkları belliydi. Onu görüp görmediklerinden emin olamadı. Lincoln'ü ve korumalarını aradı. Lincoln tiyatronun kenarındaydı. Etrafında siyah rozetli devrimcilerden oluşan bir kalabalık vardı. Galiba onlar da Graham'a ulaşmaya

çalışıyorlardı. Graham aralarında bir bariyer olduğunu fark etti. Aniden aklına bariyere doğru koşmak geldi. Bariyere ulaştığında ışık yeniden söndü.

Hareketlerini engelleyen ve fark edilmesini kolaylaştıran pelerinin bağını çözdü. Omuzlarında kayıp düşen pelerini, birisinin takılıp düşmesine neden oldu. Tam bariyere tırmanmaya başladığı sırada, ortalık yeniden karanlığa gömüldü. El yordamıyla ilerleyerek merdivenin ilk basamaklarına ulaştı. Artık silah sesleri gelmiyordu. Genel olarak ortama sessizlik hakimdi. Ayağı basamaklara takıldı ve düştü. Tam bu sırada ışık yeniden yandı. Hareketlilik kaldığı yerden devam ediyordu. Beşinci lambanın ışıkları, tiyatro duvarlarının deliklerinden girerek içeriyi aydınlatıyordu.

Koltukların arasında yuvarlanmaya başladı. Bağırışlar ve silah sesleri duydu. Mücadele devam ediyordu. Yakınındaki siyah rozetlilerin aşağıda duran kırmızılılara ateş ettiklerini fark etti. Bir koltuktan diğerine atlayıp çömeliyorlardı. O sırada siper alıyor ve silahlarını yeniden doldurup ateşe etmeye devam ediyorlardı. İçgüdüsel olarak, o da bir koltuğun arkasına gizlendi. Kurşunlar koltukların yastıklarını delip geçiyor ve metal iskeletlerine saplanıyordu. Etrafına bakındı. En kolay nasıl kurtulabileceğini hesaplamaya çalışıyordu. Ortalık yeniden kararır kararmaz harekete geçecekti.

Mavi giysili bir genç, koltukların üzerinden atlayarak yanına geldi. "Selam."

Galiba onu tanımamıştı. Dönüp dönüp ateş ediyordu. Her atıştan sonra, "Kahrolsun Konsey," diye bağırıyor ve yeniden ateş ediyordu. Derken yaralandı genç adam. Graham'ın yanağına bir şey damladı. Adamın yeşil silahı havada öylece kalakalmıştı. Bir süre hiç kıpırdayamadı. Yüzünde donuk bir ifade vardı. Sonra başı öne düştü. Dizleri kıvrıldı. Yere yığıldı ve çok geçmeden yeniden karardı ortalık. Graham hiç vakit kaybetmeden yerinden fırlayıp koşmaya başladı. Tek kurtuluş umudu buydu. Ayağı bir şeye takıldı. Sendeledi. Hızla toparlandı ve koşmaya devam etti.

Altıncı ışık yandığı sırada geçidin girişine yaklaşmıştı. Işıkla birlikte hızlandı. Geçide girdi. Zifiri karanlığa dalmıştı. Sendeledi. Yuvarlandı. Ayağa kalktı. Etrafındaki kalabalığı hissedebiliyor, duyabiliyor fakat göremiyordu. Bu kalabalığı oluşturan insanların hepsinin arzusu, bir an

evvel bu ölüm kalım savaşından kurtulabilmekti... Diğerlerini ite kaka ilerledi. Koştu. Sonra kalabalığın yoğunlaştığı bir noktada sıkıştı. Bir anda ayakları yerden kesildi. Sonra yeniden rahatladı.

Karanlıkta koşmaya devam etti. En sonunda nispeten ferah bir yere geldi. Altındaki zemin eğimliydi. Hızını düşürmeden ilerledi. Şimdi ayaklarının altında dik basamaklar vardı. Burada yürürken daha dikkatli olmalıydı. Çevredeki insanlar bağırmaya başladılar. "Geliyorlar. Muhafızlar geliyor. Ateş açtılar. Kendinizi koruyun. Muhafızlar ateş açtı. Yedinci yolda güvende olacağız. Yedinci yola ilerleyin!"

Kalabalığın içerisinde kadınlar ve çocuklar da vardı. İnsanlar bir kemerde toplandı. Dar bir boğazdan geçerek geniş bir alana çıktılar. Az da olsa aydınlıktı burası. Belli belirsiz gölgeler alacakaranlıkta ilerliyordu. Onları izlemeye devam etti. İnsanlar ikiye ayrıldılar. Bir bölümü sağa, bir bölümü ise sola ilerledi. Kısa bir süre içerisinde kalabalıktan koptuğunu fark etti. Durdu. Hemen yanında koltuklar vardı. Kulübeyi andıran bir şey gördü. Yaklaştı. Bir süre saçakların altında durdu. Nefes nefese kalmıştı. Dinlenmeye ihtiyacı vardı.

Etrafındakileri çok zor görebiliyordu. Az ilerideki büyük basamaklar, yürüyen platformlar olmalıydı. Şimdi hareketsizdiler. Platform her iki yönde de eğimliydi. İleride yüksek binalar vardı. Binaların üzerindeki yazı ve reklamlar zar zor seçilebiliyordu. Kubbe-çatının üzerindeki kablo ve kirişlerin arasından belli belirsiz bir şekilde de olsa gökyüzünü görmek mümkündü. Yanından bir grup insan geçti. Anlaşılan savaşa katılmaya gidiyorlardı. Yürürken attıkları sloganlar buna işaret ediyordu. Bazıları ise sessiz sedasız kendi yollarına gitmekteydi. Kimseye fark ettirmeden gölgelerin arasından ilerlemeye çalışıyorlardı.

Caddenin alt tarafından sesler gelmeye başladı. Mücadele devam ediyordu. Bu sefer kavga aniden başlamıştı. Her zamanki gibi onun için savaşıyorlardı!

O ana kadar sorgulamadan kabullendiği şeyleri düşünmeye başladı. Görmezden geldiği ayrıntılar gözünün önünden bir film şeridi gibi geçiyordu. Ne kadar garip şeyler yaşamıştı. Konseyin zindanından kaçışı, meydandaki büyük kalabalık, yürüyen kitleye saldıran kızıl polisler... Olaylarla kendi uyanışı arasında bağlantı kurmaya, eksik parçaları yerli

yerine oturtmaya çalıştı. Sessiz odalardayken olduğu gibi derin düşüncelere dalmıştı. Aklına birden Pentargen'deki çağlayan geldi. Sahilin muazzam görkemini düşündü. İki dünya arasındaki çelişkiler, gerçekliğin sınırlarını zorlayacak kadar büyüktü. Kendi konumunu daha iyi anlayabiliyordu şimdi.

Bilmeceyi çözmüştü. En azından meselenin ana hatları bütün çıplaklığı ile önüne serildi. O dünyanın sahibiydi. Büyük siyasi partiler onu kontrol edebilmek için birbirleriyle savaşıyorlardı. Bir tarafta konsey ve kızıl polis vardı. Servetini gasp etmişler ve belki de gerçekten canına kast etmeyi planlamışlardı. Diğer tarafta ise devrimciler vardı. Onu kurtarmışlardı. Ostrog isimli bir liderleri vardı. Şimdiye kadar ortalarda gözükmemişti. Başlattığı mücadele şehrin altını üstüne getirmişti. Nasıl bu noktaya gelmişti dünya! "Anlayamıyorum," diye bağırdı, "Anlayamıyorum."

Her iki parti de onu ellerinden kaçırmışlardı. Özgürdü Graham. Peki, bundan sonra ne olacaktı? Kim bilir o sırada başka yerlerde neler yaşanıyordu? Kırmızı giysili adamlar onun peşindeydiler. Siyah rozetli devrimcileri önlerine katmış kovalıyorlardı.

Neyse ki bir soluklanma fırsatı bulabildi. Bir süre burada gizlenip, olayların ne yönde gelişeceğini uzaktan izleyebilirdi. Binalara baktı. Gerçekten çok karmaşık bir yapıya sahiptiler. Derken güneş yükselmeye başladı. Dünya eskiden olduğu gibi gün ışığı ile aydınlanıyordu. Bu durum ona bir an için olağanüstü bir şey gibi gözüktü. Bir süre sonra kendisini daha iyi hissediyordu. Nefesi normale dönmüştü. Kar suyuyla ıslanan elbiseleri üzerinde kurumuşlardı.

Uzun süre yürüdü. Yapayalnızdı. Konuşacak kimse yoktu. Gölgeler arasındaki bir gölgeydi yalnızca. Geçmişten gelen adam... Dünyanın sahibi! Nerede bir kalabalık görse tedirgin oluyordu. Tanınabilirdi. Mümkün olduğunca tenha yerlerden geçmeye çalışıyor, insanlardan kaçıyordu. Bu şekilde kavgadan gürültüden uzak kalmayı başarabilmişti. Yine de şehrin genelinde savaş devam ediyordu.

Yürüyüş yapan bir kalabalıkla karşılaştı. Onlara yakalanmamak için koşarak uzaklaşması gerekmişti. Çok kalabalık bir gruptu. Büyük çoğunluğu erkekti ve silahlıydılar. Galiba çatışma şehrin bu bölgesine kadar yayılmıştı. Yeniden sloganlar geliyordu kulağına. Temkinli davranarak bütün bunlardan uzak durmak istese de merakını yenmesi mümkün

olmuyordu. Yine de kaçmaya devam etti. Mümkün olduğunca bu kavganın dışında kalacaktı. Hiç şüphe çekmeden karanlıkların içerisine ilerlemeye devam etti. Bir süre sonra hiçbir şey duymaz oldu. Küçük insan toplulukları yanından geçip gidiyorlardı. En sonunda sokaklar boşaldı. Yalnızlık bir karabasan gibi üstüne çöktü. Yavaşladı.

Yorulmuştu. Yukarı platformlardaki oturma yerlerinden birine oturdu. İstemeden içine düştüğü bu kavganın ona uzun süre dinlenme fırsatı vermeyeceğini çok iyi biliyordu. Acaba bu savaş sadece onunla mı ilgiliydi?

Hiç beklemediği bir anda bir sarsıntı hissetti. Kıyamet kopmuştu sanki. Şehirde soğuk bir rüzgar esiyordu. Arka arkaya çarpışma sesleri geldi. Çatılardan metal ve cam parçaları düşüyordu. En fazla yüz metre uzağından bağırışlar gelmeye başladı. Paniğe kapıldı. Oradan oraya koşturmaya başladı.

Bir adam koşarak ona doğru geliyordu. Kendini toparladı. "Ne patlattılar acaba?" diye sordu adam, nefesi kesilmişti. "Büyük bir patlamaydı." Daha Graham ağzını açmadan adam oradan uzaklaştı. Gün doğmuş olsa da şehir tamamen aydınlanmamıştı.

Hâlâ anlayamıyordu bu şehirde olup bitenleri. Gerçi yazıtlardaki pek çok şeyi okumayı başarabilmişti. Bu garip yazıları çözebilmek için büyük bir çaba harcaması gerekiyordu. Tüm bu çabalarının sonucunda ise "Eadhamite" ya da "Emek Ofisi" gibi anlamsız ifadelerle karşılaştığında ise tam bir hayal kırıklığı yaşıyordu. Kendi kendine güldü bir an. Tüm bu devasa binalar demek ona aitti. Gerçekten de düşüncesi bile garipti bunun.

Sıra dışı bir deneyim yaşıyordu hiç şüphesiz. Aslına bakarsanız pek çok yazar onun şimdi yaşadıklarının hayalini kurmuştu. Geleceğe gitmek, zamanda yolculuk... Graham'ın yaşadıkları bir biçimde bu hayalin gerçek olmasına imkan vermişti. Gelecekte ne bulmuştu peki? Büyük tehlikelerle karşılaşmıştı. Bir labirentin ortasında ölümle burun buruna gelmişti. Kim bilir belki de biraz sonra ölüp gidecekti. Belki köşeyi döner dönmez pusuya düşecek ve üzerine yağan mermiler sonu olacaktı. İçindeki büyük öğrenme arzusunu tatmin edemeden ölme fikri çok acı geldi Graham'a.

Köşeyi dönmeye çekiniyordu. Saklanmanın daha güvenli olacağını düşündü. Işıklar yeniden yanmaya başladığında nereye saklanabilirdi peki? Üst yollardan birinde bulduğu bir oturma yerine yayıldı. Yalnız olduğunu tahmin ediyordu.

Yorgun gözlerini ovuşturdu. Keşke gözlerini açıp tekrar baktığında bu devasa binalar, bir anda ortadan kaybolup gitmiş olsalardı. Geçen birkaç güç içerisinde yaşadığı her şeyin bir rüya olmasını diledi. Uyanışı, kalabalıklar, karanlık ve savaş... Tüm bunlar bir rüya olmalıydı. Olup biten her şey alabildiğine saçma gözüktü gözüne. İnsanlar neden onun için kavga ediyorlardı ki? Neden dünyanın sahibi diyorlardı ona? Ne münasebetle...

Bir süre gözleri kapalı oturdu. Sonra açtı gözlerini ve etrafına bakındı. Ah ne olurdu gözlerini açtığında 19. yy'a ait bir şeyler görebilseydi? Mesela Boscastle'nın küçük limanını... Ya da Pentargen'daki uçurumları... O an yatak odasında olabilseydi keşke. Ne yazık ki acı gerçekler yakasını bırakmıyordu. Siyah bayrak taşıyan bir grup insan ağır adımlarla yürüyorlardı. Büyük binalar yerli yerindeydi. Binaların üzerlerindeki anlaşılmaz yazılar ve hepsini kuşatan karanlık...

"Rüya değil," dedi kendi kendine. Başını ellerinin arasına aldı. "Hiçbiri rüya değil!"

11. Bölüm

Her Şeyi Bilen İhtiyar

Hemen yakınında birisi öksürünce irkildi.

Aniden öksürüğün geldiği yöne döndü. Öksüren ufak tefek, kambur birisiydi. Az ilerideki duvarın gölgesinde oturuyordu.

"Yeni haberler var mı?" diye sordu. Hırıltılı, tiz bir sesti. Anlaşılan epeyce yaşlı biriydi bu adam.

Graham tedirgin olmuştu. Çekinerek "Yok," dedi.

"Işıklar yeniden gelene kadar burada bekleyeceğim," dedi yaşlı adam. "Bu mavili hainler her yerdeler. Hem de her yerde."

Graham sessiz kalarak onayladı ihtiyarı. Yaşlı adamı görmeye çalıştı. Yaşlı adam, Graham'ın karanlık yüzünü tam olarak seçebilmesine izin vermiyordu. Graham onunla konuşmak istedi. Fakat lafa nereden gireceğini bilemiyordu.

"Karanlık ve çok sıkıcı," dedi ihtiyar aniden. "Karanlık ve sıkıcı. Tüm bu hengamenin ortasında kaldık."

"Sizin için gerçekten zor olmalı," dedi Graham.

"Karanlık... Yaşlı bir adamın karanlıkta kaybolması çok fena. Bütün insanlar delirmiş gibi zaten. Birbirlerini yiyorlar. Polisler işe yaramaz. Kendilerine hayırları yok. Keşke bizi korumak için siyahî insanları getirseler... Karanlık geçitler bana göre değil. Nerede ise ölmek üzere olan bir adamım ben."

"Arkanı kollayan birileri varsa daha güvende olursun," dedi yaşlı adam. "Tabi eğer doğru taraftaysan." Ayağa kalktı ve Graham'a doğru yürüdü.

İhtiyar, misafirini beğenmişti. Graham'ın yanına oturdu. Daha fazla yalnız kalmayacağı için mutluydu. "Çok korkunç bir devir bu. Savaş, çatışmalar... Şuracıkta insanlar ölüyor. Aslan gibi delikanlılar karanlığın içinde birer birer düşüyorlar toprağa... Ah evlatlarım... Üç oğlum var. Kim bilir neredeler şimdi..."

Sesi boğazında düğümlendi. Tekrarladı. "Kim bilir neredeler şimdi..."

Graham bu yeni dünya hakkındaki bilgisizliğini açığa vurmadan bir şeyler söylemek istiyordu. Düşündü. Yine yaşlı adam girdi lafa.

"Savaşı bu Ostrog denilen adam kazanacak. O kazanacak şüphem yok. Ondan sonra da dünya ne hale gelir kim bilir. Oğullarım rüzgar güllerinin oradalar. Üçü de. Gelinlerimden biri, bir ara bu Ostrog'un gözdesiymiş. Gözdesi! İyi mi? Bak biz ayaktakımı değiliz. Cahil insanlar değiliz biz. Ne olduğunu biliyordum ben. En başından beri hem de. Ah bu karanlık yok mu? Bir de karanlıkta yere düşen o ölü bedenler... O da çok koyuyor adama."

İhtiyarın nefesi hırıltılıydı. Graham'ın nefes alırken ne kadar zorlandığını fark etmişti.

"Ostrog?" dedi Graham bilmezlikten gelerek.

"Büyük patron," diye tamamladı ihtiyar.

Graham düşündü. "Konseyin, halkın arasında pek az dostu var," dedi. Riske girmişti. Arkadaşı bu cümleden yola çıkarak onda bir acayiplik olduğunu anlayabilirdi.

"Pek az hem de. Zavallılar. Aslında daha vakitleri vardı. İçlerinde en zeki olanların önerilerine kulak vermeliydiler. Bunun yerine kalkıp iki defa seçime gittiler. Ve bu Ostrog... Ve şimdi her şey alt üst oldu işte... İki seferdir bu Ostrog'u konsey üyeliğine almayı reddediyorlar. Ostrog'u, büyük patronu! Olacak iş mi ya! Nasıl öfkelendiğini anlatıyorlardı o zamanlar. Resmen gözü dönmüş. Aman Tanrı korusun! İş işten geçti artık. Emek şirketlerini saldı onların başına. Başka kim cesaret edebilirdi ki böyle bir şeye... Mavililer her yerde yürüyorlar şimdi. Hem de silahlılar."

Bir süre sessiz kaldı. "Bu Uykucu var ya..." dedi ve sustu.

"Evet" dedi Graham, "devam edin lütfen?"

İyice yaklaştı Graham'a ve fısıldadı.

"Gerçek Uykucu..."

"Evet," dedi Graham.

"Aslında yıllar önce öldü."

"Ne?"

"Yıllar evvel öldü o. Çok uzun yıllar evvel."

"Emin misiniz?"

"Eminim eminim! Öldü o. Şimdi uyanan Uykucu'yu, gerçeği öldüğü gece onun yerine koydular. Zavallının teki şimdi uyanan. Ah ben daha neler biliyorum... Ama anlatamam! Sakıncalı."

İhtiyar bir süre kendi kendine mırıldandı. Ne kadar da büyük sırları vardı. "Bunu kimin yaptığını bilmiyorum. Yani gerçek Uykucu'nun yerine bu zavallıyı kimin koyduğunu... Ama sahtesini uyandırmak için ona ilaç veren kişiyi tanıyorum işte. Ya uyanacaktı ya da ölecekti... Ostrog'un işleri böyledir."

Graham son duydukları karşısında epeyce şaşırmıştı. Lafa girmesi gerekiyordu. İhtiyara son sözlerini tekrarlatmalı, anlatılanlardan emin olmalıydı. Tüm bunların ne anlama geldiğini anlaması için şarttı bu. Demek ki uyanışı doğal bir durum değildi? Hafızasının derinliklerinde bunu destekleyebilecek bir şeylerin olabileceğini düşündü. Bu adamla karşılaşması iyi olmuştu. Sonunda yeni çağ hakkında doğru düzgün bir şeyler öğrenebilecekti.

İhtiyar bir süre öylece kaldı. Boğazını temizledi ve tükürdü. Sonra alabildiğine tiz bir sesle konuşmaya devam etti.

"Onu ilk reddettikleri zamanı hatırlıyorum. Her şey gözümüzün önünde oluyordu."

"Kimi, Uykucu'yu mu?"

"Uykucu mu? Yok, hayır. Ostrog'tan bahsediyorum. Çok öfkelenmişti. Ona söz verdiler, bir sonraki sefer için kesin olarak söz verdiler. Aptallar. Ondan korkmaları gerektiğini anlamamışlardı. Şimdi tüm şehri parmağında oynatıyor. O ipleri eline alana kadar... İşçiler birbirlerinin boğazlarını kestiler. Bir Çinli öldürüldü. Bir çalışma polisi. Sonra... Sonra geri kalanımız huzur içindeydik ha? Ölüler! Yağma! Karanlık! Böyle bir şey 144 yıldır hiç yaşanmamıştı..."

"144 yıldır yaşanmamıştı derken tam olarak neyi kast ediyorsunuz?"

"Ne?" dedi yaşlı adam.

Graham'ın sözlerini anlayamamıştı. Aynı cümleyi üç kez tekrarlaması gerekti. "Savaş ve katliam. Eli silahlı insanlar... Özgürlük diye bağıran aptallar ve bunun gibi şeyler işte..." dedi ihtiyar. "Bütün hayatım boyunca ben böyle şeylere tanık olmamıştım. Çok eski zamanlardaki gibi... Paris halkının yüzlerce yıl önce ayaklanması gibi... İşte böyle şeyleri kast ediyorum. Dünyanın düzeni böyle işte. Eninde sonunda kargaşa geri dönüyor. Ben biliyordum zaten. Ostrog beş yıldır bir şeylerin peşindeydi. Halkın hoşnutsuzluğu artıyordu. Bir şeylerin yaklaştığı belliydi. Mavi keten, homurdanmalar... Hiç kimse güvende değil artık. Her şey elimizden kayıp gidiyor. Ve şimdi işte buradayız. İsyan ve savaş... Konseyin de sonu geldi..."

"Bu konularda epey bilgilisiniz," dedi Graham.

"Bildiklerim duyduklarımdan ibaret. Gevezelik makinesi işte!"

"Yok, hayır, mütevazı olmayın," dedi Graham, gevezelik makinesinin ne olduğunu merak etse de üzerinde durmadı. "Peki, isyanı organize eden bu adamın, Ostrog'un Uykucu'nun uyandırılmasını planladığına emin misiniz? Kendisini kabul etmeyen konsey üyelerine gücünü göstermek için yaptı bunu öyle mi?"

"Bunu herkes biliyor," dedi ihtiyar, "Aptallar hariç! Bütün amacı her şeye hakim olmak. Konseyin bir parçası olarak ya da bir başka şekilde. Herkes biliyor bunu. Ve biz burada, karanlığın ortasında ölülerle birlikte yatıyoruz. Hem sen nasıl bilmezsin bunları? Herhalde çok uzaklardaydın. Ostrog'la konsey arasındaki mücadeleyi duymamış olman çok garip. Sen ne düşünüyorsun bu konuda peki? Ya Uykucu'ya ne dersin? Sence bu uyanan gerçek Uykucu mu? Uyanışının kendiliğinden olduğuna mı inanıyorsun?"

"Ben unutkan bir adamım. Göründüğümden çok daha yaşlıyım aslında," dedi Graham. "Son yıllarda bir sürü şey oldu. İnanın bana tüm bunlar hakkında Uykucunun kendisinden bile daha az şey biliyorum."

"Ne? Yaşlı mısın? Hiç de öyle görünmüyor. Sesin de genç gibi. Gerçi herkesin hafızası aynı güçte değildir. O da doğru tabi. Yine de benim kadar yaşlı değilsin. Her neyse. Ben insanları yargılamayı sevmem. Seni kendimle

kıyaslamam doğru değil. Ben yaşlı bir adama göre epey dinç sayılırım aslında. Belki de sen erken çökmüşsündür."

"Öyle oldu," dedi Graham. "Gerçekten çok garip bir hayatım oldu. Çok az şey biliyorum. Hele tarihten hiç anlamam. Aslına bakarsan tarihle ilgili hiçbir şey bilmiyorum. Ha Uykucu ha Julius Sezar. İkisi de benim için bir. O kadar cahilim bu konularda. Bu konulardaki bildiklerinizi dinlemek benim için çok ilginç olabilir."

"Ben de pek az şey biliyorum. Ufak tefek şeyler. Ama bak şimdi. Dinle."

İkisi de sustular. Uzakta bir şeyler çarpışmıştı. Çarpışmanın etkisiyle oturdukları koltuk sarsıldı. Gelip geçen insanlar paniğe kapıldılar. Yaşlı adam birisine bağırdı. Graham da ondan cesaret aldı ve kalkıp diğerlerinin yanına gitti. Hiç kimse tam olarak ne olduğunu bilmiyordu.

Kısa süre sonra koltuğuna geri döndü. Yaşlı adam kendi kendine homurdanıyordu. Bir süre hiçbir şey konuşmadılar. Tüm bu duyduğu şeyler Graham'ın hayal gücünün fazla mesai yapmasına neden oluyordu. Yaşlı adam haklı olabilir miydi? İnsanların söyledikleri doğru muydu acaba? Devrimciler gerçekten de zaferin eşiğine mi gelmişlerdi? Ya da belki hepsi birden yanılıyordu. Kızıl polisler diğerlerini oradan oraya kovalıyorlardı. Şu anda sessiz olan şehrin bu bölümünde, her an savaş yeniden patlak verebilirdi. Hâlâ vakit varken mümkün olan her şeyi öğrenmeliydi. İhtiyara döndü. Soracak soruları vardı. Fakat bu hareketi, ihtiyarın ona fırsat vermeden yeniden lafa girmesine neden oldu.

"Olaylar da nasıl birbirini izledi ama," dedi ihtiyar. "Bu Uykucu var ya, bütün aptallar ona umut bağlamışlardı. Ben bu hikayenin tamamını biliyorum. Çocukken tarih kitapları okumayı severdim. Basılı kitaplar. Hayal bile edemezsin nasıl olduklarını. Herhalde hiç öyle bir şey görmemişsindir. Toz içerisindeydiler. Epeyce de çürümüşlerdi. Sağlık şirketi kesme taşlar üretmek için yaktı onları. Tam onlara göre bir iş! Bu yeni çıkan gevezelik makineleri var ya, tabi senin için yeni değil bu şeyler... Onları dinlemesi de, unutması da çok kolay. Bak ben bu Uykucu meselesini temelinden araştırdım."

"Belki bana inanmayacaksınız," dedi Graham. "Ama bu konularda tamamen bilgisizim ben. Zır cahilim. Uzun zamandır kendi küçük dünyama

gömülmüştüm. Gerçekten çok tuhaftı benim koşullarım. Tahmin bile edemezsiniz. Hiçbir şey bilmiyorum bu adam hakkında. Neymiş, neyin nesiymiş bu Uykucu? Lütfen anlatın."

"Anladım, anladım. Zavallı bir adammış. Düzenbaz bir kadını sevmiş. Zavallı! Sonra transa girmiş. Onun ilk uyuduğu zamanları gösteren fotoğraflar var. Çok eski fotoğraflar..."

"Demek düzenbaz bir kadını sevmiş ha," dedi Graham fısıldayarak. "Devam edin lütfen."

"Warming isminde bir kuzeni varmış. Çoluğu çocuğu olmayan yalnız biri... Yol spekülasyonlarında şansı yaver gitmiş epeyce. İlk olarak Eadhamite Sokağı'nda denemiş şansını... Bunu kesin duymuşsundur? Duymadın mı? Ama nasıl? Neyse büyük bir şirket kurmuş, bu yolların patentlerini almış. O zamanlar çok sayıda iş kolu varmış. Ve tabi sayılamayacak kadar çok şirket... Onun yaptığı sokaklarda eski demiryollarını ortadan kaldırmış. Eskiye ait şeyler bu demiryolları, bilmezsin. Mallarının dağılmasını, hissedarların eline geçmesini istemediğinden neyi var neyi yok hepsini Uykucuya bırakmış. Uykucunun servetinin yönetimini ise kendi seçtiği bir kurula vermiş. Zaten bunların hepsini yetiştiren de oymuş. Uykucunun asla uyanmayacağını düşünüyormuş. Uzun yıllar uyur, en sonunda da ölür diyormuş çevresindekiler. Bundan kesin olarak eminmiş hatta. Sonra ölüp gitmiş işte. Daha sonra iki oğlunu tekne kazasında kaybeden bir Amerikalı, bütün malını mülkünü Uykucuya bırakmış. Böylece konsey sayılamayacak kadar büyük bir servetin sahibi olmuş. Bir düşün, ne kadar eski zamanlardan bahsediyoruz..."

"Adı neymiş bu adamın?"

"Graham."

"Hayır, bu Amerikalı adamı kast ediyorum."

"İsbister."

"İsbister?" diye bağırdı Graham. "Ben bu ismi neden hiç duymadım peki?"

"Elbette duymadın," dedi ihtiyar. "Elbette duyamazsın. Artık okullarda gençlere doğru düzgün şeyler öğretmiyorlar ki! Ama ben onun hakkındaki her şeyi biliyorum. Zengin bir Amerikalı bu adam. İngiltere'den gitmiş oraya. Uykucuya, Warming'ten daha fazla şey bırakmış. Nasıl bu kadar zengin olduğunu ben de bilmiyorum. Resimlerle ilgili bir şeydi ama... Bir şekilde olmuş işte. Sonra bu serveti Uykucuya bırakmış. İşte konseyin kuruluşu da böyle. Başlangıçta sadece bir yönetim kuruluymuş aslında."

"Peki, nasıl bu noktaya gelmiş?"

"Sen de hiçbir şey bilmiyorsun. Para parayı çeker derler. Kafa kafaya vermişler. Parayı akıllıca değerlendirmişler. Paralarını kullanarak politikaya girmişler. Döviz ve gümrük işleriyle uğraşıp paralarını daha da arttırmışlar. Gittikçe daha fazla zenginleşmişler. Yıllar boyu on iki kurul üyesi Uykucunun servetinin büyüyüşünü çeşitli yollarla kamufle etmiş. Bu arada konseyin etkisi günden güne artmış. Her işe el atmışlar. Tapu senetleri, ipotekli mallar, hisse senetleri... Bütün siyasi partilere sızmışlar, bütün gazeteleri almışlar. Eski hikayeleri dinlersen konseyin nasıl büyüyüp serpildiğini görebilirsin. Muazzam bir servet birikmiş ellerinde. Uykucunun serveti... İşin garibi onun bundan haberi bile yok. Onun da, Warming'in de iradesi dışında olmuş her şey... İsbister'ın oğullarını kaybettiği kaza olmasa belki de..."

"İnsanlar gariptir," dedi yaşlı adam. "Beni en çok şaşırtan şey, konsey üyelerinin bu kadar uzun süre birlikte çalışmayı başarabilmiş olması. On iki kişi... En başından beri takımlar halinde çalışmışlar. Zamanla kendilerini daha az gösterir olmuşlar. Benim gençliğimde konseye tanrı gözüyle bakılırdı. Kimse onların yanlış bir şeyler yapabileceğine ihtimal vermezdi. Özel hayatları filan hiç bilinmezdi. Eğer bunlar hakkında konuşulsaydı, benim kesin haberim olurdu."

"İnsanlar gariptir," diye tekrarladı yaşlı adam. "İşte sen buradasın. Cahil bir genç. Ben yetmiş yaşındayım. Her şeyi sana kısa ve öz bir şekilde açıklıyorum. Akla uygun bir şekilde."

"Yetmiş!" dedi. "Yetmiş yaş ne demek bilir misin? Ah ben neler gördüm, neler işittim. Gördüklerimden çok daha fazlasını işittim. Olup bitenlere, değişimlere ayak uydurmaya çalıştım hep. Yetmiş yıl! Dile kolay."

"Hayat gariptir. Ostrog doğduğunda ben yirmi yaşındaydım. Onun daha Rüzgar Gülleri'nin kontrolünü eline geçirmeden önceki halini hatırlarım. Mavi giyerdim ben de. Sonra ne oldu peki? İşte meydanda. Çatışmalar, karanlık, kavga gürültü, yollarda yığılmış ölü canlar... Hepsi onun suçu, onun!"

Sustu.

Graham düşünceliydi. "Şimdi eğer doğru anladıysam," dedi.

Elini uzattı. Parmaklarını kullanarak kendisine anlatılan olayları birer birer saymaya başladı.

"Uykucu uyuyordu."

"Onun yerine başkasını koydular," dedi ihtiyar.

"Belki de. Bu arada Uykucunun mal varlığı konseyin elinde büyüdükçe büyüdü. Öyle bir hale geldi ki neredeyse bütün dünyanın sahibi oldular. Konsey bu servet sayesinde dünyaya hükmetmeye başladı. Eski İngiliz Parlamentosu'nun yaptığı gibi gücü servetle satın aldılar..."

"Hah! İşte bu. İyi bir benzetme. Sen çok da ..." durakladı ihtiyar. Beklemediği bir şeyle karşılaşmıştı.

"Ve şimdi bu Ostrog, Uykucuyu uyandırarak bir devrim başlattı. Bu uyanışı batıl inançları olan basit insanlardan başka hiç kimse beklemiyordu. Uykucu uyanıp hakkı olan servetini konseyin elinden alacaktı. Bunca yıldan sonra üstelik!"

İhtiyar adam öksürdü. Şaşırmıştı. "Bir gecede bu kadar çok şey öğrenmiş olman çok garip," dedi.

"Haklısın." dedi Graham. "Gerçekten de garip."

"Hiç zevk şehrine gittin mi?" diye sordu ihtiyar. "Hayatım boyunca bunun özlemini çektim." Gülmeye başladı. "Hatta şimdi bile. Biraz eğlence hiç de fena olmazdı hani," dedi. Graham'ın anlamadığı bir şeyler geveledi ağzında.

"Uykucu ne zaman uyandı?" diye sordu Graham.

"Üç gün önce."

"Nerede şimdi?"

"Ostrog'un elinde. Kısa süre önce konseyden kaçtı. Ah benim güzel Efendim, sen nerelerdeydin bu zamana kadar? Pazar yerindeki meydandaydı. Kıyamet orada koptu ya. Bütün şehir bununla çalkalandı. Bütün gevezelik makinelerinde... Her yerde bu konuşuluyor. Konseyi tutanlar bile ondan bahsediyorlar. Herkes onu görebilmek için kendini parçaladı. Sen herhalde ya sarhoştun ya da uyuyordun. Yok yok herhalde benimle kafa buluyorsun sen. Neyse, gevezelik makinelerini susturmak ve insanların meydanlarda toplanmasını engellemek için elektrikleri kestiler. Ondan üstümüze çöktü ya bu lanetli karanlık..."

"Uykucunun kurtarıldığını duymuştum..." dedi Graham. "Ama bir saniye. Ostrog'un elinde olduğuna emin misin?"

"Onu asla elinde kaçırmaz," diye yanıtladı ihtiyar.

"Peki, gelelim şu meseleye. Uykucu'nun yerine gerçekten de bir başkasını mı koydular?"

"Herkes böyle düşünüyor. Ateş olmayan yerden duman çıkmaz. Ostrog böyle şeyler yapabilecek bir adam. Söylemiş miydim sana, onunla bir tür akrabalığımız var. Bir bakıma yani... Gelinim üzerinden. Sanıyorum..."

"Evet?"

"Bana öyle geliyor ki Uykucunun kendi adına bir şey yapacak hali yok. O basit bir kukla. İpleri kimin elindeyse onun borusunu öttürür... Ostrog ya da konsey. Savaş bitince göreceğiz. Şüphesiz ki Ostrog... Başka türlü de olmaz zaten. Şu hale bak."

"Bu zevk şehri de neyin nesi?" diye sordu Graham.

Yaşlı adam aynı soruyu birkaç kez tekrarlattı. En sonunda doğru duyduğundan emin oldu. Sertçe dürttü Graham'ı. "Bu kadarı da fazla. Sen bu yaşlı adamla eğleniyorsun arkadaş. Anlaşılan göründüğünden daha fazlasını biliyorsun. Yeter eğlenme benimle..."

"Kim bilir," dedi Graham muzipçe. "Ama hayır! Neden sana numara yapayım. Zevk şehrinin ne olduğunu bilmiyorum. Gerçekten!"

Yaşlı adam son derece samimi bir şekilde gülümsedi.

"Daha bilmediğim neler var. Sizin yazınızı okuyamıyorum mesela. Kullandığınız para birimini bilmiyorum. Dünyanın diğer yerlerinde başka hangi ülkelerin olduğunu bilmiyorum. Nerede olduğumu bile bilmiyorum. Nerden yiyecek içecek bulabileceğimi, nereye sığınabileceğimi bilmiyorum."

"Hadi gel bakalım," dedi yaşlı adam, "Ne dersin şimdi içecek bir şeyler olsa güzel olmaz mıydı ha?"

"Senden tüm bu bilmediğim şeyleri bana anlatmanı istiyorum."

"Tamam öyleyse. Kibar beyefendiler eğlenmesini de bilirler." Kuru elleriyle Graham'ın omzuna vurdu. "Peki, hadi bakalım öyleyse. Biliyor musun Uykucunun yerine konulan adamın yerinde olmak isterdim. Eminim bol bol keyif çatıyordur. Bir eli yağda bir eli balda. Çok garip bir yüzü vardı. Herkese açık olduğu zamanlar ben de bilet alıp izlemeye gitmiştim onu. Hakikisi fotoğraflarda olduğu gibiydi... Sapsarıydı yüzü. Neyse... Ama çok sıkılacak. Burası gerçekten garip bir dünya. Gerçi ne kısmetli adam ama. Bir düşünsene. Sanıyorum onu Capri'ye yollarlar. Bir yabancı için olabilecek en güzel eğlence oradadır."

İhtiyarı yeniden gıcık tuttu. Ondan sonra sıra dışı tatlar ve zevkler hakkında bir şeyler mırıldanmaya başladı. "Ne kısmetli adam ama. Hayatım boyunca Londra'daydım. Hep böyle bir fırsatı bekledim."

"Ama bu Uykucunun gerçekten ölüp ölmediğini bilmiyorsun değil mi?"

İhtiyar anlamadı. Graham'ın cümlelerini tekrarlaması gerekti.

"İnsanlar 120 yıldan fazla yaşamazlar. Akla aykırı bu," dedi ihtiyar. "Ben aptal değilim. Böyle şeylere ancak aptallar inanır."

Graham, ihtiyarın ukala tavrı karşısında öfkelenmeye başlamıştı. "Aptal olup olmadığını bilemem. Ama bu Uykucu meselesinde yanılıyorsun!"

"Ne?"

"Uykucu hakkında yanılıyorsun. Daha önce söylemedim ama şimdi konuşacağım. Uykucu hakkında söylediklerin doğru değil."

"Sen nereden biliyorsun? Zırcahil değil miydin sen? Zevk şehrini bile duymamışsın."

Graham durakladı.

"Duymadın. Daha ne? E o zaman Uykucuyu..."

"Ben Uykucuyum."

Kısa bir sessizlik oldu. "Böyle konuşmanız çok tehlikeli Efendim. Böyle şeyler söylemek başınızı belaya sokabilir, hele böyle zamanlarda."

Graham şaşırmıştı. İddiasını tekrarladı.

"Uykucu olduğumu söyledim. Çok uzun yıllar önce uyuyakaldım. Taş evlerin olduğu küçük bir köydü uyuduğum yer. O zamanlar etrafta çalılıklar vardı. Köyler... Hanlar... Kırsal alanda bir sürü küçük yerleşim birimi vardı. Hiç duymadın mı bunları? Dört gün önce uyandım ve işte karşındayım."

"Dört günden beri! Uykucu ha! Ama Uykucu onların ellerinde zaten. Onu asla ellerinden kaçırmazlar. Saçmalık! Zaten acayip konuşuyordun, şimdi iyice saçmaladın. Oradaymışım gibi canlandırabiliyorum kafamda. Lincoln yanı başında. Hiçbir yere gitmesine izin vermiyorlar. O da onlara güvenmiş, kendini onların ellerine bırakmış! Sen garip bir adamsın gerçekten. İşin gücün kafa bulmak. Eğlence arıyorsun kendine. Şimdi neden böyle garip konuştuğunu daha iyi anlıyorum. Fakat..."

Aniden durdu. Graham yüzündeki garip ifadeyi fark etmişti.

"Eğer Ostrog Uykucuyu elinden kaçırdıysa... Yok daha neler. Yani onların yanındaki başka biri mi o zaman? Hay Allah... Beni de şaşırttın. Ne dümenler çeviriyorsun sen?"

Graham ayağa kalktı. "Dinle beni" dedi, "Ben Uykucuyum."

"Sen acayip bir adamsın," dedi ihtiyar. "Karanlıkta oturmuş bana akıl almaz şeyler anlatıyorsun. Ama..."

Graham'ın öfkesi yerini kahkahalara bıraktı. "Ne saçma bir şey bu," diye bağırdı. "Saçmalık. Bu rüya bitsin artık. Gittikçe içinden çıkılmaz bir hal alıyor. Şu karanlığa bak! Hiç bu kadar karanlık bir düş görmedim biliyor

musun? Kendi çağımın iki yüzyıl sonrasında hapsolmuşum... Oturmuş yaşlı bir aptalı gerçekten kendim olduğuma ikna etmeye uğraşıyorum."

Öfkeyle kalktı. Gidiyordu. İhtiyar onu takip etmeye başladı. "Hey! Nereye gidiyorsun. Yaşlı bir aptalım ben. Gitme. Beni bu karanlıkta yalnız bırakma."

Bu sözler Graham'ın tereddüt etmesine neden oldu. Durdu. Sırrını açıklamasının ne kadar büyük bir hata olduğunu fark etti.

"Seni gücendirmek istemedim," dedi ihtiyar. İyice yaklaştı. "Kabalık etmek istemem. Eğer istersen kendine Uykucu de. Basit bir oyun işte, ne olacak?"

Aniden arkasını döndü Graham. Bir an bile durmaksızın kendi yoluna gitti.

Bir süre daha ihtiyarın tiz sesini yeniden duydu. İhtiyar onu takip etmeye çalışıyordu. Sonra sesler kesildi. Graham biraz sonra dönüp arkasına baktığında kimseyi göremedi.

12. Bölüm

Ostrog

Graham şimdi kendi durumunu daha iyi anlayabiliyordu. Ostrog'la ilgili nihai kararını ihtiyarla yaptığı konuşmadan sonra vermişti. Anlaşılan isyan liderleri ortadan kaybolmasını gizli tutuyorlardı. Her an ölüm haberi gelebilirdi. Konsey tarafından yeniden ele geçirildiğini ilan etmeleri de mümkündü tabi.

Aniden bir adam Graham'ın önünde durdu. "Duydun mu?" dedi.

"Hayır," dedi Graham. Doğruldu.

"Neredeyse bir dozan. Bir dozan insan!" dedi ve aceleyle ilerledi.

Bir grup erkek ve yanlarındaki bir kız karanlıkta ilerlediler. Bağıra çağıra bir şeyler konuşuyorlardı. "Teslim olmuşlar. Bir dozan adam!", "İki dozan adam.", "Ostrog! Ostrog!" Bağırışlar giderek uzaklaştı ve anlaşılmaz bir hale geldi.

Başkaları da bu grubun peşinden gittiler. Duyduklarından bazıları özellikle ilgisini çekmişti. Bir an için hepsinin aynı dili konuşmadıklarını düşünmüştü. Anlayamadığı birçok sözcük duydu. Pigeon İngilizcesi[12] ya da zenci ağzı gibi bir şeydi bu. Anlaşılması güç, şekil değiştirmiş sözcükler. Yanlarına yaklaşıp soru sormaya cesaret edemedi. Ostrog'un muhtemel zaferi konusunda, galiba ihtiyar adam haklıydı. Bu insanlar konseyin yenilgisini kutluyorlardı. Demek kendisini gözü kara bir şekilde kovalayan konsey, tüm bu olanlardan sonra güçsüz duruma düşmüştü. Peki, durum gerçekten böyleyse ona ne olacaktı? Tereddütleri vardı. Kalktı. Ufak tefek şişman bir adamı takip etmeye başladı. Ne var ki adama güvenemedi. Yaklaşmaya cesaret edemiyordu.

Rüzgar Gülü Ofisleri hakkında bir şeyler öğrenmeliydi. Öyle ya. Neyin nesiydi bu Rüzgar Gülü Ofisleri, nasıl gidilirdi oraya? Birkaç kişiden kendisine yolu tarif etmelerini rica etmişti. Konuştuğu ilk kişinin tarif ettiği rotayı izlerken kendisini Westminster yolunda buldu. İkincisi ise kestirme yollar önermişti. Yolu ararken sık sık kayboluyordu. Konuştuğu herkes yürüyen platformlardan uzaklaşmasını tavsiye etmişti. Orta merdivenleri kullanarak karanlık kavşağa inmeliydi. Kavşağa doğru giderken çok ilginç şeylerle karşılaştı. Bunların arasında en önemlisi garip bir lehçeyle konuşan

boğuk sesli adamla karşılaşması oldu. Duyduğu şey farklı bir lehçeden ziyade yabancı bir dile benziyordu. Adam kimi eski İngilizce sözcükleri iyiden iyiye anlaşılmaz bir biçimde kullanıyordu. Yeni çağın serserilerinin diliydi bu. Sonra başka bir ses duydu. Küçük bir kız şarkı söylüyordu. Graham'a seslendi kız. Kardeşini kaybettiğini söylüyordu. Üzerine atıldı. Galiba numara yapıyordu. Kızı tuttu ve gülümsedi. Kız boğuk sesli adamdan azar işitince hızla ortadan kayboldu. Konuşulanların hiçbirini anlayamamıştı Graham.

Gürültüler çoğaldı. Yanından ağır aksak ilerleyen insanlar geçti. Heyecanlı heyecanlı konuşuyorlardı. "Teslim oldular." "Konsey mi! Daha neler!" "Yolların orda böyle söylüyorlar." Ferah bir yere gelmişti. İnsanlar oradan oraya koşturuyorlardı. Birisine yolu sordu. "Bu yönde doğruca devam et," dedi bir kadın. Kendisine söyleneni yaptı. Biraz sonra küçük bir masaya çarptı. Üzerinde cam malzemeler vardı masanın. Gözleri artık karanlığa uyum sağladığından daha iyi görebiliyordu. Etrafını inceledi. Bir iki masa daha vardı. Tabak çanak sesleri geliyordu. Birileri yemek yiyordu galiba. Ne rahat insanlardı ama. Hiçbir şeyi kafalarına takmadan yemeklerini yiyorlardı. Ne ayaklanma, ne de karanlık umurlarındaydı. Az ileride hafif bir ışık gördü. Yaklaştıkça ışık görünmez oldu. Bir şeyin arkasında kalmış olmalıydı. Ayağı önündeki basamaklara takıldı. Önünde bir koridor uzanıyordu. Birilerinin hıçkırarak ağladığını işitti. İki küçük kız çocuğu... Korkmuşlardı. Graham'ın ayak seslerini duyunca sustular. Kızları teselli etmeye çalıştı. Herhangi bir karşılık alamayınca yoluna devam etti. Kızlar o uzaklaşana kadar hareketsiz kaldılar. İyice uzaklaştığı sırada kızların yeniden ağlamaya başladıklarını duydu.

Önüne bir merdiven çıktı. Yanında genişçe bir açıklık uzanıyordu. Yukarısı alacakaranlıktı. Devam etti. Yürüyen yolların bulunduğu bir sokağa gelmişti. Düzensiz bir topluluk yürüyüş yapıyordu burada. İsyan marşını söylüyorlardı. Etrafta fenerler yanıyordu. Hemen altlarında bir sürü kısa gölgenin titreştiğini fark etti. İnsanlara yolu sorarak ilerlemeye devam etti. Burada da daha önce duyduğu o garip lehçeyle konuşuyordu insanlar. Neyse ki söylenenleri anlayabilmişti. Westminster'daki Rüzgar Gülü Ofisleri dört kilometre uzaktaydı. İşin zor kısmı geride kalmıştı. İnsanlar bundan sonrasının daha kolay olacağını söylüyorlardı.

Rüzgar Gülü Ofisleri'ne yaklaştığını düşündü. Yanından geçip giden yürüyüşçülerin alkış sesleri ve zafer çığlıkları giderek yükselmeye başlamıştı. Üstelik şehrin ışıklandırma sistemi de normale dönüyordu. Anlaşılan konseyin işi bitmek üzereydi. İşin garibi hiç kimse Uykucunun kaybolduğundan bahsetmiyordu.

Şehrin bütün ışıkları bir anda yandı. Karanlığa alışan gözleri rahatsız olmuştu. Çevresindeki herkes de aynı durumdaydı. Işıklar geldiği sırada heyecanlı kalabalıklar vardı etrafta. Rüzgar Gülü Ofisleri'nin yanındaki yollar tıka basa insan doluydu. Ortalığın aydınlanması ruh halinde bir değişikliğin meydana gelmesine neden olmuştu. Daha önce gidip Ostrog'a katılmak istiyordu. Şimdi ise keskin bir huzursuzluk vardı içinde.

Bir süre kendi adını haykıran insanlar tarafından itilip kakıldı, engellendi. İlerlemek hiç de kolay değildi. Bu insanların bazıları yara bere içerisindeydiler. Rüzgar Gülü Ofisleri'nin ön cephesinde bazı hareketli resimler vardı. Net göremiyordu. Bütün gayretlerine rağmen kalabalığın yoğunluğu yaklaşmasına izin vermedi. Bölük pörçük bir şeyler duyuyordu. Anlaşılan Konsey Evi'ni ele geçirmek için bir mücadele verilmişti. Olaylar hakkında tam bir bilgisi olmaması ve benliğini kuşatan kaygılar harekete geçmesini engelliyordu.

Nasıl aşacaktı bu kalabalığı. Kalabalık geçit vermez gibi gözüküyordu. Ağır ağır ilerlemeye çalıştı. Sonra ana yoldaki merdivenlerin binanın içine girdiğini fark etti. Ne var ki yoldaki kalabalığı aşması da hiç kolay olmayacaktı. Epey bir süre mücadele etti. Binaya vardığında korumalara derdini anlatabilmesi de aynı derecede güç oldu. Söyledikleri ile dalga geçmişlerdi. En sonunda başka bir yol denemeye karar verdi. Ostrog için son derece önemli haberler getirmişti. Bunları ancak ona anlatabilirdi. İsteksiz bir biçimde de olsa Ostrog'u durumdan haberdar etmeyi kabul ettiler.

Uzun süre küçük bir odada bekledi. En sonunda Lincoln geldi. Mahcup bir hali vardı. Onu görmeyi beklemiyordu. Kapının eşiğinde durdu. Dikkatle süzdü Graham'ı. Sonra heyecanla ona yöneldi.

"Evet!" dedi. "Bu gerçekten de sizsiniz. Yaşıyorsunuz!"

Graham başına gelenlerle ilgili kısa bir açıklama yaptı.

"Kardeşim sizi bekliyor," dedi Lincoln. "Tiyatro alanında ölmüş olabileceğinizden korktuk. Her şey çok taze... Ne yapacağımızdan emin olamadık. O da sizin yanınıza gelecek."

Asansörle yukarı çıktılar. Dar bir geçitten ve büyük bir odadan geçtiler. Daha sonra nispeten küçük bir odaya girdiler. İçeride yalnızca bir kanepe ve duvarda asılı duran oval bir disk vardı. Oval diskin rengi griye çalıyordu. Kablolarla bağlanmıştı. Lincoln kısa bir süre için Graham'ı odada yalnız bıraktı. Diskin üzerinde dumanlı şekiller belirmeye başladı. Graham bunların ne olduklarını anlamaya çalışıyordu.

Bir ses duydu. Epey uzaktan geliyordu. Büyük ve coşkulu bir kalabalığın alkışları ve sevinç çığlıkları adeta yeri göğü inletiyordu. Sesler aniden kesildi. Çok hızlı başlayıp aynı hızla son bulmuştu. Dışarıdan ayak sesleri geldi. Kim olduğunu bilmediği bir kadın "Ostrog bu," dedi. Sonra bir zil sesi duydu ve kısa bir sessizlik oldu.

Bir süre sonra yine sesler gelmeye başladı. Diğer odalarda bir hareketlilik vardı. Bir sürü ayak sesinin arasında bir tanesi kolaylıkla diğerlerinden ayrılabiliyordu. Giderek yaklaştı. Ayak seslerinin sahibi belirgin bir biçimde ritmik yürüyordu. Odaları birbirinden ayıran perde yavaşça yükseldi. Kapıda uzun, beyaz saçlı bir adam duruyordu. Krem rengi ipek kıyafetler giymişti. Gözlerini Graham'a dikti.

Bir süre hiç kıpırdamadı yerinden. Sonra ilerleyip içeri girdi. Graham'ın dikkatini ilk olarak adamın fiziksel özellikleri çekmişti. Çok geniş bir alnı vardı. Açık mavi gözleri epeyce çöküktü. Kaşları beyazlamıştı. Burnu kavisliydi. Gözleri ve ağzının kenarındaki kırışıklar genel görünümü ile çelişiyordu. Belli ki çok genç değildi bu adam. Graham ayağa kalktı. Bir süre için iki adam sessizce birbirlerini süzdüler.

"Siz Ostrog olmalısınız?" dedi Graham.

"Evet. Ben Ostrog."

"Büyük patron!"

"Öyle derler."

Sessizlik Graham'a ağır gelmeye başlamıştı. "Size teşekkür etmeliyim. Sanıyorum kurtarılmamda çok önemli bir rolünüz oldu," diye lafa girdi.

"Öldürülmüş olabileceğinizden korktuk," dedi Ostrog. "Ya da tekrar uyutulmanızdan... Bu durumu gizli tutmak için çok uğraştık. Elimizden geldiğince yokluğunuzu belli etmedik. Peki siz nerelerdeydiniz? Buraya gelmeyi nasıl başardınız?"

Graham başından geçenleri kısaca anlattı.

Sessizce dinledi Ostrog.

Gülümsedi. "Sizin burada olduğunuzu haber vermek için geldiklerinde ne yapıyor olduğumu tahmin bile edemezsiniz..."

"Nedir?"

"Dublörünüzü hazırlıyordum."

"Dublörüm mü?"

"Size çok benzeyen birisini bulmaya uğraştım. Onu hipnotize edecektik. Böylece rol yapmasına da gerek kalmayacaktı. Bunu yapmak zorundaydık. İsyanın temelinde sizin uyanışınız, yeniden bizimle birlikte olmanız var. Şu an bile muazzam bir kalabalık toplandı tiyatro alanında. Sizi görmek için bekliyorlar. Sizi kendi gözleriyle görmek, gerçekten uyanmış olduğunuzdan emin olmak istiyorlar. Bizim toplumumuz için sizin konumunuzun önemini biliyorsunuz sanıyorum?"

"Maalesef pek az şey biliyorum."

"Bakın şöyle açıklayayım," dedi Ostrog. Odanın içinde bir iki tur attı.

"Siz" dedi, "Dünyanın mutlak hakimisiniz. Dünyanın kralısınız. Elbette ki gücünüzün ve yetkilerinizin bazı sınırları var. Yine de siz tam anlamıyla bir güç sembolüsünüz. Devletin sembolü. Beyaz konsey ya da sıkça söylendiği biçimiyle vekiller konseyi..."

"Ana hatlarıyla bu konular hakkında bilgi sahibi oldum. Gerçekten çok merak ediyordum. Neyse ki boşboğaz bir ihtiyara rastladım."

"Anlıyorum. Büyük halk yığınları sizi gerçek lider olarak görüyor. Sizin döneminizde pek çok insanın kraliyet ailesine atfettiği gücü bizim halkımız şimdi size atfediyor. Dünyanın hiçbir yerinde büyük halk kitleleri, vekillerinizin yönetiminden hoşnut değiller. Şikayetlerin büyük çoğunluğu,

her yerde karşılaşabilecek türden şeyler. Sıradan insanlar kendi sıradanlıklarını kabullenemiyorlar... Çalışmanın, disiplinin getirdiği acılardan kurtulmak istiyorlar. Diğer taraftan vekilleriniz gerçekten de sorunlu bir yönetim sergilediler. Çok ciddi meselelerde son derece akılsızca davrandılar. Mesela emek şirketlerinin yönetimi konusunda... Ellerinde sonsuz olanaklar vardı. Biz Halk Partisi olarak reform talebinde bulunuyorduk. Sizin uyanışınızdan önce başlamıştı bu süreç. Ama uyanışınız her halükarda tam zamanında gerçekleşti. Yurtsever düşüncelere sahip insanlar çok daha önceleri sizin uyandırılmanızı önermişlerdi. Sizin uyanışınızın arkasından isyanın patlayacağını herkes biliyordu." Ostrog'un yüzünde garip bir gülümseme belirdi.

Ostrog, isyanı anlatırken tuhaf bir el işareti yapmıştı. Graham söylenenleri anladığını göstermek için kafasını salladı.

"Konsey beceriksiz. Sürekli birbirlerine düşüyorlar. Her zamanki halleri bu. Sizinle de ne yapacaklarını bilemediler. Gördünüz, en sonunda sizi hapsetmeye kalktılar."

"Evet. Anlıyorum. Peki, şimdi durum nedir. Kazandık mı?"

"Kazandık. Gerçekten de kazandık. Bu gece, beş saat içerisinde... Bir anda her yere yayıldık. Rüzgar Gülleri Halkı, Emek Şirketi ve ona bağlı milyonlar; hepsi zincirlerini kırdılar bu gece... Uçakların kontrolünü de ele geçirdik."

"Evet," dedi Graham.

"Bu özellikle gerekliydi. Kaçabilirlerdi yoksa. Bütün şehir ayaktaydı. Üç kişiden en az biri, bu mücadeleye dahil oldu. Bütün maviler, bütün kamu görevlileri hepsi bizim tarafımızda. Konseyin elinde sadece birkaç pilot ile kızıl polis kaldı, onun da yarısı hatta... Siz kurtarıldınız. Ardından Konsey Evi'ndekiler dışında kalan polis gücü büyük ölçüde dağıtıldı. Silahsızlandırıldı. Direnenler de öldürüldüler. Artık Londra'nın her yeri bizim elimizde. Onların elinde sadece Konsey Evi kaldı."

"Kızıl polis gücünün önemli bir bölümünü sizi yakalamaya çalışırken kaybettiler. En önemli liderlerini yitirdiler. Merkezlerinden çok uzaklaşmışlardı. Tiyatro alanındaki savaşta onların Konsey Evi'yle olan irtibatlarını kesmeyi başardık. Bu gece kelimenin tam anlamıyla bir zafer

gecesi. Her yerde sizin yıldızınız parlıyor. Bir gün öncesine kadar konsey dimdik ayaktaydı. Sonra birkaç ıslık, gizli bir silahlanma süreci ve birdenbire..."

"Ben çok bilgisizim bu konularda," dedi Graham. "Korkarım ki hâlâ bu mücadelenin hangi koşullarda yürütüldüğünü tam olarak anlayabilmiş değilim. Sizin beni aydınlatabileceğinizi umuyorum. Konsey nerede şimdi? Savaş nerede yaşanıyor?"

Ostrog odanın diğer tarafına gitti. Bir ses geldi ve oda karardı. Duvara asılı oval şekilden çıkan ışıklar, odayı aydınlatmaya başladı. Graham uzun bir süre bunun ne olduğunu anlayamadı.

Üzerinde bulutsu şekiller bulunan gri diskin görüntüsü yavaş yavaş değişmeye başladı. Derinlik kazandı ve renklendi. Oval bir pencereye benzettiği disk, artık tamamen farklı bir görünüm kazanmıştı.

Disk, şimdi parlak bir sahneyi andırıyordu. Yanında bir kablo uzanıyordu. Derken diskin üzerinde bir dizi büyük rüzgar gülünün ortaya çıktığını gördü. Geniş aralıklarla sıralanmışlardı. Konsey Evi'nden kaçarken aralarından geçtiği rüzgar güllerini andırıyordu. Bir sıra halinde ilerleyen kırmızı figürler dikkatini çekti. Hemen yanlarında onlarla birlikte hareket eden siyah şekiller vardı. Daha Ostrog söylemeden Londra'nın çatısına bakmakta olduğunu anlamıştı. Gece yağan karlar erimişti. Bakmakta olduğu şekil kamera obskurasının[13] modern versiyonuydu. Kırmızı şekiller soldan sağa doğru koşuyorlardı. Buna rağmen en soldakilerden başlayarak ekranın dışına çıkıyor olmaları dikkatini çekti. Nedeni ne olabilirdi ki bunun? Kısa süre sonra genel görünümün yavaş yavaş sağa doğru kaydığını anladı.

"Bir dakika içerisinde savaşı izlemeye başlayacaksınız," dedi Ostrog. "Kırmızılılar esirler. Burası Londra'nın kubbe-çatı bölgesi. Günümüzde tüm evler birbiriyle bağlantılıdır. Meydanlar ve sokaklar iç içedir. Sizin döneminizin şehirlerinde evler arasında bulunan büyük boşluk ve aralıklar uzun zaman önce ortadan kalktı."

Birden görüntünün yarısı karardı. Galiba bir insan aletin önüne geçmişti. Adamın üzerinde parlayan bir metal parçası dikkatini çekti. Görüntü kısa sürede yeniden normale döndü. Rüzgar güllerinin arasında adamlar vardı. Silahları parlıyordu. Sağa doğru giderek kalabalıklaşıyor, birilerine el

işaretleri yapıyorlardı. Belki de aynı zamanda bağırmaktaydılar. Ama buradan seslerini duyması mümkün değildi. Rüzgar gülleri ve adamlar yavaşça görüntünün dışına çıktılar.

"Şimdi," dedi Ostrog, "Konsey Evi'ni göreceğiz." Siyah bir şey çıktı ortaya. Graham görüntüye odaklandı. Kısa süre içerisinde bunun bir boşluk olduğu anlaşıldı. Büyük binaların arasındaki karanlık bir boşluk... Boşluktan duman çıkıyordu. Perişan olmuş bina yığınları, parçalanmış kirişler ve sütunlar... Muazzam bir yapıdan geriye bunlar kalmıştı. Etrafında sayısız insan vardı. Oradan oraya koşuşturuyorlardı.

"İşte burası Konsey Evi," dedi Ostrog. "Ellerinde kalan son kale. Bizim saldırımızı durdurabilmek için çok fazla cephane harcadılar. Çevrelerindeki binaların çoğu havaya uçtu. Muhtemelen patlamanın sesini duymuşsunuzdur. Neredeyse şehirdeki camların yarısı patlama sırasında kırıldı."

O konuşurken Graham'ın dikkatini bir şey çekti. Harabe haline gelmiş olan bölgenin az ilerisinde, beyaz binalar vardı. Dağınık bir yığın halinde duruyorlardı. Bu yığın çevredeki yapılardan acımasız bir yıkımla izole edilmişti. Siyah boşluklar burada yaşanmış olan felaketin tanıklarıydı. Korkunç bir kasvet kaplamıştı her yeri. Yıkık dökük duvarlardan parçalanmış kablolar ve bükülmüş metal parçaları sarkıyordu. Tüm bunların ortasında ise kırmızı benekler ilerliyordu, konseyin kırmızı kıyafetli polisleri... Orada burada parlayan ışıklar ortalığı aydınlatıyordu. Graham ilk önce beyaz binayı hedef alan saldırının devam etmekte olduğunu düşündü. Daha sonra isyancıların ilerlemediklerini fark etti. Düşmanın son kalesinin etrafındaki yıkıntıların arasında siper almış, arada sırada ateş açıyorlardı.

On saatten az bir süre önce, bu binanın içindeki küçük bir odadaydı. Havalandırmanın altında durmuş dışarıyı izliyor, dünyada olup bitenleri merak ediyordu. Nereden nereye!

Graham, dikkatli bir şekilde görüntüyü incelemeye başladı. Beyaz bina harabelerle kuşatılmıştı. Ostrog kısa cümlelerle yaşananları açıklamaya devam etti. Muhafızlar kendilerini koruyabilmek için bu yıkıma neden olmuşlardı. Yıkımlar sırasında çok sayıda insan hayatını kaybetmişti. Ostrog bunları anlatırken sesinin tonunda en ufak bir değişiklik olmamıştı. Yıkıntıların arasında ölülerin toplandığı bir noktayı işaret etti. Olukların

arasında ambulanslar ilerlemeye çalışıyorlardı. Bu olukların yerinde daha önce yürüyen platformlar vardı. Graham kısa süre içerinde Londra'nın altını üstüne getiren sivil savaşın yıkıcılığını, şimdi çok daha iyi anlayabiliyordu. Bu, o gece ortaya çıkan kendiliğinden bir halk ayaklanması değildi. Aksine ustaca hazırlanmış bir hükümet darbesiydi. Ostrog'un detaylara hakimiyeti hayret vericiydi. Gerçekten de işini biliyordu. Siyah ve kırmızı beneklerin birbiriyle karşılaştığı her nokta hakkında derin bir bilgiye sahipti.

Ostrog Graham'ın kurtulduğu odayı işaret etti. Yaşanmış olan yıkım, kaçarken kullandığı güzergahın seçilmesini zorlaştırıyordu. Graham sadece binaların arasındaki yarığı ve uçan makineden kaçarken sığındığı rüzgar gülünü hatırlayabildi. Yolun kalan kısmı ise patlama sırasında tahrip olmuştu. Konsey Evi'ne tekrar baktı. Bir bölümü görülmüyordu. Sağ tarafta kubbeler ve kulelerden oluşan bir yapı vardı. Puslu, belirsiz ve uzaktı. Çok zor seçilebiliyordu.

"Ve konsey gerçekten de yenildi ha?" dedi.

"Yenildi," diye tekrarladı Ostrog.

"Ve ben. Ben gerçekten de..."

"Siz Dünyanın Efendisi'siniz."

"Ama beyaz bayrak..."

"O konseyin bayrağı. Dünya egemenliğinin bayrağı. O bayrak inecek. Savaş bitti. Tiyatroya saldırıları ile ellerindeki tüm imkanları tükettiler. Ellerinde sadece bin civarında adam kaldı. Bunların da büyük bölümü onlara ihanet edecektir. Çok az cephaneleri var. Üstelik biz eski sanatları canlandırdık. Dökme silahlar hazırladık kendimize. Bu da bize silah üstünlüğü veriyor."

"Peki, onlara yardım gelmeyecek mi? Bütün dünya bu şehirden ibaret değil ya..."

"İşin aslı bu onların imparatorluklarından geriye kalan son şey. Diğer şehirler ya bizimle birlikte isyan ettiler ya da savaşın sonucunu bekliyorlar. Uyanışınız onların da aklını karıştırdı."

"İyi de bu konseyin uçan makineleri yok mu? Niye bu makineleri kullanmıyorlar?"

"Evet var. Ama pilotların büyük bölümü bizimle birlikte. Onlar da isyana katıldılar. Kimileri ise bizim yanımızda savaşmayı göze alamadılar. Ama bize karşı da olamadılar. Pilotlarla orta yolu bulmaya çalıştık. Yarıya yakını bizim yanımızdaydı. Diğerleri de durumun farkındaydılar. Sizin kaçtığınızı biliyorlardı. Çünkü sizi aramak için bildiğiniz üzere bu araçlar kullanılmıştı. Size ateş açan adamı yaklaşık bir saat önce öldürdük. Ayrıca yapabildiğimiz her yerde havaalanlarını kontrolümüze aldık. Sonuç olarak uçakların büyük bölümü durdurulmuş oldu. Bazı küçük uçan makineleri ise düzenli olarak ateş altında tuttuk. Konsey evine yaklaşmak için böyle yapmamız şarttı. Kimilerini biz düşürdük. Kimileri ise kendileri yere çakıldılar. Bazıları ise kaçarak dost bir bölgeye sığınmayı denediler. Ama işleri zor! Yakıtlarının uzun mesafe yolculukları için yeterli olabileceğini hiç sanmıyorum. Bu insanların çoğunluğu esir alınmak istemiyorlardı. Kendilerini tehlikeye atmadılar. Bir uçan makinenin içerisindeyken ateş altında kalmak hiç de cazip bir şey değildir. Konseyin ise kaçacak yeri yok. Onların zamanı doldu."

Ostrog gülümseyerek başını oval diske çevirdi. Havaalanları derken neyi kast ettiğini ekranın üzerinde gösterecekti. En yakındaki dört havaalanı bile epeyce uzakta kalıyorlardı. Ayrıca sabah sisiyle kaplanmışlardı. Yine de Graham bunların oldukça büyük yapılar olduklarını fark etti. Yakınlarında duran yapılarla kıyaslandığında, şaşırtıcı büyüklükleri apaçık bir şekilde ortaya çıkıyordu.

Görüntü ilerlemeye devam etti. Büyük yapılar sola doğru ilerleyip görüntünün dışına çıktılar. Genişçe bir alanda kırmızılı adamlar yürüyordu. Silahsızdılar. Sonra harabeler göründü. Ve konseyin kuşatma altındaki kaleleri... Gün ışığındaki görünümleri daha farklıydı. Mücadele hâlâ devam ediyordu. Ne var ki kızıl muhafızların ateş etmeye mecalleri kalmamıştı.

19. yy'dan gelen adam, isyanın son sahnesini izliyordu. Kendi iktidarı kuruluyordu. Ne garip... Sanki bu dünya onun gerçek dünyasıydı. Geride bıraktığı hayatına giderek daha fazla yabancılaşıyordu. Önünde yepyeni bir hayat vardı. Görevleri, sorumlulukları vardı. Onu kim bilir ne tehlikeler bekliyordu. Aklında yeni sorular oluşmuştu. Ostrog bu sorulara yanıt vermeye çalıştı. Sonra aniden durdu. "Daha sonra sorularınızı ayrıntılı

olarak yanıtlayabilirim. Şimdi yapmamız gereken işlerimiz var. Şehrin her yerinden insanlar buraya geliyor. Hareketli yollar tıka basa insan dolu. Pazar yerleri ve tiyatrolarda muazzam kalabalıklar birikmiş. Tam zamanında geldiniz. Sizi görmek için kıyameti koparıyorlar. Ayrıca yabancı ülkelerdeki insanlar da sizi görmek istiyor. Paris, New York, Chicago, Denver, Capri... Dünyanın dört bir yanında binlerce şehir ayağa kalkmış. Hepsinin tek derdi sizsiniz. Uyanışınız inanılmaz bir etki yarattı."

"Ama herhalde oralara gidemem ben..."

Ostrog odanın diğer tarafına geçti. Oval diskin üzerindeki görüntü hızla soldu ve kayboldu. Odanın ışıkları yeniden yandı. "Kineto-telefotoğraflarımız var." dedi. "Bu alet sayesinde dünyanın dört bir yanındaki sayısız insan, hınca hınç dolu büyük ve karanlık salonlarda sizi izleyecekler. Tabi ki siyah beyaz bir görüntü olacak... Bu halinizle değil yani. Ama siz onların bağırışlarını ve size yaptıkları tezahüratları duyacaksınız."

"Ayrıca kullanmamız gereken optik bir cihaz var," dedi Ostrog. "Bu cihaz, bazı kadın dansçılar ve gösteri sanatçıları tarafından kullanılır. Size garip gelecektir muhtemelen. Çok parlak bir ışığın altında duruyorsunuz. Bir perdenin üzerine sizin son derece büyütülmüş bir imajınız yansıyor. Böylece en uzaktaki kişi bile kusursuz bir şekilde sizi görebiliyor, tepeden tırnağa..."

Graham'ın aklına yanıt alabileceğinden emin olmadığı bir başka soru geldi. "Londra'nın nüfusu ne kadar?"

"28 myriad"

"Nasıl?"

"33 milyondan fazla."

Bu rakamlar Graham'ın tahayyülünün çok ötesindeydi.

"Bir şeyler söylemenizi bekleyeceklerdir," dedi Ostrog. "Yanlış anlamayın. Nutuk atmanız gerekmiyor. Sizden bir cümle kurmanızı istiyorlar sadece. Altı yedi kelimelik bir şey. Bana sorarsanız mesela şöyle diyebilirsiniz: 'Uyandım ve kalbim sizlerle beraber!' İstedikleri böyle bir şey zaten."

"Ne demiştiniz?" diye sordu Graham.

"'Uyandım ve kalbim sizlerle beraber!' Sonra asil bir edayla halkınızı selamlarsınız. Tabi öncelikle size siyah giysiler hazırlamalıyız. Siyah sizin renginizdir. Biliyorsunuz değil mi? Sonra hepsi huzur içerisinde evlerine gidebilirler."

Graham, "Kontrol sende," dedi. Ostrog da kesinlikle böyle düşünüyordu.

Ostrog kısa bir süre düşündü. Sonra perdeye doğru yürüyüp ortalarda görünmeyen hizmetçilere bir takım kısa talimatlar verdi. Kısa bir süre içerisinde siyah bir giysi hazırlandı. Graham'ın tiyatro alanında giydiğine çok benziyordu. O sırada içeriye birileri girdi. Ostrog gelenlere bir şeyler sordu. Çok geçmeden perdeyi çekip dışarı çıktı. Hızla gözden kayboldu.

Graham kendisine son derece saygılı bir şekilde davranan hizmetçi ile odada yalnız kalmıştı. Bir süre Ostrog'un uzaklaşan ayak seslerini dinledi. Dışarıdaki insanlar bir şeyler konuşuyorlardı. Mırıldanmalarını zar zor duyabilmişti. Perde tekrar açıldı ve Ostrog geri geldi. Heyecanlı görünüyordu. Işıkları söndürdü. Graham'ın koluna girdi ve oval şekli işaret etti.

"Biz başka işle uğraşırken..." dedi.

Ostrog parmağıyla ekranın üzerindeki bir yeri işaret etti. Graham önce anlayamadı. Sonra daha önce beyaz bayrağın asılı olduğu direğin şimdi boş olduğunu fark etti.

"O zaman..." diye söze girdi.

"Konsey teslim oldu. Egemenlikleri ebediyen son buldu."

"Bakın," dedi Ostrog. Katlanmış siyah bir bayrak yavaşça boş bayrak direğine çekiliyordu. Yavaş yavaş açılmaya ve havada dalgalanmaya başladı.

Lincoln perdeyi açıp içeri girdiği sırada görüntü soluklaşmıştı.

"Çok şamata yapıyorlar," dedi

Ostrog, "Halkı ayağa kaldırdık," dedi. "Onları silahlandırdık. En azından bugün içlerinden geleni yapmalarına izin vermeliyiz."

Lincoln perdeyi açtı. Ostrog ve Graham birlikte çıktılar.

Graham yolda duvarları beyaza boyanmış olan bir oda gördü. İçeride mavili insanlar vardı. Tabuta benzeyen bir şey taşıyorlardı. Sağlık görevlisi olduğunu düşündüğü diğer insanlar ise çok meşguldüler. Feryatlar yükseliyordu odadan. Ve ağıtlar... Kana bulanmış boş bir kanepe gördü. Diğer kanepelerin üzerinde ise yara bere içerisinde, sargılı insanlar vardı. Görevlilerden biri gelip odanın kapısını kapattı. Yollarına devam ettiler. İstikamet pazar yeriydi.

Kalabalığın uğultusu şimdi çok daha net duyulabiliyordu. Sesler çok yükselmişti. Graham'ın dikkatini dalgalanan siyah bayraklar çekti. İnsanların çoğu mavi ve kahverengi renkte paçavralar giymişlerdi. Uzunca bir geçidin sonunda tiyatro meydanı görünüyordu. Pazar yerinin hemen yanında. Hınca hınç doluydu koca meydan. Daha önce burada bulunduğunu anımsadı. Önceki ziyaretinde kızıl polisten kaçıyordu. Karanlıktı. Bu sefer epeyce yüksekteki bir koridordan geçerek meydana girdi. Şimdi her yer aydınlıktı. Kaçarken kullandığı aralığı aradı gözleri. Bu kalabalığın içerisinde onu bulması imkansızdı. Koltukları göremiyordu, delik deşik olmuş yastıkları da. Kalabalık burada yaşanmış olan çatışmanın bütün izlerini örtüyordu. Sahne hariç her yer insanlarla kaplanmıştı. Meydanı dolduran insanlar şimdi birer küçük benekten ibarettiler. Herkesin ilgisinin aynı noktada toplanması kargaşaya son verdi. Anlaşılan bu muazzam yığını oluşturan her bir bireyin gözü onun üzerindeydi.

13. Bölüm

Eski Düzenin Sonu

Konseyin beyaz bayrağı indirildiği sırada öğle saatleriydi. Resmi olarak teslim olmaları birkaç saat sonra mümkün oldu. Graham halka söylemesi gerekenleri söyledikten sonra, Rüzgar Gülü Ofisleri'ndeki yeni odasına çekildi. Bitmek bilmeyen bu heyecan fırtınası onu çok yormuştu. Tamamen bitkin düşmüştü. O kadar ki merakı dahi körelmişti. Bir süre hiçbir şey yapmadan oturdu. Sonra biraz uyudu. İki sağlık görevlisi uyandırdı onu. Yanlarında uyarıcı ilaçlar getirmişlerdi. İlaçları aldıktan sonra sağlık görevlilerinin önerisi üzerine soğuk bir duş aldı. Hemen kendine gelmişti. Ostrog'a eşlik edebilecek kadar dinç hissediyordu kendini. Ayrıca son derece istekliydi de. Beyaz konseyin devri bitiyordu. Kapanış sahnesini birlikte izleyeceklerdi.

Kapanış sahnesini izlemek için dışarı çıktılar. Karışık yolların arasından geçtiler. Bir sürü bina vardı. En sonunda kavisli bir geçide vardılar. Geçit giderek genişliyordu. Diğer taraftaki ağzı dikdörtgen şeklindeydi. Ve nihayet Konsey Evi karşılarındaydı. Bir harabeden farksızdı artık. Graham az ötedeki insanların bağırışlarını duydu. İnsanlar bir anda harabelerin arasından çıkmaya başladılar. Oval ekrandan izlediği bu geniş alanı şimdi çıplak gözleriyle görüyordu.

Oldukça güzel bir yerdi burası. Sol taraftan gün ışığı vuruyordu. Aşağıları gölgeliydi. Soğuktu. Konsey Evi'nin en üst noktasında siyah bayrak dalgalanıyordu. Yıkılan duvarların ardından binanın harabe haline gelmiş olan bölmeleri gözüküyordu. Odalar, salonlar, koridorlar... Bükülmüş metal parçaları enkazın içinden fırlıyordu. Kablolar darmadağın olmuş, oradan buradan sarkıyorlardı. Bu halleriyle deniz yosunlarından farksızdılar. Yapının temellerinden sesler geliyordu. Çarpışma sesleri. Borazan sesleri. Tüm bu beyaz yığının perişanlığını sözlerle anlatmak mümkün değildi. Ezilmiş metal kırıntıları, sağa sola savrulmuş keresteler, moloz yığınları, parçalanmış kirişler ve yıkık dökük sütunlar... Konseyin emriyle yıkılan fabrikadan geriye bunlar kalmıştı. Bu hüzünlü enkazın altında akan suyun sesini duymak mümkündü. Epey uzakta, bina yığınlarının ötesinde bir su kanalı patlamıştı. Yerden fışkıran sular, havaya doğru yükseliyordu.

Her yerde insanlar vardı. Bazen üzerlerine güneş vuruyor, tek tek yüzlerini seçebilmek imkansız hale geliyordu. Yıkılmış duvarlara

tırmanmaya başladılar. Sütunların etrafında grup grup toplanıyorlardı. Harabeler dört bir yandan kuşatılmıştı artık. Yer gök onların haykırışları ile inliyordu. Merkeze doğru ilerlediler.

Konsey Evi'nin üst katları boşaltılmış gibiydi. Hiç kimse görünmüyordu ortalarda. Ve binanın tepesinde sallanan bayrak konseyin yenilgisini simgeliyordu. Bayrağın üstüne güneş vurdu. Savaşta ölenler Konsey Evi'nin içinde olmalıydılar. Belki de kalabalık, yerlerde yatan ölülerin fark edilmesini engelliyordu. Graham kuytu köşelerde ve harabelerin arasında birkaç cansız beden gördü. Birkaç tane de suyun orada vardı.

"Sizi görmelerine izin verecek misiniz?" diye sordu Ostrog. "Sizi görmek için yanıp tutuşuyorlar."

Graham ne yapması gerektiğinden emin değildi. Sonra hızla karar verip yıkılmış duvarlara doğru ilerledi. Öylece durdu. Aşağıya baktı. Siyahlara bürünmüş, yalnız bir adamdı o. Göğün altında durmuş halkını izliyordu.

İnsanlar onu fark etmeye başladılar. Siyah üniformalı adamlar önünde bir hat oluşturdular. Kalabalık, Konsey Evi'ne doğru yönlendirilmişti. Graham kendisine bakanları fark etti. O noktada bir hareketlenme oldu. Bu tanındığı anlamına geliyordu. Kolunu kaldırdı. Ve Konsey Evi'ni işaret etti. Gürültü yerini büyük bir alkış tufanına bıraktı. Yer yerinden oynuyordu.

Gökyüzü batıda hafifçe yeşile çalıyordu. Güneyde pırıl pırıl parlayan Jüpiter'i gördü. Birazdan teslim olma işlemi tamamlanacaktı. Neredeyse gece oluyordu. Hava berrak ve güzeldi. Aşağıda, halkın arasında ise sadece coşku, heyecan ve karmaşa vardı. Kaza eseri ortaya çıkan geçici durgunluklar yerini hızla karmaşaya bırakabiliyordu. Konsey henüz ortalarda yoktu. Derken geçitlerden ve duvarları yıkılmış odalardan insanlar çıkmaya başladı. Hepsi kan ter içerisindeydi. Perperişan olmuşlardı.

Siyah muhafızlar konseyin çıkacağı noktada bir güvenlik koridoru oluşturdular. Alacakaranlık çökmüştü. Konsey Evi'nde ve Konsey Evi'ni çevreleyen binalarda sayısız insan vardı. Bağırmadıkları zamanlarda bile sesleri sahili döven dalgaların uğultusunu andırıyordu. Ostrog yıkılmış duvarların arasında bir yer seçti. Burada kereste ve metal parçaları kullanılarak alelacele bir sahne hazırlandı. Homurdanmaya başlayan halk sabırsız gözlerle bu beklenmedik inşa faaliyetini izliyordu.

Graham'la Ostrog, sahnenin üzerine çıktılar. Lincoln de yanlarındaydı. Arkalarında ise küçük memurlardan oluşan bir grup vardı. Sahne daha geniş ve daha alçak bir daireyle çevrelenmişti. Siyah üniformalı devrim muhafızları buraya yerleştirildiler. Ellerinde yeşil silahlar vardı. Graham bu silahlara ne ad verildiğini hâlâ öğrenememişti.

Graham, yıkıntıların arasında ilerleyen halkı izliyordu. Ve harap durumdaki Konsey Evi'ni. Birazdan kurul üyeleri buradan çıkacaklardı. Derken kalabalığın gürültüsü büyük bir uğultuya dönüştü. Konsey üyeleri geliyordu. Üzerlerine güçlü bir ışık tutuldu. Mahzun insan siluetleri halinde ortaya çıktılar.

Yaklaşmalarını izledi. Onlar yaklaştıkça kalabalığın kükremesi daha da korkutucu bir hal alıyordu. Konsey 150 yıl boyunca bu insanların üzerinde mutlak bir hakimiyet kurmuştu. Ve nihayet bugün halk, Efendileri ile aynı seviyeye gelmişti. Konsey üyeleri yaklaştıkça yüzleri daha net görünür oldu. Hepsinin yüzü solmuştu. Endişeli ve bitkindiler. Parlak ışık Konsey Evi'nde uzun süre karanlıkta kalan bu insanların gözlerini alıyordu. Gözlerini kırpıştırdılar. Graham onların dev atlasın altındaki hallerini düşündü. Soğuk ve mağrurdular. Şimdiki hallerinden ne kadar farklıydı oradaki mağrur duruşları. Birkaç tanesini tanıyabildi. Howard'ı susturmak için masaya vuran adam, kırmızı sakallı iri yarı birisi, narin görünümlü bir başkası ve şaşırtıcı derecede uzun sakalları olan siyah konsey üyesi... Aralarından ikisi ona ve Ostrog'a bakarak fısıldaştılar. Arkalarından çıkan uzun boylu, esmer, yakışıklı bir adam hızla ilerledi. Yürüyüşünde belirgin bir hüzün vardı. Aniden dönüp onlara doğru baktı. Bir süre Graham'la göz göze geldiler. Sonra bakışları Ostrog'a yöneldi. Konsey üyeleri bir resmi geçit havasında dolana dolana muhafızların durduğu sahneye doğru ilerlediler.

Halk bağırmaya başladı. "Efendi! Efendi! Yaşasın Tanrı, Yaşasın Efendi!" "Kahrolsun Konsey!" Graham halkına baktı. Hafif bir sis tabakasının içindeydiler. Sayılamayacak kadar çoktular. Ostrog'a döndü. Kararlı ve sakindi. Sonra biraz daha Beyaz Konsey'i seyretti. Bir an için tüm bunların dışına çıkmak ister gibi gökyüzüne baktı. Yıldızları izledi. Talih sonunda onun da yüzüne gülmüştü. İki yüz yıl geride kalan eski küçük hayatını düşündü. Ve şimdi yaşadıklarını... Gerçek miydi bütün bunlar?

14. Bölüm

Karga Yuvasından

19. yy'dan gelen adam, sonunda kendine ait olanı geri almaya başarmıştı. Yeni ve karmaşık bir dünyanın en tepesinde duruyordu. Bu noktaya gelmesi hiç de kolay olmamıştı. Zorlu yollardan geçmiş, savaşlara tanıklık etmiş, aklını kurcalayan şüphelerle boğuşmuştu...

Kurtuluşunun ve konseyin teslim olmasının ardından, uzun ve derin bir uyku çekti. Uyandığında etrafında duran insanları tanıyamadı. Kendisini zorladı. Tanıdık bir şeyler aradı. Sonra birdenbire her şeyi hatırladı. Ne var ki hatırladığı şeyleri sanki kendisi yaşamamıştı. Sanki tüm bunları bir yerden duymuş ya da bir kitapta okumuştu.

Garip bir heyecan hissetti. Kurtuluşundan büyük bir memnuniyet duyuyordu. Diğer taraftan nasıl olup da böyle bir güce sahip olduğunu hâlâ anlayabilmiş değildi. Kısa süren bu duygusal karmaşanın ardında tamamen kendine geldi. O Dünyanın Efendisi'ydi, dünyanın sahibiydi! Yeni çağ, kelimenin tam anlamıyla onun çağıydı. Artık bu yaşananların bir rüya olmasını istemiyordu. Aksine kendisini tüm bunların gerçek olduğuna ikna etmek için elinden geleni yapıyordu.

Uşakları elbisesini giymesine yardımcı oldular. Baş uşağın yüzüne baktığında, onun Japon olduğunu anladı. Buna rağmen adamın İngilizcesi mükemmeldi. Uşaktan yaşanan gelişmelerle ilgili kendisine bilgi vermesini istedi. Devrim artık bir hayal değil, gerçeğin ta kendisiydi. Hayat yavaş yavaş eski haline dönüyordu. Yabancı ülkelerin büyük bir bölümünde konseyin düşüşü memnuniyetle karşılanmıştı. Konsey hemen hiçbir yerde sevilmiyordu. Batı Amerika'daki bin şehir, Graham'ın kaçışından iki gün önce isyan etmişti. Aradan bunca zaman geçmesine rağmen New York'u, Londra'yı ve ülkenin doğusundaki diğer şehirleri kıskanmaya devam ediyorlardı. Dünyanın diğer bölgelerinde ise mücadele hâlâ devam ediyordu.

Kahvaltısını yaparken odanın köşesinde duran telefon çaldı. Baş uşak, arayanın Ostrog olduğunu söyledi. Graham yemeğini yarıda bırakıp telefona koştu. Biraz sohbet ettikten sonra telefonu kapattı. Birkaç dakika sonra Lincoln geldi. Graham insanlarla konuşmak istiyordu. Önünde yeni bir hayat vardı. Bunu düşünmek bile ona büyük bir coşku veriyordu. Lincoln üç saat içerisinde bir toplantının yapılacağını söyledi. Memurlar ve

eşleri Rüzgar Gülü Ofisi'nde bir araya geleceklerdi. Graham'ın asıl istediği şehri dolaşmaktı. Ne var ki bu şimdilik mümkün olamayacaktı. Zira insanlar onu gördüklerinde heyecana kapılıp kargaşa çıkarabilirlerdi. Yine de Rüzgar Gülü Muhafızlığı'ndaki Karga Yuvası sayesinde şehri uzaktan izlemesi mümkün olabilecekti. Uşağı bu fikrin yapılabilecek en mantıklı şey olduğuna Graham'ı ikna etti. Bu başarısından ötürü Lincoln uşağa takdirlerini sundu. Lincoln onlara katılamayacaktı. Yönetim işleri nedeniyle fazlasıyla meşguldü.

Karga Yuvası, en büyük rüzgar güllerinden bile daha yüksekti. Kubbe-çatının üzerinde 304 metre yüksekliğe ulaşıyordu. Aslına bakılırsa metalik bir filigrana yerleştirilmiş disk şeklinde küçük bir benekten ibaretti. Bir kabloya bağlıydı. Graham özel bir taşıma sistemiyle aletin en üst noktasına çıktı. Gelir gelmez burada duran ince bir çubuk dikkatini çekti. Çubuğun yanında tüpler asılıydı. Raylı bir sistemin üzerinde hareket halindeydiler. Bunlar Rüzgar Gülü Muhafızlığı'nın aynalarıyla bağlantılı olan yansıtma araçlarıydı. Ostrog bunlardan birini kullanarak, Graham'a iktidarının yükselişini izletmişti. Japon uşak önden gitti. Burada bir saate yakın zaman geçirdiler. Uşak elinden geldiğince Graham'ın meraklı sorularına yanıt vermeye çalıştı.

Dışarıda bahar havası vardı. Ilık bir rüzgar esiyordu. Gökyüzü masmaviydi. Londra'nın muazzam silueti sabah güneşinin altında pırıl pırıldı. Graham, dağ havasını andıran tertemiz havayı ciğerlerine doldurdu. Ne sis vardı ne de duman...

Buradan bakıldığında dünyanın kaderini değiştiren büyük bir devrim yaşandığına inanmak hiç de kolay değildi. Her şey normal seyrinde gibi görünüyordu. Bu durumun tek istisnası, Konsey Evi'nin etrafındaki harabeler ve yine burada dalgalanmakta olan siyah bayraktı. İnsanlar hâlâ bu harabelerin arasında dolaşıyorlardı. Her şey bittiğinde bu alandan Avrupa ve Amerika'nın büyük şehirlerine giden uçaklar kalkacaktı. Tahta iskelelerin üzerindeki işçiler, Konsey Evi'nin üzerindeki parçalanmış kablo ve telleri onarıyorlardı. Ostrog'un idare ofisi kısa zamanda Rüzgar Gülleri'nden bu bölgeye taşınacağı için bir dizi hazırlık yapılması gerekiyordu.

Manzaranın geri kalanı yaşananlardan hiç etkilenmemişti. Şehrin büyük bölümü son derece huzurlu gözüküyordu. Uzaklara baktı Graham. Tanık

olduğu dehşeti neredeyse tamamen unutmuştu. Yapay ışıkla aydınlatılan karanlık labirentlerde yere yığılan insanlar, bir an için silinmişti aklından. Bu insanların kimisi can vermiş, kimisi ağır yaralanmıştı. Ve o hastane odası. Cerrahlar, hemşireler, işleri başlarından aşkın olan tabut taşıyıcıları... İnsanların gelip giden ışıkların altında dehşete kapılmaları... Muazzam bir panik! Hepsini unutmuştu bunların.

Sokaklarda verilen savaşın sonucunda, devrim zafere ulaşmıştı. Zafer her yerde siyahlarındı. Siyah bayraklarla donatılmıştı bütün sokaklar. Ve o burada, yıkıntıların çok uzağında, pırıl pırıl bir güneşin altındaydı... Sanki hiçbir şey yaşanmamıştı. Rüzgar güllerinden oluşan sık ormanın huzurlu uğultusu her şeyin doğal seyrinde devam ettiğine işaret ediyordu.

Surrey Tepeleri'ni gördü. Rüzgar gülleri serpilmişti üzerlerine. Mavi ve solgun... Kuzey'de Highgate ve Muswell Tepeleri vardı. Hatları ne kadar da keskindi. Onların da üstüne rüzgar gülleri çivilenmişti. Eski hali geldi aklına buraların. Bir zamanlar tüm tepelerde çitlerle çevrili yapılar vardı. Kulübeler, kiliseler, hanlar, çiftlik evleri... Rüzgar güllerini bir an onlara benzetti. Eski yapıların olduğu gibi rüzgar güllerinin üzerinde de çeşitli yazılar bulunuyordu. Gözü bir an gölgelere takıldı. Rüzgar güllerinin gölgeleri de kendileri gibi hareket halindeydi. Bu aletler enerji depoluyor ve topladıkları enerjiyi şehrin tüm anayollarına dağıtıyorlardı. Az ileride, İngiliz Gıda Şirketi'ne ait hayvan sürülerinin, çobanları ile birlikte dolaştıklarını fark etti. Bu şirket de kendisine aitti.

Tüm bu devasa yapıların arasında eskiden kalma hiçbir şey göremedi. St. Paul Katedrali'nin ayakta kalabildiğini öğrenmişti. Ayrıca Westminster'daki pek çok eski bina da bugüne kadar gelmeyi başarmıştı. Ne var ki bunlar görüş alanının dışındaydı. Bu büyük çağın muazzam yapıları hepsinin üzerini örtmüştü.

Thames Nehri eskisi gibi parlamaya devam ediyordu. Nehrin suyu, su kanallarından akarak şehir duvarlarına ulaşıyordu. Yatağı derinleşmiş, ağzı genişlemişti. Mavnacılar, ağır ticari eşyaları buradan geçiriyorlardı. Doğu'da bir sürü büyük gemi gördü. Gemilerin yavaş ilerledikleri belliydi. Gerçekten de acele etmeleri için hiçbir neden yoktu. Bunlar dünyanın öbür ucundan gelen büyük ticaret gemileriydi. Hızlı bir şekilde ulaştırılması gereken yükler daha küçük, mekanik gemilerle taşınıyorlardı.

Güneydeki tepelerin ötesinde, kemerli suyolları vardı. Buradan şehir kanalizasyonu akıyordu. İleride devam eden yolların, üç ayrı yöne ilerlediğini fark etti. Bu noktadan bakıldığında kesintisiz çizgilerden ibaret olan yolların üzerinde hareketli gri benekler vardı. İlk fırsatta dışarı çıkmayı ve bu yolları görmeyi kararlaştırmıştı. Ama ilk olarak uçakla dolaşacaktı. Uşağı, gördüğü yolların doksan metre genişlediğinde olduğunu söylemişti. Her biri bir yöne gidiyordu. Edhamite adı verilen bir maddeden yapılmışlardı. Bu özel olarak imal edilmiş sentetik bir maddeydi. Anladığı kadarıyla bu, sertleştirilmiş cam gibi bir şey olmalıydı. Uşağı başka ulaşım araçlarının da var olduğunu söyledi. Tek tekerlekli, iki ya da dört tekerlekli araçlar dakikada 1,6 km ile 9,6 km arasında değişen hızlarda gidebiliyorlardı. Tren yolları tamamen ortadan kalkmıştı. Onlardan geriye sadece paslı bir enkaz kalmıştı. Az sayıdaki tren yolu ise edhamiteden yapılmış yolların çekirdeğini oluşturacak şekilde yeniden yapılandırılmıştı.

Dikkatini çeken şeylerin arasında reklam balonları ve uçurtmaların oluşturduğu hava filoları başı çekiyordu. Bunlar kuzey ve güney istikametine hareket ediyorlardı. Havada hiçbir uçak görememişti. Olağanüstü koşullar nedeniyle uçuşlar durdurulmuştu. Sadece tek kanatlı küçük bir uçağa rastladı. Surrey Tepeleri'nin üzerinde uçuyor, havada daireler çizerek süzülüyordu.

Yeni dünyada kasaba ve köyler ortadan kalkmıştı. Bu Graham'ın ilk öğrendiği şeylerden biriydi. Bazı yerlerde geniş tarımsal arazilerin ortasında duran otel benzeri büyük yapılar vardı. Bu yapılara eski kasabaların isimleri verilmişti. Bournemouth, Wareham ya da Swanage gibi. Uşak böyle bir değişimin neden zorunlu olduğu hakkında epey ikna edici bir açıklama yaptı.

Eski düzende kırsal alanda çok sayıda çiftlik evi vardı. Her üç-dört km'de bir, toprak sahiplerinin arazileri başlıyordu. Her yerde hanlara, bakkallara, kiliselere ve bekar evlerine rastlamak mümkündü. Neredeyse her on iki kilometrede bir kasaba merkezi olurdu. Avukatlar, mısır tüccarları, yün tacirleri, eyerciler, veterinerler, doktorlar, manifaturacılar, şapkacılar ve benzeri meslek erbabı, kasaba merkezlerinde yaşardı. Kasaba merkezleri arasındaki uzaklık, çiftçilerin kolay yolculuk edebilmelerini mümkün kılacak şekilde belirlenmişti.

Zamanla ulaşım araçları çeşitlenmeye başladı. Önce demiryolları ortaya çıktı, sonra hafif demiryolları. Daha sonra hafif motorlu araçlar, vagonların ve at arabalarının yerini aldı. Zamanla ana yolların yapımında kullanılan malzemeler çeşitlenmeye başladı. Plastik, edhamite ve benzeri her türden dayanıklı sentetik maddeler kullanıma girdi. Bu gelişmeler kasaba merkezlerine olan ihtiyacı ortadan kaldırmıştı. Giderek daha büyük kasabalar çıktı ortaya. Büyük kasabalar neredeyse sonsuz gibi gözüken iş imkanları ile işçiler için bir cazibe merkezi oldular. İşverenler ise buraları muazzam büyüklükte bir emek havuzu olarak görüyorlardı.

Hayat standartlarının yükselişi ve yaşamın giderek daha karmaşık bir hal alması, pek çok şeyi değiştirmişti. Kırsal bölgelerde yaşamanın maliyeti giderek artıyordu. Nüfus artışı insanların dar alanlara sıkışmasına neden oldu. Papazların ve köy ağalarının ortadan kalkması, pratisyen hekimlerin yerini uzman doktorların almasıyla beraber köy kültürü yok olmaya başladı. Telefon, kinematograph, fonograf gibi cihazlar, gazetelerin, kitapların ve mektupların yerini aldı. Zamanla öğretmenler bile gereksiz hale geldiler. Elektrikli aletlerin olmadığı bir dünyada yaşamak ilkellik olarak görülmeye başlandı. Kırsalda yaşamak çağın rafine değer yargılarına göre sefaletten farksızdı. Çünkü kırsalda ne işini bilen doktorlar, ne büyük şirketler, ne de geniş iş imkanları vardı.

Tarım alanında kullanılmaya başlanılan aletler, işgücünün yapısını da bütünüyle değiştirmişti. Artık bir mühendis otuz işçinin yaptığı işi yapabiliyordu. Hava kirliliğinin Londra'yı yaşanmaz hale getirdiği günlerde olanın tersi bir durum ortaya çıktı. İşçiler, geceleri şehre gelerek burada eğlence hayatına ve yeni zevklere tanıklık ediyorlardı. Şehir insanlığı yutmuştu. İnsanlığın gelişiminin yeni bir aşamasıydı bu. İlk aşamada insan göçebe ve avcıydı. Sonra tarım devletinde köylü haline geldi. Kasabalar, şehirler ve limanlar, bu dönemde kırsal dünyanın pazar ve yönetim merkezleriydi. Son olarak keşifler çağında, yaşanan gelişmelerin doğal sonucu, insanların bir araya toplanması olmuştu.

Graham'ın tüm bunları anlaması için kendisini epeyce zorlaması gerekti. Anladıkları ise kendisine yetmiyordu. Daha fazlasını bilmek istiyordu. Yeni dünyanın şehirleri onun çağının şehirlerinden çok farklıydı. Büyük boşlukların üzerinde kurulmuş şehirler vardı. Büyük nehirlerin yanı başında, deniz kıyısında ya da karlı dağların ortasındaydı kimileri...

Dünyanın büyük bir bölümünde İngilizce konuşuluyordu. Kuzey Amerika, Hindu, Afrika lehçeleri ve karma dillerle birlikte İngilizce insanlığın üçte ikisinin günlük dili haline gelmişti. Avrupa'da yaygın olarak konuşulan birkaç dil vardı. Antakya'dan Cenova'ya kadar olan bölgede Almanca ve Cadiz'de İspanyol İngilizcesi konuşuluyordu. Ayrıca İran ve Kürdistan'da Fransızca'dan etkilenmiş bir Rusça ile Hint İngilizcesi konuşuluyordu. Pekin'de ise Pidgin İngilizcesi hakim dil haline gelmişti. Hâlâ canlılığını koruyan Fransızca ise saflığın dili olarak Akdeniz'de Hint İngilizcesi ve Almanca ile birlikte yaygın bir biçimde konuşuluyordu. Bir Afrika lehçesinin hakim dili, Kongo'ya kadar yayılmıştı.

Tropikal ülkeler de dahil olmak üzere dünyanın her yerinde aynı sosyal düzen hakimdi. Kutuplardan Ekvatora kadar her yere Graham'ın şirketleri yayılmıştı. Tüm dünya medenileşmiş, şehirleşmişti. Tüm dünya onun malıydı.

Güneybatıda şu meşhur zevk şehirleri vardı. Hem ihtiyar adam, hem de kinematoğraf-fonograf sayesinde epeyce bilgi edinmişti bu yerler hakkında. Şaşalı, şaşırtıcı, şehvetli ve bir bakıma korkunç yerlerdi buralar. Efsanevi Sybaris'i[14] andıran, sanat, güzellik ve şehvet şehirleri... Ne var ki buralara hakim olan sanat ve güzellik anlayışı tamamen ticariydi. Müzik ve coşku burada yaşanmakta olan hayatın ayrılmaz bir parçasıydı. Hayat boyu yaşadıkları acıların sonucunda bir şeyler elde etmeyi başaranlar için zevk şehirleri bulunmaz bir nimetti.

Bu çağın insanları, 19. yy İngiltere'sini huzurla dolu bir cennet olarak anımsıyorlardı. Mevcut koşullar göz önüne alındığında bu düşünce büsbütün yanlış sayılamazdı. Graham yeniden önündeki alete odaklandı. İç içe geçmiş labirentleri andıran yeni çağın fabrikaları büyük bir muammaydı onun için.

15. Bölüm

Önemli İnsanlar

Graham, Rüzgar Gülleri Ofisi'ndeki resmi konutuna yerleşti. Yeni çağa ayak uydurmaya çalışıyordu. Ancak bu, hiç de kolay olmayacaktı.

Şimdi büyük bir uçan platformun üzerindeydi. O zamana kadar gördüğü herkesten daha şık giyinen erkek ve kadınlarla beraberdi. Aşağıya baktı. Orada da süslü insanlar gördü. Renk renk. Beyaz, leylak ve mor. Yukarı baktı. Birkaç kat daha vardı böyle. Her kat insanlarla doluydu. Yukarıdan müzik sesi geliyordu. Canlı ve neşeli bir müzik sesi. Müziğin kaynağının ne olduğunu anlayamamıştı.

Onun bulunduğu kat da diğerleri gibi tıka basa insan doluydu. Ancak rastgele bir kalabalık değildi bu. Kalabalığı oluşturan insanların her biri son derece göz alıcı, hatta fantastik kıyafetler giymişlerdi. Erkeklerin kıyafetleri de pek çok açıdan kadınlarınkilerden aşağı kalmıyordu. Püriten yaklaşımın erkek kıyafetlerine getirdiği ağırbaşlılık, epey zaman önce bir kenara atılmıştı anlaşılan. Erkeklerin saçları nadiren uzun olmakla beraber bukleliydi. Herhalde çağın berberleri müşterilerine en fazla bu saç modelini tavsiye ediyorlardı. Anlaşılan bu yeni dünyada kellik tamamen ortadan kalkmıştı.

Graham'a "çapkın" lakabıyla tanıtılan bir beyefendi saçlarını papatya tarzında örmüştü. Saç örmeye eskiden beri alışkın olan Çinliler, eskisinden çok daha popüler olmalıydılar. Giyim tarzlarında pek az ortaklık vardı. Endamlı erkekler vücutlarını dar kıyafetler içinde sergiliyorlardı. Kimileri pelerin ve cübbe tarzı kıyafetler giyerken, kimileri kabarık ve yırtmaçlı giysileri tercih etmişlerdi. Papa 10. Leo döneminin moda anlayışı epeyce etkili gözüküyordu. Yine de Uzak doğuya ait estetik yargıların izlerine de rastlamak mümkündü. Anlaşılan Viktorya döneminde dar kollu ve dar bacaklı gece elbiseleri tarafından tehdit edilen erkek şişmanlığı şimdi makbul görülüyordu.

Graham zorlu bir çağın içerisinde yetişmiş sert bir erkekti. Bu yeni çağın erkekleri onun gözüne fazla süslü gözükmüşlerdi. El kol hareketleri yapıyorlar; şaşkınlıklarını, ilgilerini ve hoşnutluklarını açıkça belli ediyorlardı. Dahası kadınlarla ilgili duygularını da onların yanı başında ifade etmekten çekinmedikleri anlaşılıyordu.

Kadınların, topluluğun arasında çoğunluğu oluşturduğu ilk bakışta bile fark edilebiliyordu. Giyim tarzları daha az vurgulu ve alabildiğine karmaşıktı. Bazıları son derece sade bir biçimde bedenlerini sergilemeyi seçmişlerdi. Çıplak kollar ve omuzlar... Graham bu tarzı tanıyordu. Bir dönem kendi çağının kadınları arasında da popüler olmuştu. Diğerleri ise dikişsiz dar elbiseler giymişlerdi. Gece kıyafetleri aradan iki yüz yıl geçmiş olmasına rağmen hâlâ alabildiğine iddialıydı.

Buradaki herkesin hareketleri son derece zarifti. Graham, Lincoln'e Rafael'in resim taslakları gibi yürüyen erkekler gördüğünü söyledi. Doğal bir şeydi bu. Zira Lincoln'ün dediğine göre zenginler eğitimlerinin ilk aşamasında kendi konumlarına uygun şekilde hareket etmeyi öğreniyorlardı. Efendi'nin girişi alkış ve tebessümle karşılanmıştı. Ancak insanlar Graham'ın etrafını sarmamış, ona abartılı sevgi gösterilerinde bulunmamışlardı. Herkes son derece kontrollü ve mesafeliydi. Her halleriyle farklılıklarını ortaya koyuyordu bu insanlar.

Lincoln, bu insanların Londra sosyetesinin önde gelenleri olduklarını daha önce açıklamıştı. Hemen herkes ya üst düzey bir memur ya da üst düzey bir memur yakınıydı. Çoğu, Avrupa'nın zevk şehirlerindeki eğlencelerini yarıda keserek onu görmeye gelmişlerdi. Taraf değiştirmeleri konseyin devrilmesinde çok önemli bir rol oynayan hava kuvvetleri mensupları da oradaydılar. Rüzgar Gülleri'ni idare eden kişiler de tabi... Gıda Departmanı'nın saygı değer yöneticileri hemen göze çarpıyordu. Avrupa Domuz Çiftlikleri yöneticilerinin kendilerine özgü melankolik bir havaları vardı. Yüzlerindeki ifade alabildiğine garipti. Graham topluluğun arasında bir piskopos gördü. Garip giyimli bir adamla sohbet ediyordu. Adamın başında Sezar'ınkini andıran bir defne tacı vardı.

"Kim bu?" diye sordu. Önemsemez görünmeye çalışıyordu.

"Londra piskoposu," dedi Lincoln.

"Hayır. Diğerini kast ediyorum?"

"Şair Laurate."

"Demek hâlâ şairler var..."

"Tabi gerçekten şiir yazmıyor. Konsey üyesi Wotton'un kuzenidir. Kızıl Gül Kralcıları'ndan biri. Gerçekten de enfes bir kulüptür. Eski gelenekleri sürdürmekten hoşlanıyorlar."

"Asano, bana bir krallarının olduğunu söylemişti."

"Aslına bakarsanız kral ortalarda yoktu. Onu bir yerlerden bulup ortaya çıkardılar. Stuart kanından sanıyorum."

"Garip bir şey."

"Hem de çok."

Graham meseleyi tam olarak anlayamamıştı. Şüphesiz ki yeni çağa özgü şeylerdi bunlar... Bu adamın içeri girerken insanlara tepeden baktığı her halinden belli oluyordu. Anlaşılan o ki bu salonda bile sınıf ayrımı varlığını koruyordu.

Lincoln salondakilerin sadece küçük bir bölümünü onunla tanıştırmıştı. İlk tanıttığı kişi baş pilottu. Bronz teni, etrafındaki hassas ciltli insanlar arasında hemen fark edilmesini sağlıyordu. Konseyi eleştirerek oradaki görevinden ayrılmış olması, onu devrimden sonra son derece önemli bir insan haline getirmişti.

Bu adamın havası diğerlerinden farklıydı. Belki de Graham'a öyle gelmişti. Adam birkaç basmakalıp söz söyledi. Kibarca Efendi'nin hatırını sordu. Epeyce hareketliydi. Aksanında bu çağın İngilizcesine özgü kesin ve kuvvetli vurgular yoktu. Şaşırtıcı bir biçimde bu adam Graham'a oldukça normal görünmüştü. Adam gibi adamdı. Çokbilmişlik taslamıyordu. Başıyla Graham'ı selamladı ve geri çekildi. Hiç de yağcı birisi değildi.

"Hâlâ böyle insanların var olmasına sevindim," dedi Graham.

"Fonograflar ve kinematograflar," diye yanıtladı Lincoln. Yüzünde kin dolu bir ifade vardı. "Onlardan sizin döneminiz hakkında çok şey öğrendi." Graham adama bir kez daha baktı. Gerçekten de kendi çağının insanlarını andırıyordu.

"Aslına bakarsanız onu satın aldık," dedi Lincoln. "Kısmen. Kısmen de Ostrog'dan korktuğu için bu şekilde davrandı. Her şey onun kararına bağlıydı."

Lincoln topluluğa döndü. Devlet okulları başmüfettişi oradaydı. İnce, uzun boylu bir adamdı. Mavi bir cüppe giymişti. Akademisyenlere ait bir kıyafetti bu. Viktorya modeli kelebek gözlüğünün ardından bakıyordu Graham'a. Anlatımını manikürlü elleriyle yaptığı jestlerle süslüyordu. Beyefendinin yaptığı iş, Graham'ın ilgisini çekmişti. Graham, konuyla ilgili bazı sorular sordu. Başmüfettiş, Efendi'nin açık sözlü olup, sorular sormasından dolayı memnun gözüküyordu. Ancak eğitim alanında, başmüfettişin şirketinin sahip olduğu tekel konum, Graham'ı rahatsız etmişti. Londra Belediyesi'nde etkin olan bir sendika ile yaptıkları anlaşma şirketin bu noktaya gelmesini sağlamıştı.

Graham, Viktorya döneminden beri eğitimin gösterdiği gelişimi dinledikçe heyecanlanıyordu. "Eski eğitim anlayışını tamamen değiştirdik," dedi adam. "Artık dünyada sınav diye bir şey yok. Eğitim tamamen değişti. Kıvanç verici değil mi?"

"Nasıl başardınız bunu?"

"Eğitimi çekici hale getirdik. Olabildiğince... İlgisini çekemediklerimizi rahat bırakıyoruz. Bizim faaliyetlerimiz gerçekten çok geniş bir alanı kapsıyor."

Adam yaptığı işin bütün ayrıntılarını anlattı. Uzun uzun sohbet ettiler. Graham üniversite eğitiminin değişik biçimler altında devam ettiğini öğrenmişti. "Mesela kız öğrencilerimiz, derslere büyük bir tutku ile sarılıyorlar," dedi başmüfettiş. "Bütün imkanları sunmaya çalışıyoruz onlara. 500 civarında fonograf, Londra'nın farklı bölgelerinde ders veriyor. Söz sanatını Platon ve Swift'ten, aşk ilişkilerini Shelley, Hazlitt ve Burns'tan öğreniyorlar. Daha sonra dinledikleri dersler hakkında denemeler yazıyorlar. Bunları yazanların isimleri başarı sırasına göre halka açık yerlere asılıyor. İşte sizin evlatlarınızı böyle yetiştiriyoruz. Sizin döneminizin cahil orta sınıfları geride kaldı artık."

"Ya devlet okulları, ilköğretim ne durumda?" dedi Graham, "Onları da siz mi kontrol ediyorsunuz?"

"Tamamen," dedi başmüfettiş. Graham bu konularla geçmişte de ilgilenmişti. Şimdi eski merakları canlanıyordu. Karanlıkta konuştuğu ihtiyar adamı anımsadı. Üstünkörü laflar etmişti bu meseleler hakkında.

Ama oldukça kesin konuşmuştu. Başmüfettiş ihtiyarın sözlerini onayladı. "Temel eğitimi ,çocuklar için eğlenceli bir hale getirmeye çalışıyoruz. Kısa bir süre sonra çalışmak zorunda kalacaklar. Buna uygun olarak onlara sadece bazı temel prensipler öğretiliyor. İtaat gibi. Endüstrinin önemi gibi..."

"Pek fazla bir şey öğretmiyorsunuz o zaman?"

"Neden öğretelim ki? Bu sadece bela ve hoşnutsuzluk getirir. Onların eğlenmelerini sağlıyoruz. Şu anda bile sorunlar var. Kışkırtmalar var! İşçiler bazı tehlikeli fikirleri öğreniyorlar. Biri duyunca, diğerlerine de yayıyor bunları. Sosyalist ve hatta anarşişt fikirler yayılıyor işçilerin arasında. Tehlikeli provakatörler aralarına sızmaya çalışıyor. Bunun farkındayım ben. Hep farkında oldum. Benim öncelikli görevim halk arasında yayılan bu tarz tehlikeli hoşnutsuzluklarla mücadele etmek. İnsanlar neden mutsuz olsunlar ki?"

"Gerçekten meraklanıyorum," dedi Graham, "Öğrenmem gereken çok şey var."

Konuşma sırasında Lincoln dikkatle Graham'ı izliyordu. Araya girdi. "Sizi tanıştırmak istediğim başkaları da var," dedi fısıldayarak.

Bu sözü duyan başmüfettiş, Graham'la Lincoln'ün yanından uzaklaştı. "Belki," dedi Lincoln gözlerini kaçırarak, "Buradaki hanımefendilerden bazıları ile tanışmak istersiniz."

Domuz çiftlikleri yöneticisinin kızı son derece alımlı bir kadındı. Minyon tipliydi. Kızıl saçları ve pırıl pırıl mavi gözleri vardı. Lincoln, kızla konuşması için bir süre Graham'ı yalnız bıraktı. Kız, kendi ifadesiyle, "eski güzel günler" hakkında büyük bir coşkuya sahipti. Bu ifadeyle Graham'ın uyuduğu zamanları kast etmişti. Gerçekten de Graham'ın ilgisini çekmek için büyük bir çaba harcıyordu.

"Çok denedim," dedi kız. "Defalarca o eski güzel günleri kafamda canlandırmayı denedim. Oysa sizin için, siz gerçekten de yaşadınız o dönemi. Bizim dünyamız ne kadar da kalabalık ve garip görünüyordur size. Geçmişe ait fotoğraf ve resimler görmüştüm. Tuğlalardan yapılmış küçük, yalnız evler. Bu tuğlalar da pişmiş çamurdan yapılırmış galiba. Sonra demiryolu köprüleri. Basit reklamlar. Heybetli, sert, püriten erkekler. Siyah

kıyafetler içinde... Sonra uzun şapkalar. Demir köprüler üzerinde ilerleyen demir trenler... Atlar, büyükbaş hayvanlar, sokaklarda koşturan yarı vahşi köpekler... Tüm bu dünyanın içinden çıkıp birdenbire günümüze geldiniz."

"Sizin aranıza," dedi Graham.

"Bambaşka bir hayata. Alışık olduğunuz hiçbir şeyin var olmadığı bir dünyaya."

"Eski hayatım pek de mutlu sayılmazdı," dedi Graham. "Hiç de pişman değilim."

Gözlerini Graham'a dikti kız. Kısa bir sessizlik oldu. Sonra derin bir nefes aldı. "Hiç mi?" dedi.

"Hiç. Anlamsız, sıradan bir hayattı. Şimdi ise... Biz dünyanın yeterince karmaşık, kalabalık ve medeni olduğunu düşünüyorduk. Oysa şimdi görüyorum ki barbarlıktan farksızmış bizim yaşadığımız hayat. Tuhaf zamanlarmış. O dönem bu yeni medeniyetin ancak ilk adımları olarak kabul edilebilir. Üstelik sadece dört gündür bu yeni dünyadayım... O kadar az şey biliyorum ki hayal bile edemezsiniz."

"Öğrenmek istediğiniz her şeyi bana sorabilirsiniz," dedi kız gülümseyerek.

"Öyleyse söyleyin bana kim bu insanlar? Hâlâ çok garip geliyor bana. Bulmaca gibi. Şunlar mesela, generaller mi?"

"Tüylü şapkalılar mı?"

"Hayır, hayır tabi ki. Sanıyorum onlar büyük kamu işletmelerini kontrol eden kişiler. Diğerlerinden farklı gözüken şu adam kim?"

"O mu? En önemli memur. Morden. Sakinleştirici Hap Bölümü'nün yöneticisi. Onun işçilerinin bir günde myriad kere myriad hap ürettiklerini duymuştum. Düşünebiliyor musunuz myriad kere myriad!"

"Myriad kere myriad! Şüphesiz ki kendisiyle gurur duyuyordur," dedi Graham. "Haplar ha! Ne muazzam bir çağ bu. Peki, şu morlu adam?"

"O iç daireden biri değil. Yine de severiz onu. Çok zeki ve eğlenceli bir insandır. Lonra Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin başındakilerden biridir. Bütün

tıp adamları mor giyerler. Ama tabi ki sonuçta o da bir işçi..." Kızın bunları söylerken yüzünde beliren mağrur gülümseme, kendi sosyal konumunun üstünlüğüne olan inancını ortaya koyuyordu.

"Büyük yazarlarınızdan ya da sanatçılarınızdan herhangi birisi burada mı?"

"Yazarlar yok. Onlar genellikle garip insanlar oluyorlar. Kendi aralarında sert tartışmalara dalıyorlar. O kadar ki merdivene ilk adımı atmak için bile kavga edebilirler. Ama Wraysbury burada sanıyorum. Ünlü kapillotomist. Capri'den."

"Kapillotomist?" diye tekrar etti Graham, "Ah, evet hatırladım. Sanatçı ha? Doğru tabi, neden olmasın."

"Onunla iyi geçinmemiz lazım," dedi kız, "Sonuçta başlarımız onun elinde." Gülümsedi.

Bu espri fazla komik gelmemişti Graham'a. "Sanatlar da diğer şeyler gibi gelişme gösterdi mi?" diye sordu. "Ünlü ressamlarınız kimler?"

Kız şüpheyle baktı Graham'a. Sonra gülmeye başladı. "Bir dakika," dedi, "Ben sizi yanlış anladım galiba...". Tekrar gülümsedi. "Tabi ya. Renkli boyalarla boş tentelerin üzerine bir şeyler çizen şu insanlardan bahsediyorsunuz siz. İnsanlar onların çizdiği şeyleri çerçeveletip odalarına asarlarmış. Biz de böyle şeyler yok. İnsanlar böyle şeylerden sıkılmış olmalılar."

"Siz benim ne kast ettiğimi sandınız?"

Kız parmağını bir şeyi işaret eder gibi kızaran yanaklarına götürdü. Gülümsedi. Bakışları tatlı, coşkulu ve davetkardı. "bunları," dedi gözkapaklarını işaret ederek.

Graham için oldukça zor bir andı. Bir zamanlar hissettiği yoğun utanç duygusu yeniden canlandı içinde. Sonra insanların gözlerinin üzerinde olduğunu düşünerek kendini toparladı. "Anlıyorum," dedi. Kızın büyüleyici güzelliğinden etkilendiğini fark etti. Galiba biraz kızarmıştı. "Sarışın hanımefendi ile konuşan kişi kim?" diye sordu gözlerini kaçırarak.

Sorduğu kişi Amerikan tiyatrosunun en önemli organizatörlerinden biriydi. Meksika'daki büyük prodüksiyondan geliyordu. Yüzü Graham'a bir Kaligula büstünü çağrıştırdı. Dikkatini çeken bir başka adamsa Siyah Emek Efendisi idi. İlk başta bu adamın ne iş yaptığını anlamamıştı. Zamanla bunun ne anlama geldiğini öğrenecekti.

Hiç de çekingen olmayan kız, büyüleyici bir kadını işaret etti. Anglikan piskoposunun eşlerinden biriydi bu kadın. Kız, piskoposun cesaretini takdir ettiğini söyledi. Zira rahipler için tek eşliliği zorunlu hâlâ getiren kurala meydan okumuştu. "Bu yasağın hiçbir anlamı yok. Bir insan rahip olduğu için neden arzularını bastırmak zorunda kalsın ki?"

"Bu arada," diye ekledi kız, "Siz Anglikan mısınız?" Graham çok eşli evliliklerde eşin statüsü hakkında bir şeyler sormayı düşündü. Bunun doğru bir tavır olup olmayacağından emin olamadı. Tam bu sırada Lincoln geri geldi. Bu son derece müstehcen ve ilginç sohbeti yarıda kesiyordu. Uzun boylu, kırmızılı bir adamın yanına gittiler. Çekingenlikleri her hallerinden belli olan iki adam onu bekliyordu. Üzerlerindekiler Burma giysilerinden farksızdı. Gerçekten de çok kibardılar.

Kısa süre içerisinde bu insanlar hakkında bir fikir sahibi olmuştu. Kalabalığın ihtişamı Graham'ın içindeki demokratın uyanmasına neden oldu. Düşmanca duygular hissetmişti onlara karşı. Bir yandan da yapmacık hallerini gördükçe alaycı tarafı ortaya çıkıyordu. Ne var ki böyle bir ortamda kendisine gösterilen ilgiye kayıtsız kalmak insanın doğasında yoktu. Müzik, ışıklar, renklerin dansı, gülen yüzler, kibar konuşmalar, nazik övgüler, ilgi ve saygı... Tüm bunlar Graham'ı mutlu ediyordu. Yaptığı çözümlemeler kısa süre içinde aklından uçup gitmişti. İçinde bulunduğu konumun yarattığı dayanılmaz sarhoşluğa boyun eğdi. Krallar gibiydi. Bu parlak ve son derece ilginç dünyaya uyum sağlıyordu.

Aşağıya baktı. Bir köprünün üzerinden geçiyorlardı. Bu sırada, az ötede kalabalığın arasına gizlenmiş birisini fark etti. Tanıyordu bu yüzü. Konseyin elinden kaçtıktan sonra tiyatrodaki küçük odada gördüğü kızdı bu. Kız da onu izliyordu.

Hemen hatırlayamamıştı kızı. Sonra belli belirsiz anılar canlandı zihninde. Onu görür görmez içi kıpır kıpır olmuştu. Bir an için aklına kızla karşılaştıkları sırada çalınan marş geldi. Çok geçmeden çalınmakta olan

dans müziğinin etkisiyle bu ruh halinden sıyrıldı. O sırada sohbet ettiği hanımefendinin son söylediği cümleyi tekrarlaması gerekmişti. Graham kendini toparladı. Artık iyiden iyiye benimsemeye başladığı asil tavrını yeniden takındı.

İçinde nedenini tam olarak anlayamadığı bir hoşnutsuzluk vardı. Sanki yapması gereken bir iş vardı ve bunun ne olduğunu bir türlü hatırlayamıyordu. Bu duygu onu çevresindeki görkem ve parıltıdan uzaklaştırıyordu. Etrafındaki güzel hanımefendilerin çekiciliğini giderek daha az hissediyordu. Artık kendisiyle flört etmeye çalışan kadınların karşısında eli ayağı birbirine dolaşmıyordu. Aklı başka yerdeydi. İsyan sırasında karşılaştığı kızı arıyordu gözleri.

Tam olarak nerede görmüştü bu kızı?

Graham parlak gözlü hanımefendi ile sohbeti koyulaştırmıştı. Konu edhamitti. Kendi seçmişti bu konuyu. Böylece konunun duygusal meselelere kaymasını engellemişti. Bu da o gece karşılaştığı pek çok kadından farksızdı işte. Ne kadar güzelse aynı ölçüde bilgisizdi. Çalınan müziğin ritmine direniyor, havaya girmemeye çalışıyordu. Derken isyan marşını duydu.

Her nedense anlık bir korkuya kapıldı. Nerede olduklarına baktı. Şarkı hemen altlarındaki bir yerden geliyor olmalıydı. Mavi sisin, kabloların ötesinde bir yerden... Giderek azaldı. Hareketli platformların gürültüsü ve kalabalıkların homurdanmaları duyuluyordu. Bir halk topluluğunun onu izlediği düşüncesine kapıldı. Onu izliyor ve Efendilerinin nasıl keyif çattığına tanıklık ediyorlardı.

Marş birden durmuştu. Toplantı müziği yeniden ön plana çıktı.Yine de marşın sözleri zihninde yankılanıyordu. O sırada başka bir şey düşünmesi mümkün değildi.

Parlak gözlü hanımefendi hâlâ edhamitin gizemlerini anlatmakla meşguldü. Graham'ın bütün dikkati yeniden kızın üzerine odaklandı. Şimdi geçitten ona doğru geliyordu. Gri bir kıyafet giymişti. Kaşlarının üzerine dökülen siyah saçları, bir bulut gibiydi. Aydınlatmadan yayılan soğuk ışık, kızın hüzünlü yüzüne çarpıyordu.

Edhamit hakkında konuşmaktan sıkılan hanımefendi, Graham'ın tepkilerindeki değişikliği fark etti. Bunu bir kurtuluş umudu olarak değerlendirdi. "Onun kim olduğunu öğrenmek ister misiniz Efendim?" diye sordu. "Helen Wotton. Ostrog'un akrabasıdır. Çok bilgili bir kız. Yaşayan en ciddi insanlardan biridir. Eminim çok seveceksiniz onu."

Bir dakika sonra Graham kızla konuşmaya başlamıştı. Parlak gözlü hanımefendi ortadan kayboldu.

"Sizi hatırlıyorum," dedi Graham. "Şu küçük odadaydınız. Herkes marş söyleyip ayaklarıyla ritim tutuyordu. Sonra ben meydana girmiştim."

Kızın çekingenliği bir anda ortadan kayboldu. Graham'a baktı. Güçlü bir ifade vardı gözlerinde. "Harikaydı," dedi. "O insanlar sizin uğrunuza ölmeyi göze aldılar Efendim. O gece sayısız insan hayatını feda etti sizin için."

Hafifçe yüzü kızarmıştı. Kimsenin kendisini duymadığından emin olmak için etrafına bakındı.

Çok geçmeden Lincoln yeniden ortaya çıktı. Onlara doğru geliyordu. Kız onu görür görmez Graham'a döndü. Samimi bir tavrı vardı. "Efendim," dedi. "Burada anlatamam ama halk mutlu değil. Baskı altındalar. Kötü yönetiliyorlar. Halkınızı unutmayın Efendim. Sizin yaşamınız için kendilerini feda eden halkınızı unutmayın."

"Neden bahsettiğin hakkında hiçbir fikrim yok," diye lafa girdi Graham.

"Şimdi anlatamam Efendim."

Lincoln yanlarına yaklaştı. Kızdan müsaade isteyerek Efendi ile konuşmaya başladı.

"Yeni dünyayı eğlendirici buldunuz mu Efendim?" dedi. Saygılı bir şekilde gülümsüyordu. Eliyle topluluğun görkemini işaret etti. "Her halükarda değişikliği fark etmişsinizdir."

"Evet," dedi Graham. "Değişmiş. Hem de çok değişmiş."

"Hadi şimdi gelin bu dünyayı bir de havadan izleyin. Rüzgar dindi. Uçağınız sizi bekliyor."

Graham, kızın yüzüne baktı. Sormak istediği şeyler vardı. Kız bir mimik işareti ile bunu yapmaması gerektiğini anımsattı Graham'a. Kısa bir vedalaşmanın ardından, Lincoln'le birlikte oradan uzaklaştılar.

16. Bölüm

Tek Kanatlı Uçak

Londra'nın havaalanları bir hilal şeklinde nehrin güneyinde toplanmıştı. Bunlara eski tepelerin ya da köylerin adları verilmişti. Sırasıyla Roehampton, Wimbledon Park, Streatham, Norwood, Blackheath ve Shooter tepelerinin isimlerini almışlardı. Kubbe-çatının üzerinde yükseliyorlardı. Aşağı yukarı hepsi birbirinin aynıydı bu yapıların. Çok katlıydılar. Üst katlara asansör ya da merdivenle çıkılabiliyordu. En tepede bölümlere ayrılmış geniş bir alan vardı. Buradaki raylı araçlarla, alanın bir noktasından bir başka noktasına gitmek mümkündü.

Graham havaalanına, yürüyen yolları kullanarak gitti. Japon uşağı Asano ona eşlik ediyordu. Lincoln ise yönetim işleriyle meşgul olan Ostrog tarafından toplantıya çağrılmıştı. Rüzgar Gülü Polisi'nden bir muhafız, Efendi'yi bekliyordu. Onun için yürüyen yollarda özel bir yer ayarlanmış ve havaalanına gideceği kimseye duyurulmamıştı. Yine de onu izlemek için hatırı sayılır bir kalabalık toplandı. Her zamanki gibi kalabalık adını haykırıyordu. Mavi kıyafetler içerisindeki sayısız kadın, erkek ve çocuk haykırıyor, el sallıyor ve ona daha yakın olabilmek için ana yoldaki merdivenlere doğru akın ediyordu. Tam olarak ne dedikleri anlaşılmıyordu. Şehrin yoksulları arasında konuşulan o garip lehçeyi bir kez daha duyuyordu burada. Aşağıya indikleri anda kalabalık korumaların etrafını sardı. Anlaşılan bu insanlar ona ulaşıp dertlerini anlatmak istiyorlardı. Hepsinin elinde dilekçeler vardı. Korumaları, Graham'ın ilerlemesi için bir koridor oluşturdular.

Batıdaki havaalanında, tek kanatlı bir uçak Graham için hazırlanmıştı. Yaklaştıkça bu makinenin uzaktan görüldüğünden çok daha büyük olduğunu fark etti. Uçuş rampasının üzerinden duruyordu. Alüminyum gövdesi yirmi tonluk bir tekne büyüklüğündeydi. Kanatları arı kanadındaki sinirleri andıran metal parçaları ile sabitlenmişti. Kanatların yapımında cama benzeyen sentetik bir madde kullanılmıştı. İnce zar dokusuna sahipti. Yükseldiğinde uçağın gölgesi çok geniş bir alanın üzerine düşüyordu. Pilot ve yolcu sandalyeleri karmaşık bir sistemle uçağa monte edilmişti. Bunların üzerinde koruyucu bir çerçeve bulunuyordu. En önde bir rüzgar siperi vardı. Ayrıca yine güvenlik amaçlı hava yastıkları, metal çubuklara takılmıştı. İstendiğinde uçak tamamen kapalı hale getirilebiliyordu. Bu yeni deneyim, Graham'ı fazlasıyla heyecanlandırıyordu. Uçağın yarı açık kalmasını tercih

etti. Pilot, yüzünü rüzgardan koruyan camın arkasına oturdu. Yolcu koltuğu da epey güvenli görünüyordu. Zaten başka da oturacak bir yer yoktu. Tabi isterse paketlerin ve ilaçların konulduğu bagajda ya da arkadaki yedek motor pervanesinin saklandığı bölümde de yolculuk edebilirdi...

Asano uçağın yanında duruyordu. Durduğu yer uşak süitiydi. Graham, pilotun söylediklerini yaparak yerine oturdu. Asano platformun altında durup onlara el sallıyordu.

Motor çok gürültülüydü. Pervane dönmeye başladı. Bir anda havaalanı ve çevredeki binalar hızla geri gitmeye başladılar. Sonra birdenbire her şey devrilir gibi oldu. Graham içgüdüsel olarak her iki yanındaki demirlere tutundu. Yükseldiklerini hissediyordu. Rüzgar, kanatların üzerinde ıslık çalıyordu sanki. Pervane ritmik bir şekilde dönüyordu. Pilot büyük bir özenle uçuş kontrollerini yaptı. Uçak titremeye başladı. Bu sarsıntı uçuş boyunca devam edecekti. Çatının üzerindeki her şey büyük bir hızla sancak tarafına doğru kaydılar. Giderek küçülüyorlardı. Graham uçağı büyük bir dikkatle incelemeye başladı. Etrafına bakındı. Hiç de öyle korkutucu bir tarafı yoktu bunun. Hızlı bir tren yolculuğundan farklı değildi. Aşağıda Konsey Evi'ni ve Highgate Bayırı'nı gördü. Ayaklarının arasındaki boşluktan aşağıya baktı.

Bir anda dehşete kapıldı. Kendisini tehlike altında hissediyordu. Sıkıca tutundu. Bir süre kafasını kaldıramadı. Güneybatı Londra'daki en büyük rüzgar güllerinden birinin üzerindeydi. İleride, en güneydeki havaalanının çevresi sayısız siyah nokta ile kaplanmıştı. Bu şeyler giderek uzaklaşıyorlardı sanki. İçinde güçlü bir yere inme isteği uyandı. Dişlerini sıktı. Can havliyle başını kaldırdı.

Bir süre daha dişlerini sıktı. Gökyüzüne baktı. Yanındaki demirleri sıkıca tutmaya devam ediyordu. Pilota baktı. Gülümsüyordu. Graham da gülümsedi. İçinden gülmek gelmemişti aslında. Graham, "İlk sefer olduğu için biraz garip geliyor," dedi. Ağırbaşlılığını korumaya çalışıyordu. Aşağıya tekrar bakmaya ise cesareti yoktu. Yaşanabilecek olası kazaları düşünmeden edemiyordu. Ya motorun bu muazzam ritmi bozulursa, o zaman ne olacaktı? Toparlanmaya çalıştı. Sürekli yükseliyorlardı.

Uçmanın şokunu kısa sürede atlattı. Hissettiği hoşnutsuzluk giderek azalıyor ve yerini keyfe bırakıyordu. Havada yaşanabilecek olası

problemler hakkında bilgilendirilmişti. Yine de abartıldığı kadar kötü değildi. Uçağın hareketi ona hafif bir fırtınada dalgaların üzerinde ilerleyen bir tekneyi çağrıştırmıştı. Eh, ne de olsa iyi bir denizciydi. Temiz hava onu canlandırıyor ve içinin neşe ile dolmasını sağlıyordu. Başını kaldırıp göğe baktı. Gökyüzü sirüs bulutları ile kaplanmıştı. Aşağıda beyaz kuşlar uçuyorlardı. Kanatları parlıyordu kuşların. Bir süre onları izledi. Yavaş yavaş daha aşağılara baktı. Bu kez kaygısı daha azdı.

Rüzgar Gülü Muhafızlığı'nın Karga Yuvası, gün ışığında pırıl pırıl parlıyordu. Altında mavi bir çizgi şeklinde tepeler uzanıyordu. Ve Londra. Muazzam bir karmaşa. Binaların hatları keskin ve netti. Az önce hissettiği kaygıları tamamen unutmuştu. Londra'nın sınırı, bir uçurumu ya da heybetli bir duvarı andırıyordu. 100-120 metre arası bir yüksekliği vardı. Pürüzsüz, dimdik ve karmaşayla süslenmiş bir duvardı bu.

19. yy'ın büyük şehirlerinde genellikle kenar mahalleler bulunurdu. Yeni çağda bu durum tamamen değişmişti. Bu eski yapılaşma modelinden geriye bir dizi kalıntı haricinde hiçbir iz kalmamıştı. İşte şimdi bu kalıntıların üzerinden geçiyorlardı. Daha önce bahçelerde bulunan ağaçlar ve keklik üzümleri, yayılarak her yeri kaplamışlardı. Eskinin banliyö evleri şimdi yeşil bir denizin ortasındaki adacıklara benziyorlardı. Yıllar önce yerleşimciler buraları terk etmişler, tarım kültürünün eski alışkanlıkları uzun zaman önce ortadan kalkmıştı.

Harabe evlerin duvarlarını kuşatan bitki örtüsü; böğürtlen, sarmaşık, tarakotu ve çimlerle şehir duvarlarına doğru yayılıyordu. Viktorya döneminin kalıntıları arasında ihtişamlı zevk sarayları da vardı. Yürüyen yollar şehirden buralara kadar uzanıyordu. Zevk sarayları mevsim şimdi kış olduğundan alabildiğine ıssızdı. Yıkıntıların arasındaki yapay bahçelerde de kimsecikler yoktu. Şehrin sınırları, geceleri kapıların kapatıldığı antik dönemlerdeki kadar keskin bir biçimde belirlenmişti. Graham nihayet şehrin ötesindeki dünya ile tanışıyordu. Sonra daha da yükseldiler. Yeryüzü iyiden iyiye küçüldü. Thames vadisindeki sebze tarlalarını fark etti. Tarlalar dikdörtgen şeklindeydi. Kimi kırmızı, kimi kahverengiydi. Bu geniş araziler genellikle su kanalları ile sınırlanıyordu.

İyice canlanmıştı. Hafif bir sarhoşluk hissetti. Derin derin nefes alıyordu. Ağız dolusu gülmeye başladı. İçinden bağırmak geliyordu. Bir süre sonra bu güçlü arzuya teslim oldu ve bağırmaya başladı. Güneye döndüler. Şimdi

rüzgar yönünde ilerliyorlardı. Uçağın manevraları son derece ustacaydı. Alçalırken pervane kısa bir süre için durdu. Yeniden yükselmek ise Graham'a muazzam bir haz verdi. Seyreltilmiş havanın yoğun olduğu noktaya doğru alçalmak ve sonra yeniden yükselişe geçmek, tarifi imkansız bir duyguydu. Keşke hep havada kalabilselerdi!

Bir süre aşağıdaki kır manzarasını izledi. Bir zamanlar her yere yayılmış olan evlerin kalıntıları onu çok etkilemişti. Çiftlikler ve köyler ortadan kalktığı zamandan beri burası çorak bir araziye dönüşmüştü. Bu durumun tek istisnası harabelerdi. Gerçi bu bilgi daha önce kendisine verilmişti. Yine de tüm bunları çıplak gözle görüyor olmak bambaşka bir duyguydu. Dünyayı dikkatle inceliyordu. Belki de tanıdık bir şeyler görebilirdi. İlk bakışta her şey yabancıydı. Derken bir kireçtaşı tepesinin üstünden geçtiler. Buraya Guilford Domuz Sırtı denilirdi eskiden. Doğudaki vadi tanıdık geldi. Kalıntılar vadinin sırtlarında dik bir şekilde sıralanmışlardı. Burayı referans alarak düşününce diğer yerleri de hatırladı. Leith Tepesi, Aldershot Çukuru ve diğerleri... Sadece Eadmite Portsmouth Yolu'nu tanımakta zorlandı. Burası eski tren yolunun üzerine inşa edilmişti. Yolun etrafı ağaçlarla kaplanmıştı.

Down Kayalıkları'nın her yerinde rüzgar gülleri vardı. Sis büyük ölçüde görüşü engelliyordu. Şehirde bu kadar büyük rüzgar gülleri görmemişti. Güneybatı rüzgarını karşılarına aldılar. Hava gerçekten de çok sertti. İngiliz Gıda Şirketi'ne ait koyunların bulunduğu arazileri fark etti. Ata binmiş koyun çobanları, havadan bakılınca siyah noktalar gibi gözüküyorlardı. Sonra Wealden tepeleri, Hindhead sıraları, Pitch tepesi ve Leith tepesi belirdi. Ve ikinci bir rüzgar gülleri sırası... Mor fundalıklar, sarı katırtırnakları ile lekelenmişti. İleride damgalı siyah öküzler, atlı adamlar tarafından güdülüyordu. Önce küçük noktalar haline geldiler. Çok geçmeden sisin içerisinde ortadan kayboldular.

Bir kuş sesi duydu. Yakında olmalıydı. Güney kayalıklarının üzerindeydiler. Omzunun üzerinden baktı. Pordsmouth rıhtımını gördü. Pordsdown tepesinin yamacında yükseliyordu. Bir dakika içinde büyük gemiler belirdi. Yüzen şehirler gibiydiler. Needles uçurumu ufacık kalmıştı. Aydınlıktı. Deniz suları gri ve berraktı. Solent'e vardılar. Çok geçmeden Wight adasının üzerinden geçtiler. Altlarındaki deniz uçsuz bucaksızdı. Rengi kimi zaman üzerine düşen bir bulut gölgesi ile mor, kimi zamansa gri

oluyordu. Bazı yerlerde parlak bir aynadan farksızdı. Bazı yerlerde turkuaza çalıyordu. Wight adası gözden kayboldu. Birkaç dakika içerisinde sis tabakası bulutlardan ayrılmaya başladı. Az ileride bir sahil vardı, Kuzey Fransa sahili... Giderek büyüdü. Renkleri belirginleşmeye başladı. Netleşti, detayları ortaya çıktı.

Çok geçmeden Paris'in üzerinden geçtiler. Uçak bir süre kuzeye doğru daireler çizerek aynı noktada sabit kaldı. Eyfel Kulesi hâlâ yerinde duruyordu. Yanında bir kubbe vardı. Üzerine bir heykel dikilmişti. Tam olarak ne olduğunu anlayamadığı bir duman gördü. "Aşağıda bir problem var," dedi pilot. Graham önemsemedi. Dikkatini minarelere, kulelere vermişti. Paris en azından zarafet bakımından hâlâ en büyük rakibinin önünde gidiyordu. Mavi bir şekil, hızla yerden yükseldi. Fırtınanın savurduğu kuru bir yaprak gibiydi. Havada bir kavis çizdikten sonra onlara doğru gelmeye başladı. Giderek daha fazla büyüyordu. Pilot bir şeyler söyledi. "Ne?"Graham gözlerini yaklaşan nesneden ayırmakta zorlanıyordu. "Londra uçağı Efendim," diye bağırdı pilot yaklaşan nesneyi işaret ederek.

Yükseldiler. Kuzeye doğru ilerliyorlardı. Londra uçağı giderek daha fazla yaklaşıyordu. Yaklaştıkça daha da büyüyordu. Onun gürültüsünün yanında uçağın motor sesi cılız kalmıştı. Nasıl bir canavardı bu böyle. Ne kadar büyük, hızlı ve sağlamdı. Altlarından geçti. Kanatları büyük ve yarı saydamdı. Canlı bir varlığı andırıyordu. Graham uçakta çok sayıda yolcu bulunduğunu fark etti. Sıra sıra oturmuşlardı. Camın arkasında duruyorlardı. Uçağın pilotu beyaz giyinmişti. Uçakta eşgüdümlü olarak çalışan püskürtmeli motorlar vardı. Gördüğü şey çok heyecanlandırmıştı Graham'ı. Sonra giderek küçüldü. Uzaklaştı. Kısa süre içinde görüş alanlarının dışına çıktı.

Kendi uçaklarının küçük kanatları, Londra uçağının etkisiyle sarsılmıştı. Bu şey Londra ile Paris arasında gidip geliyordu. Barış zamanlarında havanın güzel olması koşuluyla günde dört sefer yapardı.

Kanalın üzerinden geçtiler. Graham düşüncelere daldı. Sol tarafta Beachy Burnu yükseliyordu.

"İnmek ister misiniz?" dedi pilot. Rüzgarın uğultusu pilotun sesini bastırıyordu.

"Daha değil," diye bağırdı Graham. Gülüyordu. "Daha inmeyelim. Bu makine hakkında öğrenmek istediğim çok şey var."

"Efendim ben demek istedim ki..."

"Bu makineyi daha iyi tanımak istiyorum," diye tekrarladı Graham.

"Yanınıza geliyorum," diyerek yerinden kalktı Graham. Aralarındaki hatta ilerlemeye başladı. Bir an için durdu. Yüzünün rengi atmıştı. Elleri kasıldı. Bir adım daha attı. Neredeyse pilotun yanındaydı. Omuzlarında bir ağırlık hissetti. Hava basıncıydı bu. Boşta kalan başlığı yerinde sallanıyordu. Güçlenen rüzgar saçlarını dağıttı. Bu sırada pilot yer çekimi ve basınç değişimi ile ilgili bazı ayarlamalar yapıyordu.

"Bunları bana da açıklamanı istiyorum," dedi Graham. "Nasıl çalıştırıyorsun bu aleti?"

Pilot tereddüt etti. "Gerçekten karmaşık bir şey Efendim," diye yanıtladı.

"Umurumda değil," diye bağırdı Graham. "Umurumda değil!"

Kısa bir sessizlik oldu. "Pilotluk bir sırdır Efendim. Herkesle paylaşılmaz bu bilgiler."

"Biliyorum. Ama ben Efendiyim. Bilmeyi hak ediyorum." Güldü. Gücünün farkına varmasını sağlayan şey belki de havada olmanın verdiği sarhoşluktu.

Uçak dönüş yaptı. Rüzgar, Graham'ın yüzüne çarpıyordu. Elbiseleri dalgalanıyordu. İki adam göz göze geldiler. Adeta birbirlerini tartıyorlardı.

"Efendim, kurallar gereği..."

"Kurallar beni bağlamaz," dedi Graham, "Galiba benim kim olduğumu unutuyorsun..."

Pilot dikkatle yüzüne bakıyordu. "Hayır," dedi. "Asla unutmuyorum Efendim. Ama dünyanın hiçbir yerinde yeminli pilotlar dışında kimseye bu sırlar öğretilmez. Yolcular..."

"Bu şeyleri ben de duydum. Ama bunları tartışmak istemiyorum. Neden iki yüz yıl uyudum biliyor musun? Uçabilmek için."

"Efendim," dedi pilot, "Kurallar, eğer kuralları çiğnersem..."

Graham hiçbir cezayı umursamıyordu.

"Eğer beni izlerseniz..."

"Hayır," dedi Graham. Yükselmeye başladıklarından daha sıkı tutunması gerekmişti. "Ben bunu kendim yapmak istiyorum. Eğer beceremezsem bana yardım edersin. Ama bunu yapacağım. Nasıl yükseleceğimi göreceksin. Gelip senin yerine oturacağım. Kesin kararlıyım. Sonunda uçacağım. Bu kadar uyumuş olmanın bir faydasını göreceğim sonunda. Her şey bir yana, geçmişte en büyük düşüm uçabilmekti benim..."

"Ama şu anda bizi izliyorlar Efendim..."

Graham sakinleşmeye başladı. Belki de böyle olması daha iyiydi. Umursamaz bir şekilde küfretti. Hızla dönüp uçağın kumanda kollarına dokundu. Uçak hafifçe sallanmıştı.

"Ben bu Dünyanın Efendisi değil miyim?" dedi. "Yoksa sizin mi bütün buralar? Şimdi ellerini kumanda kollarından çek. Benim bileklerimi tut. Evet böyle. Şimdi göster bakalım bana nasıl indiriyoruz uçağın burnunu..."

"Efendim," dedi pilot.

"Ne var?"

"Beni koruyacaksınız değil mi?"

"Evet evet! Londra'yı yakmam gerekse de koruyacağım. Şimdi..."

Bu sözün ardından Graham hava yolculuğu ile ilgili ilk dersini aldı. "Bu yolculuk senin en büyük şansın," diyerek kahkahayla güldü. Temiz hava güçlü bir şarap gibiydi. "Bana bir şeyi bu kadar hızlı öğretmek kolay değildir. Ne dersin, becerebiliyor muyum bu işi? Hah, işte böyle..."

"Geri, Efendim geri."

"Geri. Şimdi sağa. Bir iki üç... Hopp. Haydi, kızım yukarı. Yaşıyor bu şey, yaşıyor..."

Uçak, en şaşırtıcı figürlerle dans etmeye başlamıştı. Havada geniş halkalar çiziyor, bir yükselip bir alçalıyordu. Her ani yükselişinin ardından

avına atılan bir şahin gibi inişe geçiyordu. Az daha güneydoğuda süzülen balonların arasına dalacaktı. Son dakikada yaptığı hızlı bir manevra ile durumu kurtarmıştı. Hız ve temiz hava Graham'ı çok fena etkilemişti. Düşüncesiz davranıyordu. Çok hırslanmıştı.

En sonunda garip bir kaza onun kendine gelmesini sağladı. Arkadan bir şey gelip uçağa çarpmıştı. Uçağın üzerine yağmur damlası gibi bir şeyler düştü. Uçak alçalınca beyaz çaputu andıran bir şey gördü. "Neydi o?" diye sordu "Tam olarak göremedim."

Pilot baktı. Ayarlarını kontrol etti. Uçak yeniden yükselmeye başladığında derin bir nefes aldı. "O," dedi hâlâ çırpınmakta olan beyaz şeyi işaret ederek "Bir kuğuydu."

"Daha önce hiç kuğu görmemiştim," dedi Graham.

Pilot cevap vermedi. Pilotun alnında küçük kan lekeleri vardı.

Yatay bir şekilde devam ettiler. Graham yeniden yolcu koltuğuna geçti. Nihayet inişe geçtiler. Altlarındaki havaalanı giderek büyüyor ve belirginleşiyordu. Batıdaki kireçtaşı tepelerine baktı. Güneş batmak üzereydi.

Bir süre sonra yerdeki insanlar küçük noktalar halinde ortaya çıktılar. Kalabalığın uğultusu duyulabiliyordu. Havaalanı çok kalabalıktı. Sevgili halkı sağ salim geri dönüşünü kutluyordu. İnsan yüzleri karanlığın içindeki parlak noktalar gibi görünüyordu. Ellerini ve beyaz mendillerini sallayanlar ise bu görüntüyü daha da ilginç kılıyordu.

17. Bölüm

Üç Gün

Lincoln, Graham'ı bekliyordu. Bütün olanları öğrenmek istedi. Epeyce meraklanmıştı. Graham'ın uçmaktan büyük bir zevk aldığını öğrenmek hoşuna gitti. Efendi çok coşkuluydu. "Uçmayı öğrenmem lazım," diye bağırdı. "Bu işin ustası olmam lazım. Bunu denemeden ölen zavallı ruhlara nasıl acıyorum bir bilsen. Hava nasıl da tatlı yukarıda! Bu dünyada yaşanabilecek en harika deneyim bu."

"Bizim yeni çağımız bunun gibi daha nice harika deneyimler yaşatacak size," dedi Lincoln. "Şimdi neyle ilgilenmek istersiniz acaba? Müziğimiz de size çok ilginç gelecektir."

"Şimdilik," dedi Graham "Uçmaya yoğunlaşmak istiyorum. Bu konuda daha fazla şey öğrenmek istiyorum. Pilot bu konuda bazı kısıtlamaların olduğunu söylüyordu."

"Evet Efendim. Var," dedi Lincoln. "Ama elbette sizin için değil. Eğer bu konuyla ilgilenmeyi kafanızda koyduysanız hemen yarın sizi yeminli bir pilot yapabiliriz."

Graham istekliliğini hemen belli etti. Yukarıda hissettiklerini anlattı uzun uzun. Durdu. "Bu arada," dedi, "Buralarda durum nasıl?"

Lincoln bu soruya yanıt vermek istemedi. "Ostrog size yarın bilgi verecek," dedi. "Her şey yoluna giriyor. Devrim dünyanın her yerinde başarıya ulaştı. Sağda solda bazı sürtüşmelerin yaşanması kaçınılmaz tabi. Ama hakimiyetiniz güvence altında. Olaylar Ostrog'un kontrolünde olduğu sürece siz güven içerisinde dinlenmeye devam edebilirsiniz."

"Acaba uyumadan önce yeminli bir pilot olmam mümkün olabilir mi?" dedi Graham. "Böylece yarın sabah ilk işim..."

"Olabilir," dedi Lincoln. "Büyük ihtimalle. Aslında bakarsanız hiç sorun değil. Hallederiz," dedi gülümseyerek. "Ben de sizi nasıl eğlendireceğimi düşünüyordum. Ama siz kendinize bir meşgale buldunuz bile. Pilotluk ofisini arayacağım. Sonra da Rüzgar Gülü Merkezi'ne döneriz. Dilerseniz pilotları akşam yemeğinde ağırlayabiliriz. Bilmem siz ne dersiniz?"

"Evet tabi," dedi Graham.

"Bir dans şovu hazırlamıştık aslında. Capri tiyatrosundan dansçılar geldi."

"Baleden nefret ederim," diye kestirip attı Graham. "Hep aynı şeyler. Benim görmek istediğim bu değil. Eski günlerde de dansçılar vardı. Hatta Eski Mısır'da bile... Ama uçmak öyle mi ya... Tamamen yeni bir şey."

"Haklısınız," dedi Lincoln. "Gerçi bizim dansçılarımız..."

"Bekleyebilirler," dedi Graham. "Bekleyebilirler. Biliyorum. Ben Latin değilim, heyecan uyandırmıyor bende dans. Bu uçan makineyle ilgili uzmanlara sormak istediğim bazı sorular var. Çok hevesliyim bu konuda. Dikkatimin dağılmasını istemiyorum."

"Dünya sizin Efendim," dedi Lincoln. "Ne isterseniz onu yaparsınız."

Bu sırada Asano ortaya çıktı. Güçlü kuvvetli bir koruma eşliğinde Graham'ın odasına doğru yola çıktılar. Onu karşılamak için epeyce büyük bir kalabalık toplanmıştı. Ayrıldığı sırada oradakiler bu kadar kalabalık değildi. Gürültü zaman zaman Lincoln'ün Graham'ın havacılık ile ilgili sorularına verdiği yanıtları duyulmaz hale getiriyordu. Graham halkın tezahüratlarına onları selamlayarak yanıt vermeye çalıştı. Ama Lincoln böylesi bir davranışın doğru olmayacağını, mesafeli davranması gerektiğini söylüyordu. Graham daha şimdiden böylesi protokollerden sıkılmaya başlamıştı. İstemeyerek de olsa halkının kendisine yaptığı sevgi gösterilerini görmezden geldi.

Odaya varır varmaz, Asano uçaklarla ilgili kayıtları araştırmaya başladı. Bunları kinematografta izleyebilirlerdi. Lincoln gerekli kişilere Graham'ın emirlerinin yerine getirilmesi talimatını verdi. Makine modelleri ve son iki yüzyılda makinelerde görülen gelişmeler hakkında gerekli bilgi toplanacak ve kendilerine ulaştırılacaktı.

Teknoloji ile ilgili meseleler Graham'ın ilgisini çekiyordu. Bunlarla uğraşırken akşam yemeğine geç kalmıştı. Yemek çok lezzetliydi. Becerikli ve son derece alımlı kızların eliyle hazırlanmıştı. Sigara içme alışkanlığı dünya üzerinden neredeyse tamamen silinmişti. Buna rağmen Efendi'nin canı sigara çekince büyük bir seferberlik başladı. Uzun çabaların sonunda Florida'da kaliteli bir sigara bulabildiler. Bulunan sigara havalı tüpten Graham'a gönderildi. Akşam yemeği bitmeden eline ulaşmıştı. Daha sonra pilotlar ve onlara eşlik eden mühendis geldi. Bu tam bir festivaldi Graham

için. Makineleri sınıflandırma, makine yapımı, motorları döndürme, patent girişleri, patlamalı motorlar, su ve tahıl siloları, mezbaha makineleri, ekin biçme aletleri... Tüm bunlar Graham için her türlü dans gösterisinden çok daha ilgi çekiciydi. "Yabani insanlarmışız biz," dedi. Durakladı. "Gerçekten öyle. Taş devrinden farksızmış bizim yaşamımız. Başka neler var, anlatın lütfen?"

Uygulamalı psikoloji alanında çok önemli gelişmeler olmuştu. Hipnotizma sanatı çok ilerlemişti. Milne Bramwell, Fechner, Liebault, William James, Myers ve Gurney gibi bu alandaki çalışmalarıyla çağdaşları üzerinde şok etkisi yaratan isimler, bugün için fazlasıyla sıradan kalıyordu. Psikolojinin geliştirdiği pek çok teknik, bugün genel kullanıma sunulmuştu. Bunlar büyük ölçüde uyuşturucu ilaçların, antiseptiklerin ve anesteziklerin yerine geçmişti. Yeni ürünler zihinsel yoğunlaşmaya ihtiyaç duyan herkes tarafından kullanılabiliyordu. Bu alanda gerçekten de çok büyük bir gelişmenin olduğu ortadaydı. Artık herkes matematik dahisi çocukların yeteneklerine sahip olabilirdi. Bunun için tek yapmaları gereken eğitimli bir hipnotizmacıya gitmekti. Parasını ödeyen herkes bu servisten yararlanabiliyordu.

Bu gelişmeler sayesinde eğitimde kullanılan eski sınav teknikleri uzun zaman önce ortadan kalkmıştı. Yıllarca süren bir eğitimin yerini birkaç haftalık hipnoz transları almıştı. Transa girenlere gerekli bilgiler okunuyor ve kendilerine geldiklerinde bu bilgileri hatırlamaları telkin ediliyordu. Matematik eğitimi başta olmak üzere çeşitli alanlarda kullanılıyordu bu teknik. Hipnoz, satranç ve el becerisi gerektiren çeşitli oyunların öğretilmesi için de son derece işlevseldi.

Yeni dünyada hayatın her alanına kesin kurallar hakimdi. Hayal gücü ve duygulardan kaynaklanan değişkenliklere yer yoktu burada. Tüm işler büyük bir titizlikle yapılıyordu. Çalışan sınıfların çocukları, uygun yaşa gelir gelmez hipnoz ediliyorlardı. Böylece dakik ve güvenilir makineler haline geliyor, tehlikeli gençlik düşüncelerinden kurtuluyorlardı. Zaman zaman havai düşüncelere kapılan havacılık öğrencileri de bu yöntemle tedavi ediliyordu. Hemen her sokakta hazır bekleyen hipnotizmacılar vardı. Bunlar gerekli hallerde kişilerin zihnine kalıcı anılar yükleyebilmekteydiler. Bu yöntemle bir kişinin bir ismi, bir sayı dizisini, bir konuşmayı ya da bir şarkıyı sürekli olarak zihninde tutmasını sağlanabiliyordu. Aynı şekilde

anıların hafızadan silinmesi de mümkündü. Bir tür zihinsel cerrahi yoluyla arzular dahi ortadan kaldırılabiliyordu. Kötü deneyimler bu yöntemle hiç yaşanmamış oluyordu. Dul kadınlar eski kocalarını unutuyor, karasevdaya düşenler umutsuz aşklarından sıyrılabiliyorlardı. Arzuların bir insandan diğerine nakledilmesi ise halen mümkün değildi. Düşünce transferi de en azından sistematik bir şekilde uygulanamıyordu. Psikologlar buna benzer açıklamalarını, mavi giysili çocuklar üzerinde yaptıkları deneyleri anlatarak süslediler.

Graham kendi çağında yaşayan pek çok insan gibi hipnotizmacılara güven duymuyordu. Gerçi zihnini rahatsız edici düşüncelerden temizlemesi mümkün olabilirdi bu sayede. Lincoln'ün verdiği tüm güvencelere rağmen hipnotizma ile ilgili eski düşüncelerinden sıyrılamadı. Ona göre hipnoz edilen insan kişiliğinin bir bölümünü kaybediyor ve iradesini yitiriyordu.

Sonraki birkaç gününü, merak duygusunu tatmin etmeye çalışarak geçirdi. Mutlaka her gün birkaç saat uçuyordu. Ne kutsal bir zevkti bu! Orta Fransa üzerinden uçuyor, karlı Alp zirvelerini izliyordu. Bu coşkulu deneyimlerin ardından mutlaka dinlendirici bir uyku çekiyordu. İlk uyanışı sonrasında hissettiği durgunluktan neredeyse bütünüyle kurtulmuştu. Havada olmadığı zamanlarda ise Lincoln iyi vakit geçirmesi için elinden geleni yapıyordu. Çağdaş keşiflerle ilgili kendisine verilen bilgiler, son derece merak uyandırıcıydı. Kafası iyiden iyiye yenilikler hakkında öğrendiği bilgilerle dolmuştu.

Her öğleden sonra bir saat kadar insanlarla bir araya geliyordu. Giderek insanlarla daha yakın ilişkiler kurmaya başlamıştı. Başlarda her şey ona garip ve yabancı geliyordu. Giysilerindeki züppelik, hiç de asilce olmayan hareketleri ve genel tavırları Graham'ı sinirlendiriyordu. Bu duygunun nasıl büyük bir hızla düşmanlığa dönüşebileceğinin farkındaydı. Kısa zamanda durum değişmeye başladı. İçinde bulunduğu durumdan zevk alıyordu. Giderek eski hayatı, Viktorya dönemi ona uzak ve yabancı gelmeye başladı. Domuz çiftlikleri yöneticisinin kızıl saçlı kızı hiç de fena değildi. Yemekten sonraki ikinci gün dansçı bir kızla tanıştı. Şaşırtıcı bir sanatçı olduğunu düşünmüştü kızın. Lincoln üçüncü gün Efendi'ye bir zevk şehrine gitmesini önerdi. Graham bu öneriyi geri çevirdi. Ayrıca hipnotizmacıların kendisine havacılık konusunda sunacakları eğitim hizmetini almayı da kabul etmemişti.

Geçmişi ile olan bütün bağlantısını Londra üzerinden kuruyordu. Uçarken eski günleri yad etmek tuhaf bir haz veriyordu ona. "Burası... İşte burada Londra Üniversitesi'ndeyken öğlenleri pirzola yerdim. Buranın altı Waterloo'ydu. Trenlerin peşinde koşarken yorgun düşerdik. Ne çok beklemişimdir buralarda. Elimde çanta... Gözüm hep göklerde olurdu. Havada yürüdüğümü hayal ederdim. Şimdi ise uçağımla havada daireler çiziyorum."

Bu meselelerle meşgul olan Graham, dışarıda yaşanan olayların farkında bile değildi. Yanındakiler de ona çok az bilgi veriyorlardı. Ostrog; büyük patron, onun değerli veziri her gün ziyaretine geliyordu. Genellikle anlaşılması güç terimlerle hükümdarlığının ne kadar güvende olduğunu anlatıyordu. Şehirde "küçük bir sorun" çıkmıştı. "Önemsenmeyecek kadar küçük bir kargaşa." Artık hiçbir yerde isyan marşını duymuyordu. Belediye sınırları içerisinde marşın söylenmesinin yasaklandığını ise kimse ona söylememişti. Yaşadıkları ve hissettikleri zihnini uyuşturmuştu.

Domuz çiftlikleri yöneticisinin kızına karşı hissettiği duygulara rağmen, sonraki günlerde kendine gelmeye başladı... Belki de Helen Wotton'la yaptığı konuşmayı anımsaması bir şeylerin değişmesine neden olmuştu. O toplantıda ne de garip şeyler söylemişti kız. Çok derin bir etki bırakmıştı üzerinde. Karşılaştığı şaşırtıcı şeyler bir süre için kızın söylediklerinin üzerinde düşünmesini engellemişti. O yarım yamalak cümlelerle ne demek istediğini merak ediyordu. Kızın gözleri ve heyecanlı yüz ifadesi gözlerinin önünde canlanıyordu. Onu her hatırladığında bütün uğraşları önemsiz hale geliyordu. Kızın güzelliği her şeyin önüne geçiyordu. Ne yazık ki üç koca gün boyunca onu görmesi mümkün olmamıştı.

18. Bölüm

Graham Hatırlıyor

Kız en sonunda Graham'ın karşısına çıktı. Rüzgar Gülü Ofisleri'ndeki odasının bulunduğu koridorda karşılaştılar. Koridor uzun ve dardı. Her iki yanında palmiyeleri andıran oyma şekiller vardı. Kızı bunlardan birinin önünde otururken buldu. Kız, Graham'ın ayak seslerini duyunca ona döndü. Birden beti benzi attı. Hemen doğruldu. Ona doğru bir adım yaklaştı ve durdu. Çekiniyordu. Endişeli bir hali vardı. Belli ki bir şeyler olmuştu. Kızın bu suskunluğu hiç de hayra alamet değildi. Herhalde bir şeyler söyleyecekti.

Graham lafa önce kendisinin girmesinin daha doğru olacağını düşündü. "Ben de seni görmek istiyordum," dedi. "Birkaç gün önce bana bir şeyler söylemek istemiştin. Halkla ilgili bir şeyler. Neydi onlar?"

Kızın gözlerinde derin bir korku vardı.

"Halkın mutsuz olduğunu söylemiştin."

Kız sessiz kalmaya devam etti. Hiç kıpırdamıyordu.

"Size çok garip gelmiş olmalı," dedi aniden.

"Öyle. Hâlâ da anlayabilmiş değilim."

"Ani bir tepkiydi o."

"Yani?"

"Sadece bu kadar."

Kızın tereddüdü, bakışlarından okunabiliyordu. Zorlukla konuşuyordu. "Unuttunuz..." dedi. İçini çekti.

"Neyi unuttum?"

"Halkı..."

"Yani..."

"Siz halkı unuttunuz."

Graham şaşkın gözlerle bakıyordu kıza. Anlamaya çalışıyordu.

"Evet. Şaşırdınız. Farkındayım. Çünkü ne olduğunuzun, bizim için ne anlam ifade ettiğinizin farkında değilsiniz. Etrafınızda olup biten şeyleri anlamıyorsunuz."

"Yani?"

"Anlamıyorsunuz..."

"Tam olarak değil. Belki de haklısınız. Ama açıklayın lütfen, yardımcı olun anlamama."

Graham'a döndü. Kendine gelmişti. "Açıklaması çok zor. Daha önce de denedim. Fakat şimdi, yapamıyorum. Doğru sözcükleri bulmakta zorluk çekiyorum. Gerçekten çok acayip bir şey. Uyumanız. Uyanışınız. Bunlar gerçek mucizelerdi. Hem benim için böyle bu, hem de halk için... Sıradan bir insan olarak yaşadınız. Acı çektiniz. Öldünüz... Sonra uyandınız. Yeniden yaşamaya başladınız. Ve kendinizi Dünyanın Efendisi olarak buldunuz."

"Dünyanın Efendisi," dedi Graham, "Evet, bana böyle diyorlar. Ama o kadar az şey biliyorum ki bunlar hakkında. İçinde bulunduğum durumu bir düşün..."

"Şehirler, şirketler, emek departmanı, eyaletler, iktidarlar, hükümdarlıklar! Şan, şeref ve güç! Hep duyuyorum bunları. Anladık. Ben Efendiymişim. Ya da kral. Canın nasıl isterse. Ha tabi Ostrog'la beraber. Patronla.."

Durdu.

Kız, Graham'ın yüzüne bakıyordu. Sanki bir şeyleri araştırıyordu.

"Evet?" dedi.

"Benim yükümü paylaşıyor Ostrog." Gülümsedi Graham.

"Biz de bundan korkuyoruz zaten," dedi kız. Bir süre hiçbir şey söylemedi. "Hayır," dedi yavaşça. "İpleri tamamen siz ele almalısınız. Yalnızca siz. Halk yüzünü size dönmüş durumda."

Yumuşak bir tonda konuşuyordu. "Dinleyin lütfen. En azından uyuduğunuz sürenin yarısı boyunca insanlar size dua ettiler. Sizin uyanışınızı bekliyordu herkes. Büyük bir umut olarak görüldü bu."

Graham bir şeyler söylemek istedi ama yapamadı.

Kız hâlâ bir şeylerden çekiniyordu. Gerçi yüzüne biraz renk gelmişti. "Sayısız insan için siz Kral Arthur ya da Barbarossa ile aynı konumdasınız. Kendi çağının gelmesi için bekleyen ve dünyayı düzene koyacak olan bir kral olarak görülüyorsunuz!"

"Sanıyorum halkın hayal gücü..."

"Atasözümüzü duymadınız mı yoksa! 'Uykucu uyandığında!' Siz orada baygın yatarken binlerce insan yanınıza geldi. Binlerce insan. Her ay başında halkın sizi izlemesine izin verilirdi. Üzerinizde beyaz bir örtü ile yatıyor olurdunuz. İnsanlar akın akın yanınıza gelirlerdi. Ben de küçük bir kızken sizi görmüştüm. Yüzünüz bembeyazdı. Alabildiğine dingin ve huzurlu."

Kız başını çevirdi. Gözlerini önündeki duvara dikti. Daha kısık bir sesle konuşmaya başladı. "Ben küçük bir çocukken yüzünüzü incelerdim... Hiç değişmiyordu. Bu ilahi bir şeydi benim için. Muazzam bir sabrın eseri olduğuna inanırdım halinizin. İşte biz sizin için böyle şeyler düşünürdük Efendim. Sizin gönlümüzdeki yeriniz böyleydi."

Graham'a döndü. Gözlerinin içi parlıyordu. Sesi netti. Son derece güçlüydü. "Bu şehirde ve dünyanın farklı yerlerinde, myriad kere myriad kadın ve erkek sizi bekliyorlar. Hepsinin umudu sizde. Biliyorlar ki siz bir şeyler yapacaksınız."

"Ne yapmamı bekliyorlar?"

"Ostrog ya da başka hiç kimse, sizin sorumluluğunuza ortak olamaz."

Graham şaşırmıştı. Kızın yoğun duygusallığı yüzünden okunuyordu. Başlangıçta ne kadar zorlanmıştı konuşurken. Sanki söylediği her kelime ile kendisini tehlikeye atıyordu.

"Sizce," dedi "Yaşadığınız bu büyük mucize, küçük bir hayat yaşayıp uyumanız ve arkasından yepyeni bir hayata uyanışınız; tüm bunlar sizin yeniden küçük bir hayat yaşamanız için miydi? Söyleyin, bu kadar insan ümitlerini size bağlamışken sizin sorumluluklarınızı bir başkasına devretmeniz doğru mu?"

"Krallığımın ne kadar büyük olduğunun farkındayım," dedi Graham. Sesinde belirgin bir tereddüt vardı. "Ne kadar haşmetli göründüğünün farkındayım. Ama acaba gerçek mi bütün bunlar? Gerçekten inanılmaz geliyor. Bir rüya gibi. Bu gerçek mi yoksa büyük bir oyundan mı ibaret her şey?"

"Gerçek," dedi kız. "Tabi eğer siz görmeye cesaret edebilirseniz"

"Tüm krallıklar gibi benimki de sonuç olarak inançla ilgili bir şey. Bir yerde insanların zihninde var olan bir illüzyon..."

"Eğer siz cesaret edebilirseniz," dedi kız yeniden.

"Ama..."

"Sayısız insan," dedi kız. "Size inanan, bu hayali zihinlerinde taşıyan sayısız insan, sizin arkanızdan gelecektir."

"İyi de ben hiçbir şey bilmiyorum ki. Hem de hiçbir şey. Diğerleri öyle mi? Konsey, Ostrog... Bilge insanlar. Bir sürü şey biliyorlar. En ince detayına kadar her şeye hakimler. Hem bu bahsettiğiniz sorunlar da ne? İnsanlar neden acı çekiyor? Kast ettiğiniz şey ..."

Durdu Graham. Boş boş bakıyordu kıza.

"Ben genç bir kızım," dedi kız. "Yine de dünya bana perişanlıkla dolu gibi görünüyor. Sizin zamanınızdan bu yana dünya çok değişti. Çok değişti. Garip bir şekilde. Sizi görüp tüm bunları anlatabilmek için ne çok dua ettim bir bilseniz. Dünya değişti. Çürüdü. Günden güne kokuşmuş bir hal aldı."

Kızın yüzü kızarmıştı. Hızla döndü. "Sizin zamanlarınız özgürlük çağlarıydı. Evet, en azından benim düşüncem böyle. Tüm ömrüm boyunca böyle düşündüm. Hiç mutlu olamadım ben. İnsanlar artık özgür değiller. Özgür olamadıkları gibi, daha büyük ya da daha iyi de değiller. Keşke hepsi bu kadar olsa. Bu şehir bir hapishane. Bütün şehirler gibi. Anahtar servet sahiplerinin elinde. Sayısız insan, beşikten mezara kadar sadece çalışıyor. Bu doğru mu? Hep böyle mi olacak bu? Evet, maalesef sizin zamanınızda olduğundan çok daha kötü her şey. Sadece acı ve keder var bizim hayatımızda. Tanık olduğunuz sığ zevklerle dolu hayatın az ötesinde korkunç bir perişanlık var. Sefalet! Yoksulluk! Evet. Acı çeken yoksullar

var. Bu insanlar sizin uğrunuza ölüme gittiler. Siz hayatınızı onlara borçlusunuz!"

"Evet," dedi Graham yavaşça. "Hayatımı onlara borçluyum."

"Siz," dedi kız, "Bu yeni şehir tiranlığının henüz yeni gelişmeye başladığı günlerden geliyorsunuz. Evet bu bir tiranlık, tartışmasız bir despotluk. Sizin çağınızda feodal savaş lordları gitmişlerdi. Yeni efendiler olan servet lordları ise henüz ortaya çıkma aşamasındaydılar. İnsanlığın yarısı hâlâ kırsal bölgelerde yaşıyordu. Şehirler hızla büyüyordu. Asaletten bahsedildiğini duyardım eskiden. Sıradan insanlar sevgi ve sadakatle kendilerini asillere adarlarmış. Onlar da bunun karşılığında halka sayısız hizmetler yaparlarmış. Siz o zamanlardan geliyorsunuz işte."

"Pek öyle değildi aslında. Ama boş ver. Şimdi nasıl durumlar? Onu konuşalım."

"Servet tiranlığı ve zevk şehirleri! Ve kölelik, onursuzca bir kölelik."

"Kölelik mi?"

"Kölelik."

"Herhalde insanların mal gibi alınıp satıldığını kast etmiyorsun?"

"Daha da kötüsü. Size anlatmak istediğim şey bu işte. Bunu görmenizi istiyorum. Biliyorum. Farkında değilsiniz hâlâ. Pek çok şeyi sizden gizleyeceklerdir. Yakında sizi zevk şehrine götürürler. Açık mavi kıyafetler içindeki insanları görmüş olmanız lazım. Soluk benizli, etraflarına donuk gözlerle bakan insanlar."

"Hemen her yerde."

"Garip bir lehçeyle konuşurlar. Kaba bir şey."

"Evet, duydum."

"Onlar köleler. Sizin köleleriniz. Sizin sahibi olduğunuz Emek Departmanı'nın köleleri."

"Emek Departmanı. Çok tanıdık geliyor. Evet, şimdi hatırladım. Şehirde dolaşırken görmüştüm. Işıklar yeniden yanmaya başladığında. Ön cepheleri

açık maviye boyalı binalar vardı..."

"Evet. Size bunu anlatmak hiç kolay değil. İnsanlarımızın en azından üçte biri mavi üniforma giyiyor. Bu sayı her geçen gün biraz daha artıyor. Emek Departmanı her geçen biraz daha güçleniyor. Sinsice..."

"Nedir bu Emek Departmanı tam olarak?" diye sordu Graham.

"Eskiden aç insanlara ne yapardınız siz?"

"Kilisenin yönettiği düşkünler evi vardı. "

"Düşkünler evi. Evet, bir zamanlar öyleymiş. Derslerde anlatılırdı. Tarih derslerinde. Şimdi hatırladım. Emek Departmanı, düşkünler evinin yerine geçti. Dini bir kuruluşun içinden çıktı o. Belki duymuşsunuzdur. Kurtuluş Ordusu'nun. Sonradan bir şirkete dönüştü. Başlangıçta neredeyse tamamen bir hayır kuruluşu gibi çalışıyordu. İnsanları düşkünler evinin cefasından kurtaracaklarını iddia ediyorlardı. Düşkünler evine karşı çok büyük bir karalama kampanyası başlattılar. Düşünüyorum da sizin konsey tarafından ele geçirilen ilk büyük kurumlardan biri bu olmalı. Neyse, bir şekilde Kurtuluş Ordusu'nu satın aldılar. Daha sonra yeniden yapılandırarak şimdiki haline getirdiler. Başlangıçta amaç, evsiz aç insanları, iş gücünü organize etmekti."

"Evet."

"Artık düşkünler evi diye bir yer yok. Sığınaklar ya da hayır kurumları da ortadan kalktı. Sadece bu departman var. Her yerde ofisleri var. Mavi onların rengidir. Aç açıkta kalan her erkek, kadın ve çocuk, eğer eşi dostu da yoksa eninde sonunda departmanın eline düşer. Ya da hayatına son verir. Maalesef yoksullar için kolay ölüm bile yok. Ötenazi son derece pahalı bir şey. Neyse. Departmanda günün her saatinde hazır yiyecek, yatacak yer ve mavi kıyafetler bulunur. Bir günlük barınma karşılığında departman sizden bir günlük çalışma ister. İş bitince mavi üniformayı giydirip kapının önüne koyarlar sizi."

"Sonra?"

"Bu size çok da korkunç gözükmüyor olabilir. Sizin zamanınızda sokaklarda yaşayan, açlık çeken insanlar vardı. Evet, bu kötüydü. Ama sonuçta en azından ölerek kurtuluyorlardı sefaletten. Bizde bir atasözü

vardır. 'Mavi kıyafetten kurtuluş olmaz,' derler. Departman emek ticareti yapar. Kendilerini garanti altına almak için son derece temkinli davranırlar. Aç ve çaresiz bir şekilde onların kapılarına gelir insanlar. Orada bir gece için yiyip içip, uyurlar. Bunun karşılığında bir gün boyunca çalışırlar. Eğer çalışmalarından memnun kalmışlarsa taş çatlasa bir metelik verirler insanlara. Bu para ancak tiyatroya ya da ucuz bir dansa gitmenize yeter. Ya da kinematografta kısa bir şeyler izlemeye. Kimileri bir akşam yemeğini ya da bahis oynamayı tercih ederler. Para bitince oradan oraya dolaşmaya başlarlar. Yollardaki polisler dilenciliğe izin vermez. Zaten kimse de çıkarıp dilencilere para vermez. Sonraki gün, bilemedin bir sonraki gün çaresizlik içerisinde yine departmanın kapısına gelirler. En sonunda üzerlerindeki kıyafet artık giyilmeyecek hale gelir. Üzerlerinde paralanır. Yeni bir kıyafet alabilmek içinse aylarca çalışmaları gerekir. Departmanın gözetimi altında çok sayıda çocuk doğar. Doğum sürecinde anneler departmana bir aylık çalışma borçlanmış olurlar. Departman on dördüne gelene kadar çocukların bakımını ve eğitimlerini üstlenir. Bu çocuklar mavi keten giyerek büyürler. Departmanın bünyesinde çalışmak için hazırlanırlar."

"Yani şehirde açıkta kalan kimse yok, öyle mi?"

"Evet. Yoksullar ya mavi elbise giyerler ya da cezaevindedirler. Sefaleti ortadan kaldırdık. Yoksullar artık departmana emanet."

"Peki ya bu insanlar çalışmayı reddederlerse?"

"İnsanların çoğu çalışır. Zaten departman çok güçlüdür. Çeşitli cezalandırma sistemleri vardır. Çalışmak istemeyen insanlara yemek vermezler mesela. Ayrıca çalışmayı reddeden her kadın ve erkeğin başparmaklarına bir işaret konulur. Böylece bu insanlar fişlenmiş olurlar. Dünyanın neresinde olursa olsun bir departman bürosuna gittikleri zaman hemen tanınırlar. Zaten hangi yoksul, şehri terk edebilir ki? Paris'e gitmek için iki lion lazım. İtaatsizlik edenlerin bazıları cezaevlerine konulur. Orada durum daha da berbattır. Karanlık ve perişan bir yer... Çeşitli nedenlerden dolayı insanlar oraya gönderilebiliyorlar."

"Ve diyorsun ki halkın üçte biri mavi keten giyiyor değil mi?"

"Muhtemelen daha da fazlası. Hayvanlar gibi çalıştırılıyor bu insanlar. Onurdan, her türlü zevkten ve umuttan yoksun bir hayat yaşıyorlar.

Kulaklarına sürekli zevk şehirlerine ilişkin hikayeler geliyor. Bunları duymak kendi mahrumiyetlerini, sefaletle dolu hayatlarını daha da korkunç bir hale getiriyor. Ötenazi yaptırma şansları bile yok. Yalnızca zenginler sahip bu hakka. Dünyanın her tarafından yaşayan milyonlarca insan... Bu insanların tüm arzularına gem vurulmuş. Doğuyorlar, baskı altında yaşıyorlar ve sonunda ölüyorlar. Bugün geldiğimiz nokta işte bu."

Graham bir süre sessiz kaldı.

"İyi de devrim olmadı mı?" dedi. "Bunların hepsi değişecektir. Ostrog..."

"Bu bizim umudumuzdu. Tüm dünyanın umuduydu bu. Ama Ostrog bunu yapmayacak. O bir politikacı. Her şeyin şimdi olduğu gibi kalmasını istiyor. İnsanların hali umurunda bile değil. Tüm bu yaşananları kanıksamış. Zenginler, güç sahipleri, bu devirde mutlu olan herkes... Onlar bu perişanlığı içlerine sindirdiler. İnsanları politik amaçları için kullandılar. Onlar zaten bu alçaklığın içerisinde doğmuş ve bunu kanıksamışlar. Ama siz. Siz Efendim daha mutlu bir çağdan geliyorsunuz. İnanıyorum ki siz halkınızın daha fazla bu koşullarda yaşamasına izin vermeyeceksiniz."

Kızın yüzüne baktı. Kız ağlıyordu. O da duygulandı. Şehir ve halkı aklından çıkıp gitti. Hiçbir şey duymuyordu o an. Kızın güzelliğinin karşısında her şey silinmişti.

"Peki, ben ne yapabilirim?" dedi kızın gözlerinin içine bakarak.

"Yönetin," diye yanıtladı kız. Graham'a doğru eğildi ve fısıldamaya başladı. "Daha önce hiç yapılmadığı gibi adilce yönetin dünyayı. İnsanların mutluluğu ve iyiliği için ipleri elinize alın. Bunu yapabilirsiniz, yapmalısınız. Halk heyecan içinde. Dünyanın her yerindeki insanların sizden büyük beklentileri var. Hepsi ağzınızdan çıkacak olan bir kelimeyi bekliyorlar. Bir işaretinizle ayağa kalkabilirler. Orta sınıftan insanların arasında bile huzursuzluk var. Onlar da mutlu değiller. Size yaşananları tam olarak anlatmıyorlar. Halk eski haline dönmek istemiyor. İnsanlar silahsızlandırılmayı kabul etmediler. Ostrog hiç beklemediği bir şeyle karşı karşıya. Bir kere cin şişeden çıktı. Artık geri dönüş yok. İnsanların umutları onun en büyük hayallerini bile aşıyor."

Kalbi hızla çarpıyordu. Kıza adil davrandığı izlenimini vermek istiyordu. Duydukları üzerinde iyice düşünüp öyle karar verecekti.

"Halk liderini bekliyor," dedi kız.

"Ya sonra?"

"Ne isterseniz onu yaparsınız. Dünya sizin Efendim."

Gözlerini kızdan çekti. Konuşmaya başladı. "Eski düşler... Benim de hayalini kurduğum yeni bir dünya ümidi. Özgürlük... Mutluluk... Gerçekten de rüya mı bunlar? Gerçekten tek bir insan, bir insan..." sesi giderek alçaldı ve sustu.

"Bir insan değil Efendim. Bütün insanlık. Sizin tüm yapmanız gereken onlara bir lider vermek. Kalplerinden geçenleri haykıracak bir lider!"

Graham kafasını salladı. Kısa bir süre için ikisi de sessiz kaldılar.

Aniden göz göze geldiler. "Ben senin kadar inançlı değilim," dedi Graham. "Ben senin gibi genç değilim. Bana atfedilen güç gerçek değil. Hayır, lütfen müsaade et sözümü bitireyim. Benim böyle bir gücüm yok. Yanlış yapmak istemiyorum. Yeni bir çağ açmaya gücümün yeteceğini sanmıyorum ama yine de elimden geleni yapacağım. Söylediklerin gözümü açtı. Sen haklısın. Ostrog haddini bilmeli. Ve ben de... Sana bir şey için söz veriyorum. Bu ücretli kölelik son bulacak."

"Yöneteceksiniz yani?"

"Evet. Yalnız bir şey var. Sen de bana yardım edeceksin."

"Ama. Ben, ben bir kız..."

"Evet sen. Tamamen yalnız olduğumu görmüyor musun?"

Kız şefkat dolu gözlerle baktı Efendi'ye. Yeniden lafa girdi. "Benden yardım istiyorsunuz öyle mi?"

Gergin bir andı. Graham ayağa kalktı. "Şimdi bile," dedi kızın yüzüne bakmaya çekinerek... "Ostrog bekliyor. Daha önce ona net sorular sorduğumda... Aslında bilmediğim çok şey var. En doğrusu bana söylediğin şeyleri gidip kendi gözlerimle görmem olacak. Döndüğüm zaman tekrar nasıl görüşebileceğiz?"

"Sizin döndüğünüzden benim mutlaka haberim olur. Döndüğünüz zaman yine burada görüşürüz. Sizi bekleyeceğim."

Birbirlerine baktılar. Gözlerinde hem kararlılık hem de kaygı vardı. Graham kızın yanından ayrıldı ve Rüzgar Gülü Ofisleri'ne doğru yola çıktı.

19. Bölüm

Ostrog'un Gözünden

Ostrog Efendi'yi bekliyordu. Günlük faaliyetlerinin açıklamasını yapacaktı. Graham daha önceki karşılaşmalarında bu seremoniyi mümkün olduğunca kısa tutmuştu. Bir an evvel havacılık uğraşına dönmek istiyordu. Bu defa ise ilgisi daha yoğundu. Bir an evvel imparatorluğunu geri almak istiyordu. Kızın anlattıkları yüzünden oldukça endişeliydi.

Ostrog, dünya genelindeki gelişmelerle ilgili parlak raporlar verdi. Graham'ın anladığı kadarıyla Paris ve Berlin'de bazı küçük sorunlar yaşanmış, örgütsüz bir direniş hareketi ortaya çıkmıştı. "Uzun zamandan sonra," dedi Ostrog, Graham'ın ısrarlı soruları karşısında bir açıklama yapması gerekmişti, "Komün yeniden başkaldırdı. Açık olmak gerekirse bu mücadelenin tabiatında olan bir şey." Ostrog'a bakılırsa, sorun yaşanan şehirlerde çok geçmeden düzen yeniden tesis edilmişti. Graham herhangi bir çatışmanın yaşanıp yaşanmadığını sordu. "Küçük çaplı şeyler oldu," dedi Ostrog. "Sadece bir bölgede. Ama Afrika tarım polisimizin Senegal kolu hazırlıklıydı. Birleşik Afrika Şirketlerimiz gerçekten iyi eğitimli bir polis gücüne sahiptir. Hem zaten uçaklarımız da var. Amerika ve Avrupa şehirlerinde bazı sorunların yaşanacağını tahmin ediyorduk. Ama Amerika epeyce sessiz gözüküyor. Konseyin yenilgisinden dolayı çok mutlular."

"Siz neden bazı sorunların yaşanmasını bekliyordunuz?" diye sordu Graham.

"Hoşnutsuzluklar var Efendim, sosyal hoşnutsuzluklar."

"Emek Departmanı mı?"

"Öğreniyorsunuz," dedi Ostrog. Şaşırmıştı. "Evet. Hoşnutsuzluklar esas olarak Emek Departmanı ile ilgili. Bizim devrimimizi de mümkün kılan aslında bu hoşnutsuzluklar olmuştu. Elbette sizin uyanışınızla birlikte."

"Evet?"

Ostrog gülümsedi. Son derece açık konuşuyordu. "Bu hoşnutsuzluğu harekete geçirmemiz gerekiyordu. Eski idealleri canlandırmaya çalıştık. Bütün insanlar eşit, bütün insanlar mutlu... Bütün servetler insanlar arasında eşit paylaşılacak... Bu hayaller iki yüzyıl önce ölmüştü. Biliyorsunuz. Biz

bunları yeniden canlandırdık. Konseyi devirebilmek için böyle yapmamız gerekiyordu. Ve şimdi..."

"Evet?"

"Devrimimiz tamamlandı. Konseyi devirdik. Harekete geçirdiğimiz insanlarsa henüz normale dönemediler. Aslında daha öncesinde de çatışmalar yaşanıyordu... Tabi ki biz onlara bazı sözler verdik. Ve bu modası geçmiş hümanist anlayış olağandışı bir hızla yayıldı. Popüler hale geldi. Çok garip bir şeydi bu. İsyan tohumlarını eken bizler bile bu ilgi karşısında şaşırmıştık. Sonuç olarak söylediğim gibi Paris'te bir miktar dış yardım almamız gerekti."

"Ya burada?"

"Burada da sorunlar var. Kitleler eski çalışma düzenine dönmek istemiyorlar. Bir genel grev var. Fabrikaların yarısı boş. Yürüyüşler yapılıyor. Sürekli komünden bahsediliyor. İpekli, parlak giysiler giyen insanlar, sokaklarda hakarete uğruyorlar. Mavi giysililerin sizden çok büyük beklentileri var. Elbette endişe etmenize gerek yok. Gevezelik makinelerini, düzeni ve kanunu destekleyen karşı fikirleri yaymaları için hazırladık. Şimdilik ipleri biraz sıkı tutmalıyız. Mesele bundan ibaret."

Graham düşündü. Kendisini bu mücadelenin bir parçası olarak görüyordu. Ama temkinli davranarak kontrollü bir şekilde konuştu.

"Demek Afrika'dan siyahî polis getirmeyi gerektirecek kadar büyüdü işler," dedi.

"Çok işe yarıyorlar," dedi Ostrog. "Sadık canavarlar gibiler. Kafalarının içi bomboştur. Bizim ayak takımının etkilendiği fikirlerden alabildiğine uzaklar. Konsey başından beri onları yol polisi olarak kullansaydı her şey çok farklı olabilirdi. Ayaklanma dışında endişe edecek herhangi bir şey yok. Siz uçak keyfinize gönül rahatlığı ile geri dönebilirsiniz. Biz muazzam teknik imkanlara sahibiz. Pilotlarımız dünyanın en ayrıcalıklı, en zengin ve en içe kapalı sendikasının çatısı altında. Rüzgar gülü mühendislerimiz de öyle... Gökler bizim. Göklere hakim olan, dünyaya da hakim olur. Karşımızda güçlü bir organizasyon yok. Liderleri yok. Sadece gizli toplulukların bölgesel liderleri var. Ama bunları da sizin uyanışınızdan önce biz organize etmiştik. Sadece duygusal ve işgüzar adamlar işte o kadar.

Genellikle birbirlerini çekemezler. Hiçbiri merkezi bir lider olabilecek güce sahip değil. Anlayacağınız ortada düzensiz bir hareket var. Diyelim ki bir lider buldular kendilerine. Yine de hava gücünüzü yenmeleri mümkün değil. Halkın kendi gücüyle devrim yapabildiği günler geride kaldı."

"İnşallah öyledir," dedi Graham. Kafasından bin türlü düşünce geçiyordu. "Sizin dünyanız beni her zaman şaşırtıyor. Eski günlerde biz demokratik bir geleceğin hayalini kurardık. Harika, demokratik bir yaşam düşümüz vardı. Öyle ki geleceğin dünyasında bütün insanlar eşit ve mutlu olacaklardı."

Ostrog gözlerini ona dikti. Bakışlarında son derece kararlı bir ifade vardı. "Demokrasi artık geride kaldı," dedi. "Bir daha da geri gelmeyecek. Demokrasi çağı Creçy okçuları[15] ile birlikte başlamıştı. Sonra piyade birlikleri ortaya çıktılar. Halk kitleleri artık savaş kazanamaz oldu. Pahalı toplar, zırhlı araçlar, stratejik demiryolları giderek esas güç kaynakları haline geldi. Ve bugün, bizim çağımız servet çağı. Servet daha önce hiç olmadığı kadar büyük bir güç günümüzde. O, karaya, denizlere ve havaya hükmediyor. Serveti elinde bulunduranlar tüm gücü kendilerinde topluyorlar. Elbette sizin adınıza... Gerçekleri kabul etmelisiniz. Halk için bir dünya ya da halkın yönettiği bir dünya öğretisi, sizin döneminizde de denenip hüsrana uğrayan boş bir hayalden ibaret."

Graham hemen cevap vermedi. İçi karamsarlıkla dolmuştu.

"Hayır," dedi Ostrog. "Sıradan insanın egemenlik iddiasında bulunduğu günler artık geride kaldı. Kırsal alanda insanlar arasında ortalama bir denge vardır. İnsanların konumları birbirlerine yakın sayılır. Belki de bu yüzden erken dönem aristokrasisi tehlikelere karşı savunmasızdı. O dönemde başkaldırılar, çekişmeler ve kargaşa asillerin başına bela oluyordu. İlk gerçek aristokrasi, kalelerin ve zırhların gelişimiyle ortaya çıktı. Ancak böyle kalıcı hale gelebildi. Tüfek ve okun yaygınlaşmasıyla birlikte gücünü yitirdi. Bugün artık nihayet en gerçek ve en güçlü aristokrasinin çağı başlamıştır. Barut ve demokrasi çağı, insanlığın genel akışı içerisinde bir istisna oluşturur. Sıradan insan bugün geldiğimiz noktada tamamen çaresizdir. Şehir adı verilen muazzam bir makineye sahibiz. Sıradan insanın anlayışının çok ötesinde karmaşık bir makine..."

"Yine de" dedi Graham, "Hâlâ direnen birileri var. Baskı altında tutmaya çalışıyorsunuz ama bir şekilde direnmeyi başarıyorlar."

"Göreceksiniz," dedi Ostrog. Yüzünde tüm bu sorunları küçümsediğini gösteren kararlı bir gülümseme vardı. "Bu gücü kendimi yok etmek için canlandırmadım ben. Güvenin bana."

"Merak ettiğim bir şey var," dedi Graham.

Ostrog gözlerini Graham'a dikti.

"Dünya bu şekilde devam etmeli mi sizce?" dedi. Duygusal bir havada sormuştu bu soruyu.

"Ne demek istiyorsunuz?" diye sordu Ostrog, "Başka nasıl olabilir ki?"

"Ben demokratik bir çağdan geliyorum. Karşıma çıkan bu aristoratik tiranlık bana garip geliyor."

"Evet, ama bu tiranlığın lideri sizsiniz."

Graham başını salladı.

"Peki," dedi Ostrog. "Meseleyi baştan ele alalım. Değişimler hep böyle yaşanır aslında. Aristokrasi, en iyinin hakimiyeti, yetersiz olanların ise yok oluşu anlamına gelir bir yerde. Doğal gelişimin de kanunu bu değil mi? Hep güçlü olan ayakta kalır."

"Benim karşılaştığım bu gösteriş budalası insanlar mı sizin asilleriniz?"

"Hayır. Onlar değil elbette," dedi Ostrog. "Onların büyük bölümü yaşını başını almış. Çoğunun çocukları yok. Ölüp gidecekler ve onlardan geriye bir şey kalmayacak. Umalım ki her şey yolunda gitsin, geri dönüşler yaşanmasın. Zaten pek çoğu ötenaziyi iyi bir final olarak görüyor. Onlar yok olup gidecekler ve ırkımız bu şekilde gelişecek."

"Hoş bir ölüm," dedi Graham. "Yine de," dedi ve bir süre düşündü. "Başka bir şey daha var. Halkın kendisi. Yoksul insanlar. Onlar da bu şekilde ölebilecekler mi? Hayır bu şansa dahi sahip değiller. Acı çekiyorlar. Ve onların acılarının yarattığı hoşnutsuzluk sizin tahmin ettiğinizden çok daha büyük bir güç."

Ostrog sabırsızca odada dolaşmaya başladı. Gerginleşmişti.

"Siz bu işlere kafanızı takmayın," dedi. "Birkaç güne kalmaz her şey yoluna girer. Kalabalık büyük, aptal bir canavardır. Bırakın yaşamaya devam etsin. Böylece onu evcilleştirip kendi çıkarlarımız için kullanabiliriz. Köle ruhlu insanlara karşı en ufak bir sempati beslemiyorum. İki gece önce marş söyleyen, slogan atan insanları duydunuz. Onlara bu marşı birileri öğretti. Aralarından birini çevirip bu sloganların anlamını sorun. Size yanıt veremeyecektir. Sizin için bağırdıklarını sanıyorlar. Size sadık olduklarını, kendilerini size adadıklarını zannediyorlar. Daha düne kadar konseyi katletmek istiyorlardı. Bugünse konseyi devirenlerin karşısında homurdanmaya başladılar."

"Hayır hayır," dedi Graham. "Onlar aslında kendi hazin hayatlarından duydukları hoşnutsuzluğu haykırıyorlar. Her türlü zevk ve onurdan yoksun bir hayat. Umutlarını bana bağlamışlar."

"Peki, dün neydi umutları? Bugün nedir? Beklenti sahibi olmaya hakları var mı acaba? Az çalışarak çok çalışanlarla aynı şeylere sahip olmak istiyorlar. İnsan ırkının gerçek umudu ne peki? Bir gün üst-insan gelecek. Zayıfları, adileri ve canavarları ya kendine tabi kılacak ya da tamamen yok edecek. Ya imha ya itaat... Dünya kötülerin, aptalların, zayıfların değil. Onlara düşen ölüp gitmek. Onların ölümü ırkımızın yükselişi için şart. Hayvanın insan türüne yükselişi de bu şekilde gerçekleşmedi mi? Göreceksiniz insanın daha üst bir türe evrimi de böyle mümkün olacak."

Ostrog'un son derece düşünceli bir hali vardı. Graham'a döndü. "Bizim büyük dünya devletimizin Viktorya döneminden gelen bir İngiliz'e nasıl gözüktüğünü tahmin edebiliyorum. Siz temsili demokrasinin kurumlarını arıyorsunuz. Kimi unsurlarına hâlâ rastlanılabilir bu kurumların. Konseyler, parlamentolar ve benzeri türden 17. yy ahmaklıkları. Bizim zevk şehirlerimize karşı olumsuz duygularınız olduğunu görüyorum. Anlaşılabilir bir şey bu. Ama zamanla daha iyi anlayacaksınız. Halk kıskançlıktan kuduruyor. Sizin bu konudaki olumsuz fikirleriniz onlara çok sempatik gelecektir. Bugün bile sokaklarda zevk şehirlerinin yıkılması için bağırıp duruyorlar. Halbuki zevk şehirleri, devletin boşaltım sistemleri gibi çalışıyor. Zayıf ve ahlaksız tipler için büyük bir çekim merkezi oluşturuyorlar. Her geçen yıl daha fazlası geliyor. Bütün şehvet düşkünleri, tembeller, dünyanın tüm çapkınları; buraya gelip güzel bir yok oluşa hazırlanıyorlar. Oraya gidip zamanlarını boşa harcadıktan sonra çocuk

sahibi olmadan ölüp gidiyorlar. Şehvet düşkünü aptallar! Ve böylece insan türü her geçen gün biraz daha gelişiyor. Eğer halkın gerçekten aklı başında olsaydı zenginlerin bu şekilde mutlak bir yok oluşa sürüklenmelerini kıskanmazlardı. Diyelim ki siz bizim köleleştirdiğimiz işçileri azat ettiniz. Hayatlarını yeniden zevk dolu kıldınız. Bu sadece onların layık oldukları çamura daha fazla batmalarına neden olacaktır." Gülümsedi. Yüzündeki ifade Graham'ı tiksindirmişti.

"Öğreneceksiniz. Bu fikirleri iyi tanıyorum ben. Çocukluğumda Shelley'i[16] ve özgürlük rüyasını okumuştum. Özgürlük diye bir şey yoktur. Yalnızca bilgelik ve öz denetim vardır. Özgürlük içimizdedir. Varsayalım ki, mümkün değil ama bu yürüyen mavili aptallar bir şekilde bizi yenmeyi başardılar. Sonra ne olacak? Ne olacağını söyleyeyim size. Başka Efendilerin eline düşecekler. Koyunlar olduğu müddetçe onları avlayacak kurtlar da olacaktır. En fazla bu mutlak sonu bir süre erteleyebilirsiniz. Aristokrasinin yükselişi karşı konulmaz bir gerçek. Zafer üst-insanın olacak. Sokaktakilerin bütün çılgınca protestolarına rağmen... Bırakın isyan etsinler, hatta bırakın kazansınlar. Beni ve benim gibileri öldürsünler. Başkaları ortaya çıkacaktır, başka Efendiler. Ve netice değişmeyecek.

"Merak ediyorum," dedi Graham kararlı bir şekilde. Bir süre için gözlerini yere indirdi. "Yaşananları kendi gözlerimle görmeliyim." Kendinden emin bir ses tonuyla konuşmuştu. "Yalnızca görerek anlayabilirim. Öğrenmem gerekiyor. Ben de size bunu söylemek istiyordum. Ostrog, ben zevk şehirlerinde ömür tüketen bir kral olmak istemiyorum. Uçaklarla ve diğer şeylerle yeterince vakit geçirdim. Bugünün insanlarının nasıl yaşadığını, gündelik hayatın nasıl geliştiğini öğrenmek istiyorum. Böylece konuştuğumuz bu meseleleri çok daha iyi anlayabilirim. Sıradan insanların, özellikle çalışanların nasıl yaşadıklarını görmek istiyorum. Nasıl çalışıyorlar, nasıl yaşıyorlar, nasıl çocuk yetiştiriyorlar ve hatta nasıl ölüyorlar..."

"Bunları gerçekçi romanlardan öğrenebilirsiniz," dedi Ostrog. Dalgınlaşmıştı.

"Ben gerçeğin kendisini istiyorum," dedi Graham.

"Bazı zorluklar olabilir," dedi Ostrog. Düşünüyordu. "Genellikle..."

"Sanmıyorum..."

"Düşünüyorum da... Yine de belki... Şehre gidip sıradan insanları tanımak istiyorsunuz, anlıyorum."

Kafasında bir sürü şeyi tartıp nihayet bir sonuç çıkarmıştı. "Kılık değiştirerek gitmeniz daha iyi olur," dedi. "Şehir fazlasıyla hareketli. Sizin aralarında olduğunuzu keşfederlerse, korkunç bir kargaşa doğabilir. Yine de şehre gitme fikriniz... Bir şeyler ayarlayabiliriz sanıyorum. Eğer bu fikir gerçekten de size ilginç geliyorsa neden olmasın. Elbette ki Efendi sizsiniz. Dilerseniz hemen gidebilirsiniz. Asano kılık değiştirmenize yardımcı olacaktır. O da sizinle gelir. Aslına bakarsanız hiç de fena bir fikir değil bu."

"Benimle paylaşmanız gereken başka bir konu var mı?" dedi Graham. Şüphelenmeye başlamıştı.

"Hayır Efendim hayır. Bir süreliğine işlerin idaresi konusunda bana güvenebilirsiniz," dedi Ostrog gülümseyerek. "Farklı düşünsek bile..."

Graham'ın bakışları sertti.

"Bu aralar bir çatışma yaşanma ihtimali yok değil mi," diye sordu.

"Elbette yok."

"Bu siyahi meselesi kafama takılıyor. Halkın bana karşı bir düşmanlığı olduğunu sanmıyorum. Sonuçta Efendiyim ben. Neyse. Londra'ya siyahîlerin getirilmesini istemiyorum. Bunu belki de ilkel bir önyargı olarak görebilirsiniz. Yine de benim Avrupalılar ve diğer ırklar hakkında farklı hislerim var. Hatta Paris'te bile..."

Ostrog gözlerini Graham'a dikmişti. "Londra'ya siyahîleri getirmek gibi bir kararımız yok," dedi yavaşça. "Ama eğer..."

"Ne olursa olsun Londra'ya silahlı siyahîleri getirmeyeceksiniz," dedi Graham. "Bu konuda çok kararlıyım."

Ostrog sessiz kaldı. Saygıyla başını salladı.

20. Bölüm

Şehirde

O gece Graham'a düşük seviyeli bir rüzgar gülü çalışanının kıyafetlerini giydirdiler. Graham, Emek Departmanı üniforması giyen Asano'nun eşliğinde dışarıya çıktı. Önceki deneyimlerinden farklı olarak bütün şehir aydınlıktı. Canlı, hareketli bir hayata şahitlik ediyordu. İlk devrim sadece bir başlangıçtı. Toplumsal hareket giderek genişliyor ve güçleniyordu. Artık yeni çağ hakkında daha fazla bilgisi vardı. Yine de şehrin içine girip yakından baktığında karşılaşacağı sürprizler onu fazlasıyla sarsacaktı.

Bu dönemin insanlarıyla yaşayacağı ilk gerçek teması olacaktı bu. Tiyatro ve pazar yerindekiler hariç daha önce hep tenha yerlerde karşılaşmıştı insanlarla. Herkesin kafasının dağınık olduğu, sıra dışı zamanlardı. Daha önceki deneyimlerinde hep kendi durumunu anlamaya odaklanmıştı. Şimdi ise hayatın akışının en yoğun olduğu saatlerde dışarıdaydı. Herkes kendi işiyle meşguldü. Böylece ilk defa yeni çağın günlük alışkanlıklarına tanık olacaktı.

Bir sokağın başına geldiler. Karşıdaki yollarda mavili insanlar vardı. Galiba yürüyüş yapıyorlardı. Hayatın normale döndüğü şehirde, yeniden bir yürüyüşe tanık olmak şaşırtıcıydı. Üzerinde kırmızı yazıların bulunduğu siyah bayraklar taşıyorlardı. Bayraklarda "Silah bırakmaya hayır!" sloganı yazılıydı. El yordamıyla hazırlandıkları belliydi. Ayrıca "Neden silahlarımızı bırakalım" ve "Uzlaşmaya hayır" sloganları da dikkatini çekti. Yürüyüş grubu, bayraklarıyla birlikte ilerledi. Onları devrim marşı çalan bir bando izledi. İlk defa gördüğü müzik aletleri vardı müzisyenlerin ellerinde. "Hepsinin çalışıyor olmaları gerekirdi," dedi Asano. "İki gündür yiyecek ekmekleri yok. O yüzden çalmaya başladılar."

Asano, kalabalıkla karşılaşmamak için Graham'ı dolambaçlı bir yoldan götürdü. Burası ölülerin hastaneden morga taşınması için kullanılan bir geçitti. İlk devrimde ölenleri burada toplamışlardı.

O gece uyuyan çok az kişi vardı. Halkın çoğu dışarıdaydı. İğne atsan yere düşmüyordu. Graham kalabalığın ortasına düştü. Kafası karışmıştı. Yeni devrimin sloganlarının büyük bölümü garip ve anlaşılmazdı. Her yerde siyah bayraklar göze çarpıyordu. Anlaşılan Uykucunun popülerliği giderek artıyordu. Yoksulların arasında yaygın olan o kaba lehçeyi duydu yine. Burası fonograf kültürünün ulaşamadığı bir yerdi. Alt sınıflar günlük

ilişkilerinde kendi lehçelerini kullanıyorlardı. Her yerde silahsızlanmadan duyulan hoşnutsuzluğun belirtileri vardı. Rüzgar Gülü Bölgesi'ndeyken varlığından hiçbir şekilde haberdar olmadığı bir gerilim hissediyordu burada. Döner dönmez Ostrog'la konuşması şart olmuştu. Bu konu ve daha önemli meselerle ilgili görüşlerini öncekinden daha etkili bir dil kullanarak açıklayacaktı. Sokağa ilk çıktıkları andan itibaren huzursuzluk ve isyan ruhu dikkatini çekmişti. Kendisinden uzak tutulmaya çalışılan pek çok sıra dışı olaya şahitlik etmişti.

Tanık olduğu şeylerin üzerinde karmaşık bir etkisi vardı. İsyan, canlı ve alabildiğine şaşırtıcı bir biçimde gelişiyordu. Yine de hiç kimse bu dağınık hareketleri bir çatı altında toparlayamamıştı. Devrim hareketi ile ilgili kafasında bazı soru işaretleri vardı. Farklı bakış açılarını değerlendirerek konuyu daha iyi anlamaya çalıştı. Helen onu sorgulamaya itmişti. Ne var ki kimi noktalarda Graham onunla birebir aynı şekilde düşünmüyordu. Kafası bunlarla meşgulken yanından geçtikleri bir yer dikkatini çekti. Burası dini bir yapıyı andırıyordu. Yürüyen yolların şehir içi ulaşımı kolaylaştırması, kilise ve şapellerin birbirlerinden çok uzakta ve dağınık bir biçimde inşa edilmelerine neden olmuştu. Yanından geçtikleri yapı Hıristiyan mezheplerinden birine ait olmalıydı.

Yukarı yollardan birindeydiler. Yol hızla yapıya doğru yaklaştı. Garip yazılar vardı binanın üzerinde. Yazılar beyaz ve mavi boya kullanılarak işlenmişlerdi. Binanın üzerindeki büyük kinematografta İncil'den uyarlanan bir sahne sergileniyordu. Hemen üstüne siyah bir şerit asılmıştı. Şeridin rengi Uykucu taraftarlarının dini tercihlerine ilişkin bir ip ucu veriyordu.

Graham yeni yazı tipine alışmaya başlamıştı. Okumaya çalıştı. Onun gözünde burada yazılanların büyük bölümü dinen küfür sayılabilecek şeylerdi. "Birinci katta sizi kurtuluş bekliyor.", "Paranı yaratıcına yatır.", "Londra'da keskin dönüşüm, en uzman operatörler burada", "Hıristiyanların Uykucuya çağrısı: Gel ve bugünün azizlerine katıl.", "Çağa uygun bir Hıristiyan ol", "En başarılı piskoposlar bu gece aramızda, fiyatlar her zamanki gibi", "Çalışkan iş adamları için başarı duaları."

"Ama bu korkunç bir şey," dedi Graham. Ticaret dininin korkunç sesi kulaklarında yankılanıyordu.

"Nedir korkunç olan?" diye sordu Asano. Sıra dışı herhangi bir şey olup olmadığını anlamaya çalışıyordu.

"Bu işte! Şüphesiz ki dinin özü saygıdır."

"Hah şu mesele," dedi Asano. Graham'a gözlerini dikti. "Sizi şaşırttı mı?" dedi. Büyük bir keşif yapmıştı sanki. "Tabi ki şaşırtacak. Öyle ya. Unutmuşum. Bugünlerde ilgi çekmek için çok ilginç şeyler yapılıyor. Kiliseler arasındaki rekabet çok sert. İnsanların dini meselelere ayıracak fazla boş vakitleri yok. Biliyorsunuz. Yapacak çok işleri var." Gülümsedi. "Eski zamanlarda sizin sessiz Sabbath günleriniz vardı. Pazar günü öğleden sonraları da..."

"Ama bu," dedi Graham, arkasına dönüp uzaklaşmakta olan yapıya baktı. "Bu kesinlikle..."

"Yüzlerce farklı yol vardır. Ama haliyle bir mezhep kendisini iyi anlatamazsa yeterince inanan bulamaz. İbadet de her şey gibi çağa uygun hale geldi. Yüksek sınıflara hitap eden mezhepler var. Onlar daha sessizdir. Pahalı tütsüleri vardır. Herkese kişisel ilgi gösterirler. Ve bunun gibi şeyler... İşlerini iyi yaparlar. İnsanlar buralarda ibadet edebilmek için Konsey'e bir dozen lion öder... Daha doğrusu size..."

Graham yeni para birimini hâlâ tam olarak anlayamıyordu. Asano, lionlardan bahsettiğinde bu konudaki zafiyetini yeniden hatırladı. Bir an için kendisine kabul edilemez gelen tapınakta rastladığı gariplikler aklından çıktı. Galiba altın ve gümüş tamamen tedavülden kalkmıştı. Fenikeli tüccarların zamanından beri hüküm süren damgalı altın nihayet tahttan indirilmişti. Değişim kademeli ama oldukça hızlı bir şekilde gerçekleşmişti. İlk aşamada çek sistemi yaygınlaşmıştı. Kendi döneminde bile bu sistem yavaş yavaş nakit paranın tahtını sallamaya başlamıştı. Çek, tüm ticari işlemlerde kullanılan bir değişim aracı olarak yaygınlaşıyordu. Önceleri şehirde ve zamanla dünya genelinde tüm ticari işlemler için konseye ait kahverengi, yeşil ve pembe renklerdeki çekler kullanılmaya başlanmıştı. Asano'nun yanında da bunlardan epeyce vardı. Çekler yırtılabilir kağıtlar yerine, ipekle dokunmuş esnek ve yarı saydam kumaşlara basılıyordu. Tüm çeklerin üzerinde Graham'ın imzası vardı. Bunca yıldan sonra kendi imzasını görmesi karmaşık duygular hissetmesine neden oldu.

Şu ana kadar gördükleri isyanla ilgili sağlıklı bilgiler edinebilmesi için yeterli değildi. Reklam duyurularıyla, mucize vadeden teosofist tapınağı tam bir hayal kırıklığı olmuştu. Derken Northumberland bulvarındaki yemekhaneye vardılar. Sonunda gerçekten ilgisini çeken bir yere gelmişlerdi.

Asano burayı uşaklar için ayrılmış olan küçük odadan izlemeyi önerdi. Yemekhane çok gürültülüydü. Sesler birbirine karışıyordu. İlk başta neyin ne olduğunu anlayamadı. Daha sonra tanıdık bir ses geldi kulağına. Bu sesi yalnız başına dolaştığı gece, ışıklar yeniden yandığında duymuştu.

Büyük kalabalıklara alışmıştı. Yine de yemekhanenin karmaşası zorladı onu. Yemek servisini izledi. Epeyce hızlıydı. Detaylara ilişkin aklına pek çok soru takılmıştı. Birkaç bin insanın aynı anda yemek yiyebileceği bir düzen kurmanın ne kadar zor olabileceğini tahmin edebiliyordu.

Başkalarının rahatlıkla dikkatini çekebilecek olan kimi ayrıntıların sık sık gözünden kaçtığı olurdu. Ancak dikkatli bir şekilde düşündüğünde farkına varırdı böyle şeylerin. Yine böyle olmuştu. Şehrin tüm yapılarının birbirleriyle bağlantılı olduğunu ancak şimdi fark edebiliyordu. Meydanların ve yolların arasında kalan küçük binalar yoktu bu şehirde. Viktorya döneminin evleri tuğlalardan yapılmış küçük hücrelerden ibaretti. Her birinde mutfak ve bulaşıkların yıkandığı birer odacık bulunurdu. Oturma ve yatak odaları vardı. Şehrin dışındaki harabeler haricinde bu eski tip barınaklar tamamen ortadan kalkmıştı. Anlaşılan kendi döneminin evleri ilkel çağların sazdan kulübeleri ile aynı kaderi paylaşmışlardı. Başından beri gözünün önünde olan bu gerçeğin ancak şimdi farkına varabiliyordu.

Londra bir araya gelmiş bağımsız evlerden oluşan bir küme değildi artık. Yeni çağın Londra'sı binlerce odası, binlerce kafeteryası, şapeli, tiyatroları, marketleri ve toplantı alanları olan devasa bir oteldi. Ona ait sayısız ticari kuruluşun bir senteziydi bu şehir. İnsanlar uyku odalarında kalıyorlardı. Kimi uyku odalarında antre de bulunurdu. Bunlar konforlu olmaları bir yana, en azından temizdiler. Yemek yemek, okumak, düşünmek ve dans etmek için ortak mekanlar vardı. İnsanlar odalarından çıkıp şehrin endüstri merkezlerindeki iş yerlerine ya da ticaret bölümündeki ofislerine gidiyorlardı.

Viktorya dönemi şehrinin nasıl olup da bir ticaret devletine dönüştüğünü şimdi daha iyi anlayabiliyordu. Modern şehrin kuruluşunu mümkün kılan en önemli unsur, iş bölümüydü. Kendi döneminde evlerin birleşmesini medeniyetin yeterince gelişmemiş oluşu engellemişti. Barbarca bir gurur anlayışı, hırs, önyargı, kıskançlık, rekabet ve alt sınıflara özgü şiddet... Tüm bu unsurlar evlerin birbirlerinden ayrı olmasını gerekli kılıyordu. Zamanla insanlar daha medeni bir hale gelmişlerdi. Önceki hayatında dışarıda yemek yeme alışkanlıklarında görülen değişime tanık olmuştu. Zamanla kıraathane, çay ocağı gibi mekanların yerini gözenekli ekmek fırınları almıştı. Kadın kulüpleri kurulmaya başlamış, okuma evleri açılmıştı. Bekleme odaları ve kütüphaneler sosyal yapıdaki değişime tanıklık etmişlerdi. İşte bu kurumlar gelişerek bugünkü hallerini almışlardı. Kapısında kilit, pencerelerinde parmaklık olan eski evler de zaman içerisinde ortadan kaybolmuştu.

Yemekhanedeki insanlar, alt-orta sınıfın mensuplarıydı. Onlara Viktorya döneminde de sıkça rastlanırdı. O zamanlar evleri dışında bir yerde bedava yemek yemeleri son derece büyük bir utanç kaynağı olurdu onlar için. Karşısında gördüğü bu insanlarınsa hiçbir şeyi taktıkları yoktu. Kimseyle iletişim kurmuyorlardı. Herkes yemeğini bir an önce bitirmeye çalışıyor, yanındakine göz ucuyla bile bakmıyordu.

Bir şey dikkatini çekmişti. Görebildiği kadarıyla masalar son derece düzenliydi. Hiçbir kargaşa yoktu. Ne ekmek kırıntıları, ne yemek yerken çıkan gürültüler, ne de sağa sola dağılmış yemek takımları. Oysaki bunlar, Viktorya dönemine ait sofraların olmazsa olmazıydı. Masalardaki eşyalar da son derece farklı gözüküyordu. Hiçbir süs yoktu. Ne bir çiçek, ne de başka bir süs eşyası. Masaların üzerine Şam kumaşını andıran, reklamlarla süslü bir örtü serilmişti.

Masalarda porselen ve metalden yapılmış bir alet vardı. Yemek yiyenler bunun içindeki musluktan akan sıvıyla ellerini yıkar, zarif yemek takımları da burada temizlenirdi.

Menüde genellikle çorba ve kimyasal şarap olurdu. Bunlar, yemek yiyenlere masalardaki musluklardan dağıtılıyordu. Boşalan kaplar masanın altındaki gümüş raya yerleştirilirdi. Graham da bu sürece şahit oldu. Yemek yiyenlerden bir tanesi yemeğini bitirdi ve bulaşıklarını masanın altına

koydu. Bulaşıklar, masanın ucundaki küçük pencereden dışarı çıktı. Daha sonra bir diğer masanın altına girerek gözden kayboldu.

Bu salonda bulunan çürümüş, köle ruhlu insanların gururu, gerçekten de rahatsız ediciydi. Hiçbiri bir diğerini beklemek istemiyordu. Birbirlerine alabildiğine yabancıydılar. Bu detaylar Graham'ın kafasını fazlasıyla meşgul ediyordu. Gözü başka bir şeyi görmediğinden olsa gerek, duvarlardaki büyük reklamları ancak çıkarken fark edebildi. En çok tercih edilen mallara ait reklamlardı bunlar.

Yemekhanenin yakınında kalabalık bir salon vardı. Kafasını allak bullak eden gürültünün nereden kaynaklandığını burada anlayacaktı. Graham'la uşağı, bu salonun girişindeki turnikenin önünde durdular. Bir tür ödeme yaparak turnikeden geçtiler.

Graham içeri girerken garip bir ses duydu. Bu ses önündeki aletten geliyordu. "Efendi huzur içinde uyuyor," diyordu ses. "Sağlığı yerinde. Hayatının geri kalanını havacılığa adadı. Kadınların eskisinden daha güzel olduğunu söylüyor. Muazzam medeniyetimiz onu çok şaşırttı. Büyük patron Ostrog'a büyük bir güven duyuyor. Ostrog, Efendi'nin başbakanı olacak. Kendisi kamu görevlilerini görevden alıp, göreve atama yetkisine sahiptir. Tüm yetkiler Ostrog'un elinde toplanacaktır. Konsey üyeleri, Konsey Evi'nin altında kendi kurdukları hapishaneye gönderildiler."

Graham çok şaşırmıştı. Anırır gibi bağıran bu aleti incelemeye başladı. Gövdesinden sık sık ritmik sesler geliyordu. Uyarı sinyalinden sonra konuşma yeniden başladı:

"Paris'teki ayaklanma bastırılmıştır. Direniş yenildi. Siyah polisler şehrin bütün önemli noktalarını tuttular. Büyük bir kahramanlıkla dövüştüler. Şair Kipling'in atalarını övmek için yazdığı şarkıları söylediler. Birkaç kez işlerin kontrolden çıktığı oldu. Polisler böyle durumlarda zorunlu olarak işkence, sakat bırakma ve yaralama yöntemlerine başvurdular. Sonuçta asi kadın ve erkeklerin tamamı ele geçirildi. Sakın isyan etmeyin! Bu yaşananlar şehirdeki ahlaksız ucubelere bir ders olsun. Evet, ahlaksız ucubeler! Baş belaları!"

Ses kesildi. Kalabalıktan homurtular yükseliyordu. Anlaşılan dinledikleri bu sözlerden hoşnut kalmamışlardı. "Allah'ın belası zenciler!" Adamın biri

nutuk atmaya başladı. "Efendi'nin elinden gelen bu mu yani? Kardeşlerim söyleyin bunun için mi bekledik Efendi'yi?"

"Siyah polis," dedi Graham, "Neyin nesidir bu?"

Asano, Graham'ı dürttü ve gözleriyle ilerideki diğer makineyi işaret etti. O yaşananlarla ilgili başka şeyler söylüyordu. "Canlı gazeteye kulak verin. Canlı Gazete! Paris'te büyük zorbalık! Siyah polis, Paris halkını savaşa zorluyor! Korkunç intikam! Zor günler geri döndü! Kan! Kan!" Hemen ardından diğer gevezelik makinesinden sesler yükseldi. Makinenin söyledikleri tam olarak anlaşılamıyordu. Biraz durduktan sonra devam etti. Bu kez bir öncekine göre daha ılımlı bir konuşma yapıyordu. "Adalet ve düzen en kısa sürede sağlanmalıdır."

"Ama..." dedi Graham.

"Burada soru sormayın. Yoksa kendinizi bir tartışmanın içinde bulursunuz."

"Öyleyse gidelim," dedi Graham. "Bu mesele hakkında daha fazla şey öğrenmek istiyorum."

Graham ve uşağı kalabalığı yararak ilerlediler. Konuşmalar kalabalığın arasında büyük bir kaynaşmanın başlamasına neden olmuştu. Çıkışa yöneldiler. Graham, bu salon hakkında epeyce bilgi sahibi olmuştu. İçeride binlerce gevezelik makinesi olmalıydı. Değişik sesler çıkarıyor, bağırıyor, kahkaha atıyor, haykırıyor ve uğulduyorlardı. Her birinin etrafında toplanmış olan kalabalık ve heyecanlı dinleyici grupları vardı. Dinleyicilerin büyük bir bölümü mavi elbise giymişlerdi. Makineler çeşit çeşitti. Kimileri eski püskü küçük aletler, kimileri ise Graham'ın ilk gördüğüne benzeyen devasa makinelerdi.

Bu yer her zaman olduğundan çok daha kalabalıktı. Bu durumun nedeni Paris'teki olayların insanlarda merak uyandırmasıydı. Yaşananların Ostrog'un yansıttığından çok daha büyük olduğu açıktı. Gevezelik makinelerinin açıklamaları bunu kanıtlıyordu. İnsanlar makinelerden duyduklarını tekrar ediyor, bu da bitmek bilmeyen bir uğultuya neden oluyordu. Her şey birbirine karışmıştı. "Polisi linç etmişler", "Kadın yanarak ölmüş", "Efendi böyle şeylerin yaşanmasına nasıl izin verir?" diye

soruyordu insanlar. Yakınındaki bir adam, "Yoksa Efendinin düzeni böyle bir şey mi?" diyordu.

Efendinin düzeni böyle bir şey miydi? Salondan çıktıktan sonra da makinelerin gürültüsünü duymaya devam ettiler. Ve bu söz Graham'ın kulaklarında çınlayıp durdu.

Dışarı çıktılar. Asano'dan Paris'te yaşananları kendisine anlatmasını istedi. "Bu silahsızlandırma meselesi ne? Neydi insanların sıkıntısı? Tüm bunların anlamı ne?" Asano oldukça endişeli bir şekilde Graham'a her şeyin yolunda olduğuna dair güvence verdi. "Her şey yolunda Efendim."

"Ama bu zorbalık..."

"Birkaç yumurta kırmadan omlet yapamazsınız. Serseri bunlar. Sadece şehrin bir bölümünde sesleri çıkıyor. Diğer bölgelerde her şey yolunda. Paris işçileri dünyanın en vahşi işçileridir. Tabi bizimkilerden sonra."

"Ne? Londralı işçiler mi?"

"Hayır Japonlar. Hep baskı altında tutmak gerekir onları."

"İyi de bir kadının yanarak ölmesi ne demek?"

"Bir komün var," dedi Asano. "Sizin servetinize el koymak istiyorlar. Mülkiyet hakkını kaldırıp dünyayı ayak takımının kontrolüne bırakmayı planlıyorlar. Siz Efendisiniz. Dünya sizin malınız. Neyse ki komün buraya gelemeyecek. Siyah polise ihtiyaç kalmayacak. Zaten onlar bizim kendi siyahî insanlarımız. Fransızca konuşan siyahîler. Senegal alayları, Nijer ve Timbuctoo."

"Alayları?" diye sordu Graham, "Ben sadece bir tane olduğunu sanmıştım..."

"Hayır," dedi Asano. Graham'a baktı. "Birden fazla var."

Graham kendisini fena halde çaresiz hissediyordu.

"Ben öyle düşünmemiştim," diye söze girdi aniden ve durdu. Konuyu değiştirdi. Gevezelik makineleri hakkında konuşmak istiyordu. Kalabalığın büyük bölümü eski kıyafetler, hatta paçavralar giyiyordu. Diğer taraftan Graham şehrin en üst sınıflarına ait konforlu özel odalara gevezelik

makineleri yerleştirildiğini öğrendi. Bu odalarda kalanlar gevezelik makineleri sayesinde diledikleri haber ajansı ile bağlantı kurabilmekteydiler. Graham kendi odasında neden gevezelik makinesi bulunmadığını sordu. Asano mahcup olmuştu. "Bunu hiç düşünmemiştim Efendim," dedi. "Ostrog onları kaldırtmış olmalı."

Graham gözlerini Asano'ya dikmişti. "Nasıl bilgi alacağım ben peki?" diye bağırdı.

"Belki de Ostrog bunların canınızı sıkabileceğini düşünmüştür," dedi Asano.

Kısa bir sessizlik oldu. Graham "Döner dönmez yeniden yerleştirilmelerini istiyorum," dedi.

Haber odaları ve yemek salonları sadece belli merkezlerde değildi. Aksine şehrin her noktasına yayılmışlardı. Graham, gece gezisi boyunca sürekli farklı yerlerdeki gevezelik makinelerinden gelen konuşmaları duyacaktı. Ostrog'un yayın organına ya da onun rakiplerine ait makinelerden çıkan garip uyarı sesleri kulaklarında çınladı durdu.

Şehrin her yerinde, girmek üzere olduklarına benzeyen çocuk yuvaları vardı. Şimdi gidecekleri yer yemek salonu ile yürüyen yollar arasında bir yerde kurulmuştu. İçeri girebilmek için bir miktar ödeme yapmaları gerekiyordu. Altın kopçalı mor bir cübbe giyen adam, onlara eşlik etti. Adamın kıyafetleri sağlıkçılara ait şeylerdi. Graham, adamın tavırlarından kendisini tanıdığını anlamıştı. Bu nedenle mekanın ilginç yapısı hakkında rahatça soru sorabildi.

İçerisi çok sessizdi. İnsanlar hiç ses çıkarmadan yürüyorlardı. Sanki ayak sesleri çalınmıştı bu insanların. Dar ve küçük kapılar gördü. Büyüklükleri ve yapıları Viktorya dönemi cezaevlerinin hücre kapılarını çağrıştırıyordu. Diğer taraftan her bir kapının üst kısmında yeşil renkli şeffaf maddeyle kapatılmış boşluklar vardı. Bu maddeyi ilk uyanışından hatırlıyordu. Yatağının etrafı bununla çevriliydi. Kapıların ardında yeni doğmuş bebekler vardı. İçi yastıkla döşenmiş küçük kaplarda yatıyorlardı. Çeşitli araçlar içerideki havanın değerlerini kontrol ediyordu.

Az ilerideki merkez ofiste bir zil çaldı. Bu içerideki nem ve sıcaklık oranlarında değişiklik olduğunu bildiren bir uyarıydı. Bu yuvalar eski

dünyanın son derece riskli çocuk bakım servislerinin yerini almıştı. Uşak, Graham'a nem hemşirelerini gösterdi. Mekanik araçlardı bunlar. Kolları, omuzları ve şaşırtıcı derecede gerçekçi bir biçimde yapılmış göğüsleri vardı. Organların doku ve yerleşimi mükemmel gözüküyordu. Buna karşılık belden aşağılarında yalnızca pirinç tripotlar vardı. Yüzlerinde ise annelerin dikkatini çekmeyi amaçladığı anlaşılan reklam duyuruları asılıydı.

O gece karşılaştığı şaşırtıcı şeylerin hiçbiri bu yer kadar Graham'ı sarsmamıştı. Bu küçük pembe yaratıklar çelimsiz ayaklarıyla ilk hareketlerini yaptıkları sırada yanlarında hiç kimse yoktu. Onları sarıp sarmalayan bir kucaktan yoksundular. Tamamen sevgisiz bir şekilde büyüyor olmalarını Graham'ın aklı almıyordu. Yardımcı doktorsa farklı düşünüyordu. Viktorya dönemine ait istatistikler çocukların hayatlarının annelerinin kollarındayken büyük bir risk altında olduklarını ortaya koyuyordu. Bu dönemde çocuk ölüm oranı çok yüksekti. Oysa onun yuvasının, Uluslararası Kreş Karteli'nin çocuk kaybı ise yüzde yarım bile değildi. Bu rakamlar Graham'ı ikna etmeye yetmemişti.

Koridorlardan birinde mavi kıyafetlerden giyen genç bir çiftle karşılaştılar. Şeffaf maddenin ardından ilk doğan çocuklarını izliyorlardı. Mutlulukları her hallerinden belliydi. Graham'ı fark edince ciddileştiler. Utanmışlardı. Bu durum Graham'ın bazı şeyleri daha iyi anlamasına yardımcı oldu. Onun bakış açısı ile bu yeni çağın değerleri arasında gerçekten de büyük bir uçurum vardı. Az ileride emekleme odaları ve anaokulu vardı. Aklı karışmıştı. Sıkıntılıydı. Oyun odalarının boş olduğunu fark etti. Anlaşılan bu devrin çocukları en azından gecelerini uyuyarak geçiriyorlardı. Oyun odasına girdiler. Memur oyuncakları gösterdi. Oyuncaklar Froebel'den[17] ilham almışa benziyordu. Burada gerçek hemşireler vardı. Yine de işin çoğunu makineler yapıyordu. Dans edip şarkı söyleyen, çocuklarla oyun oynayan makinelerdi bunlar.

"Ne çok yetim var," dedi Graham. Meseleyi yanlış anlamıştı. Daha sonra öğrendi ki bu çocukların büyük çoğunluğu yetim değildi.

Kısa süre sonra yuvadan ayrıldılar. Graham gördüğü bebeklerin onu korkuttuğunu söyleyerek lafa girdi. "Annelik bitti mi yani?" dedi. "Annelik yapay bir şey miydi? Olamaz bu. Bir içgüdüydü annelik. Bu hiç de doğal değil. Korkunç bir şey bu."

"Buradan dans alanına gideceğiz," dedi Asano. "Orası çok kalabalıktır. Tüm bu politik karmaşaya rağmen tıka basa insan doludur. Kadınlar genellikle politikayla fazla ilgilenmezler. Tabi birkaç istisna hariç. Orada anneleri göreceksiniz. Londra'daki genç kadınların büyük bölümü çocuk sahibidir. Orta sınıfın üyeleri için bir çocuk sahibi olmak kabul edilebilir bir şeydir. Bir yerde canlılık göstergesi sayılır. Pek azının birden fazla çocuğu olur. Emek Departmanı'nda durum farklı. Annelik meselesine gelince. Hâlâ çocuklarıyla iftihar ediyorlar. Sık sık buraya gelip çocuklarıyla ilgilenirler."

"Anladığım kadarıyla dünya nüfusu..."

"Evet. Düşüyor. Emek Departmanı'ndaki insanlar hariç. Bilimsel disiplin altında tutulmalarına rağmen tamamen kaygısızlar..."

Müzik sesleri gelmeye başlamıştı. İleride bir koridor vardı. Yaklaştılar. Koridorun üzerinde mor taşlarla süslenmiş sütunlar vardı. O sırada koridordan neşeli insanlar geçiyordu. Bir kahkaha tufanı koptu. "Göreceksiniz Efendim," dedi Asano tuhaf bir gülümsemeyle. "Dünya değişti. Bir dakika sonra yeni çağın annelerini göreceksiniz. Bu taraftan gelin. Az kaldı."

Bir asansörle yukarı çıktılar. Sonra daha yavaş bir asansöre bindiler. Onlar yaklaştıkça müziğin şiddeti artıyordu. Müzik iyice belirgin bir hale geldiğinde, dans edenlerin ayak sesleri de ayırt edilmeye başlandı. Yine bir turnikeden geçtiler. Önlerinde dans pistini gören geniş bir geçit uzanıyordu. Karşılarındaki manzara ve duydukları müzik adeta büyülüydü.

"Burada," dedi Asano, "Sizin ufaklıkların anneleri ve babaları var."

Salon fazla gösterişli değildi. Ama Graham'ın şimdiye kadar gördüğü en büyük salondu. Geçidin tavanını destekleyen beyaz bacaklı güzel kadın heykelleri göz kamaştırıyordu. Demek ki heykel sanatı bu çağda da ihtişamından bir şey kaybetmemişti. Heykellerin gövdeleri acıdan kıvranıyor gibi gözükse de yüzleri gülüyordu. Her yeri dolduran müziğin kaynağı belirsizdi. Parlak zeminin üzerinde dans eden çiftler vardı. "Bakın onlara," dedi küçük memur, "Bakın nasıl da gösteriyorlar anneliklerini."

Dans pistini ikiye bölen perdenin üst kısmını görebiliyordu. Perdenin diğer tarafında da bir çeşit salon vardı. Etraftaki ok işaretleri, buradan şehir yollarına gidilebildiğini gösteriyordu. Buradaki insanlar çok gösterişli

değillerdi. Büyük bölümü artık Graham'a tanıdık gelmeye başlayan mavi üniformayı giyiyordu. Giriş turnikesinde ödeme yapamayacak kadar yoksuldular. Yine de müziğin cazibesine kapılmışlardı. Bazıları bulabildikleri boşluklarda dans ediyorlardı. Üzerlerindeki paçavralar dans ederken sallanıyordu. Dans ederken yaptıkları, Graham'ın anlamını çözemediği jest ve hareketler dikkat çekiciydi. Derken birisi ıslıkla devrim şarkısını çalmaya başladı. Nakaratını tamamladı ama devamı gelmedi. Sesin geldiği yön karanlıktı. Graham ne olduğunu tam olarak görememişti.

Tekrar diğer tarafa geçtiler. Kadın heykellerinin az ötesinde erkeklere ait büstler vardı. Bunlar çağın en çok saygı duyulan insanlarına aitti. Büyük bölümünü daha önce hiç duymamıştı. Yine de aralarından bazılarını tanıyordu. Grant Allen, Le Gallienne, Nietzsche, Shelley ve Goodwin. Dans pisti üstünde bazı yazılar gördü. Yer yer tahrip olmuşlardı. Siyah çiçek desenleri ile süslenmişlerdi. Anladığı kadarıyla şöyle diyordu: "Uyanış festivali başladı."

"Sayısız insan, sırf bu eğlenceye katılabilmek için tatile çıkıyor. İşe dönmeyi reddeden işçileri saymıyorum bile," dedi Asano. "Bu insanlar her zaman tatil yapmak isterler."

Graham yanındaki korkuluğa doğru ilerledi. Üzerine yaslanıp dans edenleri izlemeye başladı. Bulundukları yerde, neredeyse tamamen yalnızdılar. Dans pistinin etrafında oluşan atmosferin sıcaklığını hissedebiliyordu. Kadınlar ve erkekler epeyce serbest giyinmişlerdi. Kolları ve boyunları açıktı. Bazı erkeklerin saçlarında kadınsı bukleler vardı. Çenelerini tıraş etmişlerdi. Pek çoğu makyaj yaparak yanaklarına allık sürmüştü. Kadınların çoğu fark edilir derecede güzeldi. Ne de cilveli kıyafetler giymişlerdi öyle. Bazı insanların zevkten kendilerinden geçmiş olduklarını fark etti. Gözleri yarı kapalıydı. Bir tür transa girmişlerdi.

"Kim bu insanlar?" diye sordu.

"İşçiler. Başarılı işçiler. Sizin orta sınıf dedikleriniz. Küçük iş adamları uzun zaman önce ortadan kalktılar. Onların yerini mağaza çalışanları, yöneticiler, çeşit çeşit mühendisler aldı. Bu bir festival gecesi. O yüzden bütün dans alanları böyle kalabalıktır. Tapınaklar da tabii..."

"İyi ama kadınlar..."

"Onlar da aynı. Kadınların yaptığı bin çeşit iş var günümüzde. Sizin döneminizde kadınlar henüz yeni yeni çalışma yaşamına katılıyorlardı. Günümüzde kadınların büyük bölümü ekonomik bağımsızlıklarını kazanmışlardır. Buradakilerin çoğu evlidir. Bu arada evlilikte kullanılan farklı sözleşme çeşitleri var. Her halükarda onlara ne kadar çok para verirseniz sizi o kadar çok severler."

"Anlıyorum," dedi Graham. Dans pistinin üzerindeki kızarmış suratları izliyordu. Aklında hâlâ sıska bacaklı yumurcakların çaresizliği vardı.

"Ve bunlar anne demek?"

"Çoğu öyle."

"Bu gördüğüm şeylerden sonra sizin sorunlarınızın çok daha karmaşık olduğuna inanıyorum. Mesela bu sahne bir sürpriz oldu benim için. Paris'ten gelen haberler de öyle."

Kısa bir süre durup sonra yeniden lafa girdi.

"Bunlar anne. Belki zamanla bu şeyleri kabullenebilirim. Ne kadar uğraşsam da eski düşünce alışkanlarını kafamdan atamıyorum. Alışkanlıkların temelinde ihtiyaçlar vardır. İhtiyaçlar değişince alışkanlıklar da değişir. Bizim zamanımızda bile bir kadından sadece çocuk yetiştirmesi beklenmezdi. Ama onları bağrına basması, kendini onlara adaması ve onları eğitmesi, anneliğin doğal bir unsuru olarak kabul edilirdi. Ahlaki ve zihinsel eğitimin temellerini çocuk annesinden alırdı. Açık ki bugünlerde böylesi bir bakıma ihtiyaç yok. Anlıyorum. Bir zamanlar bir aile ideali vardı. Ağırbaşlı, sabırlı bir kadın; evinin hanımı; anne ve aynı zamanda erkeğin en büyük destekçisi. Böylesi bir kadını sevmek çoğu erkeğin gözünde bir tür ibadetti."

Durdu ve tekrarladı. "Bir tür ibadet."

"İdealler değişti," dedi Asano. "İhtiyaçlar da değişti."

Graham bir an için dalmıştı. Asano'nun sözleriyle kendine geldi. Asano sözlerini tekrarladı. Graham tekrar konuya döndü.

"Elbette tüm bu olayların arkasında yatan kusursuz mantığı anlayabiliyorum. Nefis terbiyesi, ağırbaşlılık, olgun düşünceler, özcülük...

Bunlar barbarlık döneminin, tehlikelerle dolu bir yaşamın idealleri... Mesela inatçılık insanın henüz fethedilmemiş olan doğaya verdiği yanıt olarak görülebilir. Ne var ki insan, doğayı her açıdan fethetmiş artık. Siyasetin kontrolü ise siyah polisleri olan patronlarda. Ama herkes hayatından memnun, neşe dolu."

Tekrar dans edenlere baktı. "Neşe dolu."

"Elbette zor zamanlar da oluyor," dedi Asano karşılık olarak.

"Ne kadar genç gözüküyorlar. Onların arasında ben bayağı yaşlı dururum. Halbuki benim çağımda orta yaşlı sayılırdım."

"Zaten gençler. Bu sınıfın mensupları arasında orta yaşlılar pek azdır."

"Nasıl yani?"

"Yaşlıların hayatları genellikle çekilmez olur. Tabi kendilerini sevecek kişiler ve yardımcılar satın alabilecek kadar zenginlerse o başka. Bizde ötenazi denilen bir gelenek var."

"Ah! Evet, ötenazi," dedi Graham, "Kolay ölüm."

"Kolay ölüm, bir insanın yaşayabileceği en son zevktir! Ötenazi Şirketi, işini gerçekten iyi yapar. İnsanlar ödemeyi baştan peşin olarak yaparlar. Sonra zevk şehirlerine giderler. Oradan döndüklerinde epeyce güçten düşmüş, zayıflamış olurlar. Kolay ölüm için hazırdırlar."

"Hâlâ anlamam gereken pek çok şey var," dedi Graham. Kısa bir süre durduktan sonra,

"Yine de tüm bunların mantığını anlayabiliyorum," dedi. Bizim erdem anlayışımız ve ahlaki yasaklarımız karşı karşıya kaldığımız tehlikelerle doğrudan bağlantılıydı. Stoacı ya da püriten ahlak anlayışı benim dönemimde bile ortadan kalkmaya başlamıştı. Eski çağlarda insanlar, acı çekmeye karşı silahlandırmışlardı kendilerini. Bugün ise zevk için yanıp tutuşuyorlar. Çok belirgin farklılıklar var. Medeniyetin gelişimi acıyı ve tehlikeleri ortadan kaldırdı. Tabi ki zenginler için... Zaten sadece zenginlerin hayatının bir önemi var bu çağda. İki yüz yıldır uyuyordum, tüm bunların karşısında şaşırmam normal değil mi?"

Her ikisi de korkuluklara yaslanıyorlardı. Gözleri dans edenlerdeydi. Gerçekten de karmaşık hareketlerdi yaptıkları. Tanık oldukları sahne tam anlamıyla göz kamaştırıcıydı.

"Bu boyalı aptallar gibi olmaktansa, karın altında titreyen yoksul bekçiler gibi olmayı tercih ederim," dedi Graham.

"Karın altında!" diye tekrarladı Asano, "Muhtemelen herkes sizin gibi düşünmeyecektir."

"Yabaninin tekiyim ben," dedi Graham, Asano'nun sözlerine kulak asmamıştı. "Kötü bir şey değil bu. İlkelim ben, paleolitik bir adamım. Bunlar öfke ve korkuyu hiç tanımamışlar. Hayat onları şen, tasasız ve latif kılmış. Ah bir de benim 19. yy'da yaşadıklarımı yaşasalar. O zaman görürdüm ben onları. Bunların kalifiye işçiler olduklarını söylüyorsun. Bunlar burada dans ederken, Paris'te insanlar savaşıyorlar. İnsanlar ölüyor Paris'te. Dünyayı kurtarmak için ölüyorlar. Halbuki onlar da dans edip keyif çatabilirler."

Asano'nun yüzünde garip bir gülümseme oluştu. "Ona bakarsanız Londra'da da insanlar ölüyor."

Bir anlık sessizlik oldu.

"Nerede uyur bunlar?" diye sordu Graham.

"Çeşitli yerlerdeki kalabalık mahallelerde kalıyorlar."

"Peki, nerede çalışıyorlar? Bu, bu evcil..."

"İş merkezlerini bu akşam görebiliriz. İşçilerin yarısına yakını, ya dışarıda ya da silah altındalar. Çoğu insan tatilde. Ama eğer siz de isterseniz iş yerlerini görebiliriz."

Graham bir süre dans edenleri izledi. Sonra aniden döndü. "İşçileri görmek istiyorum. Yeterince gördüm bunları," dedi.

Dans alanını yaran geçitten ilerlediler. Daha sonra bir başka geçit çıktı karşılarına. Öbür ucundan mis gibi temiz hava geliyordu. Temiz ve soğuk hava.

Öbür tarafa geçtikten sonra Asano gülümsedi. "Burası Efendim," dedi, "Burası size çok tanıdık gelecektir. Ama şimdilik söylemeyeceğim. Gelin lütfen," dedi.

Giderek soğuyan kapalı bir pasajdan geçtiler. Ayak seslerinin yankılanıyor olması, Graham'a burasının bir köprü olabileceğini düşündürdü. Üstü camla kapatılmış kavisli bir yola geldiler. Graham buraya daha önce ne zaman geldiğini hatırlayamasa da bir şekilde tanıdık geliyordu gördükleri. Önünde eski tipte bir merdiven vardı. Uyandıktan sonra gördüğü ilk gerçek merdivendi bu. Tırmanmaya başladılar. Çıktıkları yer yüksek tavanlı, karanlık ve soğuktu. Neredeyse tamamen dik duran bir başka merdiven çıktı karşılarına. Buna da tırmandılar. Graham'ın aklı karışmıştı.

Yukarı çıktıklarında ise taşlar yerine oturdu. Graham tutunduğu demir çubukları tanımıştı. Şu an St. Paul Katedrali'nin bahçesinde duran topun altındaydılar... Şehre göre biraz daha yüksekte kalıyordu burası. Alacakaranlıktı. Kafasını kaldırıp baktı. Uzakta ışıklar parlıyordu.

Üstündeki demirlerin arasından gökyüzünü izledi. Takımyıldızların yeri değişmişti sanki. Kapella batıdaydı. Vega yükseliyordu. Büyük Ayı'nın kutup yıldızının hemen yanındaki yedi parlak noktası yer değiştirmişe benziyordu.

Gökyüzü berraktı. Güneydeki ve doğudaki rüzgar gülleri manzarayı bozuyordu. Bu yüzden her şeyi çok net göremiyordu. Orion güneybatıdaydı. Demir tozlarına bulanmış bir hayaleti andırıyordu. Baş döndüren ışık demetleriyle iç içe geçmiş belirsiz şekiller... Havaalanından bir siren sesi geldi. Uçaklardan biri havalanmaya hazırdı. Bir süre havaalanına baktı. Sonra yeniden kuzeydeki takımyıldızlarına döndü.

Epeyce sessiz kaldı. "Bu," dedi en sonunda. Karanlığın içerisinde gülümsüyordu. "Her şeyden daha ilginç görünüyor. St. Paul'ün kubbesinin altında durmak ve bir kez daha bu tanıdık, sessiz yıldızları izlemek!"

Asano Graham'ı buradan en büyük kumar ve iş merkezlerinin olduğu bölgeye götürdü. Karmaşık yollardan geçtiler. Geldikleri yerde muazzam servetler kazanılır ve aynı hızla kaybedilirdi. Burada yan yana dizilmiş salonlar vardı. Kat kat geçitlerle çevrelenmişlerdi. Geçitler ofislere açılıyordu. Sayısız köprü, yaya yolları, trapez ve kablolar... Olağanüstü bir

hareketlilik vardı burada. Dizginlenemez bir canlılık. Her yerde reklamlar vardı. Işık ve renk karmaşası beynini allak bullak etmişti. Buradaki gevezelik makineleri bile farklıydı. Ciyaklamaları ve söyledikleri aptalca sözler kulaklarında yankılanıyordu. "Gözlerinizi çıkarıp atın", "Gewhoop, Bonanza", "Golliperler gelin ve dinleyin".

Anlaşılan bu yer, hem işini bilen kurnazlarla, hem de kazanma heveslisi acemilerle doluydu. Öğrendiğine göre diğer zamanlarda çok daha kalabalıktı burası. Son birkaç gündür yaşanan politik çalkantılar buradaki hareketliliği daha önce hiç olmadığı kadar azaltmıştı. Büyükçe bir salonda dizi dizi rulet masaları kurulmuştu. Her birinin yanında heyecanlı bir kalabalık toplanmıştı. Bir başka yerde fısıldaşan bir grup dikkatini çekti. Soluk yüzlü kadınlar ve cahil, boşboğaz erkekler burada hayali bir şirkete ait hisselerin ticaretini yapıyorlardı. Bu hisselerin her beş dakikada bir yüzde on kâr getirdiğini öğrendi. Yine de tehlikeli bir oyundu bu. Kazananlar kadar, kaybedenler de vardı.

Buradaki faaliyetler zaman zaman şiddete dönüşen bir coşkuyla yürütülüyordu. Graham kalabalık bir gruba yanaştı. Merkezde iki seçkin tüccar vardı. Kendilerini tamamen işlerine vermişlerdi. Canla başla mücadele ediyorlardı. Demek ki hâlâ uğrunda mücadele edilebilecek bir şeyler vardı hayatta. Tam bu sırada gevezelik makineleri bir duyuru yaptılar. Duydukları Graham'ı fazlasıyla şaşırtacaktı. " Propraitör garantilendi. Propraitör garantilendi."

"Kim bu Propraitör?" diye sordu.

"Sizsiniz."

"Ne demek benim? Beni nasıl garantilediler?"

"Yoksa garantilenmediniz mi?"

Graham düşündü. "Sigorta mı?"

"Evet. Sizin döneminizde de vardı sigortacılık. Size hayat sigortası yapıyorlar. Bunun için myriadlarca lion yatırılıyor size. Bütün seçkin insanlar sigortalanır. Bakın."

Kalabalık bir grup hareketlenmeye başladı. Uğultular yükseliyordu. Graham büyük, siyah bir ekranın üzerinde, anlamını çözemediği mor

yazıların yandığını gördü. İnsanlar gördüklerine sinirlenip, bağırıp çağırmaya başladılar. Nefes nefese, gözlerinden öfke saçan adamlar koşturarak yakınlarına geldiler. Bu arada salonun girişinde arbede çıktı.

Asano bir hesap yaptı. "Yüzde on yedi. Her yıl için yıllık tahsisatlarının yüzde on yedisi size ayrılacak. Eğer sizin şimdi burada olduğunuzu bilselerdi epey başımız ağrırdı. Neyse ki bilmiyorlar. Bu arada sizin tahsisatlarınızla son derece güvenli yatırımlar yapılıyor. Aslında katıksız bir kumarbazsınız Efendim."

Ekranda insanların kazançlarının arttığını gösteren yazılar çıkıyordu. Yatırımcılar bir süre ne yapacaklarını bilemediler. Spekülatörlerin arasındaki kadınların epeyce kalabalık oluşu Graham'ın dikkatini çekti. Bir kez daha yeni çağda kadın cinsinin bağımsızlığını ilan ettiğine tanık oluyordu. Kalabalığın içerisinde başlarının çaresine bakabiliyorlar, gerektiğinde dirseklerini büyük bir ustalıkla kullanıyorlardı. Bunu bizzat yaşayarak görmüştü.

Kısa bir süre sonra saçları şakaklarına düşmüş bir kadın, kolundan yakaladı Graham'ı. Kadın Graham'a ters ters baktı. Sanki bir yerden tanıyordu onu. İyice yaklaştı. Kazayla olmuş gibi eline dokundu. Anlaşılan kadın ondan hoşlanıyordu. Tam o sırada zayıf, gri sakallı bir adam öne geçmeye çalıştı. Kan ter içindeydi. Kadınla aralarına girmişti. Gözü ekranda yazan yazıdan başka hiçbir şeyi görmüyordu.

"Sıkıldım bunlardan. Buradan ayrılmak istiyorum," dedi Graham. "Bu benim görmek istediğim şey değil. Bana işçileri göster. Mavili insanları görmek istiyorum. Bu sapık parazitleri değil..."

21. Bölüm

Alt Taraf

İş merkezinden ayrıldılar. Yürüyen yollardan geçerek şehrin uzak bir köşesine vardılar. Geldikleri yerde büyük ölçekli üretim yapılıyordu. Thames'ın üzerinden geçip, geniş bir viyadüğe girdiler. Viyadük şehre kuzeyden giren en büyük yollardan birini çapraz kesiyordu. Her şey çok hızlı ve canlıydı. Nehir dalgalıydı. Binalar nehrin üzerinde bir kemer oluşturacak şekilde inşa edilmişlerdi. Şehir ışıklarından uzaklaşan nehir, her iki yönde de karanlığa gömülüyordu.

Bir grup mavnanın denize doğru ilerlediğini gördü. Tayfalar mavi giysiliydi. Yolun yakınında hızlı ve gürültülü bir şekilde hareket eden büyük tekerlekli makineler gördü. Burada da Emek Departmanı'nın rengi olan mavinin hakimiyeti vardı. Havalı tekerleklerin aracın gövdesini gölgede bırakan büyüklüğü, Graham'ı etkilemişti. Bir başka taşıma aracı dikkatini çekti. İnce yapılı bir şeydi. Üzerindeki uzun çubuklara yüzlerce ölü koyun asılmıştı. Hızla buradan uzaklaştılar.

Çok geçmeden yürüyen yoldan çıktılar. Bir asansöre bindiler. Epeyce yukarı çıktılar. Daha sonra düşey eğilimli bir geçitten geçtiler. Sonra bir başka asansöre binip yeniden yukarı çıktılar. Etraflarındaki nesnelerin görünümü değişmişti. Mimari süslemeler ortadan kalkmıştı. Daha az ışık vardı. Her şey daha küçüktü. Fabrika bölgesine geldiklerinde ise devasa yapılar çıktı karşılarına. Bisküvi fabrikaları, feldispat değirmenleri, metal işçilerinin endüstriyel fırınları, akkor halindeki ham edhamitten oluşan göller... Tüm bu yerlerde kadınlar, erkekler ve çocuklar sadece mavi üniforma giyiyorlardı.

Bu büyük ve tozlu mekandaki makinelerin çoğu sessizdi. Küle bulanmış fırınlar yaşanan devrimci altüst oluşa tanıklık ediyorlardı. Çalışmanın devam ettiği az sayıdaki yerde ise yine mavi giysili işçiler vardı. Bir de turuncu giysili emek polisi... Dans pistindeki kızarmış, besili yüzlerin yerini sıska suratlar almıştı burada. Devrin işçilerinin kolları çelimsizdi. Yorgun gözleri bezginliklerini ele veriyordu. İşçiler ustabaşı ve yöneticilere göre çok daha zayıf görünümlüydüler. Viktorya döneminin iri yarı işçileri ortadan kaybolmuştu anlaşılan. Kaslı işçilere ihtiyaç yoktu artık. Onların gördüğü işi becerikli makineler yapıyordu. Bugünün işçileri, erkek olsun

kadın olsun, esas itibarıyla makinelerin idaresinden sorumluydular. Köle ve uşak; ama aynı zamanda emir altındaki bir sanatkârdı yeni çağın işçisi.

Kadınlar, Graham'ın hatırladıkları ile kıyaslanırsa çok daha sade giyinmişlerdi. 200 yıllık bir özgürleşme süreci, püriten dinin kısıtlamalarını ortadan kaldırmıştı. 200 yıl içerisinde yeni bir kent hayatı ortaya çıkmıştı. Bu sürecin yan etkisi ise kadın güzelliği ve coşkusunun myriadlarca mavi ketenliden çekilip alınması olmuştu. İstisnai bir güzelliğe ya da zekaya sahip olmak kölelikten kurtulmanın en garantili yoluydu. Bu özelliklere sahip olanların hayat çizgileri zevk şehirlerinin görkem ve lezzetlerine uzanıyor ve nihayet ötenazi ile son buluyordu. Devrin yozlaşmış ruhları için bu, alabildiğine mükemmel bir yaşam anlamına geliyordu

Eskiden şehirlerdeki işçi kitleleri çeşit çeşitti. Bu insanların bir bölümü yüksek ahlak ve gurur gibi değerlerden fazlasıyla nasiplerini almışlardı. Bugün ise çalışan sınıf tamamen içgüdülerine teslim olmuştu. Fiziksel görünümleri ve ahlak anlayışları ile toplumun geri kalanından tamamen ayrılıyorlardı. Hatta kendilerine ait bir lehçeleri bile vardı.

Çalışma alanının içlerine doğru ilerlediler. Yürüyen yollardan oluşan bir sokağın altından geçtiler. Bu sayede Graham, platformun rayların üzerinde ilerleyişine tanıklık etti. Platformun raylara sürtünmesinden kaynaklanan sesi, ilk kez bu kadar net duyuyordu. Çalışmayan fabrikaların büyük çoğunluğu karanlıktaydı. Üzerlerine derin bir kasvet çökmüştü sanki. Çalışan fabrikalar bile fazla aydınlık sayılmazdı.

Kor halindeki edhamit gölünün az ilerisinde kuyumcuların mahallesi vardı. Biraz zorlukla da olsa Graham'ın imzasını kullanarak buraya giriş izni alabildiler. İçerisi epeyce karanlıktı. Hissedilir derecede soğuktu. Altın süsler yapan birkaç adam gördüler. Her biri bir sıranın önünde duruyordu. Loş ışık altında çalışıyorlardı. Altın parçaları arasında hareket eden, becerikli, zayıf parmaklar... İşine dalmış, solgun yüzler... Ve her biri birbirinden acayip korkutucu gölgeler.

Gerçekten de işlerini iyi yapıyorlardı. Çoğu zaman herhangi bir model veya çizim kullanmaksızın çalışıyorlardı. Bu işçiler kolsuz ve üzerinde cep bulunmayan beyaz bir giysi giymişlerdi. Bu onların iş kıyafetiydi. Akşamları iş bitince bunu çıkarırlar ve departmandan ayrılmadan önce yanlarına herhangi bir şey alıp almadıkları kontrol edilirdi. Emek polisi,

aldıkları her türlü önleme rağmen burada yaşanan hırsızlık vakalarının hiç de az olmadığını söyledi.

Az ileride yakut levhalar kesen kadınların olduğu bir bölüm vardı. Onların yanında bir grup kadın ve erkek, emaye fayansların yapımında kullanılan bakır ağlar üzerinde çalışıyordu. İşçilerin dudakları ve burun delikleri genellikle kurşuni beyazdı. Buna kullandıkları mor emaye maddesi neden oluyordu. Asano bu rahatsız edici görüntü için Graham'dan özür diledi. Ona göre bu rotayı kullanmaları iyi olmamıştı. "Ben bunu görmek istiyordum," dedi Graham. "Bu benim gerçekte bilmek istediğim şeydi," diye tekrarladı. İnsanlarda oluşan bu deformasyon hakkında daha fazla konuşmak istemiyordu.

"Kendilerine daha iyi bakabilirler aslında," dedi Asano işçiler için.

Graham karşıt görüşlerini ve öfkesini ortaya koyan bir dizi yorum yaptı.

"Ama Efendim bu mor maddeyi kullanmadan istediğimizi elde etmemiz mümkün değil," dedi Asano. "Sizin zamanınızda da oluyordu böyle şeyler. Neredeyse 200 yıl boyunca barbarlığın eşiğinde yaşadı insanlık."

Emaye fabrikasından çıkıp gezilerine devam ettiler. Küçük bir köprüye gelmişlerdi. Korkuluklardan bakan Graham, aşağıda bir rıhtım olduğunu gördü. Toz duman içerisinde kalmış mavnalar vardı burada. Bir grup adam toz feldispattan oluşan kargoları boşaltıyorlardı. Adamların sürekli öksürdüklerini fark etti. Her biri, bir el arabası taşıyordu. Toz zerrecikleri ince bir sis tabakası oluşturmuştu. Işıklar sarıya döndü. Adamların gölgeleri küçüldü. Bir koşturmaca başladı. Ciğerlerini tükürür gibi öksürüyorlardı.

Karanlık suların ortasındaki bir kaya parçası, Graham'ın aklına nedense yolların kalabalığını getirdi. Sonra geçitleri ve asansörleri düşündü. Adamlar iki emek polisinin kontrolü altında sessizce çalışıyorlardı. Gidip geldikleri kalaslardan gök gürlemesini andıran sesler çıkıyordu. İçlerinden birisi şarkı söylemeye başladı.

"Kesin şunu," diye bağırdı polis. Fakat onu dinleyen yoktu. Çok geçmeden üstü başı toz içindeki adamlar hep bir ağızdan şarkı söylemeye başladılar. İsyan marşıydı söyledikleri. Ayaklarıyla şarkıya ritim tutuyorlardı. Daha önce bağıran polis dönüp arkadaşına baktı. Arkadaşı umursamadığını gösteren bir hareket yaptı.

Fabrikaların arasında dolaşmaya devam ettiler. Acı dolu ve gaddarca şeylere tanıklık ediyorlardı. Bu yürüyüşten geriye Graham'ın aklında pek çok hatıra kalmıştı. Toz bulutları arasında görülen tonoz yığınları, karmaşık makineler, tezgahlardaki tel parçaları, damgalama makinesinin güçlü darbeleri, lastik ve motor sesi, uyuyan fabrikaların karanlık koridorları, uçsuz bucaksız ışık dizileri. Bir yerde tabakhane kokusu vardı. Başka bir yerde bira buharı. Ve az ötedeki o emsali görülmemiş korkunç koku. Her yerdeki sütunların üzerinde yükselen kemerler, daha önce hiç görmediği kadar büyüktü. Bu devasa makineler muazzam büyüklükteki şehrin karmaşası içerisinde kaynayıp gidiyordu. Şehrin karmaşası kanı çekilmiş milyonlarca insanı yutuyor ve onları görünmez kılıyordu. Her yerde solgun insan siluetleri vardı. Zayıf dudaklar, şekilsiz bedenler ve tükeniş...

Graham acı verici yolculuğu boyunca tam üç kez isyan marşını duymuştu. Bir keresinde gözünün önünde bir arbede yaşanmıştı. Öğrendiğine göre bazı zavallı köleler daha işleri bitmeden ekmeklerini almak istemişlerdi. İlerideki geçide koşan mavi giysili çocuklar gördü. Kısa sürede paniğin nedenini anladı. Coplu ekmek polisi çocukları kovalıyordu. Az ileride kargaşa başladı. Bu harap olmuş insanların büyük bölümü her şeye rağmen ümitsizce çalışmaya devam ediyordu. Çaresiz insanların, içlerinde bir parça bile umut kalmış olanları ise bu gece dışarıdaydılar. Efendiyi çağırıyorlardı. Kahramanca direnişleriyle silahlarını teslim etmeyeceklerini ilan ediyorlardı.

Yolculuklarının sonuna gelmişlerdi. Platformun orta geçidindeki parlak bölgeye ulaştılar. Bu sırada yakınlardaki gevezelik makinelerinden garip sesler gelmeye başladı... Sesleri duyanlarda bir panik havası oluştu. Her yerde bağırıp çağıran insanlar vardı. Bir kadın gördü. Yüzünde dehşet dolu bir ifade vardı. Ardından bir başkasına rastladı, nefes nefeseydi.

"Ne oluyor burada?" dedi Graham. Şaşırmıştı. Koşuşturanların konuşmalarından hiçbir şey anlamıyordu. Sonra daha düzgün bir İngilizce ile konuşan birilerini gördü. Konuşmalarına kulak verdi. Sonunda mesele anlaşılmıştı. İnsanların kulaktan kulağa yaydığı, kadınlara çığlık attıran, şehrin her yerine yıldırım hızıyla yayılan korkunç gerçeği artık o da öğrenmişti. "Ostrog siyah polisi Londra'ya getirmiş... Siyah polis Afrika'dan geliyor... Siyah polis!"

Asano'nun beti benzi attı. Epeyce şaşırmışa benziyordu. Bir anlık tereddüdün ardından Graham'ın yüzüne baktı. "Ama nasıl öğrendiler bunu?" diye sordu Asano kendi kendine.

Graham birisinin bağırdığını duydu. "Herkes iş bıraksın. İş bırakın." Esmer, kamburca bir delikanlı onlara doğru geldi. Garip bir biçimde neşeli görünüyordu. Yeşilli sarılı bir şeyler giymişti. İyi bir İngilizce ile "İşte bunu da yaptı Ostrog. Sahtekâr Ostrog. Efendiye ihanet etti," diye bağırdı. Boğuk bir sesi vardı. Ağzından köpükler çıkararak konuşuyordu. Siyah polisin Paris'te yaptığı şeyleri anlatıyordu bağıra çağıra. Gerçekten de ağza alınmayacak bir dehşetti yapılanlar. Tekrar bağırdı: "Sahtekâr Ostrog!"

Graham bir süre hareketsiz kaldı. Yeniden tüm bunların bir rüya olabileceğini düşünmeye başlamıştı. Her iki yöndeki binaların uçurumu andıran cephelerine baktı. Yukarıda mavi sisin içerisinde gözden kayboluyorlardı. Aşağıdaki platformlar bağıran, oradan oraya koşturan insanlarla dolmuştu. "Efendi ihanete uğradı," diye bağırıyordu insanlar. "Efendi ihanete uğradı."

Birdenbire durumun gerçekliğinin farkına vardı. Kalbi hızla atmaya başladı.

"İşte başlıyor," dedi. "Tahmin etmeliydim. Zamanı geldi."

Hızla düşündü. "Peki, ben ne yapmalıyım?"

"Konsey Evi'ne gidin," dedi Asano.

"Neden? Halka gidebilirim."

"Zaman kaybetmiş olursunuz. Sizin gerçekten Efendi olduğunuzdan emin olamazlar. Konsey Evi'nde toplanacaklardır. Orada liderlerini bulabilirsiniz. Onlarla birleşerek daha güçlü olursunuz."

"Acaba bu bir söylenti olabilir mi?"

"Gerçek olduğunu sanıyorum," dedi Asano.

"Dur bakalım şu işin aslını öğrenelim."

Asano omuz silkti. "En doğrusu Konsey Evi'ne gitmek olacaktır," diye bağırdı. "Oraya yürüyecekler. Şimdi bile harabeleri aşmak zor olacak. Geç

kalmamalıyız."

Graham şüpheyle baktı ona. Yine de onu takip etti.

En yavaş ilerleyen platforma atladılar. Asano bir işçiye yaklaştı. İşçi, Asano'nun sorduğu soruya, kaba bir konuşmayla yanıt verdi.

"Ne dedi?" diye sordu Graham.

"O da pek az şey biliyor. Siyah polisin çoktan gelmiş olabileceğini söylüyor. Söylediğine göre Rüzgar Gülü Ofisleri'ndeki birisi bu haberi yaymış. Bir kız."

"Bir kız mı? Olamaz..."

"Bir kız dedi. Kim olduğunu bilmiyormuş. Konsey Evi'nden ağlayarak çıkmış. Harabelerin orada çalışan adamlara anlatmış durumu."

Haykırışlar duyulmaya başladı. Amaçsız kalabalık yıkıcı bir harekete dönüştü. "Kendinizi savunun. Herkes silah başına. Kendinizi savunun."

22. Bölüm

Konsey Evi'nde Savaş

Graham ve Asano, Konsey Evi'nin yanındaki harabelere gidiyorlardı. Kalabalığın heyecanının giderek yükseldiğini fark ettiler. "Kendinizi savunun! Kendinizi savunun!" İşlerini bırakıp gelmiş olan mavili kadın ve erkekler her yerdeydi. Orta yoldaki merdivenlere doğru ilerlediler. Graham devrimci komitenin silahlarının bir yerde toplandığını gördü. İnsanlar silahların başına üşüşmüşlerdi. Az ileride sarı üniformalarıyla iki emek polisi arkalarına bile bakmadan kaçıyorlardı. Peşlerinde koca bir kalabalık vardı. Adamlar aksi yöne giden hızlı platformlara atlayarak canlarını kurtardılar.

Yönetim bölgesine vardıklarında "Kendinizi savunun," sloganı yeri göğü inletiyordu. Kalabalıktan çıkan seslerin önemli bir bölümü anlaşılmazdı. "Ostrog bize ihanet etti," diye bağırdı bir adam boğuk sesle. Graham ve Asano'ya yakındı. Alt yollarda kaynaşan halka sesleniyordu. Ostrog'la ilgili sloganların yerini şimdi bazı anlaşılmaz talimatlar almıştı. Adam hızla aşağıya indi ve gözden kayboldu.

Graham'ın kafası gürültüden allak bullak olmuştu. Ne yapacağını bilmiyordu. Bir taraftan halka seslenmek vardı aklında. Diğer taraftan ise Ostrog'la yüzleşmeyi planlıyordu. Öfkeden deliye dönmüştü. Yumruklarını sıktı. Dudakları birbirine kenetlenmişti.

Harabelerin arasından Konsey Evi'ne giden yol geçit vermiyordu. Asano durumun farkındaydı. Graham'ı merkezi postaneye soktu. Postane sözde çalışıyordu. Ama mavi giysili postacılar ya iş yavaşlatmışlar ya da tamamen durarak yürüyen kalabalığı izlemeye başlamışlardı. "Herkes kendini savunsun! Herkes kendini savunsun!" Graham burada Asano'nun önerisi üzerine kim olduğunu açıkladı.

Bir kablonun üzerinde hareket eden kızağı kullanarak buradan Konsey Evi'ne geçtiler. Konsey üyelerinin tesliminden bu yana az bir zaman geçmesine rağmen etraftaki harabelerin durumunda belirgin bir düzelme vardı. Patlayan su kanalları tamir edilmişti. Zarar gören kirişlerin yerine geçici borular yerleştirilmişti. Kopan kablolar yeniden bağlanmıştı. Vinçler ve diğer inşaat makineleri çalışmaya devam ediyordu. Buradan geçen platformlar da tamir edilmişti. Graham bunları ilk kez Konsey Evi'ndeki balkona çıktığında görmüştü. Dokuz günden az bir süre önce içinde

uyandığı salon ise diğer taraftaydı. Şimdi orada harap olmuş taş yığınlarından başka bir şey kalmamıştı.

Güneş pırıl pırıl parlıyordu. Yollar tepeleme insan doluydu. İnsanlar harabelerin üzerinden atlıyor ve ileride toplanmış olan büyük kalabalıkla buluşuyorlardı. Dünya yıkılıyordu sanki. Merkez binaya yaklaştılar. Bağıran kalabalığın büyük bölümü başıbozuk bir görüntü sergiliyordu. Tüm bu kaosun içerisinde kalabalık tek bir sloganı haykırıyordu: "Kendinizi savunun! Herkes kendisini savunsun!"

Kablolu kızak, onları Konsey Evi'ndeki bir odaya götürdü. Graham burasının Atlaslı salonun bekleme odası olduğunu anlamıştı. Günler önce kendisini konseye göstermek için Howard'la birlikte içinden geçtikleri koridorun hemen yanındaydılar. Aşağı yukarı ilk uyanışından bir saat sonra olmuştu her şey. Şimdi ise bomboştu burası. Yalnızca tamirat yapan iki kablo operatörü vardı içeride. Adamlar karşılarında Uykucuyu görünce çok şaşırmışlardı.

"Ostrog nerede?" diye sordu. "Hemen Ostrog'u görmeliyim. Emirlerime karşı geldi. Bütün yetkilerini alacağım onun!" Asano'yu beklemeden içeri daldı. Odanın sonundaki basamakları çıktı. Perdeyi açtı. Salon boştu. Son gördüğünden bu yana çok değişmişti. İlk isyan sırasında epeyce hasar gördüğü belliydi. Atlas'ın sağındaki duvar hasar görmüştü. Duvarın neredeyse altı metrelik bir bölümü tamamen yıkılmıştı. Buradaki boşluğa cam benzeri kalın bir tabaka yerleştirilmişti. Dışarıdan gelen sesler zar zor da olsa duyulabiliyordu. Sloganlar devam ediyordu. Camın ardından dışarıdaki kirişler ve metal iskelenin destekleri görülebiliyordu. İskele, çalışan işçilerin ihtiyaçlarına uygun olarak kurulmuştu. Kırmızı boyalı, uzun metal kollarıyla bir inşaat makinesi bu manzarayı tamamlıyordu. Alet şimdilik çalışmıyordu. Makinenin üzerinde duran birkaç işçi aşağıdaki kalabalığı izliyordu. Graham bir süre daha bunları seyretmeye devam etti. Asano içeri girdiği sırada hazırlıksız yakalanmıştı.

"Ostrog," dedi Asano, "İlerideki küçük ofiste olacak." Asano hayat doluydu. Graham'ın yüzüne dikkatle baktı. Bir şeyler arar gibiydi.

Perdenin önündeki küçük panelden itibaren Atlas'a doğru en fazla on adım kadar ilerlemişlerdi. Derken Ostrog ortaya çıktı. Yanında Lincoln

vardı. Siyahlı sarılı kıyafetler içinde iki siyahi onları takip ediyordu. "Ostrog," diye bağırdı Graham. Ona döndüler. Şaşırmışlardı.

Ostrog, Lincoln'e bir şeyler söyledi ve Graham'a doğru yürüdü.

Lafa ilk giren Graham oldu. Buyurgan bir ses tonuyla konuşuyordu. "Bu duyduklarım ne anlama geliyor?" diye sordu. "Halkı baskı altında tutmak için buraya siyahîleri mi getiriyorsun?"

"Hemen değil," dedi Ostrog. "Olaylar büyüyor. İsyan başladığından beri işler kontrolden çıktı. Onları küçümsemekle hata yapmışım..."

"Yani bu iğrenç siyahî polisler şu anda yoldalar, öyle mi?"

"Yoldalar. Sokaklardaki insanları gördünüz demek?"

"Elbette. Ama sen benim uyarılarıma rağmen kendi kafana göre hareket ettin."

Ostrog bir şey söylemedi. Biraz daha yaklaştı Graham'a.

"Bu siyahî polisler Londra'ya gelmemeli," dedi Graham. "Ben Efendiyim. Ve onların gelmemelerini istiyorum."

Ostrog, Lincoln'e baktı. Arkasında duran iki yardımcısı ile birlikte bir süredir o da yanlarındaydı. "Neden?" dedi Ostrog.

"Beyaz adamlar, beyaz adamlar tarafından yönetilmeli. Ayrıca..."

"Siyahîler sadece basit bir araç..."

"Mesele bu değil. Ben Efendiyim. Benim söylediklerimi yerine getireceksiniz. Siyahî polislerin getirilmemesini istiyorum."

"Halk..."

"Ben halka inanıyorum."

"Çünkü siz çağ dışı bir insansınız. Bir kaza sonucu geçmişten günümüze geldiniz. Evet belki dünyanın sahibi olabilirsiniz. Kağıt üstünde... Ama Efendi değilsiniz. Efendi olmak için yeterli bilgiye sahip değilsiniz."

Tekrar dönüp Lincoln'e baktı. "Ne düşündüğünüzü biliyorum. Ne yapmaya çalıştığınızı da tahmin edebiliyorum. Şimdi bile sizi uyarmak için çok geç değil. Siz insanların eşit olabileceği düşünü kuruyorsunuz. Bir çeşit sosyalist düzen var kafanızda. 19. yy'ın modası geçmiş hayalleri sizin zihninizde çok taze ve canlı. Bu halinizle kalkıp hiç anlamadığınız bu çağı yöneteceksiniz öyle mi?"

"Dinle," dedi Graham. "Bak halk bir deniz gibi. Dalgaların sesini duymuyor musun? Halk tek ses olmuş, haykırıyor. Bunun ne demek olduğunu anlıyor musun?"

"Böyle yapmalarını biz öğrettik onlara," dedi Ostrog.

"Belki de. Peki, onların bunu unutmalarını sağlayabilir misiniz? Her neyse. Bu kadar konuşma yeter. Siyahî polisler gelmeyecek."

Bir anlık sessizlik oldu. Ostrog, Graham'ın gözlerinin içine bakıyordu.

"Gelecekler," dedi.

"Gelmelerini yasaklıyorum," dedi Graham.

"Gelmeye başladılar bile."

"Buna izin vermeyeceğim."

"Hayır," dedi Ostrog. "Konseyin yöntemlerini izlemek zorunda kaldığım için özür dilerim. Ama bu sizin iyiliğiniz için. Fitnecilerin safında yer almamalısınız. Neyse ki buraya kendi ayaklarınızla geldiniz."

Lincoln, elini Graham'ın omzuna koydu. Graham, bir anda Konsey Evi'ne gelerek nasıl büyük bir hata yaptığının farkına vardı. Salonu girişten ayıran perdeye doğru koşmaya başladı. Asano önüne geçerek yolunu kesti. Lincoln, Graham'ı pelerininden yakaladı.

Graham hızla döndü ve Lincoln'ün yüzüne vurdu. Derken siyahî bir memur, Graham'ın kolunu tuttu. Graham hızla kendini geri çekti. Elbisesinin kolu yırtılmıştı. Geriye doğru sendeledi. Sert bir şekilde yere düştü. Bir anda kendini tavanı izlerken bulmuştu.

Bağırmaya başladı. Yuvarlandı. Can havliyle mücadele ediyordu. Uşaklardan birinin bacağını yakaladı. Adamı yere düşürdü.

Lincoln önüne çıktı. Çenesine aldığı bir darbeyle yeniden yere düştü ve bir süre hareket edemedi. Graham ancak iki adım atabilmişti ki Ostrog kolunu boynuna doladı. Onu kendine doğru çekti. Dizlerini kırdı ve eğildi. Kurt kapanına girmişti. Çabalarının fayda vermediğini anlayarak direnmeyi bıraktı.

"Sen bir mahkûmsun," dedi Ostrog. Nefes nefeseydi. Ama sonunda keyfi yerine gelmişti. "Üstelik buraya kendi ayaklarınla geldiğin için tam bir aptal olmalısın."

Graham başını çevirdi. Yeşil camın ardında çalışan işçileri gördü. Aşağıdaki insanlara el işaretleri ile bir şeyler anlatmaya çalışıyorlardı. İçeride olup bitenleri fark etmiş olmalıydılar.

Ostrog, Graham'ın bakışlarını izledi. Durumu anlar anlamaz Lincoln'e bir takım talimatlar verdi. Lincoln henüz harekete geçmeden, birkurşun gelip Atlas heykelinin üzerindeki kornişlere saplandı. Yeşil cam şimdi paramparçaydı. Dışarıdan temiz hava geliyordu. Soğuk bir rüzgar esti. Dışarıda şiddetlenen savaşın sesleri şimdi daha iyi duyulabiliyordu. Harabelerden geliyordu sesler. "Efendiyi kurtarın", "Efendiye ne yapıyorlar?", "Efendi ihanete uğradı!"

Ostrog'un dikkati dağılmıştı. Kollarını az önceki kadar sert sıkmıyordu. Bunu fırsat bilen Graham, kollarını kurtarıp Ostrog'un dizine bir darbe indirdi. Hemen ardından sırtına vurdu ve boğazını sıkmaya başladı. Ostrog ellerini boğazına götürüp bu durumdan kurtulmaya çalışıyordu.

Bu sırada bir grup adam onlara doğru geliyordu. Graham adamların kendi taraftarları olduğunu sandı. Bekleme odasındaki perdeye doğru koşan birisi dikkatinin dağılmasına neden oldu. Ostrog ustalıkla Graham'ın elinden kurtuldu. Gelenler Graham'ın düşündüğünün aksine, Ostrog'un adamlarıydı. Onu yakaladılar. Ostrog'un talimatlarına göre hareket ediyorlardı.

Yerlerde sürükleniyordu şimdi. Graham'ı kapısı daha önce açılmış olan sessiz odaya götüreceklerdi. Bunu fark ettiğinde direnmeye çalıştı. Avazı çıktığı kadar bağırdı. Yardım istiyordu. Aşağıdan sesler geldi. Halkı Efendinin çığlıklarını duymuştu.

Salonun duvarındaki boşluktan içeri birileri girdi. Hızla Graham'ın bulunduğu noktaya doğru ilerlediler. Adamlar yaklaşınca Graham

ellerindeki silahları fark etti. Ostrog Graham'ı tutan adama seslendi. "Buraya gelemezler. O elimizde olduğu sürece ateş açmaya cesaret edemeyeceklerdir. Sorun yok."

Mücadele epey bir zaman devam etti. Elbiseleri paramparça olmuştu. Üstü başı toz içerisindeydi. Bir eli ezilmişti. Kendi taraftarlarının bağırışlarını duyabiliyordu. Ayrıca silah sesleri gelmişti kulağına. Gücünün tükendiğini hissediyordu. Bütün çabaları boşunaydı. Yardım gelmiyordu.

Üzerindeki baskı azalır azalmaz kaçmaya çalıştı. Ostrog'un kırlaşmış başının uzaklaştığını gördü. Onu bırakıp gitmişlerdi. Döner dönmez siyahlı bir adamla karşılaştı. Hemen yakınında daha önce gördüğü yeşil silahlardan biri patladı. Keskin bir koku geldi. Yanı başında yeniden büyük bir hengame yaşanıyordu.

Mavili bir adam, bıçağını sarılı siyahlı uşaklardan birine sapladı. Tam bu sırada birileri Graham'ı çekiştirmeye başladı. Bağırışlar geldi. Graham ne olduğunu anlamaya çalışıyor ama bir türlü başaramıyordu. Birisi baldırlarından tutmuştu. Bütün çabasına rağmen sürüklenmekten kurtulamıyordu. Çok geçmeden durumu anladı. Direnmesine gerek yoktu. Bir adamın omuzlarında gidiyordu. Taraftarları tarafından kurtarılmıştı. Dışarıda onu bekleyen binlerce insanın ağzından çıkan sevinç çığlıklarını duyabiliyordu.

Mavi ve siyah giysili adamlardan oluşan bir grup gördü. Geri çekilen Ostrogculara ateş ediyor, onları kovalıyorlardı. Hızla buradan uzaklaştılar. Salonun uzak köşesinde hâlâ ona doğru koşan insanlar vardı. Efendi kurtulduğu için mutluydular.

Etrafındaki korumaları çevrelerine emirler yağdırıyorlardı. Az ileride siyah bıyıklı, sarı giysili bir adam gördü. Bu adamı tiyatrodan tanıyordu. Graham'a selam verdi. Atlaslı salon tıka basa insan doluydu. Küçük metal geçit büyük bir gürültüyle sarsıldı. Perdeler yırtılınca bekleme odasının da aynı ölçüde kalabalık olduğunu fark etti. Yanındaki adama yaklaşıp, "Ostrog nereye gitti?" diye sordu.

Adam uzak bir noktayı işaret etti. Bir şekilde kaçmayı başarmışlardı. Mavi giysili, siyah fularlı bir grup adam da onların peşinden gidiyordu. Adamlar uzaktaki odaların ve geçitlerin arasında gözden kayboldular.

Graham silah sesleri duyar gibi oldu. Korumaları onu güvenli bir yere götürdüler.

Bir grup insan, büyük bir disiplin içerisinde kalabalığı kendisinden uzakta tutmaya çalışıyordu. Etrafında bir güvenlik koridoru oluşturmayı denediler. Salondan dışarı çıktı. Önünde bir duvar yükseliyordu. Birisi koluna girip ona rehberlik etmeye başladı. Tekrar sarılı adamı gördü. Korumalar, Graham'ı dar bir merdivenin yanına götürdüler. Etrafında vinçler, manivelalar ve çeşitli inşaat makineleri vardı.

Merdiveni tırmandı ve önünde duran dar bir patikada koşturmaya başladı. Yaklaşan kalabalığın uğultusu duyuldu. Harabelere varmışlardı. Ortalık yıkılıyordu. "Efendi bizimle beraber! Efendi, Efendi!" Halkın bağırışları dalga dalga yayılıyor, harabelere çarparak yankılanıyordu."Efendi bizim tarafımızda."

Graham çevresinin şimdi daha az kalabalık olduğunu fark etti. Beyaz metalden yapılmış, küçük bir platformun üzerinde duruyordu. Platform, Konsey Evi'ni çeviren iskelenin bir parçasıydı. Harabelerin arasındaki bütün boşluklar insanlarla doluydu. Her yerde devrimin siyah bayrakları dalgalanıyordu. Her yerde olduğu gibi iskelenin üzerinde de insan yığınları vardı. Graham'ı kurtarmaya gelenler bu iskeleye tırmanarak Atlaslı salona ulaşmayı başarmışlardı. Kalabalığın içindeki bazı kişiler sütunların üzerinde kalabalığı coşturmaya çalışıyordu. Birkaç kişinin iskeleye tırmandığını fark etti. Büyük bir siyah bayrak taşıyorlardı. Durdu Graham. Uzaklardaki havaalanları buradan çok canlı gözüküyordu. Hava sanki her zaman olduğundan daha berraktı. Havaalanından bir uçak havalandı. Galiba yaklaşan uçakları karşılamaya gidiyordu.

"Ostrog'a ne oldu?" diye sordu Graham. O sıra bütün gözler Konsey Evi'nin zirvesine yöneldi. O da herkesin baktığı yöne döndü. Bir süre hiçbir şey göremedi. Sonra yıkık duvarından içi gözüken bir odaya gözü takıldı. Hemen tanıdı burayı. Eski hapishanesiydi. Beyazlı bir adam ve iki refakatçisi odanın kenarında göründüler. Arkasındaki adam "Ostrog," diye bağırıyordu. Döndü. Bir şey soracaktı ama yapamadı. Birisi çığlık attı. Parmağıyla gökyüzünü işaret ediyordu. Havaalanından kalkan uçak onlara doğru geliyordu. Çok hızlıydı. Sabit bir rota üzerinde ilerliyordu.

Yaklaştı. Yaklaştıkça büyüdü. Kalabalığın üzerinden geçti. Alçaldı. Ve yeniden yükselmeye başladı. Konsey Evi'ne yöneldi. Harabelerin üzerinde gözden kayboldu.

Graham'ın ilgisi yeniden Ostrog'a yöneldi. Ostrog ne olduğunu anlamadığı bir şeyler yapıyordu. Adamları arkasındaki duvarı yıkmakla meşguldüler. Kısa bir süre sonra uçak yeniden ortaya çıktı. Daireler çizerek ilerliyordu.

Sarılı adam bağırmaya başladı. "Ne yapıyorlar? Bu insanlar orada ne yapıyor? Ostrog neden orada? Neden hâlâ yakalanmadı? Kaçıracaklar, uçakla kaçıracaklar onu..."

Bağırışlar harabelerden yankılandı. Patlayan yeşil silahların sesi, Graham'a kadar geliyordu. Graham sarılı siyahlı üniformalar giyen insanların, Ostrog'un bulunduğu odaya ilerlediklerini fark etti. Koşarken arada sırada geri dönüp ateş ediyorlardı. Peşlerinde mavili bir grup vardı. Savaşan insanlar onun bulunduğu yerden çok garip görünüyordu. Küçük oyuncak askerler gibiydiler. Yıkılmış binanın genel görünümü geçitlerin arasında cereyan eden bu kavgaya gerçek dışı bir hava katıyordu.

Ostrogcular bir kemere doğru ilerlediler. Dönüp tekrar ateş açtılar. Kurşunlar havada uçuşuyordu. Mavililerden biri ileri atıldı. Tökezledi. Yıkık duvara yaslanıp dengesini bulmaya çalıştı. Daha sonra tepe üstü yuvarlandı. İnşaat makinesinin kırmızı kollarının altında gözden kayboldu.

Derken güneşle Graham'ın arasına bir gölge girdi. Yukarı baktı. Gökyüzü açıktı. Uçak üzerlerinden geçmişti. Ostrog ortalarda görünmüyordu. Sarı giysili adam önüne geçti. Kan ter içinde kalmıştı. Çok heyecanlı görünüyordu. Kuşkulu bir hali vardı.

"Uçak iniyor," diye bağırdı sarılı adam. "İniş yapıyorlar. İnsanlara havaya ateş açmalarını söyleyin. Vursunlar onu."

Graham tam olarak anlayamamıştı. Bu muğlak emirlerin ardından gürültüler geldi.

Graham uçağın başını gördü. Uçak, Ostrog'u kurtarmak için gelmişti. Binadan duman yükseldiğini gördü. Anlaşılan aşağıdaki insanlar ateş açmışlardı.

Yanında duran adam boğuk bir sesle bağırmaya başladı. Zafer çığlığıydı bu. Mavili isyancılar daha önce Ostrogcuların elinde olan kemeri geri almışlardı.

Uçak, Konsey Evi'nin üzerindeydi. Suya dalmaya hazırlanan bir kırlangıcı andırıyordu. Graham ve aşağıdaki pek çok kişi, uçağın tekrar yükselemeyeceğini düşünüyorlardı. Ostrog, uçağın koltuğuna yerleşti. Adamın kırlaşmış saçları rüzgarda dalgalanıyordu. Soluk yüzlü pilot, manivelaya asıldı ve uçak herkesi hayretler içinde bırakarak yükselmeye başladı. Aşağıdaki insanlardan çığlıklar yükseliyordu.

Graham yanındaki korkuluklara tutundu. Güçlükle nefes alabiliyordu. O kısacık an, uzun bir çağ gibi gelmişti ona. Uçağın alt pervanesi neredeyse insanlara çarpacaktı. Halk bağırıp, çağırıyor; çığlıklar atıyordu. Kaçışırken neredeyse birbirlerini ezeceklerdi. Derken uçak havalandı. Uzaktan izleyenler karşıdaki binaya çarpacağını sandılar. Onu sıyırıp geçince, bu sefer az ilerideki rüzgar gülünü aşamaz dediler. Ve işte. Uçak rüzgar gülünün de yanından geçip gitti. Havada süzülmeye başladı. Hâlâ biraz yalpalıyordu. Gittikçe daha çok yükseldi.

Karmaşa yerini hızla öfkeye bıraktı. Halk, Ostrog'un ellerinden kurtulduğunu anlamıştı. İş işten geçmiş olmasına rağmen silahlarını kaldırıp ateş açtılar. Silah sesleri korkunç bir gürültüye neden oldu. Her yer toz duman içerisinde kalmıştı.

Ne var ki çok geç kalmışlardı. Uçak havada giderek daha fazla küçüldü. Dönüş yaptı. Süzüldü. Kısa süre içerisinde havaalanına ulaştı. Evet, Ostrog kaçmayı başarmıştı.

Harabelerin arasında bir arbede yaşanıyordu. İskelenin üzerine tünemiş olan Graham, ne olduğunu anlamaya çalıştı. İnsanların ona baktıklarını fark etti. İsyan marşını duydu. Marş insan denizinin arasında dalga dalga yayılıyordu.

Halk, Efendinin kurtuluşunu coşkuyla kutluyordu. Sarılı adam yanındaydı. Yüzünde kararlı bir ifade vardı. Gözleri parlıyordu. Her zamanki gibi insanlar ayaklarıyla isyan marşına ritim tutmaya başladılar.

Graham artık insanlar için taşıdığı önemin farkındaydı. Daha önce karşısında haykıran kalabalıkları her gördüğünde yanı başında Ostrog

olurdu. Şimdi ise o karşı tarafa geçmişti. Artık Ostrog düşmanıydı. Artık gücünü kimseyle paylaşmayacaktı. Yanındaki insanlar, kalabalığı organize eden liderler bile onun ne yapacağını görmek için sabırsızlanıyorlardı. Onun emirlerini bekliyorlardı. Artık gerçekten de bir kraldı o. Gölge iktidar olduğu dönem sona ermişti.

Kendisinden beklenen şeyi yapma konusunda fazlasıyla istekliydi. Kafası biraz karışık olsa da epeyce sakindi. Ne korku, ne de öfke hissediyordu o an. Eli ezilmişti. Zonkluyordu. Epeyce sıcaktı. Dışarıdan nasıl gözüktüğünü merak etti. Korkmuyordu ama korkuyor gibi görünmek istemezdi. Derhal harekete geçmek istiyordu. Yanı başındaki mücadelenin muazzam karmaşasına fazla gömülmemesi gerektiğinin farkındaydı. Aksi halde işin çetrefilliği onu hareketsizliğe sürükleyebilirdi.

Ostrog az ilerideki havaalanındaydı. Ostrog! Gerçekten de kararlı ve ne yaptığını bilen bir adamdı. Ya kendisi? Kararsız ve soru işaretleriyle dolu olduğunu çok iyi biliyordu. Bu iki farklı insan şimdi dünyanın geleceği için birbirleriyle savaşacaklardı.

23. Bölüm

Graham Sözünü Söylüyor

Demek Dünyanın Efendisi ha! Oysaki uzun bir süre boyunca, kendi zihnine dahi hükmedememişti. Arzuları kendi arzuları değildi. Yaptığı hareketler onu bile şaşırtıyordu. Bunlar yaşadığı garip deneyimlerin onda yarattığı karmaşanın sonuçlarıydı. Siyahî polisler geliyordu. Helen Wotton, halkı bu konuda uyarmıştı. Ve o Dünyanın Efendisiydi. Bu gerçekler Graham'ın zihninde öne çıkabilmek için birbirleriyle yarış halindeydiler.

Kafası hep bir şeylerle meşguldü. Tıka basa dolu salonlar, geçitler, konsey üyelerinin toplandığı odalar, kinematograf, telefon odaları... Sarılı adamlar vardı bir de. Bölge liderleri deniyordu onlara. Bu adamlar kendi amaçları için Graham'ı öne sürüyor olabilirler miydi? Yoksa kayıtsız şartsız bir şekilde emirlerine itaat mi etmekteydiler? Bu sorulara yanıt vermek hiç de kolay değildi. Belki de her ikisini birden yapıyorlardı. Belki de ortalarda görünmeyen bir başka güç, hepsini birden perde gerisinden yönetiyordu. Dünyanın tüm halklarına sesleneceğinin farkındaydı. Söylemeyi planladığı görkemli sözler kafasının içinde yankılanıyordu. En sonunda kendisini sarılı adamla birlikte halklara sesleneceği odaya girerken buldu.

Oda tam da bu çağın anlayışına göre hazırlanmıştı. Merkezinde parlak, oval bir ışık vardı. Odanın bu noktanın dışında kalan kısımları büyük ölçüde karanlıktı. O içeri girince birden sessizleşen kalabalık, titreyen ışık, fısıltılar ve uşakların sessiz hareketleri... Tüm bunların Graham'ın üzerinde garip bir etkisi vardı. Fonografik makine Graham'ın sesini alacaktı. Büyük fotografik kameralar ise görüntüsünü kaydedeceklerdi. Bir aletten hırıltıya benzeyen bir ses çıktı. Graham ışığın merkezine doğru ilerledi. Gölgesi kısacık kalmıştı.

Söylemek istediği şeylerin üzerinde epeyce düşünmüştü. Fakat bu sessizlik, bu yalıtılmışlık, kalabalıklardan uzak olmak ve makine sesleri... Doğrusu bunları beklemiyordu. Bütün enerjisi çekilmişti sanki. Öylece kalakalmıştı. Eli ayağı birbirine dolaşıyordu. Çok geçmeden kendini toparladı. Başarısız olmaktan korktuğunu fark etti. Yapmacık olmaktan, sesinin yeterince etkileyici çıkmamasından endişe ediyordu. Şaşkındı. Sarılı adama döndü ve kendisine biraz daha süre vermesini rica etti. "Bir dakika. Beklemem gerekiyor. Böyle olacağını düşünmemiştim. Söyleyeceğim şeyler hakkında biraz daha düşünmem gerekiyor."

Ne yapacağını bilemiyordu hâlâ. Derken heyecanlı bir haberci geldi. Siyahi polisleri taşıyan ilk uçaklar, Madrid'i geçmek üzereydiler.

"Havaalanlarında durum ne?" diye sordu Graham.

"Çevre mahallelerin halkı hazır."

"Hazırlar!"

Sabırsızca yerine geri döndü. Karşısında duran siyah merceklere bakıyordu.

"İnşallah doğru dürüst bir konuşma yapabilirim. Ne söylenmesi gerektiğini biliyorum! Uçaklar Madrid'de!"

"Ah! Ben şimdi iyi konuşsam ne olur, konuşmasam ne olur!" diye hayıflandı. Üzerindeki ışığın parlaklığı giderek artıyordu.

Demokrasinin önemi ile ilgili birkaç cümle kurdu. Canı sıkıldı. İstediği gibi olmadığını düşündü. Kendisine olan inancı büyük ölçüde sarsılmaya başlamıştı. Bugün geldiği noktanın kendi başarısı değil, kaderin garip bir oyunu olduğu düşüncesi geçti aklından. Ostrog'a karşı başlayan isyan, olması gerektiğinden çok daha erken başlamıştı. Ne yazık ki başarısızlığa mahkûmdu. İsyanın zaferi gerçekleşmesi mümkün olmayan bir düştü. Üzerlerine gelen uçaklarla kendi kaderi arasında kopmaz bir bağ vardı. Olaylara farklı bir açıdan bakabiliyordu. Garipsedi bu durumu. Kısa bir süre sonra, bütün tereddütlerini bir tarafa bıraktı. Bedeli ne olursa olsun üzerine aldığı sorumluluğu yerine getirecekti. Nereden başlayacağını bilemedi. Dizleri titriyor, ayakta durmakta zorlanıyordu. Derken bazı sesler duydu. Galiba gelenler vardı. "Bekleyin," diye seslendi odadakilerden biri. Kapı açıldı. Üzerindeki ışıkların şiddeti azalmıştı.

İçeri birisi girdi. İlk bakışta kim olduğunu çıkaramadı. Galiba bir kızdı bu. Derken kalp atışları hızlandı. Gelen Helen Wotton'du. Sarılı adam, Graham'ın durduğu aydınlık daireyi çevreleyen gölgelerin içinden çıktı.

"Bu Ostrog'un planlarını bize açıklayan arkadaş," dedi.

Helen hiçbir şey söylemeden bir köşede beklemeye başladı. Graham'ın konuşmasını bölmek istemiyordu. Kızı görür görmez Graham bütün endişelerini unutmuştu. Daha önce konuşmasına eklemeyi planladığı her

şeyi en ince ayrıntısına kadar hatırladı. Kameralara döndü. Işığın şiddeti artmaya başladı. Başlamadan önce kıza birkaç şey söylemek istiyordu. Ona döndü. "Bana çok yardımcı oldun," dedi yavaşça. "Gerçekten çok yardımın dokundu. Bu iş tahmin ettiğimden çok daha zormuş."

Kıza bakarak konuşmaya başladı. Göremediği bir kalabalığa sesleniyordu. Sanki milyonlarca insan karşısındaki kızın güzel siyah gözlerine sığıvermişti. Ağır ağır konuşuyordu.

"Yeni çağın kadınları ve erkekleri," dedi. "Bir savaş yaklaşıyor. Bu gece kendimizi bir savaşın içerisinde bulacağız. Üstelik bu sadece bir başlangıç. Hayatlarımız pahasına savaşacağız. Ben vurulsam da, ölsem de bir an bile durup düşünmeyin. Evet, ben belki de kaybedebilirim."

Kafasındaki şeyi ifade edecek doğru kelimeleri bulmakta güçlük çekti. Kısa bir süre için durdu. Cesaret verici sözler çıktı ağzından. Derken konuşması büyük bir akıcılıkla devam etti. Ağırlıklı olarak eski çağa ait hümanist fikirlerden bahsediyordu. Öte yandan sesindeki samimiyet, bu eskimiş söylemlere adeta yeniden can veriyordu. Kendi çağının ruhunu bu devrin insanlarına taşıyordu. Ve elbette ki yanı başında duran güzel kıza...

"Ben geçmişten geliyorum," dedi. "Biz o zamanlar bambaşka bir çağın hayalini kurardık. Benim zamanım adeta düşler çağıydı. Yeni başlangıçların, asil umutların çağıydı. Dünya genelinde köleliğe son vermiştik. Dünyanın her yerine savaşların son bulabileceği umudunu yaymıştık. Tüm erkeklerin ve kadınların, özgürlük ve barış içerisinde yaşayabileceği bir dünyanın hayalini kuruyorduk. Ne oldu bizim bu umutlarımıza? İki yüz yıl sonra insanlık nasıl bu noktaya geldi?"

"Büyük şehirler, büyük güçler... Ve düşlerimizin çok ötesinde muazzam bir ihtişam... Bizim bütün arzularımıza, bütün çabalarımıza rağmen karşıma çıkan bu oldu. Peki ya insanların günlük hayatları? Her zaman olduğu gibi çalışanlar için hayat hiç de kolay değil. İnsanlar bir cenderenin içine sıkıştırılmış. Güç ve onun kaynağı olan servet yaşamın merkezinde. Ömürler boşa harcanıyor. Eski inançlar zayıflamış ve biçim değiştirmiş. Yeni inançlara gelince... Gerçekten de inanmaya değer bir şeyler var mı bu dünyada?"

"İyilik ve merhamet," dedi. "Güzellik ve güzel olana yönelen aşk! Çaba, adanmışlık... Ben nasıl kendimi sizlere adamışsam, siz de kendinizi insanlığa adayın. Tıpkı Hıristiyanların kendilerini Hz. İsa'ya adamaları gibi... Bunu anlayıp anlamamanızın bir önemi yok. Yüreğinizin bir köşesinde bunun doğru olduğunu biliyorsunuz. Size hiçbir şey için söz veremem. Hiçbir şeyi garanti edemem. Yalnızca şunu söyleyebilirim ki, inancım tamdır. Ve şunu bilin cesaretle yoğrulmuş bir inançtan daha büyük bir güç yoktur bu dünyada."

Konuşurken kendi inançlarının da güçlendiğini hissediyordu. Etkileyici bir tonda konuşuyordu. Sık sık cümleleri yarım kalıyordu. Buna rağmen bu cümlelere yüreğini katması, konuşmasındaki acemiliklerin üzerini örtmeye yetiyordu. Samimiyeti sözlerinin gücüne güç katmıştı. Kendini adamanın gücüyle konuşuyordu. Ölümsüz insanlığa olan büyük inancıyla konuşuyordu. O konuşurken kayıt cihazları homurdanmaya devam ettiler. Gölgelerin içerisinde gizlenmiş olan sadık yardımcıları onu izliyorlardı. Yanı başında duran sessiz izleyicinin varlığı şüphesiz ki konuşmasına can veren içtenliğinin en önemli gerekçesiydi.

Çok tatlı bir heyecandı yaşadığı. Bu süre içerisinde hiç kendinden şüphe etmemişti. Sözlerinin etkili olduğunun farkındaydı. Her şey gayet basitti aslında. Her şey apaçık ortada duruyordu. Konuşmasını daha fazla uzatmadı. Yüreğinden kopup gelen birkaç cümle ile söylevine son verdi. "Şimdi burada," diye bağırdı. "İçimden geçen bir şeyi söylemek istiyorum. Dünyanın her yerinde sahip olduklarımı halka bağışlıyorum. Hepinize. Kendi isteğimle tüm sahip olduklarımı sizlere veriyorum. Önümüzdeki savaşın sonunda ya sizler için hayatta kalarak bir zafer kazanacağım ya da sizlerin uğrunda öleceğim. Sonucu Tanrı'nın iradesi belirleyecektir."

Konuşmasını tamamlamıştı. Heyecanının kızın yüzüne de yansıdığını fark etti. Duygusallaşan kızın gözleri yaşlarla ıslanmıştı.

"Biliyordum," diye fısıldadı kız. "Dünyanın babası. Efendim. Bunları söyleyeceğinizi biliyordum!"

"Söylemem gerekenleri söyledim," diye fısıldadı Graham. Kızın kendisine doğru uzanmış ellerini tuttu.

24. Bölüm

Uçakları Beklerken

Sarılı adam yanı başındaydı. Geldiğini fark etmemişti bile. Havaalanının yakınındaki mahallelerin yürüyüşe geçtiklerini söylüyordu. "Bu kadar hızlı olacağını tahmin etmemiştim," dedi. "Bir mucize yarattılar. Elimizden geldiğince onlara yardımcı olmalıyız."

Graham dalgın gözlerle baktı adama. "Evet," dedi. "Bu iyi haber." Gelen mesaj onu da heyecanlandırmıştı. "Bu mahallelerin halkını takdir ettiğimi söyleyin onlara. Bravo!"

Helen Wotton'a döndü. Yüzünde, kafasındaki çelişkili düşünceleri yansıtan bir ifade vardı. "Havaalanlarını ele geçirmeliyiz," dedi. "Aksi halde siyahî polislerin gelişini engellememiz mümkün değil. Ne pahasına olursa olsun bunu yapmamız gerekiyor."

Dilinden dökülenler bunlar olsa da, aklından geçenler başkaydı. Kızın gözlerinde şaşırtıcı bir şeyler görmüştü. Bir şeyler söylemek istiyordu. Belki de onun yürüyüşçülere liderlik etmesini istiyordu. Belki de gerçekten böyle yapması gerekliydi. Bir çırpıda kafasından geçenleri söyleyiverdi. Sarılı adama hitap ediyor olsa da, aslında kızla konuşuyordu. "Burada bir şey yaptığım yok. Gidip orada insanların yanında olmak istiyorum," dedi.

"Bu imkansız," diyerek karşı çıktı sarılı adam. "Bu bir mahalle savaşı. Sizin burada kalmanız gerekiyor."

Konuyla ilgili ayrıntılı bir açıklama yaptı. Graham bekleme odasına gitti. Sarılı adam düşüncelerini çok kararlı bir şekilde savunmuştu. "Sizin nerede olduğunuzu bilmeliyiz," dedi. "Her an sizin karar almanızı gerektiren bir kriz durumu ortaya çıkabilir. Bu durumda yanımızda olmanız hayati önem taşıyacaktır."

Mahalle sakinlerinin savaşı, hayal ettiğinden çok farklı şartlarda yapılıyordu. Görkemli bir meydan savaşı değildi bu. Ortam epeyce sessizdi. Evet, savaşçılar tüm diğer savaşlarda olduğu gibi birbirlerine karşı öfkeliydiler. Ama bu savaş, kimsenin çarpışma seslerini duyamadığı, savaşan askerlerin fazla ortalarda gözükmediği bir savaştı. Roehampton'un altındaki bölgede olup bitiyordu her şey. Son derece garip ve emsalsiz bir karşılaşmaydı. Adeta yüz bin küçük muharebenin toplamından oluşan bir

savaş... Kanallarda ve şehir yollarında mücadele ediyordu insanlar. Elektrikle aydınlatılan yapay bir gökyüzünün altında vuruşuyorlardı.

Bu savaşın bir tarafında hiçbir askeri eğitim almamış, alelade halk yığınları vardı. Onları alkışlar, tezahürat ve coşku yönetiyordu. Bu insanlar akla aykırı bir çalışma düzeni tarafından uyuşturulmuş, iki yüz yıllık kölelik geleneğini eliyle pısırıklaştırılmışlardı. Diğer tarafta ise şehvet düşkünlüğü ve şımarıklık içerisinde ahlaki değerlerini yitirmiş başka yığınlar vardı. Her iki tarafın da sahip olduğu yegane silah, küçük yeşil tüfeklerdi. Bu silahın üretimi ve geniş kitlelere dağıtılması, Ostrog'un konsey karşısındaki zaferini garantilemişti. Daha önce pek az insan tarafından kullanılmıştı. Pek çokları bunları ilk kez eline alıyordu. Silah taşıyanların önemli bir bölümünün ise cephanesi yoktu. Savaş tarihinde bu kadar garip bir savaşa daha önce hiç rastlanılmamıştı. Amatörlerin savaşıydı bu. Silahlı isyancılar, başka silahlı isyancılarla savaşıyordu. Sloganların ve bir şarkının sözlerine yansıyan coşkunun harekete geçirdiği isyancılar...

Büyük kalabalıklar yollara doğru ilerlediler. Hedeflerinde çalışmayan asansörler, kana bulanmış geçitler, dumanlı salonlar ve dehlizler vardı. Savaş sanatının en eski sırlarını yeniden keşfedeceklerdi. Çatılarda birkaç keskin nişancı vardı. Sağda solda irili ufaklı insan toplulukları görülüyordu. Genel olarak berrak ve dingin bir gündü. Anlaşılan Ostrog'un elinde bombalar yoktu. Uçaklar savaşın ilk aşamalarında hiçbir rol oynamamıştı. Gökyüzü pırıl pırıl ve bulutsuzdu. Gökyüzü sanki kendisini uçakların gelişi için hazırlıyordu.

Arada sırada haberler geliyordu. Uçaklar yaklaşıyordu. Şu meşhur İspanyol şehrini geride bırakmışlardı. Fransa'yı geçmek üzereydiler. Graham'ın bütün çabasına rağmen Ostrog'un şehirde sakladığı düşünülen yeni silahlar henüz bulunamamıştı. Havaalanlarının yakınındaki savaşın sonucu ile ilgili de bir rapor ulaşmamıştı ellerine. İşçi topluluklarının grup grup bir araya geldiği anlatılıyordu. Yürüyüşe geçmişlerdi. Daha sonra savaşın sürüp gittiği labirentlere dalmışlardı. O aşamadan sonra herhangi bir bilgi alınamamıştı. Kim bilir neler oluyordu orada? Son derece meşgul olan bölgesel liderlerin de bu konuda herhangi bir bilgisi yoktu. Açılıp kapanan kapılara, hızlı habercilere, çalıp duran zillere, kayıt cihazının aralıksız çalışmasına rağmen Graham kendisini tecrit edilmiş hissediyordu. Şaşırtıcı derecede pasif ve işe yaramaz olduğu duygusuna kapılmıştı.

O anda hissettiği yalıtılmışlık duygusu, uyandığından beri başına gelen şeylerin içerisinde belki de en garip olanıydı. Bazen rüyasında hareket edemez ya insan... Eli kolu bağlı kalır, sesi çıkmaz. Onun durumu da böyleydi şimdi. Büyük bir karmaşayı geride bırakmıştı. Ostrog'la arasında büyük bir savaş yaşanmıştı. Ve şimdi bu küçük odanın içerisindeydi. Hapsedilmişti. Ne garip bir yerdi burası. Sessizliği, çalıp duran zilleri ve kırık aynası ile alabildiğine tuhaftı...

Graham ve Helen odada yalnız kaldılar. Kendileriyle dışarıdaki benzersiz fırtına arasına kesin sınırlar çizmişlerdi. Sadece birbirlerinin farkındaydılar. Sadece birbirleri ile ilgileniyorlardı. Derken kapı yeniden açıldı. Bir haberci geldi. Sanki aydınlık ve huzur dolu bir evin aniden penceresi açılmış, dışarının soğuğu içeriye girmişti. Evdekilerin tadı tuzu kaçtı. Savaşın bütün gerginliği, odadakileri yeniden sarıp sarmaladı. Bağımsız bireyler olmaktan çıkıverdiler. Tek gerçek varlık sebepleri önlerinde duran savaştı.

Büyük bir ihtilal yaşanıyor ve bu insanların bireysel varlıkları anlamsızlaşıyordu. Şehrin savunması, harekete geçmekte oldukça geç kalmıştı. Buna karşılık dünyanın bir ucundan kalkan uçaklar kanlarına susamış bir şekilde üzerlerine geliyordu.

Dışarıda ani bir hareketlilik oldu. Bağırışlar geliyordu. Kız hiçbir şey söylemeden ayağa kalktı. Endişeliydi.

"Zafer," diye bağırdı birisi. Evet, yanlış duymamıştı. Zaferden bahsediyorlardı.

Sarılı adam ortaya çıktı. Heyecandan üstü başı darmadağın olmuştu. "Kazandık," diye bağırdı. "Zafer bizim! Halk kazanıyor. Ostrog'un adamları dağılıyorlar."

Kız ayağa kalktı. "Zafer mi?"

"Ne demek istiyorsun?" dedi Graham. "Ne demek istiyorsun söyle bana."

"Onları Norwood'un aşağı geçitlerine kadar sürükledik. Streahtam yanıyor. Roehampton tamamen bizim elimizde. Oraya inen uçağı ele geçirdik."

Tiz bir zil sesi geldi. Heyecan içerisindeki kır saçlı bir adam, bölgesel liderlerin odasından çıktı. "Artık bitti," diye bağırdı.

"Roehampton'u ele geçirmemiz ne anlama geliyor? Uçaklar daha önce Boulogne'de görülmüştü."

Sarılı adam hızlı bir hesap yaptı."Onların ulaşmasına yarım saat var."

"Hâlâ üç havaalanı onların kontrolünde," dedi yaşlı adam.

"Peki şu silahlar ne oldu, bulabildiniz mi?" diye bağırdı Graham.

"Yarım saat içerisinde kullanıma hazır hale getirmemiz mümkün değil."

"Yani buldunuz silahları."

"Çok geç," dedi yaşlı adam.

"Uçakları bir saat kadar oyalayabilseydik o zaman belki..." dedi sarılı adam.

"Onları hiçbir şey durduramaz," diye karşı çıktı yaşlı adam. "Sadece birinci filoda yüze yakın uçakları var."

"Diyelim ki onları bir saat boyunca oyalamayı başardık. Bu bize ne kazandıracak?" diye sordu Graham.

"Çok şey," dedi bölgesel lider. "Silahları bulduk. Bu süre içerisinde kullanıma hazır hale getirebiliriz. Eğer onları biraz oyalayabilirsek..."

"Hazırlık tam olarak ne kadar sürer?" diye sordu Graham.

"Kesin olarak bir saat."

"Çok geç," diye bağırdı yaşlı bölge lideri. "Artık çok geç."

"Çok mu geç?" dedi Graham. "Daha bir saatimiz var."

Aklına bir fikir gelmişti. Sakin bir tonda konuşmasına rağmen, renginin solduğu fark edilebiliyordu. "Bir şansımız daha var. Elimizde bir uçak olduğunu söyledin değil mi?"

"Roehampton havaalanında efendim."

"Hasarlı mı?"

"Hayır. Şu anda nakliye aracında bekletiliyor. Kolaylıkla uçurulabilir. Sadece bir pilota ihtiyaç var."

Graham önce odadaki adamlara, sonra Helen'e baktı. Bir süre sessiz kaldıktan sonra lafa girdi. "Bizim pilotumuz yok mu?"

"Maalesef yok."

Helen'e döndü. Kararını vermişti. "Öyleyse bu işi ben yapacağım."

"Ne?"

"Uçağı ben kaldıracağım."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Ben pilotum. Demek ki o sefahat günleri tamamen boşa değilmiş."

Sarılı, yaşlı adama döndü. "Onlara uçağı kalkışa hazır hale getirmelerini söyle."

"Ne yapmak istiyorsunuz?" diye bağırdı Helen.

"Bu uçak. Bu bizim son şansımız..."

"Yoksa siz..."

"Evet savaşacağım. Düşmanlarımla havada çarpışacağım. Daha önce de düşünmüştüm bunu. Büyük uçaklar hantal olur. Azimli bir insan..."

"Ama bu uçak daha önce hiç denenmedi," dedi sarılı adam.

"Buna gerek yok. İşte şimdi deneyeceğiz. Benim mesajımı oradaki görevlilere ilet. Uçağı gerekli şekilde hazırlasınlar. Nihayet yapacak bir iş buldum kendime. Neden burada olduğumu şimdi çok daha iyi anlıyorum."

Yaşlı adam ve sarılı adam, kendi aralarında bir şeyler konuştular. Daha sonra anlaşmış olacaklar ki ihtiyar aceleyle dışarı çıktı.

Helen, Graham'a doğru bir adım attı. Yüzü bembeyazdı. "Ama Efendim, nasıl bunu düşünebilirsiniz. Öldürülebilirsiniz!"

"Belki de. Birisinin bunu yapması gerekiyor. Benden başka uçak kullanmayı bilen de olmadığına göre?"

"Ölebilirsiniz," diye tekrarladı Helen.

"Ben sözümü söyledim. Anlamıyor musun? Belki bu sayede Londra'yı kurtarabiliriz."

Durdu. Daha fazla söyleyecek bir şey bulamıyordu. Birbirlerini izleyerek bir süre sessiz kaldılar.

Her ikisi de Graham'ın gitmesi gerektiğini biliyordu. Bu noktadan sonra geri dönüş yoktu. Bir kere bu cesur sözler çıkmıştı ağızdan. Gereğinin yapılması gerekiyordu.

Kızın gözleri yaşlarla doldu. Graham'a yaklaştı. Yaptığı her şey yüreğinden kopup geliyordu. Graham'ın ellerini tuttu ve öptü onları.

"Demek her şeyin nedeni buydu..."

Graham acemice sarıldı kıza. Başı göğsüne yaslanmıştı. Saçlarından öptü. Sonra onu kendinden uzaklaştırdı. Sarılı adama döndü.

Konuşmakta zorlanıyordu. Gerekli emri bir el işaretiyle verdi: "İleri."

25. Bölüm

Uçaklar Geliyor

Mavili iki adam, kısa süre önce ele geçirilen Roehampton Havaalanı'nın kuytu bir köşesinde yere uzanmışlardı. Wimpledon Park'taki gölgeleri izlemekle meşguldüler. Arada sırada sohbete daldıkları oluyordu. Kendi sınıflarının farklı İngilizcesini kullanıyorlardı konuşurken. Ostrogcuların atışları giderek seyrekleşmiş ve en sonunda durmuştu. Küçük bir düşman grubu vardı karşılarında. Diğer taraftan platformun altındaki geçitlerden sürekli silah sesleri geliyordu.

Adamlardan biri, diğerine başından geçen bir olayı anlatmaya başladı. Aşağıda bir adam görmüştü. Bir kirişin altına saklanmak üzereydi. Hızla nişan alıp adama ateş etmişti. "Düştüğü yerde hareketsiz kaldı," dedi keskin nişancı. Tam o sırada gözü bir başka hedefe takıldı. "Bak şurada, hareketli bir nokta var. Görüyor musun? Evet, orada boruların arasında."

Birkaç metre arkalarında ölü bir adam vardı. Yüz üstü uzanmıştı. Göğsünün tam üzerinde bir kurşun deliği vardı. Kurşunun parçaladığı mavi ceketinden dumanlar çıkıyordu. Az ötedeki bir diğer adamsa yaralıydı. Bacağı sarılıydı. Boş boş bakınıyordu etrafına. Ölü adamın ceketinden çıkan dumanları izliyordu.

"Gözden kayboldu," dedi ikinci adam.

Keskin nişancı bağırarak küfür etti. Derken aşağıdan silah sesleri geldi..

"Şimdi ne oluyor?" dedi. Bir ayağının üzerinde yükselip olup bitenleri görmeye çalıştı. Bir grup mavili yaklaşıyordu.

"Bu aptallara ihtiyacımız yok," dedi arkadaşı. "Bunlar yalnızca kuru kalabalık. Berbat atışlar yapıyorlar. Neyin peşinde bunlar?"

"Sessiz ol. Bir şeyler konuşuyorlar."

Dinlemeye başladılar. Yeni gelen grup, bir makineden bahsediyordu. Siyah gömlekleri ve rozetlerinden bölgesel liderler oldukları anlaşılan üç kişi de içlerindeydi. Nakliye aracının üzerine atlayıp kenarlarına tutundular. Aracın üzerinde bir sürü insan vardı. Keskin nişancılardan biri yerinden doğruldu. "Belli ki onu bir yere taşıyacaklar. Anlaşılan dertleri buymuş."

Ayağa kalktı. Arkadaşı da peşinden doğruldu. "Niye taşıyorlar ki bunu?" dedi arkadaşı. "Elimizde hiç pilot yok."

"Kim bilir? Taşıyorlar işte." Silahına baktı. Etrafındakileri gözden geçirdi. Sonra yaralı adama döndü. Kafasında bir şeyleri tartıp kararını verdikten sonra silahını ve fişekliğini tutarak, "Buna göz kulak ol, dostum," dedi. Hızla uçağın bulunduğu bölüme doğru koşmaya başladı. On beş dakika içerisinde, o da diğerleriyle birlikte çalışıyordu. İtiyor, çekiyor, bağırıyor ve başkalarının bağırışlarını dinliyordu. İşleri bitince diğerleri ile birlikte başarılarını kutladılar. Bu arada şehirdeki herkesin bildiği gerçeği, nihayet o da öğrenmişti. Efendi uçak kullanmayı kısa süre önce öğrenmiş olmasına rağmen pilotluk yapmak için gönüllü olmuştu. Birazdan gelecek ve söz verdiği şeyi yapacaktı.

"Gerçek bir kral, en büyük tehlikeleri göze alan ve en ağır yükleri taşıyan kişidir." Efendinin sözleriydi bunlar. Adam keyifliydi. Kan ter içinde kalmıştı. Ama mutluydu. Birden kendilerinden daha büyük bir grubun gürültüsü duyuldu. Devrim marşını söyleyerek geliyorlardı. Merdivenleri çıkan büyük kalabalığın içinde küçük bir boşluk fark etti. "Efendi geliyor," diye bağırmaya başladı insanlar. "Efendi geliyor!" Etrafındaki kalabalık giderek daha yoğun bir hale geliyordu. İleri çıkmaya çalıştı. "Efendi geliyor!", "Uykucu Efendi!" sloganları ile ilerliyordu kalabalık.

Hemen yanı başında siyah üniformaları ile yürüyen devrim muhafızları vardı. Graham'ı gördü. Bu onu ilk görüşüydü. Ve bütün ömrü boyunca bir kez daha görme fırsatını bulamayacaktı. Çok yaklaşmıştı. Efendi uzun, esmer bir adamdı. Siyah, bol kıyafetler giymişti. Yüzü solgun görünüyordu. Ama cesareti yüzüne yansımıştı. Gözlerinden kararlılık fışkırıyordu adeta. Şüphesiz ki onun gibilerini fark edemeyecek kadar büyük bir adamdı.

Adam bu anı hayatı boyunca hiç unutamayacaktı. Bir dakika içinde Graham önünden geçip gitti. Adam hâlâ kalabalığın içinde ilerleyebilmek için mücadele veriyordu. Bir delikanlı önüne geçti. Merdivenlere yaslandı. "Yolu açın aptal herifler," diye bağırıyordu. Çalmaya başlayan zil, uçağın kalkış pistinin boşaltılması gerektiğini haber veriyordu.

Graham uçağa ulaşmak üzereydi. Yan yatmış kanadın gölgesine bastı. Yanındaki insanlar da ona eşlik etmek istiyorlardı. Bu yöndeki bütün önerileri geri çevirdi. Kafasını toplaması lazımdı. Aleti nasıl kullanacağını

hatırlaması gerekiyordu. Uyarı zili daha yüksek bir tonda çalıyordu. İnsanlar hızlıca uçuş pistinden uzaklaşmaya başladılar. Sarılı adam, uçağa binmesi için Graham'a yardımcı oldu. Graham pilot koltuğuna yerleşti. Dikkatli bir şekilde kontrollerini yapıyordu ki... O da nesi? Sarılı güneyden yaklaşmakta olan iki uçağı işaret etti. Şüphe yok ki gelmekte olan büyük uçakları karşılamaya gidiyorlardı. Nihayet başlıyordu. Sorular, uyarılar, sloganlar epeyce bir süre kulaklarında çınlamaya devam etti. Tüm bunlar canını sıkıyordu. Makineye odaklanmaya çalıştı. Önceki deneyimlerinden öğrendiği her şeyi anımsaması gerekiyordu. İnsanları yanından uzaklaştırdı. En sonunda sarılı adamla birlikte diğerleri de uçuş pistinden ayrıldılar. Artık tamamen yalnızdı.

Bir süre hareketsiz kaldı. Kumanda panelini inceledi. Uçağın yön değiştirmesini sağlayan direksiyona ve çok az tanıdığı diğer hassas aletlere baktı. Paneldeki köpük seviyesini kontrol etti. Köpük seviyesi tüpün merkezine ulaşıncaya kadar beklemesi gerekiyordu. İnsanların bağırışları kesilmişti. Hepsinin gözü ondaydı. Bir kurşun kafasının üzerindeki demire çarptı. Kim ateş etmişti? İnsanlar yoldan tamamen çekilmişler miydi? Kontrol etmek için kalktı ve tekrar yerine oturdu.

Kısa bir süre sonra uçağın pervanesi dönmeye başladı. Hızla ilerliyordu. Direksiyona sarıldı. Direksiyonu kendine doğru çekti. Yükseliyordu. Halk yeniden bağırmaya, çığlıklar atmaya başladı. Bir dakika içinde motorun titreşimleriyle birlikte, o da sarsılmaya başladı. Aşağıdan gelen bağırışlar artık duyulmuyordu. Kısa süre sonra rüzgarın çaldığı ıslıktan başka hiçbir şey duyulmaz oldu. Dünya büyük bir hızla kendisinden uzaklaşıyordu.

Yükseldi. Sakinleşmişti. Rahat ve kontrollüydü. Biraz daha yükseldi. Sol kanadın üzerindeki kapakçıkları açtı. Daireler çizerek yükselmeye devam etti. Rahatça aşağı baktı. Bir ses duydu ve kafasını kaldırdı. Ostrog'un uçaklarından biri çaprazındaydı. Üzerine gitmeye başladı. Altından geçti. Pilotlar gözlerini ona dikmişlerdi. Bunun anlamı ne olabilirdi? Hızla düşündü. Biri silahlıydı. Ateş etmek için hazırlandığını fark etti. Ne yapacaklardı? Kısa sürede taktiklerini çözmüştü. Ne yapması gerektiğine hemen karar verdi. Sol kanattaki diğer iki kapakçığı da açtı. Manevra yaparak düşman uçağının üstüne çıktı. Kapakçıkları kapattı. Ve ateş açtı. Başlığı ve önündeki siperlik onu düşman ateşinden koruyordu. Pilotlar yan yatarak ondan kurtulmayı denediler.

Sinirlenmişti. Yüzünü ekşitti. Büyük bir hışımla düşman uçağına çarptı. Düşman uçağının kanadı ağır bir biçimde hasar görmüştü. Uçak hızla alçalmaya ve görüş mesafesinden çıkmaya başladı.

Kumanda kollarına sarıldı. Geri döndü. Sert bir biçimde sarsılmış, uçağı dikleşmişti. Bir anda koltuğuna yapışıp kaldı. Sarsılan uçak dans ediyor gibiydi. Yeniden kontrolü ele almak için büyük bir çaba harcadı. Kısa bir süre sonra uçak normale döndü. Yükseliyordu ama uçağın duruşu olması gerektiği gibiydi. Biraz soluklandı. Yeniden panelle ilgilenmeye başladı. Biraz daha çaba harcadıktan sonra olması gereken yüksekliğe ulaştı. Artık rahat bir nefes alabilirdi. Düşmanlarının başına ne geldiğini görmek için dönüp şöyle bir baktı. Galiba işleri bitmişti. Aşağıda iki havaalanı arasında bir yarık olduğunu fark etti. Anlaşılan düşman uçağı sert bir biçimde yere çakılmıştı.

İçinden bir muziplik yapmak geldi. Bütün gücüyle bağırarak motorun sesini taklit etmeye çalıştı. Rob. Rob. Rob. Dur. Rob. Rob. Rob. "Diğeri nerede acaba?" diye düşündü. "Acaba onlar da..." Etrafa bakındı. Hiçbir şey görünmüyordu. Diğer uçağın üstünde olabileceğini düşünerek bir anlık korkuya kapıldı. Kısa süre içinde diğer uçağın Norwood Havaalanı'na iniş yapmaya çalıştığını fark etti. Ona saldırmak istemişlerdi ama 6000 metreden yere çakılma riskini göze almak, bu çağın cesaret anlayışının çok ötesindeydi.

Bir süre havada daireler çizdi. Sonra Westward havaalanına yöneldi. Hava kararmaya başlamıştı. Daha önce dumanların yükseldiği Streatham Havaalanı şimdi alev alev yanıyordu. Alçaldıkça aşağıdaki şekiller büyüdü. Yürüyen yolları, kavisleri, şeffaf çatıyı ve binaların arasındaki derin uçurumları görebiliyordu... Şehrin aydınlatma sistemi, gün ışığına adeta boyun eğdirmişti. Ostrogcuların elinde bulunan üç havaalanında yaklaşmakta olan uçaklar için kılavuz ışıklar yanıyordu. Wimbledon Parkı Roehampton'dan açılan ateş nedeniyle kullanılamaz hale gelmişti. Streatham ise şu anda bir fırından farksızdı. Roehampton'un üzerinden geçtiği sırada, aşağıda kümelenmiş kalabalık insan topluluklarını gördü. Aşağıdan yükselen alkış sesleri, neredeyse ona kadar geliyordu. Ne çılgınca bir sevinç gösterisiydi bu. Wimbledon Parkı'ndan silah sesleri geldiğini duydu. Yıkıntıların üzerinde daireler çizerek dolaştı. Güneybatıdan gelen bir esintiyi hissetti. Bunun üzerine batıya bakan kanadını hafifçe yükseltti.

Havacılık eğitimi sırasında böyle yapması gerektiğini öğrenmişti. Böylece hava akımını altına alarak daha hızlı ilerleyebilirdi.

Yükseldi. Biraz daha yükseldi. Dünya belirsiz bir mavilik haline gelmişti. Onun baktığı yerden Londra, masaya yayılmış küçük bir haritadan farksızdı. Şehrin küçük bir modelini izliyordu sanki. Yükseldikçe gökyüzündeki yıldız kümelerinin giderek daha fazla kalabalıklaştıklarını fark etti.

Ve işte! Düşmanları güneyden yaklaşıyordu. Ona göre biraz daha alçaktaydılar. Işık kümeleri gibi görünüyorlardı. Tek tek saymaya çalıştı. Yirmi dört tane sayabilmişti. Anlaşılan ilk uçak filosuydu bu. Arkasından daha büyük bir grup geliyordu.

Yarım daireler çizerek havada süzüldü. Filoyu izliyordu. Belli bir düzen içerisinde uçuyorlardı. Parlak devasa şekillerin oluşturduğu üçgen, göğü kaplamıştı. Hızlarını hesaplamaya çalıştı. Önündeki küçük tekerleği çevirdi. Bir kola dokundu. Motorun sarsıntısı azalmıştı. Alçalmaya başladı. Filonun tam üstüne geldi ve hızlı bir taş parçası gibi düşmeye başladı. Çok geçmeden filonun önünde gitmekte olan uçağa çarptı.

Uçaktaki siyahlar onun gelişini fark etmemişlerdi. Göğü yarıp avının üzerine atlayan bu cesur şahinin saldırısı kesinlikle tahmin edilemezdi. Uçak tutmasından muzdarip olmayan yolcular, siyah kafalarını kaldırmış sisin içerisinde yükselen şehri izliyorlardı. Görkemli ve zengin bir şehirdi burası. Patron onları buraya itaatkâr kaslarını kullanmaları için getirmişti. Beyaz dişleri ışıldıyor ve yüzleri parlıyordu. Paris'te olanlardan haberdardılar. Londra'nın yoksul beyaz süprüntüleri arasında krallar gibi yaşayacaklarını biliyorlardı.

Graham bir anda tepelerine bindi. Uçağın gövdesine çarpmayı planlamıştı. Ama sonunda aklına daha iyi bir fikir geldi. Uçağın sağ kanadına vurdu. Çarpmanın etkisiyle o da sarsılmıştı. Hafifçe savruldu. Uçağın çarptığı devasa yapı ile birlikte, bir süre sürüklendi. O anda ne olup bittiğini tam olarak anlayamamıştı. Aynı anda bin ağızdan çıkan korkunç çığlıkları duydu. Uçağı bir şekilde düşman uçağının üzerinde dengeye gelmişti. Birlikte alçaldılar. Omzunun üzerinden baktı ve uçağın gövdesini inceledi. Belirgin bir biçimde eğilmişti. İçeri baktı. Sandalyeler kayıyordu. İnsanlar düşmemek için demirlere tutunmuşlardı. Pilot durumu düzeltmeye

çalışıyordu. Az ileride bir başka uçak gördü. Düşmekte olan arkadaşını kurtarmaya geliyordu. Tam bu sırada devasa makine ters döndü. Yatık bir duvar gibi üzerinde duruyordu şimdi.

Nasıl olup da çarptığı uçaktan ayrılmayı başardığını tam olarak anlayamamıştı. Her nasılsa şimdi onun altında serbestçe uçuyordu. Dünyaya yaklaştığını fark etti. Ne yapmıştı? Kalbi gürültülü bir motor gibi atıyordu. Bir süre kontrol kollarına dokunamadı. Sanki felç inmişti ellerine. Sonra kendine geldi ve uçağı geri döndürmek için kollara yüklendi. Ağırlaşan kolları yerinden oynatmak için uğraşması gerekmişti. Yavaş yavaş uçak düzeldi. Motor normal bir şekilde çalışıyordu.

Yukarı baktı. İki uçak da büyük bir gürültüyle ilerliyordu. Geri dönüp aşağıya baktı. Çarptığı uçak dev bir bıçak gibi bir rüzgar gülüne saplanmıştı.

Uçağın kıç tarafını hafifçe indirdi. Tekrar baktı. Yönünü kontrol etmeden yükselmeye başladı. Yere çarpan devasa yapının hali perişandı. Çarpmanın etkisiyle rüzgar gülü de hasar görmüştü. Uçak şimdi hurdadan farksız bir durumdaydı. Rüzgar gülünün tepesine saplanmıştı. Enkaz alevlenmeye başladı. Bu sırada diğer uçağın ona doğru geldiğini fark etti. Peşindeki uçağın saldırısından kurtulabilmek için yükselmeye başladı. Hemen altından geçti. Aralarında bir kulaç mesafe kalmıştı. Neredeyse ters dönecekti.

Diğer üç uçak da ona doğru geliyordu. Tam bu sırada yükselmesinin ne kadar önemli olduğunu biliyordu. Çok yaklaşmışlardı. Ondan korunabilmek için daireler çizmeye başladılar. Her yöndeydiler. Beklenmedik bir anda batıdan bir çarpışma sesi geldi. Çarpışan uçaklar alevler içerisinde düşmeye başladılar.

Güneyden ikinci bir filonun gelmekte olduğunu gördü. Hızla yükseldi. Diğer tüm uçaklar onun altında kalmışlardı. Bulunduğu yüksekliğin saldırmak için yeterli olup olmadığından emin olamadı. İşini garantiye almaya çalıştı. Çok geçmeden kurbanının üstüne geldi. Uçağın içindeki askerler yaklaştığını fark etmişlerdi. Uçak yan yattı. Korku içindeki adamlar silahlarına ulaşabilmek için kıç tarafına hücum etmişlerdi. Ateş açtılar. Graham'ı koruyan cam siperliğe bir şey çarptı. Küçük bir kıvılcım çıktı. Altındaki uçak yavaşlayıp alçaldı. Graham'ın saldırısını engellemek

istiyorlardı. Ne var ki çok fazla alçalmışlardı. Graham, onların Bromley tepesindeki rüzgar güllerine çarpmak üzere olduklarını fark etti. Yön değiştirip hızla yükseldi. Takip ettiği uçak ise onun kadar şanslı değildi. Çarpışmanın gürültüsü ile çığlıklar birbirine karışmıştı. Uçak rüzgar güllerinin arasında kalmış, pervaneler kısa sürede onu içindekilerle birlikte yüzlerce küçük parçaya ayırmıştı. Motoru gülle gibi patladı. Alevler karanlık gökyüzüne yükseldi.

"Ve iki," diye bağırdı. Yeniden yükselişe geçti. Keyfi yerine gelmişti. İnsanlığın geleceği ve kendi yetersizliği ile ilgili endişeleri ebediyen ortadan kaybolmuştu. Sahip olduğu güç onu mutlu ediyordu. Savaş meydanının ortasında yalnız bir adamdı. Düşman uçakları ondan kaçıyordu. Her biri farklı bir yöne gitti. Bütün dertleri onun hışmından kurtulabilmekti. Üçüncü avını seçti. Aniden saldırdı. Az daha Londra duvarına çarpacaktı. Manevra yaparken toprağı sıyırmıştı. Korkuyla sıçrayan bir tavşan takıldı gözüne. Güney Londra semalarında uçuyordu. Sağ tarafında Ostrogcuların fırlattığı sinyal roketlerini gördü. Güneyde yarım düzine hava gemisinin enkazları yanıyordu. Doğuda, batıda ve kuzeyde ise ondan kaçan uçaklar vardı. Havada sabit duramayacakları için herhangi bir yönde ilerlemek zorundaydılar. En küçük bir hata bile feci şekilde çarpışmalarına neden olabilirdi.

Altmış metre kadar ilerledi. Roehampton Havaalanı'nın üzerindeydi. İnsanlar kaynaşıyordu alanda. Tam bir curcuna vardı. Garip olan Wimpledon Park Havaalanı'nın da aynı şekilde kalabalık olmasıydı. Orada da benzeri bir sevinç hali vardı. Streatham'daki duman ve alevler uzaktaki diğer üç platformun görülmesini engelliyordu. Döndü. Onları ve kuzeydeki yerleşim alanlarını görebilmek için biraz daha yükseldi. Önce Shooter Tepesi göründü. Aydınlıktı. Bazı uçaklar oraya iniş yapmıştı. Siyahî polisler, ilk defa orada karaya ayak basmış olmalıydılar. Arkasından Blackheath göründü. Sonra Norwood Havaalanı. Blackheath'e hiçbir uçak inmemişti. Norwood koşuşturan insanlarla doluydu. Peki neden? Anlaması çok sürmedi. Havaalanını savunan Ostrogcular yenilgiye uğratılmıştı. Derken şehrin kuzey sınırından bir ses geldi. Bir işaret. Bir zafer işareti. Bir tür silah patlamıştı. İçi gururla doldu. Çok duygulanmıştı.

Derin bir nefes aldı. "Kazandılar," diye bağırdı boşluğa doğru. "Halk kazandı!" İkinci bir silah sesi daha geldi. Sanki Graham'a yanıt veriyorlardı.

Blackheath'teki uçağın hızla ilerlemeye başladığını fark etti. İlerledi ve yükseldi. Güneye doğru ilerliyordu. Giderek ondan uzaklaştı.

Kısa süre içerisinde bunun ne anlama geldiğini fark etti. Uçaktaki Ostrog olmalıydı. Ona doğru alçaldı. Hızla yaklaşıyordu. Uçak dik bir şekilde yükselişe geçti. Graham uçağın hızını hesapladı ve pozisyonunu bozmadan üzerine gitti.

Birbirlerine çok yaklaşmışlardı. Saldırdı ama uçağın usta pilotu bir şekilde kurtulmayı başardı. Bütün çabası boşa gitmişti.

Öfkeden deliye döndü. Bütün gücüyle motorlara yüklendi. Daireler çiziyordu. Ostrog'un uçağına doğru yükseldi. Üzerine çıktı. Saldıracaktı. Tepe üstü inişe geçti. Ve hedefini tekrar ıskaladı. Hızla geri döndü. Pilotun yüzündeki ifade dikkatini çekti. Kendine güvenli ve rahattı. Ostrog'a ölümüne hizmet ediyordu. Ostrog'un yüzünde her zamanki gibi kararlı bir ifade vardı. Güneye bakıyordu. Birden aklına bir fikir geldi. Ne yapması gerektiğini biliyordu. Aşağıda Croydon Tepeleri'ni gördü. Yükseldi ve bir kez daha düşmanının peşine düştü.

Omzunun üzerinden arkasına baktı. Shooter Tepeleri'nin üzerindeki havaalanında bir şeyler oluyordu. Bir ışık patlaması oldu. Ne olduğunu anlayamadığı yeşil bir şey çıktı ortaya. Büyük bir şiddetle sarsıldı. Bir süre hareket edemedi. Onu yerine sabitleyen metal düzenek parçalanmıştı. Başlığı yerinden çıktı. Aşağıdan dumanlar yükseliyordu. İnsanlar saldırıya geçmişlerdi. Yeşil şey büyük bir hızla Norwood havaalanından yükseldi. Kendini kötü hissetmeye başladı. Patlamanın etkisiyle oluşan sarsıntılardan etkilenmişti. Uçağı yalpalıyordu.

Bir süre uçak kontrolsüz bir şekilde alçaldı. Alabora olma tehlikesi vardı. Yerinden doğrulmaya çalıştı. Sorunlu parçaları düzeltmek istiyordu. Bu sırada ikinci patlamanın şoku uçağın yan yatmasına neden oldu.

Düşmek üzereyken uçağın bir kenarına tutundu. Tırmanmaya çalıştı. Rüzgar yüzüne çarpıyordu. Havada asılı kalmıştı. Hareket edemedi. Kısa bir süre sonra düştüğü şüphesine kapıldı. Çok geçmeden bundan emin oldu. Aşağı bakmaya cesaret edemiyordu.

Uyanışından beri başından geçen her şey, bir anda gözünün önünden geçti. Şüphe dolu günler, imparator olduğuna kendisinin de inanmaya

başlaması ve Ostrog'un sinsi ihaneti...

Tüm bunlar gerçekliğin çok ötesindeki şeylerdi. Gerçekte kimdi o? Niye bu kadar sıkıca tutunmuştu ki? Neden bırakmıyordu ellerini? Düşüşü ile birlikte bu akıl almaz düş son bulacak ve uyanacaktı.

Böyle sayısız düşünce geçti aklından. Helen'i yeniden görüp göremeyeceğini düşündü. Onu yeniden görememe düşüncesi çok saçma geldi Graham'a. Bu kesinlikle bir rüya olmalıydı. Mutlaka görecekti onu. En azından o gerçek olmalıydı. Helen gerçekti. Uyanacak ve onunla yeniden karşılaşacaktı.

Aşağı bakmaya cesareti olmasa da dünyanın çok yakınında olduğunun farkındaydı.

[1]*İlk olarak 1869 yılında yayınlanmaya başlayan The Graphic, İngiltere merkezli bir gazetedir. Çizimlerle hazırlanan gazete, 1932 yılına kadar aynı isimle yayınlanmaya devam etmiştir. Gazetenin kurucusu ünlü bir sanatçı, ahşap oymacı ve siyaset adamı olan William Luson Thomas'tır. (ç.n.)*

[2] *"Vulgarisation". Vulgarizasyon terimi herhangi bir şeyin halk diline indirgenmesi, ana hatlarıyla kaba bir şekilde sunulması anlamlarına gelir. Büyük ölçüde teknik bilgi içeren ve karmaşık nitelikteki meseleler vülgarize edilerek daha anlaşılır bir hale getirilebilirler. Ne var ki vülgarizasyon konunun farklı boyutları ve derinliği ile kavranmasına engel olabileceğinden son derece tehlikeli sonuçlara gebedir. (ç.n.)*

[3]*"Love interest". Edebi metinlerde kullanılan standard bir tiplemedir. Hikayenin başkahramanının duygusallığı bu tiplemenin üzerinde yoğunlaşır. Bu tipleme daha sonra edebiyattan sinemaya da taşınacaktır. (ç.n.)*

[4]*Kataleptik kasılma halinde vücutta genel bir hissizleşme haline irade kaybı eşlik eder. Nefes alışlarının belirsizleşmesi ve kalp atışlarının tespitinin son derece güç olması nedeniyle sıklıkla ölüm hali ile karıştırılır. (ç.n.)*

[5]*En uzun süre hüküm süren İngiliz kraliçesi Viktorya, hükümranlığının elli ve altmışıncı yıllarını kutlamak amacıyla iki büyük festival düzenlemiştir. 1887 ve 1897 yıllarında yapılan bu festivallere "Victoria's Jubilee" adı verilir. (ç.n.)*

[6] *"Martians". Mars'ta yaşam olduğu düşüncesi ilk olarak Percival Lovell'in Mars'la ilgili araştırmalarını yayınlamasının ardından tartışmalara konu olmuştur. 19. yy'ın sonunda yaygınlaşan bu düşünce, Egdar Rice Burrough, H. G. Wells ve Ray Bradbury gibi yazarların bilimkurgu tarzındaki eserlerine de konu olmuştur. (ç.n.)*

[7]*ABD'li yazar Washington Irwing'in 1819 yılında yayınladığı aynı adlı kısa hikayesinin başkahramanı. 20 yıl boyunca uyuyan Rip Wan Winkle, uyandığı zaman eski hayatına dair pek çok şeyin yok olduğunu görecektir. (ç.n.)*

[8] *Tanhauser. Richard Wagner'in 1845'te yazdığı üç perdelik opera. (ç.n.)*

[9] *"Venusberg". Alman şiirinde sıklıkla işlenen mitolojik bir dağ. Dağdaki büyük mağaralarda, aşk tanrıçası Venüs'ün yaşadığına inanılır. (ç.n.)*

[10]*Edwar Bellamy. (1850-1898). Amerikalı sosyalist yazar. Ütopya tarzındaki eserleri ile önemli bir ün kazanmıştır. (ç.n.)*

[11]*Bulgar Katliamı (Bulgarian Atrocities). 1876 yılında Filibe'de başlayan Bulgar isyanı, "başıbozuk" olarak adlandırılan birlikler tarafından şiddetle bastırıldı. İsyan olayları ve bastırma sürecinde yaşananlar Bulgar tarihçiler tarafından Bulgar Katliamı olarak adlandırılmaktadır. (ç.n.)*

[12]*"Pigeon English". Çin'in ticari şehirlerinde kullanılan sıra dışı bir İngilizce diyalektidir. Çinlilerle yabancı tüccarlar arasındaki ilişkinin sonucunda ortaya çıktığına inanılmaktadır. Portekizce ve Hindu dillerinden de etkilenmiştir. (ç.n.)*

[13]*Camera Obscura. Mercekler ve aynalar yardımıyla bir şeklin görüntüsünü perdeye yansıtmaya yarayan optik bir araçtır. İlk örneklerinin kullanımı MÖ 5. yy'a kadar uzanan kamera obskurasının 17. ve 18. yy'larda farklı versiyonları geliştirilmiştir. (ç.n.)*

[14]*"Sybaris". Eski İtalya'daki bir Yunan kolonisi. (ç.n.)*

[15]*Burada 100 Yıl Savaşları'nın en önemlisi olan Crecy Savaşı'na gönderme yapılmaktadır. Bu savaş, kullanılan yeni taktik ve silahlarla savaş tarihinde ayrıcalıklı bir yere sahiptir. (ç.n.)*

[16]*Percy Bysshe Shelley. Sosyalist şair (1792-1822). Siyasal ve felsefi görüşleri yaşadığı dönemde son derece radikal bulunan İngiliz şairin döneminin düşünce hayatı üzerinde önemli bir etkisi olmuştur. (ç.n.)*

[17]*Friedrich Wilhelm Froebel. Alman Pedagog (1782-1852). Anaokulu konseptinin geliştirilmesine önemli katkıları olmuştur. (ç.n.)*